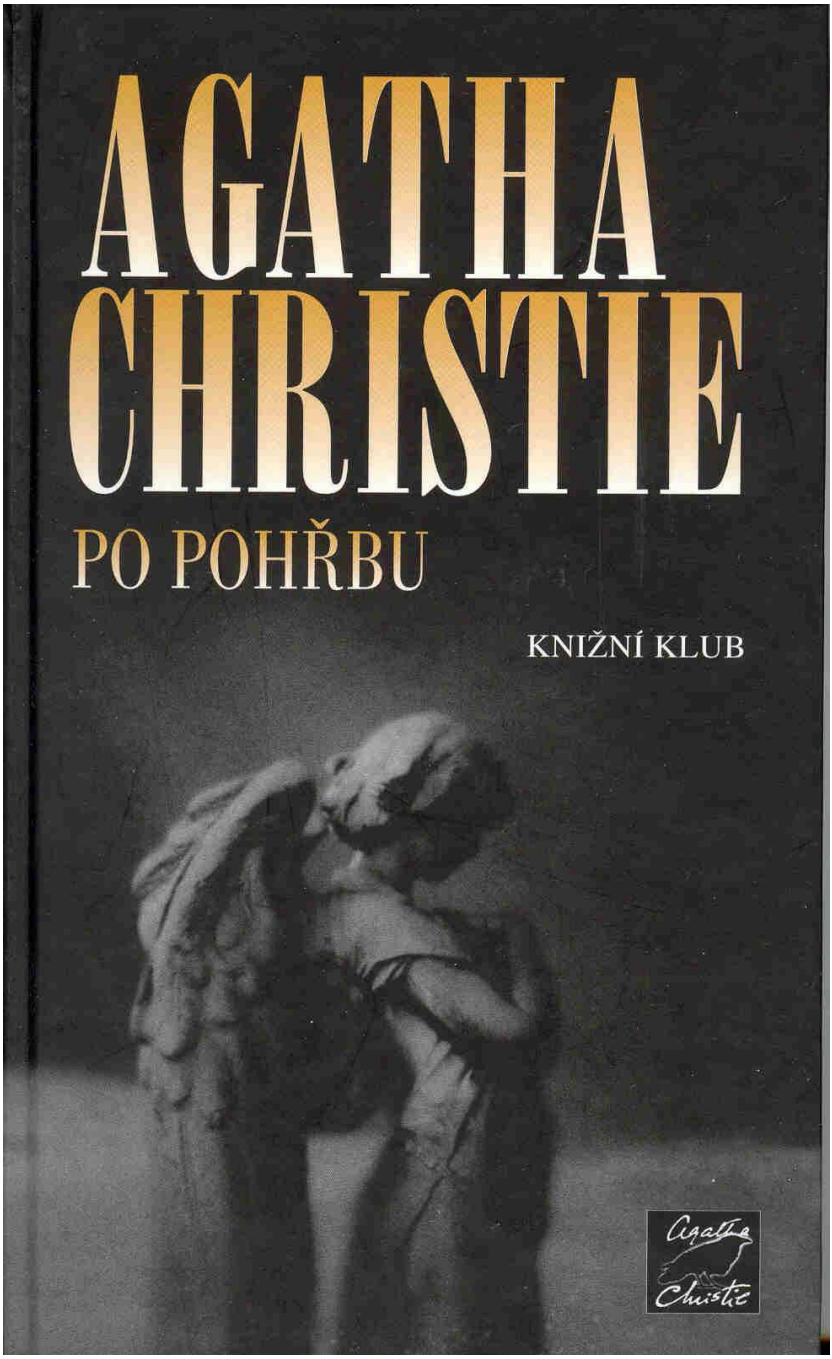
AGATHA CHRISTIE

PO POHŘBU

KNIŽNÍ KLUB

AGATHA CHRISTIE

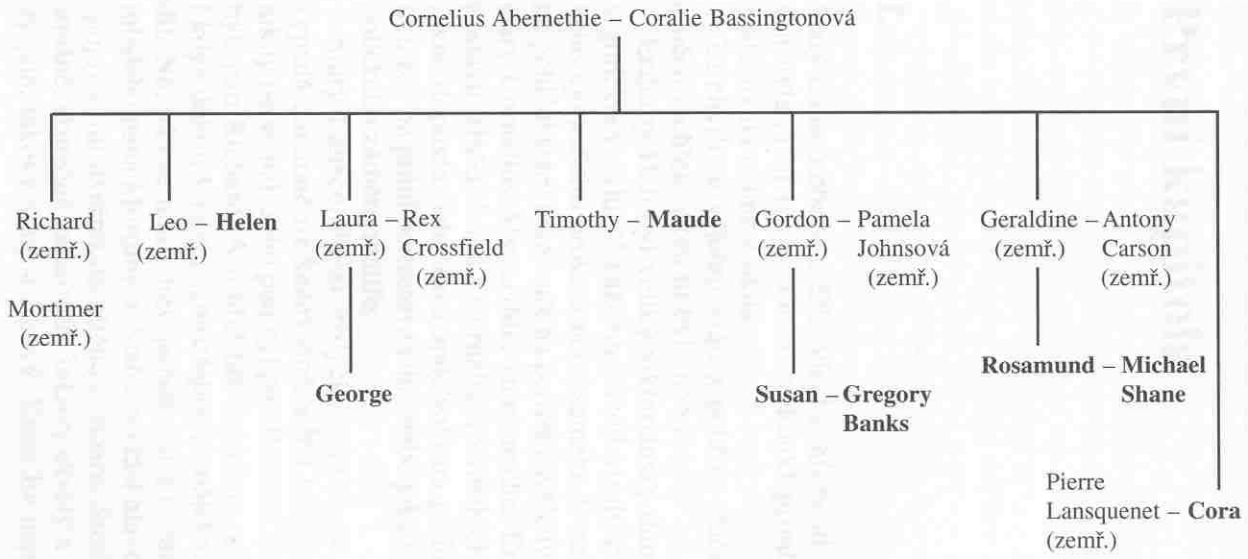
Po pohřbu

Přeložila Veronika Volhejnová

AGATHA
CHRISTIE
Po pohřbu
AFTER THE FUNERAL

Copyright © 1953 Agatha Christie Limited, a Chorion company
All rights reserved.
Copyright of the Czech edition © Euromedia Group k. s., 2004
Translation © Veronika Volhejnová, 2004
ISBN 80-242-1276-5

Jamesovi
se vzpomínkou na šťastné dny v Abney

Rodina Abernethieových

Osoby uvedené tučně se zúčastnily pohřbu Richarda Abernethieho.

První kapitola

I.

Starý Lanscombe se ztěžka vlekl z místnosti do místnosti a vytahoval rolety. Občas vykoukl přimhouřenýma, zaslzenýma očima z okna.

Za chvíli se všichni vrátí z pohřbu. Začal se šourat o něco rychleji; oken tu bylo hodně.

Enderby Hall byl veliký viktoriánský dům postavený v gotickém stylu. V každém pokoji visely závěsy z těžkého vybledlého brokátu nebo sametu. V zeleném salonu pohlédl starý komorník na portrét zavěšený nad krbem: starý Cornelius Abernethie, který nechal Enderby Hall postavit. Hnědá bradka Cornelia Abernethieho trčela bojovně dopředu, jeho ruka spočívala na globusu — těžko říct, zda na přání portrétovaného, nebo jako součást symbolického záměru malíře.

Starý Lanscombe si vždycky myslel, že tenhle pán vypadá náramně rozkazovačně, a byl rád, že ho osobně nikdy nepoznal. *Jeho* pán byl pan Richard. Dobrý pán to byl, pan Richard. A umřel tak najednou, z ničeho nic, i když doktor k němu samozřejmě už nějakou dobu chodil. Ne, pán se nikdy nevzpamatoval z té rány, ze smrti mladého pana Mortimera. Stařec potřásl hlavou a spěchal spojovacími dveřmi do bílého budoáru. Strašné to bylo, strašné, skutečná katastrofa. Takový skvělý a čestný mladý pán, takový silný a zdravý. Koho by napadlo, že by se mu mohlo něco takového stát? Tohle se nemělo přihodit, ne, nemělo. A pana Gordona zabili ve válce. Jedno za druhým. Tak to dnes chodí. Na pána to všechno bylo moc. Ale ještě před týdnem se zdál docela ve své kůži.

Třetí roleta v bílém budoáru se ne a ne zvednout tak, jak by měla. Povyjela kousek a zasekla se. Pružiny byly slabé — v tom to bylo — rolety byly už hrozně staré, jako všechno v tomhle domě. A dnes už tyhle staré věci nikdo neopraví. Je to moc staromódní, řeknou vám, a budou vrtět hlavou tím svým hloupě povýšeným způsobem — jako by takové staré věci nebyly mnohem lepší než nové! *On* by jim o tom mohl povídat! Polovina z těch nových věcí není než bezcenná

tretka — rozpadne se člověku v rukou. Materiály nestojí za mnoho a zpracování jakbysmet. Ano, *on* by jim o tom mohl něco povídat.

S tou roletou nic nenadělá, dokud si nedojde pro schůdky. V poslední době na ně nelezl rád, točila se mu z toho hlava. Ne, tu roletu bude teď muset nechat. Nezáleží na tom, bílý budoár není obrácený do průčelí domu, takže až se budou auta vracet z pohřbu, nebude vidět — a stejně se teď už moc nepoužívá. Tohle býval pokoj paní, a paní už Enderby dlouho nemělo. Věčná škoda, že se mladý pan Mortimer neoženil. Pořád jezdil do Norska rybařit a do Skotska střílet a do Švýcarska na ty zimní sporty, místo aby si vzal nějakou milou mladou dámu a usadil se doma a aby po domě zase běhaly děti. Už je to dávno, co byly v domě nějaké děti.

A Lanscombeova mysl se zatoulala do těch dávných časů, které měl tak jasně a zřetelně před očima — mnohem jasněji než posledních řekněme dvacet roků; ty byly zmatené a nezřetelné a on by býval při nejlepší vůli nedokázal říct, kdo přišel a kdo odešel a jak kdo z nich vlastně vypadal. Ale staré časy si pamatoval víc než dobře.

Pan Richard býval pro své mladší bratry a sestry spíš jako otec. Čtyřiadvacet mu bylo, když jeho otec zemřel, a on po něm hned převzal všechny obchody, chodil do práce každý den přesně jako hodinky a v domácnosti všechno klapalo a na ničem se nešetřilo. Býval to šťastný dům, když v něm vyrůstali všichni ti mladí pánové a mladé dámy. Občas se samozřejmě pohádali a poprali a guvernantky to neměly lehké! Ušlápnuté chudinky, takové guvernantky, Lanscombe jimi vždycky pohrdal. A mladé dámy byly hodně kurážné. Zvlášť slečna Geraldine. A taky slečna Cora, i když ta byla mnohem mladší. A teď je pan Leo mrtvý a slečna Laura už taky není. A pan Timothy je chudák takový invalida. A slečna Geraldine umřela někde v cizině. A pana Gordona zabili ve válce. I když byl pan Richard nejstarší, nakonec měl z nich ze všech nejtužší kořínek. Přežil je všechny — vlastně ne tak docela, protože pan Timothy ještě žije a taky malá slečna Cora, co si vzala toho divného umělce. Pětadvacet let to je, co ji viděl naposledy, a tenkrát to byla docela mladá dívka, když utekla s tím chlapíkem, a teď by ji byl málem nepoznal, jak zesílila — a tak rozevlátě se oblékala! Francouz byl ten její manžel, nebo skoro Francouz — a vzít si někoho *z nich*, to nikdy nedělá dobrotu. Ale slečna

Cora byla vždycky trochu — *prosťáček* by tomu asi řekli ve vesnici. V každé rodině je někdo takový.

Ona si *na něj* vzpomněla dobře. „Tohle je přece Lanscombe!“ prohlásila a vypadalo to, že ho ráda vidí. Ano, tenkrát za starých časů ho všichni mívali rádi, a když tu byli hosté na večeři, vždycky se připlížili do špižírny a on jim dával želé a dortíky, když je donesli zpátky z jídelny. Všichni znali starého Lanscombea, ale dnes už si na něj skoro nikdo nevzpomene. Jenom ti mladší, jejichž jména pořád nemůže udržet v paměti a kteří o něm vědí jen to, že je tu komorníkem už velice dlouho. Spousta cizích lidí, pomyslel si, když přijeli na pohřeb — a podivných cizích lidí!

Manželka pana Lea ne — ta je jiná. Ona a pan Leo sem tu a tam jezdili od té doby, co se pan Leo oženil. Byla to milá dáma, jeho paní — *opravdová* dáma. Nosila slušné šaty a hezky se česala a vypadala na to, co byla. A pán ji měl vždycky rád. Škoda že s panem Leem nikdy neměli děti…

Lanscombe se probral; jak si to představuje, stát tady a snít o starých časech, když má ještě tolik práce? V přízemí byly už všechny rolety vytažené a nahoru do ložnic poslal Janet. On a Janet a kuchařka navštívili bohoslužbu v kostele, ale místo aby jeli do krematoria, vrátili se do domu, aby vytáhli rolety a připravili oběd. Samozřejmě to musel být studený oběd. Šunka a kuře a uzený jazyk a salát. A pak studený citrónový nákyp a jablkový koláč. Nejdřív horká polévka — což mu připomnělo, že by měl jít a přesvědčit se, že ji Marjorie má popravenou k podávání, protože se teď už musí každou chvilku z pohřbu vrátit.

Lanscombe se dal šouravým klusem přes místnost. Nepřítomným a nezúčastněným pohledem přelétl portrét nad zdejším krbem — protějšek portrétu ze zeleného salonu. Byl to hezký obraz bílého saténu a perel. Lidská bytost, kolem níž bylo toto všechno navěšeno a připnuto, nebyla zdaleka tak impozantní. Pokorné rysy, našpulená pusa, pěšinka uprostřed hlavy. Žena skromná a nenáročná. Jediná věc, která na paní Abernethieové nejstarší stála za pozornost, bylo její jméno — Coralie.

Víc než šedesát let od svého vzniku si náplasti na kuří oka Coral a ostatní přípravky na nohy používající tutéž značku stále držely

svou pozici. Jestli na náplastech Coral bylo kdy něco výjimečného, nikdo netušil — ale veřejnosti se zalíbily. Právě náplasti Coral byly základem, na nichž stál tento novogotický palác, obrovská zahrada i peníze, z nichž se vyplácel slušný příjem sedmi synům a dcerám a které umožnily Richardu Abernethiemu zemřít před třemi dny jako velmi bohatý člověk.

II.

Lanscombe nahlédl do kuchyně s varovnou poznámkou, ale Marjorie, kuchařka, se na něj utrhla. Marjorie byla mladá, teprve sedmadvacet, a Lanscombea neustále dráždila, protože byla na hony vzdálená jeho představě o tom, jak má správná kuchařka vypadat. Žádná důstojnost, žádný respekt k jeho, Lanscombeově postavení. Často mluvila o domě jako o „tomhle starém mauzoleu“ a stěžovala si, jak je kuchyně, umývárna a špižírna obrovská a že „všechno to obejít je výlet na celý den“. Byla na Enderby dva roky a zůstávala tu především proto, že dostávala dobrý plat, a pak také proto, že pan Abernethie uměl doopravdy ocenit její kuchařské umění. Vařila velmi dobře. Janet, jež stála u kuchyňského stolu a osvěžovala se šálkem kávy, byla postarší pokojská, která i přes to, že se s Lanscombem často s potěšením jedovatě pohádala, byla obvykle jeho spojenkyní proti mladší generaci reprezentované Marjorií. Čtvrtou osobou v kuchyni byla paní Jacksová, která chodila „zvenčí“ pomáhat, když to bylo potřeba, a která si velice užívala pohřeb.

„Krásné to měl,“ řekla, decentně popotáhla a dolila svůj šálek. „Devatenáct aut a kostel plný, a kanovník podle mě sloužil mši moc hezky. A počasí se také vydařilo. Chudák pan Abernethie, takových jako on už na světě moc není. Každý si ho vážil.“

Na příjezdové cestě se ozval klakson a bylo slyšet přijíždějící auto. Paní Jacksová odložila šálek a zvolala: „Už jsou tady.“

Marjorie zapálila plyn pod velkým hrncem krémové kuřecí polévky. Velký kuchyňský sporák z viktoriánských dob stál chladný a nepoužívaný, jako oltář starých časů.

Auta pojížděla jedno po druhém a lidé v černých šatech, kteří z nich vystupovali, přecházeli poněkud nejistě přes halu do velkého zeleného salonu. V mohutném ocelovém krbu hořel oheň jako ústu-

pek prvním chladným podzimním dnům. Měl ovšem i jiný účel — zahnat další chlad pocházející z pohřbu samého.

Do místnosti vešel Lanscombe se stříbrným tácem a začal nabízet skleničky sherry.

Pan Entwhistle, jeden z hlavních partnerů staré a vážené firmy Bollard, Entwhistle, Entwhistle a Bollard, stál zády ke krbu a ohříval se. Přijal skleničku sherry a rozhlížel se po společnosti bystrým zrakem právníka. Ne všechny osobně znal a byl tedy nucen si je takříkajíc zařadit. Představování před odjezdem na pohřeb se odbývalo zběžně a tlumenými hlasy.

Pan Entwhistle si nejdřív prohlédl starého Lanscombea a pomyslel si: Už se celý třese, ten stařeček — nedivil bych se, kdyby mu táhlo na devadesátku. No, dostane hezkou roční rentu. On se nemá čeho bát. Věrná duše. Takovéhle starosvětské služebnictvo už se dnes nevidí. Jen pomocnice v domácnosti a paní k dětem. Bůh nám všem pomáhej! Smutný svět. Možná je jen dobře, že chudák Richard odešel předčasně. Neměl už moc pro co žít.

Pro pana Entwhistlea, kterému bylo sedmdesát dva, byla smrt Richarda Abernethieho v osmašedesáti letech rozhodně předčasná. Pan Entwhistle se vzdal aktivní činnosti před dvěma lety, ale jako vykonavatel poslední vůle Richarda Abernethieho a také z úcty ke svému nejstaršímu klientovi, který byl také jeho osobním přítelem, cestu na sever podnikl.

V duchu si probíral jednotlivé odkazy v závěti a přitom hodnotil rodinu.

Leovu manželku Helen znal samozřejmě dobře. Okouzlující žena, kterou měl rád a které si vážil. Stála teď u jednoho okna a on na ní spočinul oceňujícím pohledem. Černá jí slušela. Udržela si pěknou postavu. Měl rád její jasné rysy, linii hustých šedých vlasů sčesaných dozadu ze spánků i oči, které kdysi přirovnávali k chrpám a které byly dosud živě modré.

Kolik teď vlastně Helen bylo? Tak jednapadesát, dvaapadesát. Zvláštní, že se po Leově smrti nevdala znovu. Atraktivní žena. Ale oni si bývali navzájem velice oddaní, tihle dva.

Přejel pohledem k Timothyho manželce. Tu nikdy příliš dobře neznal. Černá jí neslušela — lépe vypadala v zemitém tvídu. Mohut-

ná, rozumná a schopně vyhlížející žena. Vždycky byla Timothymu dobrou oddanou manželkou. Pečovala o jeho zdraví, skákala kolem něj — možná až trochu moc. Co vlastně Timothymu doopravdy je? Hypochondr je to, nic víc, tušil pan Entwhistle. Richard Abernethie to tušil také. „Samozřejmě, jako chlapec býval slabý na prsa," řekl Richard jednou. „Ale ať se propadnu, jestli mu dnes skutečně je něco vážného." No co, každý potřebuje nějakého koníčka. Timothyho koníčkem byla všezahrnující otázka vlastního zdraví. Skočila mu na to jeho žena? Pravděpodobně ne — jenže něco takového ženy nikdy nepřipustí. Timothy na tom musí být finančně docela dobře. Nikdy moc nerozhazoval. Ovšem to, co dostane navíc, se bude jistě hodit — zvlášť při dnešních daních. Od války nejspíš musel začít žít mnohem skromněji.

Pan Entwhistle přenesl svou pozornost na George Crossfielda, Lauřina syna. Laura si vzala takového pochybného chlapíka. Nikdo o něm mnoho nevěděl. Říkal si makléř. Mladý George pracoval v notářské kanceláři — v nijak vážené firmě. Hezký mladík — ale bylo na něm něco uhýbavého. Prostředků nejspíš mnoho neměl. Laura naprosto neuměla investovat. Když před pěti lety zemřela, nezanechala po sobě skoro nic. Bývala to hezká romantická dívka, ale finanční smysl neměla žádný.

Pan Entwhistle opustil pohledem George Crossfielda. Která z těch dvou dívek je která? Aha, tohle je Rosamund, Geraldinina dcera, ta, co si prohlíží voskové květiny na malachitovém stolku. Hezká dívka, vlastně skoro krásná — taková hloupá tvářička. Herečka. Repertoárové divadlo nebo nějaký takový nesmysl. Vzala si také herce. Pohledný muž. A ví to o sobě, pomyslel si pan Entwhistle, který byl vůči hercům obecně zaujatý. To by mě zajímalo, co on je zač a odkud pochází.

Střelil nesouhlasným pohledem po Michaelu Shaneovi i s jeho plavým kouzlem a nezkrotnými rysy.

To Susan, Gordonova dcera, ta by se na jeviště hodila mnohem víc než Rosamund. Větší osobnost. Možná až trochu moc velká na každodenní život. Stála poměrně blízko a pan Entwhistle si ji potajmu prohlížel. Tmavé vlasy, oříškové — skoro zlaté — oči, mrzutě našpulená pohledná ústa. Vedle ní stál manžel, kterého si nedávno

vzala — příručí v lékárně. Opravdu, příručí v lékárně! Jedním z článků víry pana Entwhistlea bylo, že dívky si prostě neberou muže, kteří stojí za pultem. Jenže teď si samozřejmě vezmou kohokoli! Mladík měl bledý nevýrazný obličej a pískově světlé vlasy a vypadal celý nesvůj. Pan Entwhistle uvažoval, proč asi, ale usoudil blahosklonně, že je to nejspíš jen stresem ze setkání s tolika příbuznými jeho manželky.

Nakonec se pan Entwhistle při své obhlídce soustředil na Coru Lansquenetovou. Bylo to do jisté míry správné, protože Cora byla rozhodně neplánované dítě. Richardova nejmladší sestra se narodila, když matce bylo už skoro padesát, a ta poddajná žena své desáté těhotenství nepřežila (tři děti zemřely v raném věku). Chudák malá Cora! Celý život působila trapné situace; vyrostla z ní vysoká vyhublá dívka, která vždycky prořekla něco, o čem se nemělo mluvit. Všichni starší bratři a sestry byli na Coru hodní, napravovali její nedostatky a maskovali její společenské prohřešky. Nikdy nikoho nenapadlo, že by se Cora mohla vdát. Nebyla nijak přitažlivá a její dost neobratné pokusy o svádění mladíků, kteří přijeli na návštěvu, obvykle vyústily v jejich poněkud poplašený ústup. A pak, uvažoval pan Entwhistle, pak přišla ta věc s Lansquenetem — Pierre Lansquenet, napůl Francouz, se kterým se setkala v umělecké škole, kam chodila na zcela korektní hodiny malování květin akvarelem. Ale nějak omylem zabloudila do kurzu portrétů a setkala se s Pierrem Lansquenetem a jednou přišla domů a oznámila svůj úmysl provdat se za něho. Richard Abernethie si tenkrát dupl — když viděl Pierra Lansqueneta, vůbec se mu ten člověk nelíbil a podezíral ho, že mladík prostě hledá bohatou manželku. Ale zatímco on si prověřoval Lansquenetovy předky, Cora s tím člověkem prostě utekla a vzala si ho tak jako tak. Většinu manželství prožili v Bretani a Cornwallu a v jiných obvyklých útočištích umělců. Lansquenet byl mizerný malíř a podle všeho nebyl ani nijak hodný člověk, ale Cora mu zůstala oddaná a své rodině nikdy neodpustila, jak se k němu chovali. Richard své nejmladší sestře velkoryse vyměřil rentu a pan Entwhistle byl přesvědčen, že z ní také Cora i její manžel žili. Pochyboval o tom, že by Lansquenet vůbec kdy něco vydělal. Musel být mrtvý už dobrých dvanáct let, počítal pan Entwhistle. A jeho manželka teď vypadala

takhle — naducaná postava, oblečená do umělecky rozevlátých smutečních šatů, se záplavou černých gagátových korálů na krku. Vrátila se do domu svého dětství, přecházela kolem, dotýkala se věcí a vykřikovala radostí, když si vybavila nějakou dětinskou vzpomínku. Nijak se nesnažila předstírat smutek nad bratrovou smrtí. Jenže, jak si pan Entwhistle vzpomínal, Cora nepředstírala nikdy nic.

Do místnosti znovu vstoupil Lanscombe a zamumlal tlumeným hlasem, vhodným k této příležitosti:

„Podává se oběd.“

Druhá kapitola

Po chutné kuřecí polévce a velkém množství studených chodů, doprovázených vynikajícím Chablis, se pohřební atmosféra rozjasnila. Ve skutečnosti nikdo pro Richarda Abemethieho příliš netruchlil, protože s ním žádný z nich neměl blízké vztahy. Jejich chování bylo doposud náležitě důstojné a vážné (s výjimkou Cory, která neměla žádné zábrany a zjevně se bavila), ale teď všichni cítili, že slušnosti bylo učiněno zadost a že je zase přípustná normální konverzace. Pan Entwhistle je v tom jen podporoval. S pohřby měl velké zkušenosti a dokonale se vyznal v jejich přesném načasování.

Když skončil oběd, Lanscombe je nasměroval do knihovny na kávu. Znovu se projevil jeho smysl pro jemné nuance. Přišel čas, kdy se budou probírat finanční otázky, jinými slovy — závěť. A v knihovně pro to byla vhodná atmosféra: police s knihami a závěsy z těžkého rudého sametu. Naservíroval jim tam kávu a pak odešel a zavřel za sebou dveře.

Po několika nesouvislých poznámkách se začali všichni s očekáváním ohlížet po panu Entwhistleovi. Zareagoval na to rychle: pohlédl na hodinky.

„Musím chytit vlak v 15.30," začal.

Jak se ukázalo, i ostatní potřebovali tento vlak stihnout.

„Jak víte," pokračoval pan Entwhistle, „jsem vykonavatelem závěti Richarda Abemethieho —"

V té chvíli byl přerušen.

„*Já* jsem to nevěděla," prohlásila radostně Cora Lansquenetová. „Tak vy jste vykonavatel? A odkázal mi něco?"

Nikoli poprvé měl pan Entwhistle silný dojem, že Cora má vzácný dar mluvit, kdy nemá.

Zpražil ji pohledem a pokračoval.

„Ještě před rokem byla poslední vůle Richarda Abernethieho velmi jednoduchá. Až na několik určených odkazů mělo všechno ostatní připadnout jeho synu Mortimerovi."

„Chudák Mortimer," podotkla Cora. „Já si myslím, že ta dětská obrna je *strašná* věc."

„Mortimerova smrt, která přišla tak náhle a tragicky, byla pro Richarda velkou ranou. Trvalo mu několik měsíců, než se z toho vzpamatoval. Upozornil jsem ho, že by bylo patrně radno změnit ustanovení poslední vůle.“

Maude Abernethieová se zeptala svým hlubokým hlasem:

„Co by se stalo, kdyby nebyl sepsal novou závěť? Bylo by — bylo by všechno připadlo Timothymu — myslím jako nejbližšímu příbuznému?“

Pan Entwhistle otevřel ústa, aby náležitě vysvětlil pojem „nejbližší příbuzný“, pak si to rozmyslel a jen úsečně pokračoval.

„Na mou radu se Richard rozhodl sepsat novou závěť. Rozhodl se, že se především lépe seznámí s mladou generací.“

„Pozval si nás na kobereček,“ rozesmála se náhle zvučně Susan. „Nejdřív George, pak Grega a mě a pak Rosamund a Michaela.“

Gregory Banks prudce zvedl hlavu a hubená tvář se mu zarděla.

„Myslím, že bys to neměla takhle formulovat, Susan. Na kobereček!“

„Ale vždyť to tak přece bylo, ne, pane Entwhistle?“

„Odkázal něco *mně*?“ opakovala Cora.

Pan Entwhistle si odkašlal a promluvil dost chladným tónem:

„Navrhuji, že kopie závěti vám všem rozešlu. Mohl bych vám ji nyní přečíst v plném znění, ale právní formulace v ní by vám patrně připadaly nejasné. Stručně řečeno, důsledky jsou tyto: Po vyplacení jistých drobnějších odkazů a slušné sumy určené na roční rentu Lanscombeovi, zbytek majetku — a jedná se o značnou částku — bude rozdělen na šest stejných částí. Čtyři z nich, po zaplacení všech poplatků, připadnou Richardovu bratru Timothymu, jeho synovci Georgi Crossfieldovi, jeho neteři Susan Banksové a jeho neteři Rosamund Shaneové. Zbylé dvě části budou uloženy do svěřeneckého fondu a příjem z nich bude vyplácen paní Helen Abernethieové, vdově po jeho bratru Leovi, a jeho sestře Coře Lansquenetové po dobu jejich života. Po jejich smrti bude kapitál rozdělen mezi zbývající čtyři beneficienty nebo jejich potomky.“

„Ale to je moc hezké,“ prohlásila Cora Lansquenetová procítěně. „Příjem! Kolik?“

„Já — ehm — to vám v této chvíli nemůžu přesně sdělit. Dědické daně budou samozřejmě velké a —“

„Nemůžete mi to říct aspoň přibližně?“

Pan Entwhistle si uvědomil, že Coru nějak uspokojit musí.

„Pravděpodobně tak kolem tří nebo čtyř tisíc ročně.“

„Páni!“ vykřikla Cora. „Odjedu na Capri.“

Helen Abernethieová tiše podotkla:

„To je od Richarda skutečně laskavé a velkorysé. Vážím si jeho náklonnosti ke mně.“

„Měl vás velice rád,“ kývl pan Entwhistle. „Leo byl jeho nejmilejší bratr a na vaše zdejší návštěvy se i po Leově smrti velmi těšil.“

Helen lítostivě řekla:

„Mrzí mě jen, že jsem si neuvědomila, jak hodně je nemocný — přijela jsem ho navštívit poměrně krátce před tím, než zemřel, ale i když jsem věděla, že je nemocný, nepovažovala jsem to za vážné.“

„Už dlouho to bylo vážné,“ vysvětloval pan Entwhistle. „Ale on nechtěl, aby se o tom mluvilo, a myslím, že nikdo neočekával konec tak rychle. Pokud vím, i lékař byl velmi překvapen.“

„*Náhle na svém sídle*, tak to psali v novinách,“ pokyvovala Cora hlavou. „Hned mě to napadlo.“

„Byl to pro nás pro všechny šok,“ přidala se Maude Abernethieová. „Chudáka Timothyho to strašně rozrušilo. Tak najednou, říkal pořád. Tak najednou.“

„Ale ututlalo se to moc pěkně, ne?“ řekla Cora.

Všichni se po ní podívali a ona se trochu zarděla.

„Ne, podle mě máte všichni naprostou pravdu,“ dodávala spěšně. „Naprostou pravdu. Chci říct — k ničemu dobrému by to nebylo — aby se to veřejně vědělo. Pro všechny by to bylo nepříjemné. Je jen dobře, když to zůstane čistě v rodině.“

Tváře, obrácené k ní, se dívaly ještě nechápavěji.

Pan Entwhistle se naklonil vpřed.

„Nezlobte se, Coro, ale já skutečně nevím, co tím chcete říct.“

Cora Lansquenetová se rozhlédla po rodině s očima doširoka otevřenýma úžasem. Naklonila hlavu k jedné straně jako ptáček.

„Ale *zavraždili* ho přece, ne?“ řekla.

Třetí kapitola

I.

Když se pan Entwhistle vracel zpátky do Londýna v rohu kupé první třídy, přemýšlel poněkud zneklidněn o té podivné poznámce, kterou vyřkla Cora Lansquenetová. Jistě, Cora byla dost nevyrovnaná a velice hloupá žena a už jako dítě projevovala pozoruhodný talent vyvolávat trapné situace vyslovováním nevítaných pravd. Ne, vlastně nechtěl říct *pravd* — to je naprosto nevhodné slovo. Nepříjemných tvrzení — to byl mnohem lepší výraz.

V duchu se vrátil k tomu, co bezprostředně následovalo po její nešťastné poznámce. Všechny ty polekané a nesouhlasné pohledy, které se na ni soustředily, upozornily Coru, že řekla něco velmi nevhodného.

Maude vykřikla: „Ale Coro!“ George jen podotkl: „Prosím tě, teto Coro.“ A někdo další se zeptal: „Co tím chceš říct?“

A Cora Lansquenetová, zahanbená vědomím, že zřejmě pronesla něco strašného, ze sebe začala štěbetavě sypat věty:

„Ne, promiňte — mrzí mě to — ne, to bylo ode mě hrozně hloupé, ale podle toho, co říkal, jsem myslela — Ne, já samozřejmě vím, že je všechno úplně v pořádku, ale umřel tak *najednou* — zapomeňte, prosím vás, že jsem vůbec něco řekla — nechtěla jsem být tak hloupá — já vím, že vždycky řeknu, co nemám.“

A pak chvilkové rozčilení pominulo a rozběhla se praktická diskuse o tom, jak naložit s osobním majetkem zesnulého Richarda Abernethieho. Dům a věci v něm, dovysvětlil pan Entwhistle, bude prodán.

Cořina nešťastná poznámka byla zapomenuta. Koneckonců, Cora vždycky byla, když už nechceme použít výraz „snížené“ inteligence, tak alespoň trapně naivní. Nikdy neměla nejmenší představu, co se říkat má a co ne. V devatenácti letech to tak moc nevadilo. V té době se ještě dá všechno omluvit jako projev *enfant terrible*; jenže *enfant terrible*, kterému je skoro padesát, je dost znepokojivé. Říkat nahlas nevítané pravdy —

Pan Entwhistle rázně okřikl své myšlenky. Bylo to už podruhé, co ho napadlo tohle nepříjemné slovo. Pravdy. A proč to bylo tak

nepříjemné? Protože si dobře vzpomínal, čím byly tak trapné všechny ty předešlé scény, které Cora svými neomalenými výroky způsobila. Ona ta její naivní prohlášení byla buď skutečně pravdivá, nebo v nich bylo aspoň zrnko pravdy. To právě na nich bylo nejtrapnější!

Pan Entwhistle sice v té podsadité devětačtyřicetileté ženě sotva poznával vyhublou dívku z dávných dob, ale některé její drobné zvyky jí zůstaly — třeba to lehké ptačí naklonění hlavy při obzvlášť neomalené poznámce — jako by s potěšením očekávala, jakou bouři rozpoutá. Právě takovým způsobem upozornila jednou Cora na postavu kuchtičky. „Mollie se už skoro nevejde za kuchyňský stůl, hrozně jí trčí břicho. A je taková teprve poslední měsíc nebo dva. To by mě zajímalo, proč najednou tak tloustne."

Coru rychle umlčeli. Tón abernethieovské domácnosti byl viktoriánský. Kuchtička příští den z domu zmizela a po náležitém prošetření bylo druhému zahradníkovi nařízeno, aby z ní učinil počestnou ženu, a dostal darem chalupu, aby to měl kde uskutečnit.

Vzdálené vzpomínky — ale něco na nich bylo…

Pan Entwhistle se nad svým znepokojením blíže zamyslel. Co v těch Cořiných směšných tvrzeních pořád nedalo spát jeho podvědomí? Nakonec rozpoznal dvě věty: „Podle toho, co říkal, jsem myslela…" a „umřel tak *najednou*…"

Pan Entwhistle za začal nejprve zaobírat druhou poznámkou. Ano, Richardova smrt se dala svým způsobem považovat za náhlou. Pan Entwhistle hovořil o Richardově zdraví jak s Richardem samotným, tak s jeho lékařem. Doktor jasně naznačil, že dlouhý život se očekávat nedá. Pokud se o sebe pan Abernethie bude rozumně starat, může žít ještě dva, možná tři roky. Snad i déle — ale to bylo nepravděpodobné. V žádném případě ale doktor neočekával zhroucení v nejbližší době.

Lékař se ovšem mýlil — ale lékaři, jak sami první připouštějí, si nikdy nemohou být jisti, jak konkrétní pacient zareaguje na jakou nemoc. Případy, nad nimiž všichni lámali hůl, se uzdravovaly. Téměř uzdraveným pacientům se nemoc náhle zhoršila a oni zemřeli. Hodně závisí na vitalitě pacienta. Na jeho vnitřní vůli žít.

A Richard Abernethie, i když to byl silný a odolný muž, neměl žádnou pohnutku k životu.

Před šesti měsíci se jeho jediný zbylý syn Mortimer nakazil dětskou obrnou a do týdne zemřel. Jeho smrt byla šokující o to víc, že to byl výjimečně silný a vitální mladík. Nadšený sportovec, fyzicky zdatný, patřil k lidem, o nichž se říká, že nebyli nikdy v životě ani den nemocní. Právě se chystal k zásnubám s okouzlující dívkou a všechny otcovy naděje do budoucna se soustřeďovaly kolem tohoto milovaného a velice uspokojivého syna.

Namísto toho přišla tragédie. A kromě pocitu osobní ztráty tu byl i fakt, že budoucnost už pro Richarda Abernethieho skrývala pramálo zajímavého. Jeden jeho syn zemřel jako dítě, druhý bez potomků. Vnoučata neměl. Nebyl tu žádný Abernethie, který by mohl nastoupit na jeho místo, a přitom byl Richard vlastníkem velkého majetku a rozsáhlých obchodních zájmů, které dosud do jisté míry osobně řídil. Komu měl předat tento majetek a tyto zájmy?

Entwhistle věděl, že tohle Richarda hluboce znepokojovalo. Jeho jediný žijící bratr byl víceméně invalida. Zbývala tedy mladší generace. Právník se domníval, ačkoli to jeho přítel nikdy nevyslovil otevřeně, že Richard měl v úmyslu zvolit jednoho přímého následníka, ačkoli by zřejmě byly určeny další menší odkazy. Ale jak Entwhistle věděl, během posledních šesti měsíců si Richard Abernethie pozval na delší návštěvu postupně svého synovce George, svou neteř Susan a jejího manžela, svou neteř Rosamund a jejího manžela a svou švagrovou Helen Abernethieovou. Právník se domníval, že mezi prvními třemi hledal Richard svého nástupce. Helen Abernethieovou si patrně pozval z osobních sympatií a možná také, aby se měl s kým poradit; vždycky choval vysoké mínění o jejím zdravém rozumu a praktickém úsudku. Pan Entwhistle si rovněž vzpomínal, že někdy během těch šesti měsíců Richard také krátce navštívil svého bratra Timothyho.

Výsledkem toho všeho byla závěť, kterou teď právník vezl v aktovce. Rovnoměrné rozdělení majetku. Z toho se dalo odvodit jediné — že ho zklamal jak jeho synovec, tak obě neteře — nebo možná jejich manželé.

Pokud pan Entwhistle věděl, svou sestru Coru Richard na návštěvu nepozval — a to právníka přivedlo zpátky k té první znepoko-

jivé větě, která Coře tak nesouvisle vyklouzla — „Podle toho, co říkal, jsem myslela…“

Co Richard Abernethie říkal? A kdy to říkal? Pokud Cora nebyla na Enderby, pak ji Richard Abernethie musel navštívit v té umělecké vesničce v Berkshire, kde měla malý dům. Nebo se to snad vztahovalo k nějakému sdělení z dopisu?

Pan Entwhistle se zamračil. Cora byla samozřejmě velice hloupá. Mohla si snadno špatně vyložit nějakou větu a pokroutit její význam. Ale přesto by byl rád věděl, jaká věta to byla…

Leželo mu to v hlavě tak, až začal uvažovat o tom, že se na to paní Lansquenetové vyptá blíž. Ne příliš brzo. Lepší bude, když to nebude vypadat příliš důležité. Ale přece jen by rád věděl, co přesně jí Richard Abernethie řekl, že ji to přimělo s takovou jistotou vyslovit onu šokující větu: „Ale zavraždili ho přece, ne?“

II.

O něco dále v témže vlaku, ve vagónu třetí třídy, řekl Gregory Banks svojí manželce:

„Ta tvoje teta musí být úplný cvok!“

„Teta Cora?“ odpověděla Susan neurčitě. „Ano, myslím, že byla vždycky trochu jednoduchá nebo něco takového.“

George Crossfield, který seděl proti ní, rozhodně prohlásil:

„Vážně by se jí mělo nějak zarazit, vykládat takovéhle věci na potkání. Ještě by někoho mohlo něco napadnout.“

Rosamund Shaneová, která si pečlivě líčila rtěnkou ústa, lhostejně broukla:

„Řeči takové staré vrány přece nebude nikdo brát vážně. Ty bláznivé šaty a ta strašná spousta černého —“

„Podle mě by se jí to prostě mělo zarazit,“ trval na svém George.

„No tak dobře, milánku,“ zasmála se Rosamund, uložila rtěnku a s uspokojením se zadívala na svůj obraz v zrcátku. „Tak jí to zaraz.“

„Podle mě má George pravdu,“ prohlásil nečekaně její manžel. „Lidem stačí málo a hned začnou řeči.“

„No a vadilo by to?“ Rosamund o otázce uvažovala.

Koutky vykrojených úst se nadzvedly v úsměvu. „Mohla by to být naopak docela zábava.“

„Zábava?“ opakovaly čtyři hlasy.

„No mít v rodině vraždu. To je vzrušující, ne?“

Nervóznímu a nespokojenému mladíkovi Gregorymu Banksovi se zazdálo, že manželčina sestřenice, když si odmyslíme její atraktivní zevnějšek, se v určitém smyslu podobá své tetě Coře. A její příští slova mu tento dojem jen potvrdila.

„A jestli ho vážně zavraždili,“ pokračovala Rosamund, „kdo myslíte, že to udělal?“

Zamyšleně se rozhlédla po kupé.

„Nám všem se jeho smrt ohromně hodila,“ řekla. „Michael a já jsme úplně švorc. Mickovi nabídli dobrou roli v Sandbourne, pokud si bude moci dovolit si na ni počkat. Teď budeme za vodou. Budeme moci financovat svoje vlastní představení, když budeme chtít. Vím o jedné hře, kde je prostě úžasná role —!“

Rosamundiny nadšené výklady nikdo neposlouchal. Všichni se soustředili na svou vlastní bezprostřední budoucnost.

Bylo to o chlup, myslel si George. Teď můžu ty peníze vrátit a nikdo se nic nedozví… Ale bylo to taktak.

George zavřel oči a pohodlněji se opřel. Únik z otroctví.

Susan prohlásila zvučně a snad až trochu bezcitně: „Samozřejmě mi je chudáka strýčka Richarda hrozně líto. Ale byl už hodně starý a Mortimer umřel, takže už neměl pro co žít, a stejně by to bylo pro něj hrozné, přečkávat jenom tak pro nic rok za rokem. Je pro něj mnohem lepší, že se prostě takhle najednou složil a žádný cirkus okolo.“

Tvrdý sebejistý mladý pohled zněžněl, když se stočil k zamyšlené tváři manžela. Zbožňovala Grega. Cítila nejasně, že Greg o ni stojí méně než ona o něj — ale to jen posilovalo její vášeň. Greg byl její, udělala by pro něj cokoli. Absolutně cokoli…

III.

Maude Abernethieová se převlékala k večeři na Enderby (zůstávala přes noc) a uvažovala přitom, jestli neměla nabídnout Helen, že zůstane déle a pomůže jí s vyklízením domu a tříděním. Budou tu všechny Richardovy osobní věci… Možná dopisy… Předpokládala,

že všechny důležité listiny už vzal k sobě pan Entwhistle. A ona se skutečně musí vrátit k Timothymu co nejdřív. Byl tak strašně nervózní, když tam nebyla a nepečovala o něj. Doufala, že závěť ho potěší a nerozčílí. Věděla, že čekal, že většina Richardova majetku připadne jemu. Koneckonců, on byl jediný zbylý Abernethie. *Jemu* přece Richard mohl věřit, že se postará o mladší generaci. Ano, obávala se, že Timothy se *bude* zlobit… A to mu hrozně škodí na trávení. A kromě toho, když byl Timothy podrážděný, choval se hrozně nerozumně. Byly časy, kdy jako by zapomínal na smysl pro míru… Napadlo ji, jestli by o tom neměla promluvit s doktorem Bartonem… Ty prášky na spaní… Timothy jich v poslední době bere příliš — tak strašně se rozčílil, když chtěla vzít lahvičku k sobě. Ale mohou být nebezpečné — doktor Barton to říkal — člověk mohl být ospalý a zapomenout, že už si je bral — a vzít si další. A kdo ví, co by se pak mohlo stát! Rozhodně jich v lahvičce nezbylo tolik, kolik by zbývat mělo… Timothy byl hrozný, pokud šlo o léky… Občas to s ním bylo skutečně těžké.

Povzdechla si — a pak se její pohled rozjasnil. Teď to bude všechno mnohem jednodušší. Například zahrada…

IV.

Helen Abernethieová seděla u krbu v zeleném salonu a čekala, až Maude přijde dolů na večeři.

Rozhlédla se kolem a vzpomněla si na staré časy, kdy tu bývala s Leem a s ostatními. Býval to šťastný dům. Jenže dům jako tenhle potřebuje lidi. Potřebuje děti a služebnictvo a velké večeře a v zimě spoustu hučících ohňů v krbu. Byl to smutný dům, když v něm bydlel jen jeden starý muž, který ztratil syna.

Kdo ho koupí? napadlo ji. Změní ho v hotel nebo v nějakou instituci, možná v takový ten hostel pro mladé? Tak dnes veliké domy obvykle dopadaly. Nikdo je nekoupil proto, aby v nich žil. Možná ho strhnou a postaví tu něco jiného. Bylo jí z té myšlenky smutno, ale rázně smutek zahnala. Lpět na minulosti ničemu neprospívá. Tento dům a šťastné dny v něm a Richard a Leo, to všechno bylo krásné, ale je to pryč. Ona má své vlastní zájmy… as tím příjmem, který jí

Richard zanechal, si bude moci ponechat vilu na Kypru a podniknout všechno to, co měla v plánu.

Jaké měla v poslední době finanční starosti — daně — nepovedené investice… Teď, díky Richardovým penězům, byl tomu všemu konec…

Chudák Richard. Zemřít takhle ve spánku bylo vlastně veliké milosrdenství… Náhle dvacátého druhého — tohle nejspíš nasadilo Coře do hlavy tu myšlenku. Cora byla skutečně hrozná. Odjakživa byla taková. Helen si vzpomněla, jak se s ní jednou potkala v cizině, krátce poté, co se provdala za Pierra Lansqueneta. Toho dne se chovala obzvlášť hloupě a pošetile; nakláněla hlavu na stranu a pronášela různá dogmatická tvrzení o malířském umění, především o malířském umění svého manžela, což pro něj muselo být hrozně nepříjemné. Žádnému muži se nemůže líbit, když ze sebe jeho manželka dělá takového hlupáka. A Cora hloupá byla! Jenže ona za to chudinka nemohla a její manžel s ní moc hezky nezacházel.

Helen spočinula nepřítomným pohledem na kytici voskových květů, stojící na kulatém malachitovém stolku. Když se tu všichni sešli a čekali na odjezd do kostela, seděla Cora vedle ní. Pořád se na něco rozpomínala, s radostí poznávala různé věci a byla tak zjevně potěšena tím, že je zpátky ve svém starém domově, jako by úplně zapomněla, proč se tu všichni sešli.

Ale možná, napadlo Helen, byla jen méně pokrytecká než my ostatní…

Cora nikdy nedbala na konvence. Dobrým příkladem bylo, jak vypálila svou otázku: „Ale *zavraždili* ho přece, ne?“

Všechny ty obličeje — polekané, šokované, jak na ni zíraly! Jaké množství různých výrazů muselo na těch tvářích být…

A najednou, když si Helen onen obraz jasně vybavila v mysli, zamračila se. V tom obrázku bylo něco… něco špatně.

Něco…?

Někdo…?

Byl to výraz na něčí tváři? Bylo to ono? Něco, co — jak to říct? — tam nemělo být…?

Nevěděla… nedokázala na to ukázat prstem… ale bylo tam něco — někde — *špatně*.

V.

Tou dobou seděla ve swindonském nádražním bufetu dáma v rozevlátých smutečních šatech a se spoustou černého gagátu na krku, jedla loupáky, pila čaj a těšila se na budoucnost. Nepociťovala žádnou předtuchu katastrofy. Byla šťastná.

Tyhle cesty mimo hlavní trati byly rozhodně únavné. Bývalo by snazší vrátit se do Lytchett St. Mary přes Londýn — a nebylo by to ani o mnoho dražší. Ostatně na výdajích teď už nezáleží. Ale musela by cestovat s rodinou — a možná celou cestu mluvit. Zbytečná námaha.

Ne, je lepší vrátit se domů takhle. Ty loupáky jsou skutečně vynikající. Je to zvláštní, jak po pohřbu člověku vyhládne. Polévka na Enderby byla výborná — a studené suflé také.

Jak jsou lidé samolibí — a jak pokrytečtí! Všechny ty obličeje — když řekla to o vraždě! Jak se na ni všichni dívali!

Ale bylo správné, že to řekla. Spokojeně pokývala hlavou. Ano, bylo to tak správné.

Pohlédla na hodiny. Její vlak odjíždí za pět minut. Dopila čaj; za mnoho nestál. Ušklíbla se.

Na pár okamžiků se zasnila. Snila o budoucnosti, která se před ní otevírá… usmála se jako šťastné dítě.

Konečně se bude bavit… Když nastupovala do malého venkovského vláčku, pilně spřádala plány…

Čtvrtá kapitola

I.

Pan Entwhistle spal velice neklidně. Ráno byl tak unavený a cítil se tak špatně, že nevstal.

Jeho sestra, která mu vedla dům, mu přinesla snídani do postele a udělala mu přísné kázání, že byla velká chyba trmácet se někam na sever Anglie v jeho věku a při jeho křehkém zdraví.

Pan Entwhistle se spokojil s odpovědí, že Richard Abernethie byl velmi dávný přítel.

„Pohřby!“ ušklíbla se velmi nesouhlasně jeho sestra. „Pohřby jsou pro člověka ve tvém věku úplná zkáza! Tebe to potká také tak náhle jako toho tvého milovaného Richarda Abernethieho, jestli si na sebe nebudeš dávat větší pozor.“

Při slově „náhle“ sebou pan Entwhistle škubl. A také ho umlčelo. Nehádal se.

Velmi dobře si uvědomoval, proč s ním slovo „náhle“ tak trhlo.

Cora Lansquenetová! To, co naznačovala, bylo samozřejmě úplně nemožné, ale stejně by rád věděl, co přesně ji vedlo k té domněnce. Ano, pojede do Lytchett St. Mary a navštíví ji. Může předstírat, že jde o otázky spojené s odkazem a že potřebuje její podpis. Cora vůbec nemusí vědět, že věnuje jakoukoli pozornost její hloupé poznámce. Ale pojede za ní — a pojede tam brzo.

Dojedl snídani, opřel se o polštář a začetl se do The Times. The Times mu vždycky připadaly velmi uklidňující.

Bylo asi čtvrt na šest večer toho dne, když zazvonil telefon. Hlas na druhém konci drátu patřil panu Jamesi Parrottovi, současnému hlavnímu partnerovi firmy Bollard, Entwhistle, Entwhistle a Bollard.

„Poslyšte, Entwhistle,“ řekl pan Parrott, „zrovna mě volala policie z nějakého Lytchett St. Mary.“

„Lytchett St. Mary?“

„Ano. Vypadá to —“ Pan Parrott se na okamžik odmlčel a zdál se být v rozpacích. „Jde o jistou paní Coru Lansquenetovou. Nepatřila k dědicům Abernethieho majetku?“

„No jistě. Včera jsem ji viděl na pohřbu.“

„Opravdu? Ona byla na pohřbu?“

„Ano. Co je s ní?“

„No,“ odpověděl pan Parrott omluvně, „ona — je to skutečně velice podivné — ona byla, tedy — zavražděna.“

To poslední slovo vyslovil pan Parrott s nejhlubším pohrdáním. Naznačoval tak, že podobné slovo by ve firmě Bollard, Entwhistle, Entwhistle a Bollard snad ani neměli znát.

„Zavražděna?“

„Ano — ano — bohužel asi ano. Tedy vlastně, chci říct, není o tom pochyb.“

„Jak se policie dostala k nám?“

„Její společnice, hospodyně nebo co to je — nějaká slečna Gilchristová. Policie chtěla vědět, kdo je její nejbližší příbuzný nebo její notář. A ta slečna Gilchristová neměla moc jasno v otázce příbuzných a jejich adres, ale o nás věděla. A oni se s námi hned spojili.“

„A proč si policie myslí, že byla zavražděna?“ chtěl vědět pan Entwhistle.

Pan Parrott už zase jako by se omlouval.

„Tedy, o tom myslím nemůže být vůbec pochyb — totiž ono to bylo sekerou nebo něčím takovým — velice brutální zločin.“

„Loupež?“

„To si policie myslí. Je tam rozbité okno a nějaké drobnosti chybějí a tak podobně, ale policie se zřejmě domnívá, že to všechno je nějak — ehm — falešné.“

„Kdy se to stalo?

„Dnes odpoledne, někdy mezi druhou a půl pátou.“

„Kde byla ta hospodyně?“

„V Readingu, v knihovně. Vracela knížky a půjčovala si nové. Vrátila se kolem páté a našla paní Lansquenetovou mrtvou. Policie chtěla vědět, jestli nemáme ponětí, kdo ji mohl napadnout. Řekl jsem,“ hlas pana Parrotta zněl pohoršené, „že to je podle mě vysoce nepravděpodobné.“

„Samozřejmě.“

„Musel to udělat nějaký tupý místní násilník — asi si myslel, že je tam co ukrást, a pak ztratil hlavu a zaútočil na ni. Tak se to muselo stát — ehm, nemyslíte, Entwhistle?“

„Ano, ano,“ odpověděl pan Entwhistle, ale duchem byl jinde.

Parrott má pravdu, říkal si. Takhle se to muselo stát…

Ale v hlavě slyšel nepříjemně jasně Cořin hlas: „Ale *zavraždili* ho přece, ne?“

Chudák pošetilá Cora. Vždycky byla taková. Chovala se jako slon v porcelánu… Říkala nahlas nevítané pravdy…

Pravdy!

Zase to zatrápené slovo…

II.

Pan Entwhistle a inspektor Morton se navzájem odhadovali pohledem.

Pan Entwhistle svým uspořádaným a přesným způsobem předložil inspektorovi všechna podstatná fakta o Coře Lansquenetové. Vylíčil její výchovu, manželství, ovdovění, finanční situaci, příbuzné.

„Její jediný dosud žijící bratr a nejbližší příbuzný je pan Timothy Abernethie, ale to je invalida a žije v ústraní a naprosto není schopen odjet z domova. Zmocnil mě, abych vystupoval jeho jménem a zařídil všechno, co bude nezbytné.“

Inspektor kývl. Byla to úleva, jednat s tímto inteligentním právníkem. Kromě toho doufal, že mu notář pomůže rozřešit problém, který se zdál čím dál víc matoucí.

Poznamenal:

„Slečna Gilchristová mi říkala, že paní Lansquenetová byla den před svou smrtí na severu, na pohřbu svého staršího bratra?“

„Ano, inspektore. Byl jsem tam také.“

„Nechovala se nijak neobvykle — divně — s obavami?“

Pan Entwhistle pozvedl obočí v dobře napodobeném údivu.

„Je snad obvyklé, že člověk, který má být brzo zavražděn, se chová divně?“ zeptal se.

Inspektor se posmutněle usmál.

„Ne, nemyslím, že by byla věštkyně nebo měla nějakou předtuchu. Hledám jen něco — prostě něco nezvyklého.“

„Myslím, že vám docela nerozumím, inspektore,“ řekl pan Entwhistle.

„Není jednoduché tomu rozumět, pane Entwhistle. Řekněme, že někdo čekal, až ta Gilchristová kolem druhé hodiny vyjde z domu a vydá se do vesnice na autobus. Ten někdo pak úmyslně vezme sekeru, která ležela u kůlny, rozbije s ní kuchyňské okno, vleze dovnitř, jde nahoru, zaútočí sekyrkou na paní Lansquenetovou — a zaútočí brutálně. Dopadlo šest až osm ran.“ Pan Entwhistle se až přikrčil — „Ano, opravdu ošklivý, násilný zločin. Pak ten někdo vytáhne několik zásuvek, shrábne pár tretek — dohromady v ceně tak deset liber — a zmizí.“

„Ona byla v posteli?“

„Ano. Předchozí noci se ze severu vrátila pozdě, vyčerpaná a celá rozčilená. Pokud tomu dobře rozumím, přišla k nějakému dědictví?“

„Ano.“

„Spala velmi špatně a vzbudila se se strašným bolením hlavy. Vypila několik šálků čaje, vzala si nějaké prášky proti bolesti a řekla slečně Gilchristové, ať ji do oběda neruší. Ani pak jí ale nebylo lépe, a tak si vzala dva prášky pro spaní. Poslala slečnu Gilchristovou do Readingu, aby v knihovně vyměnila knihy. Když se ten člověk vloupal dovnitř, byla ospalá, pokud už nespala docela. Mohl si klidně vzít, co chtěl, stačily by mu výhružky, nebo by jí byl mohl dát roubík. Sekerka, kterou si dovnitř úmyslně přinesl, mi připadá příliš.“

„Možná s ní chtěl jen hrozit,“ navrhl pan Entwhistle. „Ale jestli se bránila —“

„Lékařské dobrozdání neukazuje, že by něco takového udělala. Jak to vypadá, ležela na boku a klidně spala, když ji ten někdo napadl.“

Pan Entwhistle nervózně poposedl. „Člověk občas slyší o takových brutálních a naprosto nesmyslných zločinech,“ připomněl.

„Ano, jistě, jistě, ono to tak nejspíš také bylo. Samozřejmě jsme vyhlásili pohotovost a pátráme po jakémkoli podezřelém individuu. Jsme si dost jistí, že nikdo z místních s tím nemá nic společného. U všech jsme uspokojivě prokázali, co v tu dobu dělali. V tuhle denní dobu je většina lidí v práci. Samozřejmě, její domek je kousek cesty za samotnou vesnicí. Mohl se tam snadno dostat kdokoli a nikdo by ho neviděl. Všude kolem vesnice je úplné bludiště cest. Byl hezký

den a nějakou dobu už nepršelo, takže ani žádné zřetelné stopy auta nemáme — kdyby někdo přijel autem.“

„A vy myslíte, že někdo přijel autem?“ zeptal se bystře pan Entwhistle.

Inspektor pokrčil rameny. „Já nevím. Říkám jen, že ten případ má určité zvláštní rysy. Třeba tohle —“ Postrčil po desce stolu hrst věcí — brož ve tvaru jetelového lístku s malými perličkami, brož s ametystem, malou šňůru perel a granátový náramek.

„Tyhle věci se ztratily z její šperkovnice. Našli jsme je hned za domem, zastrčené do křoví.“

„Ano — ano, to je dost divné. Možná, jestli byl útočník vyděšený z toho, co provedl —“

„Možná. Jenže to by je nejspíš byl nechal nahoře v jejím pokoji… Samozřejmě že se ho mohla zmocnit panika na cestě z ložnice k brance.“

Pan Entwhistle tiše řekl:

„Nebo, jak naznačujete, je mohl vzít, jen aby zmátl stopy.“

„Ano, je několik možností… Mohla to samozřejmě udělat ta Gilchristová. Dvě ženy, které spolu žijí samy — člověk nikdy neví, jaké hádky nebo nepřátelství nebo vášně mohou vzniknout. Ano, tuhle možnost bereme v úvahu také. Ale pravděpodobné to není. Podle všech svědectví spolu vycházely velmi přátelsky.“ Na chvilku se odmlčel, pak pokračoval: „Podle vás nikdo smrtí paní Lansquenetové nic nezíská?“

Právník nervózně poposedl.

„To jsem přesně neřekl.“

Inspektor Morton prudce vzhlédl.

„Myslel jsem, že jste říkal, že paní Lansquenetová měla rentu od bratra a že pokud víte, vlastní majetek ani prostředky nemá.“

„To je pravda. Její manžel zemřel jako bankrotář a podle toho, jak jsem ji znal jako dívku i později, by mě dost překvapilo, kdyby si byla našetřila nebo nashromáždila nějaké peníze.“

„Domek sám je pronajatý, nepatří jí, a těch pár kusů nábytku nestojí za mnoho, dokonce ani dnes ne. Rustikální dub nevalné kvality a nějaké umělecké malůvky.

Ať to odkázala komukoli, mnoho tím nezíská — tedy pokud sepsala závěť.“

Pan Entwhistle zavrtěl hlavou.

„O její závěti nevím nic. Chápejte, neviděl jsem ji mnoho let.“

„Tak jak mám rozumět vaší poznámce? Může někdo její smrtí získat? Předpokládám, že máte na mysli něco konkrétního?“

„Ano. Ano, to jsem měl. Chtěl jsem být zcela přesný.“

„Má to souvislost s tím dědictvím, o kterém jste se zmiňoval? Tím, co jí odkázal její bratr? Mohla s ním naložit podle vlastní vůle?“

„Ne, ne tak, jak si myslíte. S kapitálem disponovat nemohla. Když je teď mrtvá, bude rozdělen mezi pět ostatních beneficientů závěti Richarda Abemethieho. Tak jsem to myslel. Všech pět jich bude mít z její smrti automaticky prospěch.“

Inspektor vypadal zklamaně.

„Aha, já jsem myslel, že se třeba něčemu blížíme. Tohle se mi ale rozhodně nezdá jako dostatečný motiv k tomu, aby ji někdo umlátil sekerkou. Vypadá to, že to udělal někdo, kdo měl o kolečko víc — možná nějaký ten mladistvý zločinec — dnes je jich spousta. Potom ztratil nervy, hodil ty tretky do křoví a utekl… Ano, tak to muselo být. Leda by to udělala úctyhodná slečna Gilchristová, a popravdě řečeno, to mi připadá velmi nepravděpodobné.“

„Kdy našla mrtvou?“

„Až kolem páté odpoledne. Vrátila se z Readingu autobusem v 16.50. Došla zpátky do domku, vešla předními dveřmi, šla do kuchyně a postavila vodu na čaj. Z pokoje paní Lansquenetové se nic neozývalo, ale slečna Gilchristová předpokládala, že její společnice ještě spí. Pak si všimla okna v kuchyni; střepy ležely po celé podlaze. Ale i tak si nejdřív pomyslela, že to nejspíš provedl nějaký kluk s prakem nebo s míčem. Šla nahoru a nakoukla potichu do pokoje paní Lansquenetové, aby zjistila, jestli spí nebo jestli by si dala svačinu. Pak se samozřejmě vyděsila, zaječela a utíkala z domu k nejbližšímu sousedovi. Její vyprávění nemá žádné mezery, a na jejích šatech, v jejím pokoji ani v její koupelně nejsou stopy od krve. Ne, nemyslím, že by s tím měla slečna Gilchristová něco společného. Doktor tam přišel v půl šesté. Čas smrti určil nejpozději na půl pátou — a pravděpodobně

mnohem dřív, spíš ke druhé, takže se zdá, že ať to byl kdo chtěl, schovával se někde kolem domku a čekal, až slečna Gilchristová odejde.“

Právníkovi zlehka škublo v obličeji. Inspektor Morton pokračoval: „Předpokládám, že si se slečnou Gilchristovou budete chtít promluvit?“

„Uvažoval jsem o tom.“

„Byl bych rád, kdybyste to udělal. Myslím, že nám řekla všechno, co mohla, ale člověk nikdy neví. Občas se v běžném rozhovoru objeví ještě něco dalšího. Ona je trošku staropanenská — ale jinak celkem rozumná a praktická žena — a chovala se velmi výkonně a hodně nám pomohla.“

Odmlčel se a pak dodal:

„Tělo je v márnici. Kdybyste ho chtěl vidět —“

Pan Entwhistle souhlasil, i když bez nadšení.

O pár minut později už stál a hleděl na pozůstatky Cory Lansquenetové. Útok byl skutečně brutální a ofina obarvená hennou byla slepená ztuhlou krví. Pan Entwhistle stiskl rty a s nepříjemným pocitem kolem žaludku se odvrátil.

Chudák malá Cora. Jak dychtivě chtěla předevčírem vědět, jestli jí bratr něco odkázal. Jaké naděje si musela dělat do budoucnosti. Kolik hloupostí by byla mohla provádět — a s potěšením provádět — s těmi penězi.

Chudák Cora… Dlouho jí ty naděje nevydržely.

Z její smrti nikdo nic nezískal — dokonce ani brutální útočník, který zahodil ony tretky a utekl. Pět lidí mělo o pár tisíc kapitálu víc — ale ten, který už získali předtím, jim všem patrně bohatě stačil. Ne, to nemůže být motiv.

Zvláštní, že právě Cora mluvila o vraždě — den předtím, než byla sama zavražděna.

„*Zavraždili ho přece, ne?*“

Taková směšná věc. Směšná! Naprosto směšná! Tak směšná, že se o tom inspektorovi Mortonovi ani nebude zmiňovat.

Samozřejmě až promluví se slečnou Gilchristovou…

Tedy pokud slečna Gilchristová, jakkoli to bylo nepravděpodobné, bude schopna vrhnout nějaké světlo na to, co Richard řekl Coře.

„Podle toho, co říkal, jsem myslela…“ Co vlastně Richard říkal?

Musím se hned sejít se slečnou Gilchristovou, umínil si pan Entwhistle.

III.

Slečna Gilchristová byla podsaditá, ošuntěle působící žena s krátkými ocelově šedými vlasy. Měla onu nevýraznou tvář, jaké ženy kolem padesátky tak často nabývají.

Vřele pana Entwhistlea přivítala.

„Jsem tak strašně ráda, že jste přijel, pane Entwhistle. Já vlastně vím tak *málo* o rodině paní Lansquenetové a samozřejmě jsem se nikdy v životě nesetkala s vraždou. Je to příšerné!“

Pan Entwhistle si byl jistý, že slečna Gilchristová skutečně ještě nikdy neměla co do činění s vraždou. Vlastně reagovala velmi podobně jako jeho vlastní právnický partner.

„Člověk o nich samozřejmě *čte*,“ odkázala slečna Gilchristová vraždy do patřičných mezí. „A ani to nedělám moc ráda. Většinou jsou tak *špinavé*.“

Pan Entwhistle šel za ní do obývacího pokoje a bystře se rozhlížel kolem sebe. Byla tu silně cítit olejová barva. Dům byl přeplněný — ani ne tak nábytkem, který víceméně odpovídal popisu inspektora Mortona, jako obrazy. Stěny byly pokryté obrazy, většinou velmi temnými a špinavými olejomalbami. Byly tu ale také akvarely a jedno dvě zátiší. Menší obrázky byly naskládané i na lavici pod oknem.

„Paní Lansquenetová je většinou kupovala na dražbách,“ vysvětlovala slečna Gilchristová. „Moc ji to bavilo, chudinku malou. Jezdila na všechny burzy a výprodeje v širokém okolí. Obrázky jsou dnes hrozně levné, prakticky za hubičku. Za žádný z nich nikdy nezaplatila víc než libru, někdy jen pár šilinků, a jak říkala, byla tu vždycky ta úžasná možnost, že najde něco cenného. Vždycky říkala, že tohleto je italský primitivista, který má možná velkou cenu.“

Pan Entwhistle se na italského primitivistu, kterého mu ukazovala, podíval pochybovačně. Vzpomněl si, že Cora nikdy nevěděla

nic o obrazech. Byl ochoten sníst vlastní klobouk, jestli kterákoli z těchhle mazanic má cenu aspoň pětilibrovky!

„Samozřejmě," pokračovala slečna Gilchristová, která si všimla jeho výrazu a rychle vycítila jeho reakci, „já o tom mnoho nevím, ačkoli můj otec byl malíř — bohužel ne příliš úspěšný. Ale sama jsem jako dívka malovala akvarely a slyšela jsem o umění hodně mluvit, a paní Lansquenetová byla ráda, že má někoho, s kým může o malování hovořit a kdo ji pochopí. Chudinka malá, tak moc jí záleželo na všem, co se týkalo umění."

„Měla jste ji ráda?"

Hloupá otázka, pokáral sám sebe. Mohla snad odpovědět něco jiného než „ano"? Pomyslel si ale, že žít s Corou muselo být únavné.

„Ale jistě," kývla slečna Gilchristová. „Velice dobře jsme spolu vycházely. Víte, v některých věcech byla paní Lansquenetová úplně jako dítě. Řekla cokoli, co ji zrovna napadlo. Nevím, jestli její úsudek byl vždycky tak docela správný —"

O mrtvých člověk neřekne — „byla to úplně hloupá husa". Pan Entwhistle proto podotkl: „Rozhodně to nebyla intelektuálka."

„Ne — ne — to asi nebyla. Ale byla velice bystrá, pane Entwhistle. Občas mě to docela překvapilo — jak dokázala uhodit hřebík na hlavičku."

Pan Entwhistle se na slečnu Gilchristovou podíval s novým zájmem. Napadlo ho, že ona sama rozhodně není žádný hlupák.

„Byla jste s paní Lansquenetovou už nějakou dobu, že?"

„Tři a půl roku."

„Vy — ehm — jste byla její společnicí a také jste — ehm — starala jste se o dům?"

Bylo zjevné, že se dotkl citlivé otázky.

„Ano — ano, tak. Vařila jsem většinu jídel — opravdu mě baví vařit — a také jsem trochu utírala prach a dělala lehké domácí práce. Nic z těch *hrubých*, samozřejmě." Slečna Gilchristová to vyslovila jako pevnou zásadu. Pan Entwhistle, který neměl nejmenší ponětí, co spadá mezi „hrubé" práce, něco chlácholivě zabroukal.

„Na to sem chodila paní Panterova z vesnice. Pravidelně dvakrát týdně. Chápejte, pane Entwhistle, nikdy bych byla ani neuvažovala o jakémkoli *služebnickém* místě. Když zkrachovala moje malá čajovna

— takové neštěstí — to ta válka, víte. Rozkošné místo. Nazvala jsem ji Pod vrbou a všechen porcelán měl modrý vrbový vzor — opravdu slaďounký — a zákusky byly skutečně dobré —zákusky a sladké pečivo já jsem vždycky uměla. Ano, všechno šlo velice dobře, ale pak přišla válka a nedostatek potravin a čajovna se zhroutila — padla ve válce, říkám já, a snažím se to tak brát. Přišla jsem o tu trochu peněz, co mi zanechal otec a kterou jsem do čajovny investovala, a samozřejmě jsem se musela rozhlížet po nějaké práci. Nikdy jsem se na žádné povolání nepřipravovala. Nastoupila jsem k jedné dámě, ale to naprosto nešlo — byla velice hrubá a panovačná — a pak jsem pracovala v kanceláři — ale to se mi vůbec nelíbilo, a pak jsem přišla k paní Lansquenetové a spolu jsme si od začátku padly do noty — protože její manžel byl malíř a tak vůbec.“ Slečna Gilchristová se odmlčela, aby se nadechla, a pak smutně dodala: „Ale tu svou čajovnu jsem měla hrozně ráda. Chodili tam tak *milí* lidé!“

Pan Entwhistle se díval na slečnu Gilchristovou a náhle jím projel záblesk poznání — obrázek složený ze stovek takových starších dam, které k němu přistupovaly v různých Vavřínech, Rezavých kočkách, Modrých papoušcích, Vrbách a Útulných koutcích, oblečené v cudných modrých nebo růžových nebo oranžových zástěrách s volány, a přijímaly objednávky konvic čínského čaje se zákusky. Pro slečnu Gilchristovou to byl duchovní domov — slušná staromódní čajovna s náležitě důstojnou klientelou. Po celé zemi musí být stovky takových slečen Gilchristových a všechny vypadají víceméně stejně — mírné trpělivé obličeje, tvrdošíjné křivky horního rtu, pomalu řídnoucí šedé vlasy.

Slečna Gilchristová pokračovala:

„Ale nesmím mluvit o sobě. Policie se chovala velmi laskavě a ohleduplně. Skutečně velmi laskavě. Z ústředí přijel nějaký inspektor Morton a ten byl velice chápavý. Dokonce mi zařídil, abych mohla přespat u paní Laneové tady kousek v sousedství, ale odmítla jsem. Považovala jsem za svou povinnost zůstat tady v domě, když tu byly všechny ty hezké věci, co paní Lansquenetová měla. Její —“ slečna Gilchristová polkla — „její tělo samozřejmě odnesli a pokoj zamkli, a inspektor mi řekl, že v kuchyni bude celou noc na hlídce uniformovaný strážník — kvůli rozbitému oknu — dnes ráno ho naštěstí už

znovu zasklili — o čem jsem to mluvila? Aha, ano, řekla jsem, že budu ve svém pokoji a že se mi tam jistě nic nestane, i když se přiznám, že jsem před dveře přitáhla komodu a na okno postavila velký džbán s vodou. Člověk neví — jestli to skutečně byl maniak — člověk slyší o takových věcech…“

Slečně Gilchristové došla řeč. Pan Entwhistle rychle řekl:

„Všechna hlavní fakta znám. Inspektor Morton mi všechno řekl. Ale kdyby vás příliš neobtěžovalo vylíčit mi to tak, jak jste to viděla vy —“

„Jistě, pane Entwhistle. Já vím přesně, jak to cítíte. Policie je hrozně neosobní, že. Jinak to samozřejmě nejde.“

„Paní Lansquenetová se předevčírem v noci vrátila z pohřbu,“ nadhodil začátek pan Entwhistle.

„Ano, přijela vlakem až hodně pozdě. Řekla mi, ať jí objednám taxi, aby na ni čekalo u nádraží, a já jsem to také udělala. Byla hodně unavená, chudinka — nebylo divu — ale celkem vzato byla v dobré náladě.

„Ano, ano. Říkala něco o pohřbu — cokoli?“

„Jen málo. Dala jsem jí šálek horkého mléka — nic jiného nechtěla — a ona mi vyprávěla, že kostel byl hodně plný a že tam byla velká spousta květin — a také říkala, že ji mrzelo, že neviděla druhého svého bratra — Timothy se myslím jmenuje?“

„Ano, Timothy.“

„Říkala, že ho neviděla víc než dvacet let a že doufala, že tam bude, ale že docela chápe, že za daných okolností považoval za vhodnější nejezdit, ale že tam byla jeho žena a ona že Maude nikdy nemohla vystát — propána, strašně se omlouvám, pane Entwhistle — tak mi to uklouzlo — nechtěla jsem —“

„To nic, to nic,“ uklidňoval ji pan Entwhistle. „Já nejsem příbuzný, chápejte. A pokud vím, Cora se svou švagrovou nikdy příliš nevycházela.“

„No, ona to víceméně řekla. , Já jsem věděla, že z Maude se stane generál v sukních, co všechny komanduje a do všeho strká nos,' tak to řekla. A pak byla hrozně unavená a řekla, že si půjde hned lehnout — měla jsem pro ni připravenou ohřívací láhev — a ona šla nahoru.“

„Neřekla nic dalšího, co byste si zvlášť zapamatovala?“

„Neměla žádnou předtuchu, pane Entwhistle, jestli to myslíte takhle. Tím jsem si jistá. Víte, ona byla naopak ve výjimečně dobré náladě — když si odmyslíme únavu a tu — tu smutnou událost. Zeptala se mě, jak by se mi líbilo jet na Capri. Na Capri! Samozřejmě jsem řekla, že by to byla nádhera — o něčem takovém se mi nikdy ani nezdálo — a ona řekla: ‚Pojedeme tam!‘ Jakoby nic. Usoudila jsem — i když se o tom samozřejmě výslovně nezmínila — že jí bratr odkázal roční rentu nebo něco takového.“

Pan Entwhistle kývl.

„Chudinka malá. No, jsem ráda, že přinejmenším mohla s radostí plánovat.“ Slečna Gilchristová si lítostivě povzdechla. „Teď už asi Capri nikdy neuvidím…“

„A druhý den ráno?“ pobídl ji pan Entwhistle, který si zřejmě neuvědomoval zklamání slečny Gilchristové.

„Druhý den ráno nebylo paní Lansquenetové vůbec dobře. Vypadala vlastně příšerně. Řekla mi, že skoro nespala. Zlé sny. ‚To je tím, že jste se včera tak hrozně unavila,‘ řekla jsem jí, a ona uznala, že je to možná pravda. Posnídala v posteli a celé dopoledne nevstala, ale kolem oběda mi řekla, že ještě pořád nedokázala usnout. ‚Jsem strašně neklidná,‘ řekla. ‚Pořád se mi něco honí hlavou a musím o tom přemýšlet.‘ Pak prohlásila, že si vezme prášky pro spaní a pokusí se usnout odpoledne. Mně řekla, ať jedu autobusem do Readingu, vrátím v knihovně dvě knížky a vezmu jí nové, protože je obě dočetla cestou ve vlaku a nemá už vůbec co číst. Dvě knihy jí obvykle vydržely skoro týden. Odjela jsem tedy těsně po druhé hodině — a to bylo — naposledy —“ Slečna Gilchristová začala popotahovat. „Musela spát, víte. Nemohla nic slyšet a inspektor mě ujistil, že netrpěla… Myslí si, že ji zabila hned první rána. Propána, je mi na omdlení, jen na to myslím!“

„Prosím, prosím. Nechci vás už trápit tím, co se stalo.

Jen jsem chtěl slyšet, jestli mi můžete říct, jak se chovala paní Lansquenetová před tou tragédií.“

„Ano, to je jistě přirozené. Řekněte, prosím vás, jejím příbuzným, že až na to, že tak špatně spala, byla skutečně moc šťastná a těšila se na budoucnost.“

Pan Entwhistle chvilku váhal, než položil další otázku. Chtěl si dát pozor, aby svědkyni nenapověděl.

„Nezmiňovala se konkrétně o žádném ze svých příbuzných?“

„Ne, ne, myslím, že ne,“ uvažovala slečna Gilchristová. „Říkala jen, že ji mrzí, že neviděla bratra Timothyho.“

„Nemluvila o smrti svého bratra? O její — ehm — příčině? Nebo o něčem takovém?“

„Ne.“

Ve tváři slečny Gilchristové se neobjevil žádný náznak ostražitosti. Pan Entwhistle si byl jistý, že by tomu tak nebylo, kdyby jí Cora byla tvrdila, že šlo o vraždu.

„Pokud vím, byl už nějaký čas nemocný,“ řekla slečna Gilchristová neurčitě, „i když musím přiznat, že mě ta zpráva překvapila. Vypadal velice silný.“

Pan Entwhistle se rychle zeptal: „Vy jste ho viděla? Kdy?“

„Když sem přijel navštívit paní Lansquenetovou. Počkejte — to bylo asi před třemi týdny.“

„Bydlel tady?“

„Ne, ne — přišel jen na oběd. Překvapivá návštěva. Paní Lansquenetová ho nečekala. Pokud jsem to dobře pochopila, došlo k nějakým rodinným neshodám. Říkala, že ho roky neviděla.“

„Ano, to je pravda.“

„Dost ji to vyvedlo z míry — že ho zase viděla — asi si uvědomila, jak je nemocný —“

„Ona věděla, že je nemocný?“

„Ale jistě, dobře si na to vzpomínám. Víte, říkala jsem si — chápejte, jen v duchu — jestli snad pan Abernethie netrpí měknutím mozku. Jedna moje teta —“

Pan Entwhistle se tetě obratně vyhnul.

„Paní Lansquenetová snad říkala něco, co vás přivedlo na myšlenku měknutí mozku?“

„Ano. Paní Lansquenetová říkala něco jako ‚Chudák Richard. Mortimerova smrt z něj udělala starce. Mluví úplně senilně. Ty výmysly o pronásledování a jak ho někdo tráví. Staří lidé jsou prostě někdy takoví.‘ A já jsem samozřejmě věděla, že to je svatá pravda. Ta teta, co jsem vám o ní říkala — ta byla přesvědčená, že se ji slu-

žebnictvo snaží otrávit jídlem, a nakonec už jedla jen vajíčka natvrdo, protože, jak říkala, do vajíčka natvrdo nikdo nemůže nic dát. Vyhověli jsme jí, když si to přála, ale kdyby to bylo dnes, já skutečně nevím, co bychom dělali. Vajec je tak málo a ještě jsou většinou dovážená, takže je vždycky riziko je vařit."

Pan Entwhistle vyslechl ságu o tetě slečny Gilchristové, ale neslyšel z ní ani slovo. Byl silně znepokojen.

Když slečna Gilchristová konečně přestala štěbetat, řekl:

„Předpokládám, že to paní Lansquenetová moc vážně nebrala?"

„Ale ne, pane Entwhistle, ona to *naprosto* chápala."

I tato poznámka pana Entwhistlea znepokojila, i když ne přesně v tom smyslu, v jakém ji slečna Gilchristová použila.

Skutečně to Cora Lansquenetová chápala? V té chvíli možná ne, ale třeba později. Skutečně to chápala až příliš dobře?

Pan Entwhistle věděl, že Richard Abernethie nebyl senilní ani v nejmenším. Richard byl plně při zdravém rozumu. Rozhodně netrpěl žádnou formou perzekuční mánie. Byl to, jako ostatně celý život, tvrdošíjný obchodník — a jeho nemoc na tom nic nezměnila.

Připadalo mu velice zvláštní, že mluvil se svou sestrou tímto způsobem. Ale možná že Cora, s tou svou podivnou dětinskou bystrostí, dokázala číst mezi řádky a domyslela si pravý smysl toho, co Richard skutečně říkal.

Pana Entwhistlea napadlo, že v mnoha ohledech byla Cora naprosto hloupá. Neměla žádný úsudek, smysl pro rovnováhu a její pohled na svět byl primitivně dětinský, ale právě tak jako dítě měla i onu přízračnou schopnost uhodit šokujícím způsobem hřebíček na hlavičku.

Pan Entwhistle už to dál nerozebíral. Slečna Gilchristová patrně neví víc, než mu řekla. Zeptal se ještě, zda neví, jestli Cora Lansquenetová zanechala závěť. Slečna Gilchristová okamžitě odpověděla, že závěť paní Lansquenetové je uložena v bance.

Pan Entwhistle se zvedl k odchodu. Trval na tom, že slečna Gilchristová musí přijmout malou částku peněz na nutné výdaje, a řekl jí, že se jí znovu ozve, a do té doby že by jí byl zavázán, kdyby mohla zůstat v domku, zatímco si bude hledat nové místo. Slečna Gil-

christová řekla, že jí to bude velice vyhovovat a že vůbec není nervózní.

Nedokázal ovšem uniknout prohlídce domu, při níž mu slečna Gilchristová ukazovala různé obrázky od nebožtíka Pierra Lansqueneta, které byly ve velkém množství shromážděny v malé jídelničce a při jejichž spatření se právník otřásl — většinou to byly akty provedené s pozoruhodným nedostatkem malířské zručnosti, zato s pečlivou pozorností k detailům. Musel také obdivovat různé drobné olejomalby pitoreskních rybářských přístavů, které malovala Cora sama.

„Polperro," ukazovala hrdě slečna Gilchristová. „Byly jsme tam loni a paní Lansquenetová byla nadšená jeho malebností."

Když si pan Entwhistle prohlédl Polperro od jihozápadu, od severozápadu a nejspíš i z několika dalších směrů, souhlasil s názorem, že paní Lansquenetová byla městečkem skutečně nadšena.

„Paní Lansquenetová mi slíbila, že mi ty obrázky odkáže," řekla slečna Gilchristová toužebně. „Hrozně jsem je obdivovala. Na tomhle úplně vidíte, jak se ty vlny tříští, viďte? A i jestli na to zapomněla, možná bych si mohla aspoň jeden vzít na památku, co myslíte?"

„To by se jistě dalo zařídit," ujistil ji pan Entwhistle velkoryse.

Domluvil ještě pár dalších věcí a pak odešel — nejprve za ředitelem banky a pak na další konzultaci s inspektorem Mortonem.

Pátá kapitola

I.

„Vyčerpaný! Já ti říkám, že jsi vyčerpaný,“ prohlásila paní Entwhistleová oním dotčeným a panovačným tónem, jaký používají oddané sestry vůči bratrům, jimž vedou dům. „Ve svém věku bys to neměl dělat. Já se ptám, co to všechno má s tebou společného? Jsi na odpočinku, ne?“

Pan Entwhistle mírně odpověděl, že Richard Abernethie patřil k jeho nejstarším přátelům.

„Snad. Ale Richard Abernethie je mrtvý, ne? Takže nevidím žádný důvod, proč by ses měl míchat do věcí, které nejsou tvoje starost, a smrtelně se přitom nachladit někde ve vlaku. Strašně tam táhne. A ještě vražda! Vůbec nechápu, proč pro tebe posílali.“

„Spojili se se mnou, protože v domku se našel dopis s mým podpisem, ve kterém jsem Coře sděloval podrobnosti kolem pohřbu.“

„Pohřby! Jeden pohřeb za druhým. Což mi připomíná: další z těch tvých milovaných Abernethieů tě volal — myslím, že říkal Timothy. Odněkud z Yorkshire — a *taky* s tebou chtěl mluvit o pohřbu. Říkal, že zavolá později.“

Osobní hovor pro pana Entwhistlea přišel ten den večer. Pan Entwhistle si vzal telefon a na druhém konci uslyšel hlas Maude Abernethieové.

„Díky Bohu, že jsem vás konečně sehnala! Timothy je skutečně v hrozném stavu. Ty poslední zprávy o Coře ho strašlivě rozčílily.“

„To je celkem pochopitelné,“ souhlasil pan Entwhistle.

„Co jste říkal?“

„Že je to pochopitelné.“

„Asi ano.“ Maude to ale říkala silně pochybovačně. „Chcete říct, že to byla skutečně vražda?“

„*Zavraždili ho přece, ne?*“ řekla tehdy Cora. Jenže tentokrát nebylo o odpovědi pochyb.

„Ano, byla to vražda,“ potvrdil pan Entwhistle.

„A sekerou, jak psali v novinách?“

„Ano.“

„Mně připadá *naprosto* neuvěřitelné,“ prohlásila Maude, „že Timothyho sestru — jeho vlastní sestru — mohl někdo zavraždit *sekerou*!“

Panu Entwhistleovi to také připadalo neuvěřitelné. Timothyho život byl tak izolovaný od veškerého násilí, až měl člověk pocit, že i jeho příbuzní by měli být násilí ušetřeni.

„Obávám se, že nezbude než se smířit s fakty,“ řekl pan Entwhistle umírněně.

„Dělám si o Timothyho skutečně velké starosti. Tohle všechno mu strašně škodí. Podařilo se mi ho teď dostat do postele, ale trvá na tom, že vás musím přesvědčit, abyste za ním přijel. Chce vědět spoustu věcí — jestli bude soudní vyšetřování a kdo by se ho měl zúčastnit, jak brzo po něm může být pohřeb a kde, jaké jsou k dispozici prostředky, jestli Cora vyslovila přání být zpopelněna nebo něco jiného, a jestli zanechala závěť —“

Pan Entwhistle ji přerušil, než seznam otázek přesáhl únosnou mez.

„Ano, závěť existuje. Timothyho ustanovila vykonavatelem.“

„Ach bože, já se obávám, že Timothy nemůže —“

„Naše firma se postará o všechny nezbytné náležitosti. Závěť je velmi prostá. Své vlastní obrazy a ametystovou brož odkázala své společnici slečně Gilchristové a všechno ostatní Susan.“

„Susan? Proč prosím vás Susan? Jsem přesvědčená, že Susan nikdy ani neviděla — přinejmenším ne jinak než jako malé dítě.“

„Odhadl bych, že je to proto, že Susan se zřejmě provdala za muže, který není její rodině tak docela po chuti.“

Maude pohrdlivě odfrkla.

„Dokonce i Gregory je mnohem lepší, než kdy byl Pierre Lansquenet! Samozřejmě, za mých časů bylo neslýchané provdat se za muže, který obsluhuje v obchodě — ovšem lékárna je mnohem lepší než třeba galanterie — a přinejmenším se Gregory zdá celkem seriózní.“ Odmlčela se a dodala: „Znamená to, že Susan dostane ten příjem, který Coře odkázal Richard?“

„Ne, to ne. Kapitál bude rozdělen podle instrukcí Richardovy závěti. Ne, chudák Cora nemohla odkázat víc než nábytek ze svého domku, a ten má cenu pár set liber. Až se zaplatí pohledávky a náby-

tek se prodá, pochybuji, že to všechno vynese víc než pět set liber.“ Pak pokračoval: „Soudní vyšetřování se samozřejmě konat bude. Stanovili ho na příští čtvrtek. Pokud bude Timothy souhlasit, pošlu tam mladého Lloyda, aby ho sledoval v zastoupení rodiny.“ Dodal omluvně. „Obávám se, že může vyvolat určitou nevítanou pozornost vzhledem k — ehm — okolnostem.“

„To je skutečně nepříjemné! Chytili toho mizeru, co to provedl?“

„Ještě ne.“

„Určitě některý z těch strašných nedorostlých mladíků, co se toulají po venkově a vraždí. Policie je naprosto neschopná.“

„Ne, ne,“ odporoval pan Entwhistle. „Policie vůbec není neschopná. To si ani na chvíli nemyslete.“

„No, mně to rozhodně připadá velice zvláštní. A Timothymu to tak škodí. Vy byste asi nemohl přijet sem k nám, že, pane Entwhistle? Byla bych vám velice vděčná, kdybyste mohl. Myslím, že by se Timothy uklidnil, kdybyste ho upokojil osobně.“

Pan Entwhistle chvíli mlčel. Takové pozvání mu nebylo nevhod.

„Na tom, co říkáte, něco je,“ připustil. „A také budu potřebovat Timothyho podpis jako vykonavatele na určité dokumenty. Ano, myslím, že by to bylo docela dobré.“

„To je úžasné. Strašně se mi ulevilo. Zítra? A zůstanete přes noc? Nejlepší spojení je vlakem v 11.20 ze St. Pancras.“

„Budu bohužel muset jet až odpoledne,“ odpověděl pan Entwhistle. „Mám ráno jinou práci…“

II.

George Crossfield přivítal pana Entwhistlea srdečně, ale možná i s jistým náznakem překvapení.

Pan Entwhistle řekl jakoby na vysvětlenou, ačkoli ve skutečnosti to vlastně nevysvětlovalo nic:

„Přijel jsem právě z Lytchett St. Mary.“

„Takže to vážně byla teta Cora? Četl jsem o tom v novinách a vůbec se mi tomu nechtělo věřit. Myslel jsem si, zeje to možná jen shoda jmen.“

„Lansquenetová není tak běžné jméno.“

„Ne, to jistě není. Ale člověk má zřejmě přirozený odpor věřit, že některý člen jeho vlastní rodiny mohl být zavražděn. Mně to připadá skoro jako ten případ minulý měsíc v Dartmooru.“

„Myslíte?“

„Ano. Stejné okolnosti. Osamělý domek. Dvě staré ženy, které bydlí spolu. Ukradená částka až neuvěřitelně ubohá.“

„Hodnota peněz je vždycky relativní,“ podotkl pan Entwhistle. „Záleží na potřebě.“

„Ano — ano, asi máte pravdu.“

„Když zoufale potřebujete deset liber — pak patnáct je víc než dost. A naopak. Když potřebujete sto liber, bude vám pětačtyřicet úplně k ničemu. A když potřebujete tisíce, nestačí ani stovky.“

Georgeovi náhle blýsklo v očích, když prohlásil: „Já bych řekl, že dnes se hodí jakákoli částka peněz. Kdekdo je na tom zle.“

„Ale ne *zoufale*,“ připomněl pan Entwhistle. „A právě na zoufalství záleží.“

„Máte na mysli něco konkrétního?“

„Ne ne, vůbec ne.“ Odmlčel se a pokračoval: „Vypořádání dědictví bude chvilku trvat; hodila by se vám záloha?“

„Abych byl upřímný, chtěl jsem o tom začít mluvit sám. Ovšem dnes ráno jsem byl v bance a odkázal jsem je na vás a oni mi velice ochotně vyšli vstříc, pokud jde o přečerpání účtu.“

Georgeovi se znovu zablýsklo v očích a pan Entwhistle vzhledem ke svým letitým zkušenostem měl jasno v situaci. George sice možná ještě nepotřeboval peníze zoufale, ale určitě velmi naléhavě. V té chvíli věděl to, co podvědomě tušil celou dobu — že v otázkách peněz by Georgeovi nedůvěřoval. Napadlo ho, jestli starý Richard Abernethie, který rovněž uměl velmi dobře odhadnout lidi, měl stejný pocit. Pan Entwhistle si byl také jistý, že po Mortimerově smrti měl Richard v úmyslu učinit svým dědicem George. George sice nebyl Abernethie, ale byl to jediný muž v mladší generaci. Byl Mortimerovým přirozeným nástupcem. Richard Abernethie pro George poslal, měl ho u sebe několik dní na návštěvě. Bylo pravděpodobné, že na konci té návštěvy nebyl Richard s Georgem spokojen. Cítil instinktivně, stejně jako pan Entwhistle, že George není poctivý? Celá rodina byla přesvědčena, že vzít si Georgeova otce nebyla od

Laury šťastná volba. Burzovní makléř, který měl i jiné, dost záhadné aktivity. A George se podobal spíš svému otci než Abernethieům.

George si patrně právníkovo mlčení špatně vyložil, a tak s nervózním smíchem vysvětloval:

„Pravda je ta, že jsem v poslední době neměl zrovna šťastnou ruku s investicemi. Trochu jsem riskoval a nevyšlo to. Víceméně mě to položilo. Teď se budu moci zase vzpamatovat. Člověk potřebuje jen trochu kapitálu. Arden Consolidates vypadají dobře, co myslíte?“

Pan Entwhistle ani nesouhlasil, ani neodporoval. Uvažoval, jestli náhodou George nespekuloval i s penězi klientů, nejen se svými vlastními. Jestli George byl v nebezpečí trestního stíhání —

Pan Entwhistle řekl upjatě:

„Den po pohřbu jsem se s vámi pokoušel spojit, ale nebyl jste v kanceláři, že?“

„Vy jste volal? Nic mi neřekli. Upřímně řečeno, měl jsem pocit, že po tak dobré zprávě si zasloužím den volna!“

„Po dobré zprávě?“

George zrudl.

„Ne, pochopte, nemyslel jsem smrt strýčka Richarda. Ale když se člověk dozví, že přišel k penězům, tak ho to potěší, ne? Máte pocit, že to musíte oslavit. Konkrétně jsem jel do Hurst Parku. Vsadil jsem na dva vítěze. Když začne jednou pršet, tak rovnou leje. Když se vás jednou chytí štěstí, tak se vás drží! Vyhrál jsem jen padesát babek, ale i to se hodí.“

„Ano, jistě,“ kývl pan Entwhistle. „I to se hodí. A navíc ještě dostanete další částku v důsledku smrti vaší tety Cory.“

George vypadal znepokojeně.

„Chudák stará,“ řekl. „To je vážně smůla, co? Nejspíš zrovna když se těšila, jak si bude užívat.“

„Doufejme, že policisté najdou člověka, který má její smrt na svědomí,“ podotkl pan Entwhistle.

„Ale podle mě ho dostanou. Naše policie je skutečně dobrá. Seberou všechny nežádoucí existence v celém okolí a pořádně je properou — ať pěkně vysvětlí, co dělali v době, kdy se to stalo.“

„Jestli mezitím uplyne nějaká doba, tak to nebude tak jednoduché,“ namítl pan Entwhistle. Mrazivě se pousmál, čímž naznačil, že

hodlá udělat vtip. „Já sám jsem toho dne v půl čtvrté odpoledne byl v Hatchardově knihkupectví. Myslíte, že bych si na to vzpomněl, kdyby se mě na to policie zeptala za deset dní? Silně o tom pochybuji. A vy, Georgi, vy jste byl v Hurst Parku. Vzpomněl byste si, který den jste šel na dostihy — řekněme — za měsíc?“

„Ale to by se dalo určit podle pohřbu — bylo to o den později.“

„Pravda — pravda. A také jste vsadil na dva vítěze. To také napomůže paměti. Člověk málokdy zapomene jméno koně, který mu vyhrál peníze. Mimochodem, kteří to byli?“

„Počkejte, Gaymarck a Frogg II. Ano, na ty tak hned nezapomenu.“

Pan Entwhistle se zasmál svým suchým, krákoravým způsobem a rozloučil se.

III.

„Samozřejmě vás hrozně rádi vidíme,“ řekla Rosamund bez valného nadšení. „Ale je strašně brzo ráno.“

Zeširoka zívla.

„Je jedenáct,“ připomněl pan Entwhistle.

Rosamund znova zívla. Pak omluvně vysvětlila:

„Měli jsme tady včera pořádný mejdan. Moc se pilo. Michael má ještě pořád strašnou kocovinu.“

Právě v té chvíli se Michael objevil; také zíval. V ruce měl šálek černé kávy a na sobě velmi elegantní župan. Vypadal divoce a přitažlivě — a jeho úsměv byl jako obvykle okouzlující. Rosamund měla na sobě černou sukni, dost špinavý žlutý svetřík a nic jiného, pokud to mohl pan Entwhistle posoudit..

Puntičkářský a pečlivý právník naprosto neschvaloval způsob života mladých Shaneových. Dost zchátralý byt v prvním patře domu v Chelsea — lahve a sklenice a nedopalky cigaret, které se válely všude kolem — ztuchlý vzduch a vůbec celková zaprášená a neúpravná atmosféra.

Uprostřed tohoto dost nevlídného prostředí přesto Michael i Rosamund jen kvetli. Rozhodně tvořili krásný pár a pan Entwhistle si pomyslel, že se zřejmě mají velmi rádi. Přinejmenším Rosamund Michaela zbožňovala.

„Miláčku," řekla, „co takhle maličko šampaňského? Jen abychom se dali dohromady a připili si na budoucnost. Pane Entwhistle, to je skutečně úžasné štěstí, že nám strýček Richard odkázal ty báječné penízky zrovna teď —"

Pan Entwhistle si povšiml rychlého, skoro nepřátelského zamračení, které k ní vyslal Michael, ale Rosamund nevzrušeně pokračovala:

„Protože máme zrovna šanci na báječnou hru. Michael má na ni opci. Je tam pro něj úplně úžasná role a dokonce i jedna menší pro mě. Je to o takových těch mladých zločincích, co jsou ve skutečnosti svatí — je úplně plná těch nejmodernějších myšlenek."

„Zdá se," podotkl pan Entwhistle upjatě.

„Víte, on loupí a vraždí a pronásleduje ho policie i společnost — a nakonec udělá zázrak."

Pan Entwhistle pohoršené mlčel. Takové škodlivé nesmysly tihle mladí vykládají! A píšou.

Michael Shane ovšem mnoho nevykládal. Pořád ještě se mírně mračil.

„Pan Entwhistle nechce slyšet naše tirády, Rosamund," pokáral ji. „Mlč chvilku a pusť ho ke slovu, ať nám může říct, proč přišel."

„Potřebuji vyřídit jen pár maličkostí," vysvětloval pan Entwhistle. „Zrovna jsem se vrátil z Lytchett St. Mary."

„Takže to *byla* teta Cora, koho zavraždili? Viděli jsme to v novinách. A já jsem říkala, že to určitě musí být ona, protože to je takové neobvyklé jméno. Chudák stará teta Cora. Tuhle jsem se na ni na tom pohřbu dívala a myslela jsem si, jaký je z ní hastroš a že by snad bylo lepší být mrtvá než vypadat takhle — a teď je mrtvá. Vůbec mi to včera večer nechtěli *věřit*, když jsem jim říkala, že ta vražda sekerou, co byla v novinách, je *moje teta*! Jen se směj, viď, Michaeli?"

Michael Shane neodpověděl a Rosamund pokračovala se zjevným potěšením:

„Dvě vraždy za sebou. To už je skoro moc, není?"

„Nebuď hloupá, Rosamund, tvého strýčka Richarda nikdo nezavraždil."

„Ale Cora si myslela, že ano."

Pan Entwhistle se do toho vložil a zeptal se:

„Vy jste se po pohřbu vrátili do Londýna, viďte?“

„Ano, stejným vlakem jako vy.“

„Jistě… jistě. Ptám se proto, že jsem se vás pokoušel sehnat,“ vrhl rychlý pohled na telefon — „den na to — dokonce několikrát, ale nepovedlo se mi to.“

„Propána — to mě mrzí. Co jsme ten den dělali? Předevčírem. Byli jsme tady asi do dvanácti, viď? A ty ses pak šel pokusit sehnat Rosenheima a obědval jsi s Oscarem a já jsem se šla podívat po nějakých nylonkách a vůbec do obchodů. Měla jsem se sejít s Jane, ale minuly jsme se. Ano, krásně jsem si zanakupovala — a pak jsme večeřeli v Castile. Sem jsme se vrátili tak kolem desáté, viď?“

„Tak nějak,“ souhlasil Michael. Zamyšleně hleděl na pana Entwhistlea. „Co jste od nás potřeboval, pane Entwhistle?“

„Jen něco kolem závěti Richarda Abernethieho — nějaké podpisy a tak podobně.“

Rosamund se zeptala: „Dostaneme ty peníze hned, nebo to bude trvat celé věky?“

„Bohužel,“ řekl pan Entwhistle, „zákon bývá pomalý.“

„Ale můžeme dostat nějakou zálohu, ne?“ Rosamund vypadala polekaně. „Michael říkal, že ano. Je to strašně důležité. Kvůli té hře.“

Michael se do toho přátelským tónem vložil:

„Ale ne, nijak moc to nespěchá. Jen jde o to se rozhodnout, jestli tu opci využít nebo ne.“

„Nebude nic těžkého převést vám nějaké peníze předem,“ kývl pan Entwhistle. „Kolik budete chtít.“

„Tak to je v pořádku.“ Rosamund si s úlevou oddechla. Pak dodala, jako by ji to právě napadlo: „Zbyly po tetě Coře nějaké peníze?“

„Málo. Odkázala je vaší sestřenici Susan.“

„Proč zrovna Susan, to bych ráda věděla! Je to hodně?“

„Pár set liber a nějaký nábytek.“

„Hezký nábytek?“

„Ne,“ zavrtěl hlavou pan Entwhistle.

Rosamund ztratila zájem. „Stejně je to všechno divné, viďte?“ řekla. „Jak Cora po tom pohřbu najednou ze sebe vysypala: „Zavraž-

dili ho!“ A pak hned další den zavraždí někdo *ji*. No není to *divné*, co myslíte?“

Chvilku bylo dost nepříjemné ticho a pak pan Entwhistle tiše odpověděl:

„Ano, to je skutečně velice divné…“

IV.

Pan Entwhistle si prohlížel Susan Banksovou, která se k němu nakláněla přes stůl a mluvila svým obvyklým živým způsobem.

Po Rosamundině kráse tu nebylo ani stopy. Ale byla to přitažlivá tvář a podle názoru pana Entwhistlea tato přitažlivost spočívala především v její vitalitě. Křivka úst byla štědrá a plná. Byla to ústa ženy a její tělo bylo rovněž výrazně ženské. Ale přitom mu Susan v mnoha ohledech velmi připomínala svého strýce Richarda Abernethieho. Tvar hlavy, linie brady, hluboko posazené přemýšlivé oči. Její osobnost byla stejně dominantní jako osobnost nebožtíka Richarda, měla stejnou energii, která ji hnala vpřed, stejnou prozíravost a přímý úsudek. Ze tří příslušníků mladší generace se jedině ona zdála ze stejného materiálu, jaký se zasloužil o rozsáhlé abernethieovské jmění. Poznal Richard v téhle neteři ducha příbuzného svému? Podle názoru pana Entwhistlea nemohl nepoznat. Richard byl vždycky výborným soudcem charakterů. A tady rozhodně byly právě ty vlastnosti, které hledal. A přesto ve své závěti Richard Abernethie nerozhodl v její prospěch. Podle názoru pana Entwhistlea Georgeovi nedůvěřoval a půvabná husička Rosamund nepřicházela v úvahu — ale v Susan přece mohl najít to, co hledal, dědičku svého vlastního ražení?

A pokud ne, musel být příčinou — ano, to je jediné logické vysvětlení — její manžel…

Pan Entwhistle sjel pohledem za Susanino rameno, do míst, kde nepřítomně stál Gregory Banks a hrál si s tužkou.

Hubený, bledý, nevýrazný mladík s narezle pískovými vlasy. Susanina barvitá osobnost ho natolik zastiňovala, že bylo obtížné všimnout si, jaký je vlastně on sám. Nebylo na něm čeho se chytit — celkem příjemný, ochotný chovat se mile — kýválek, jak se teď moderně říkalo. Ale přitom takový popis nebyl tak docela přesný. V té

nenápadnosti Gregoryho Bankse bylo cosi podivně zneklidňujícího. Nebyl „vhodná partie“ — ale Susan přesto trvala na tom, že si ho vezme — překonala všechen odpor okolí — proč? Co na něm viděla?

A teď, šest měsíců po sňatku — „Je do něj blázen,“ pomyslel si pan Entwhistle. Ty příznaky dobře znal. Kancelářemi firmy Bollard, Entwhistle, Entwhistle a Bollard prošlo mnoho žen s manželskými potížemi. Žen bláznivě oddaných neuspokojivým a často zdánlivě naprosto ničím nevynikajícím manželům, manželek pohrdajících a znuděných přitažlivými manžely, jimž se navenek nedalo nic vytknout. Co může kterákoli žena vidět na konkrétním muži, to prostě je mimo chápání průměrně inteligentního muže. Prostě to tak je. Žena, která se ve všech ostatních věcech na světě chová velmi inteligentně, se může projevit jako absolutní hlupačka, pokud jde o jednoho konkrétního muže. A Susan, myslel si pan Entwhistle, je jedna z takových žen. Její svět se točí kolem Grega. A to je nebezpečné mnoha způsoby.

Susan mluvila důrazně a pohoršené.

„— protože to *je* ostuda. Vzpomínáte si na tu ženu, kterou loni zavraždili v Yorkshire? Nikoho tenkrát nechytili. Nebo ta stará paní v cukrárně, kterou umlátili sochorem. Někoho zatkli a pak ho zase pustili!“

„Musí mít důkazy, moje milá,“ připomněl pan Entwhistle.

Susan si ho nevšímala.

„A další takový případ — zdravotní sestra v důchodu — to byla sekerka nebo sekera — přesně jako teta Cora.“

„No no, to skoro vypadá, jako byste podobné zločiny studovala, Susan,“ podivil se mírně pan Entwhistle.

„Člověk si takové věci přirozeně pamatuje — a když zavraždí člena vaší vlastní rodiny — a skoro stejným způsobem — prostě je vidět, že se po venkově toulá spousta takových individuí, co se vloupávají do domů a přepadávají osamělé ženy — a policii to *nezajímá*!“

Pan Entwhistle zavrtěl hlavou.

„Nekřivděte policii, Susan. Jsou to velice bystří a trpěliví lidé — a vytrvalí. To, že se o něčem nepíše v novinách, ještě neznamená, že je případ uzavřený. Zdaleka ne.“

„A přitom každý rok se stanou stovky nevyřešených zločinů.“

„Stovky?“ Pan Entwhistle vypadal pochybovačně. „Určitý počet ano. Ale je mnoho případů, kdy policie ví, kdo zločin spáchal, ale důkazy nedostačují k soudnímu stíhání.“

„Tomu nevěřím,“ zavrtěla hlavou Susan. „Jsem přesvědčená, že když člověk ví jistě, kdo zločin spáchal, důkazy si opatří vždycky.“

„Tím si nejsem jist,“ řekl pan Entwhistle zamyšleně. „Tím si skutečně nejsem jist…“

„Mají vůbec nějakou představu — v případě tety Cory — kdo to mohl udělat?“

„To nemůžu říct. Pokud já vím, ne. Ale oni by se mi asi těžko svěřovali — a také je ještě brzo — nezapomínejte, že k vraždě došlo teprve předevčírem.“

„Rozhodně to musel být určitý typ člověka,“ uvažovala Susan nahlas. „Brutální, možná trochu slaboduchý typ — propuštěný voják nebo trestanec. Myslím když použil sekerku.“

Pan Entwhistle s mírně tázavým výrazem pozvedl obočí a zabroukal:

Lizzie Bordenová sekeru si vzala
svému tatíčkovi padesát ran dala.
Aby mohla v noci zase klidně spát
dala svojí matce jednapadesát.

„Jenomže,“ Susan zrudla hněvem, „s tetou Corou nikdo z příbuzných nežil — pokud nemyslíte tu společnici. A kromě toho Lizzii Bordenovou osvobodili. Nikdo neví jistě, jestli skutečně zabila svého otce a macechu.“

„Je pravda, že ta veršovánka je zjevně podjatá,“ souhlasil pan Entwhistle.

„Chcete říct, že to vážně udělala ta společnice? Odkázala jí Cora něco?“

„Ametystovou brož nevalné ceny a pár skic rybářských vesniček, které mají výhradně citovou hodnotu.“

„Pro vraždu přece člověk musí mít motiv — leda je slabomyslný.“

Pan Entwhistle se zasmál.

„Zatím se zdá, že jediný, kdo měl motiv, jste vy, moje milá Susan.“

„Co to má znamenat?“ Greg náhle vykročil vpřed. Působilo to, jako by spal a teď se probudil. V očích mu ošklivě blýsklo. Najednou to už nebyla přehlédnutelná postava v pozadí. „Co s tím má Sue co společného? Jak si to představujete, říkat takové věci?“

Susan ho příkře napomenula:

„Mlč, Gregu. Pan Entwhistle tím určitě nic nemyslel —“

„To byl jen takový vtip,“ omlouval se pan Entwhistle. „Asi trochu nevkusný. Cora odkázala všechen svůj majetek vám, Susan. Ale pro mladou dámu, která právě zdědila několik set tisíc liber, nemůže odkaz ve výši několika stovek být jistě motivem k vraždě.“

„Ona odkázala svoje peníze mně?“ Susan byla zřejmě překvapená. „To je zvláštní. Vždyť mě ani neznala! Proč to udělala, co myslíte?“

„Myslím, že se doslechla, že jste měla — ehm — trochu potíže se svým sňatkem.“ Greg, který zase už ořezával tužku, se zamračil. „Ona sama to měla rovněž s manželstvím poněkud obtížné — a asi k vám pociťovala solidaritu.“

Susan se s určitým zájmem zeptala:

„Ona si vzala malíře, viďte, a ten se nikomu z rodiny nelíbil. Byl to aspoň dobrý malíř?“

Pan Entwhistle velmi rozhodně zavrtěl hlavou.

„Jsou v tom domku nějaké jeho obrazy?“

„Ano.“

„Tak to posoudím sama,“ řekla Susan.

Pan Entwhistle se usmál nad její bojovně vztyčenou hlavou.

„Budiž. Nepochybně jsem už starý jezevec ave věcech umění beznadějně staromódní, ale skutečně si nemyslím, že byste s mým soudem nesouhlasila.“

„Stejně bych tam asi měla jet, co? Podívat se, co tam vůbec je. Bydlí tam teď někdo?“

„Domluvil jsem se slečnou Gilchristovou, že tam až na další zůstane.“

Greg podotkl: „Musí mít dost dobré nervy, bydlet v domě, kde došlo k vraždě.“

„Slečna Gilchristová je celkem rozumná žena, řekl bych. Kromě toho,“ dodal právník suše, „myslím, že stejně nemá kam jít, dokud si nenajde jiné místo.“

„Takže ji smrt tety Cory pěkně vypekla? Byla — byly s tetou Corou — v důvěrných vztazích?“

Pan Entwhistle se na ni zvědavě podíval a uvažoval, jak přesně to myslela.

„Do jisté míry ano, řekl bych,“ odpověděl. „Nikdy se slečnou Gilchristovou nejednala jako se služkou.“

„Nejspíš s ní jednala mnohem hůř,“ podotkla Susan. „Tyhle chudinky takzvané ‚dámy‘ to dnes odnášejí nejvíc. Pokusím se jí někde najít slušné místo. Nemělo by to být těžké. Každého, kdo je ochoten dělat trochu těch domácích prací a vařit, aby dnes zlatem vyvážil — vaří přece, ne?“

„Ano, ano. Pokud vím, má námitky jen proti ‚hrubé práci‘, i když nemám ponětí, co tím myslí.“

Zdálo se, že tím Susan velmi pobavil.

Pan Entwhistle pohlédl na hodinky a řekl: „Vaše teta ustanovila vykonavatelem závěti Timothyho.“

„Timothy,“ ušklíbla se Susan. „Strýček Timothy je v podstatě mýtus. Nikdo ho nikdy neviděl.“

„To je pravda.“ Pan Entwhistle se znovu podíval na hodinky. „Dnes odpoledne za ním jedu. Seznámím ho s vaším rozhodnutím odjet se podívat na ten domek.“

„Zabere mi to nejspíš jen den dva. Nechci být dlouho pryč z Londýna. Mám ledacos rozběhnutého. Začínám podnikat.“

Pan Entwhistle se porozhlédl po stísněném obýváčku malého bytu. Greg a Susan na tom zjevně moc dobře nebyli. Věděl, že Susanin otec promrhal většinu svých peněz. Svou dceru nijak slavně nezabezpečil.

„Jaké máte plány do budoucna, jestli se můžu zeptat?“

„Mám vyhlédnutou jednu budovu na Cardigan Street. Předpokládám, že když to bude nutné, budete mi moci vyplatit nějaké peníze předem? Možná budu muset složit zálohu.“

„To jistě půjde zařídit,“ kývl pan Entwhistle. „Den po pohřbu jsem vám několikrát volal — ale nikdo to nebral. Chtěl jsem se právě zeptat, jestli nebudete chtít zálohu. Napadlo mě, jestli jste třeba neodjeli z města.“

„Ne, ne,“ ujistila ho rychle Susan. „Byli jsme celý den tady. Oba. Vůbec jsme nešli ven.“

Greg tiše připomněl: „Víš, Susan, já myslím, že jsme ten den museli mít na telefonu poruchu. Vzpomínáš, jak jsem se odpoledne nemohl dovolat do Hard a Co.? Chtěl jsem to nahlásit, ale druhý den ráno bylo všechno v pořádku.“

„Telefony,“ souhlasil pan Entwhistle, „umějí být občas velice nespolehlivé.“

Susan se náhle zeptala:

„Jak se teta Cora dozvěděla o našem manželství? Brali jsme se na matrice a všem jsme to oznámili až pak!“

„Předpokládám, že jí o tom řekl Richard. Změnila závěť asi před třemi týdny (předtím zněla ve prospěch Theosofické společnosti) — přibližně v té době, kdy ji byl navštívit.“

Susan vypadala překvapeně.

„Strýc Richard ji byl navštívit? To jsem netušila.“

„Ani já ne,“ potvrdil pan Entwhistle.

„Tak tenkrát tedy —“

„Co tenkrát?“

„Nic,“ zavrtěla Susan hlavou.

Šestá kapitola

I.

„Je od vás moc hezké, že jste přijel," prohlásila Maude nabručeně, když uvítala pana Entwhistlea na nástupišti nádraží Bayham Compton. „Ujišťuji vás, že Timothy i já to vysoce oceňujeme. Samozřejmě, jistě chápete, že Richardova smrt je to nejhorší, co se Timothymu mohlo stát."

Pana Entwhistlea zatím nenapadlo uvažovat o smrti svého přítele z tohoto úhlu. Ale jak viděl, byl to jediný úhel, z něhož to byla ochotna vnímat manželka Timothyho Abernethieho.

Když zamířili k východu, Maude rozvíjela téma dál.

„Především to byl *šok* — Timothy měl Richarda velice rád. A kromě toho to bohužel nasadilo Timothymu do hlavy myšlenku na smrt. Protože je invalida, je dost nervózní, pokud jde o vlastní život. Uvědomil si, že už je jediný, kdo je z bratrů ještě naživu — a začal tvrdit, že teď je na řadě on — že to už nebude dlouho trvat — samé morbidnosti, jak jsem mu už také řekla."

Vyšli z nádraží a Maude ho vedla k rozpadajícímu se autu skutečně úctyhodného stáří.

„Omlouvám se za tu rachotinu," řekla. „Už léta si chceme pořídit nové auto, ale nemohli jsme si to dovolit. Tohle už mělo dvakrát nový motor — a s těmihle starými auty je skutečně dřina.

Doufám, že nastartuje," dodala. „Někdy ho člověk musí natočit."

Několikrát stiskla startér, ale výsledkem bylo jen neúčinné zavrčení. Pan Entwhistle, který nikdy v životě auto nenatáčel, to sledoval poněkud s obavami. Maude ale vystoupila sama, nasadila kliku a několikerým rázným otočením probudila motor k životu. Pana Entwhistlea napadlo, jaké je štěstí, že Maude je tak důkladně stavěná žena.

„A je to," podotkla. „Tahle stará potvora mi v poslední době dává zabrat. Třeba když jsem se vracela domů den po pohřbu. Musela jsem dojít pěšky několik mil do nejbližší opravny a ta stejně za moc nestála — taková vesnická dílnička. Musela jsem se ubytovat v míst-

ním hostinci, než to sdrátovali. To samozřejmě Timothyho hrozně rozčílilo. Musela jsem mu zatelefonovat a říct mu, že se dostanu domů až další den. Strašně ho to vyvedlo z míry. Člověk se snaží co nejvíc ho chránit — ale s některými věcmi prostě nic nenaděláte — třeba s Cořinou vraždou. Musela jsem poslat pro doktora Bartona, aby mu dal sedativum. Takové věci jako vražda jsou pro člověka v Timothyho zdravotním stavu příliš. Podle mě byla Cora vždycky blázen.“

Pan Entwhistle tu poznámku spolkl mlčky. Nebylo mu příliš jasné, jak to spolu souvisí.

„Myslím, že jsem Cora neviděla od naší svatby,“ pokračovala Maude. „Nechtělo se mi tenkrát jen tak jakoby nic říct Timothymu: ‚Tvoje nejmladší sestra je blázen.‘ Ale *myslela* jsem si to. Říkala úplně neuvěřitelné věci! Člověk nevěděl, jestli se má zlobit, nebo se smát. Myslím, že pravda byla asi taková, že žila ve svém vlastním neskutečném světě — plném dramat a fantastických představ o jiných lidech. No, chudák malá, teď za to zaplatila. Neměla náhodou nějaké chráněnce?“

„Chráněnce? Jak to myslíte?“

„Jen mě to tak napadlo. Nějakého mladého chudého malíře nebo hudebníka — někoho takového. Někoho, koho mohla pustit dovnitř a kdo by ji zabil kvůli penězům, co měla u sebe. Třeba nějakého adolescenta — v tom věku jsou někdy divní — zvlášť takové ty neurotické umělecké typy. Totiž připadá mi zvláštní vloupat se do domu uprostřed odpoledne. Když se chcete k někomu vloupat, tak to přece uděláte v noci, ne?“

„Ale to by byly v domě dvě ženy.“

„Aha, ano, ta společnice. Ale skutečně se mi nechce věřit, že by někdo záměrně počkal, až bude jedna z nich z cesty, a pak se vloupal dovnitř a napadl Coru. Proč? Nemohl přece čekat, že by měla u sebe nějaké peníze nebo věci, které by stály za řeč, a musely přece být chvíle, kdy byly pryč obě a dům byl prázdný. Bylo by to mnohem bezpečnější. Připadá mi to strašně hloupé, jít a spáchat vraždu, když to není úplně nezbytné.“

„A Cořina vražda podle vás nebyla nezbytná?“

„Všechno mi to připadá strašně hloupé.“ Měla by vražda dávat smysl? přemýšlel pan Entwhistle. Akademicky vzato zněla odpověď ano. Ale bylo zaznamenáno mnoho nesmyslných zločinů. Podle názoru pana Entwhistlea všechno záviselo na mentalitě vraha.

Co on vlastně ví o vrazích a jejich duševních procesech? Velmi málo. Jeho firma se nikdy nevěnovala kriminální praxi. A on sám také kriminologii nestudoval. Pokud on mohl posoudit, jsou vrahové všelijací. Někteří byli nesmírně ješitní, někteří toužili po moci, někteří, třeba Seddon, byli zlí a mstiví, jiní, jako Smith a Rowse, byli neuvěřitelně fascinující pro ženy, další, třeba Armstrong, byli příjemní společníci. Edith Thompsonová žila v neskutečném světě násilí, sestra Waddingtonová odstraňovala své postarší pacienty s radostnou věcností. Maudin hlas přerušil jeho meditace. „Kdybych jen dokázala před Timothym schovat noviny! Jenže on trvá na tom, že je bude číst — a pak se samozřejmě rozčílí. Chápete jistě, pane Entwhistle, že nepřichází v úvahu, aby se Timothy účastnil soudního vyšetřování? Pokud to bude nezbytné, doktor Barton může vystavit potvrzení nebo co je potřeba.“

„V tomhle směru můžete být klidná.“

„Díky Bohu!“

Zahnuli do brány Stansfield Grange a jeli po zanedbané cestě k domu. Dřív to bývalo půvabné malé sídlo — ale teď vypadalo žalostně zanedbaně. Maude povzdechla a řekla:

„Během války jsme to museli nechat zpustnout. Oba zahradníci narukovali. A teď máme jen jednoho stařík a ten moc k ničemu není. Platy strašně stouply. Musím říct, že je to požehnání, když si představím, že teď budeme moci do domu trochu investovat. Oba ho máme moc rádi. Už jsem se skutečně bála, že ho budeme muset prodat… Ne že bych kdy byla něco podobného naznačila Timothymu. Strašně by ho to rozčílilo — strašně.“

Zastavili před vchodem do velmi starého georgiánského domu, který zoufale potřeboval natřít.

„Žádné služebnictvo,“ vysvětlovala Maude trpce, když vedla pana Entwhistlea dovnitř. „Jenom dvě ženy, které sem docházejí. Až do minulého měsíce jsme měli služku, která tady bydlela — trochu hrbatou, hrozně huhňavou a v mnoha ohledech ne moc chytrou, ale

byla tady, což byla veliká úleva — a docela dobře se vyznala v jednoduchém vaření. A věřil byste tomu — dala nám výpověď a šla sloužit k takové bláznivé ženské, co chová šest pekinézů (je to větší dům než tenhle a víc práce), protože prý ‚miluje ty pejsánky'. Pejsánky! Určitě se jim každou chvilku udělá zle a všechno zaneřádí. Skutečně, ty holky nejsou při zdravém rozumu. Takhle to teď vypadá, a když musím kdykoli odpoledne odejít, Timothy zůstane v domě docela sám, a kdyby se něco stalo, jak by se dovolal pomoci? Nechávám samozřejmě telefon hned u jeho křesla; kdyby mu bylo slabo, mohl by hned zavolat doktora Bartona."

Maude ho vedla do salonu, kde bylo u krbu prostřeno k čaji. Usadila tam pana Entwhistlea a pak zmizela, pravděpodobně do zadní části domu. Vrátila se za pár minut s čajovou konvicí a začala právníka obsluhovat. Byl to dobrý čaj s domácím koláčem a čerstvými žemlemi. Pan Entwhistle se zeptal: „A co Timothy?"

Maude mu stručně vysvětlila, že Timothymu donesla tác se svačinou ještě předtím, než odjela na nádraží.

„A teď," pokračovala Maude, „už se určitě prospal a bude ta nejvhodnější chvíle, aby se s vámi setkal. Pokuste se prosím příliš ho nerozčílit."

Pan Entwhistle ji ubezpečil, že bude postupovat s největší opatrností.

Když si ji tak prohlížel v blikotavém světle ohně, zmocnil se ho náhle soucit. Tato mohutná, silná, věcná žena, tak zdravá, tak životná, s tak zdravým rozumem, měla tak zvláštně, skoro dojemně zranitelné místo. Pan Entwhistle usoudil, že její láska k manželovi je láskou mateřskou. Maude Abernethieová neměla děti a přitom to byla žena stvořená pro mateřství. Její invalidní manžel se stal jejím dítětem, které bylo třeba chránit, střežit a dohlížet na ně. A možná, jako charakterově silnější z těch dvou, mu podvědomě vnutila větší míru bezmoci, než by tomu bylo za jiných okolností.

Chudák Maude, pomyslel si pan Entwhistle.

II.

„Jste hodný, že jste přijel, Entwhistle."

Timothy se pozvedl v křesle a podal mu ruku. Byl to mohutný muž, nápadně podobný svému bratru Richardovi. Ale co bylo v Richardovi silou, to v Timothym bylo slabostí. Ústa byla nerozhodná, brada maličko ustupující, oči posazené méně hluboko. Na čele měl vrásky malicherné podrážděnosti.

To, že je invalida, zdůrazňovala přikrývka přehozená přes kolena a doslova lékárna malých lahviček a krabiček na stolku u jeho pravé ruky.

„Nesmím se přepínat," varoval hned. „Doktor mi to zakázal. Pořád mi říká, ať si nedělám starosti! Starosti! Kdyby on měl v rodině vraždu, taky by si dělal starosti, to se vsadím! Je to na člověka moc — nejdřív Richardova smrt — pak když jsem slyšel o pohřbu a o jeho závěti — tomu tedy říkám závěť! A navrch ještě chudáka malou Coru zabili sekerkou. Sekerkou! Br! Tahle země je dneska plná gangsterů — násilníků — to je důsledek války! Chodí a zabíjejí bezbranné ženy. Nikdo nemá dost odvahy, aby tomu udělal rázný konec — aby to vzal pevně do ruky. Kam tahle země spěje, to mi řekněte? Kam ta zatracená země spěje?"

Tuhle litanii pan Entwhistle dobře znal. Byla to otázka, kterou dříve či později položila většina jeho klientů za posledních dvacet let, a on měl už na ni připravenou odpověď. Nezávazná slova, která použil, by se dala charakterizovat nejspíš jako chlácholivé zvuky.

„Všechno to začalo s tou zatracenou labouristickou vládou," stěžoval si Timothy. „Celou zemi poslala do pekel. A ta vláda, co máme teď, není o nic lepší. Samý pokrytecký, slabošský socialista! Jen se podívejte, v jakém stavu jsme my! Nemůžeme sehnat slušného zahradníka, nemůžeme sehnat služebnictvo — chudák Maude se musí v kuchyni dřít do úpadu. (Mimochodem, myslím, že k tomu platýzovi by se výborně hodil vaječný svítek, miláčku — a možná napřed trochu čistého vývaru?) Musím si uchovat sílu — doktor Barton to říkal — počkejte, kde jsem to skončil? Aha, ano, Cora. Je to šok, to vám řeknu, když se člověk dozví, že jeho sestra — jeho vlastní sestra — byla zavražděna! Dvacet minut jsem měl bušení srdce! Budete muset zařídit všechno za mě, Entwhistle. Já rozhodně nemůžu jet na soudní vyšetřování ani se namáhat s vyřizováním čehokoli kolem

Cořiny pozůstalosti. Co se mimochodem stane s tím Cořiným podílem na Richardových penězích? Zdědím je já, předpokládám?“

Maude zamumlala něco o tom, že musí sklidit po svačině, a odešla z místnosti.

Timothy se opřel v křesle a řekl: „Výborně, ženské jsou pryč. Teď můžeme mluvit k věci bez hloupého přerušování.“

„Částka, která byla určena pro Cořin svěřenecký fond,“ vysvětloval pan Entwhistle, „se rozdělí rovným dílem mezi vás, neteře a synovce.“

„Ale poslyšte,“ Timothymu pohoršením zrudly tváře, „já jsem přece její nejbližší příbuzný. Jediný žijící bratr.“ Pan Entwhistle opatrně vysvětlil přesná ustanovení závěti Richarda Abernethieho a ohleduplně Timothymu připomněl, že mu poslal kopii závěti.

„Nečekáte přece, že budu chápat všechnu tu právnickou hantýrku,“ prohlásil nevděčně Timothy. „Vy právníci! Abych byl upřímný, nevěřil jsem vlastním uším, když se Maude vrátila a vysvětlila mi, co v závěti bylo. Myslel jsem, že se spletla. Ženy neumějí jasně uvažovat. Maude je nejlepší žena na světě — ale ženy prostě financím nerozumějí. Nejsem si jistý, jestli si Maude vůbec uvědomuje, že kdyby byl Richard neumřel právě teď, možná bychom se odtud byli museli vypoklonkovat. Ale je to tak!“

„Kdybyste se byl obrátil na Richarda, jistě by —“

Timothy se hrubě, štěkavě zasmál.

„To není můj styl. Otec nám všem nechal slušný podíl ze svého majetku — tedy pokud jsme se nechtěli vrhnout do rodinného koncernu. Já jsem nechtěl. Já jsem se narodil pro vyšší věci než pro náplasti na kuří oka, Entwhistle! Richard si můj přístup bral trochu moc k srdci. No ale daně, snížení příjmu a jedno s druhým — nebylo to tak jednoduché. Musel jsem použít velkou část kapitálu. Dneska je to to nejlepší, co se dá udělat. Jednou jsem Richardovi naznačil, že tenhle dům je čím dál obtížnější udržovat. On se k tomu postavil tak, že bychom na tom stejně byli mnohem lépe v menším domě. Říkal, že by to pro Maude bylo snazší, že by to ušetřilo práci — ušetřilo práci, takový výraz! Ne ne, Richarda bych o pomoc nepožádal. Ale řeknu vám, Entwhistle, ty starosti se velice nepříznivě podepsaly na mém zdraví. Muž v mém zdravotním stavu by neměl být nucen zatě-

žovat se starostmi. Pak Richard umřel a mě to samozřejmě velice vzalo — byl to můj bratr a vůbec — ale přesto jsem si nemohl pomoci, aby se mi neulevilo, pokud jde o vyhlídky do budoucna. Ano, teď bude po problémech — a to je velká úleva. Necháme opravit omítku — najmeme nějaké dobré zahradníky — když slušně zaplatíte, tak je seženete. Růžovou zahradu úplně obnovíme. A — o čem jsem to mluvil —“

„O svých plánech do budoucna.“

„Ano, ale — nesmím vás tím vším obtěžovat. Co se mě ale dotklo — a krutě dotklo — byla ustanovení Richardovy závěti.“

„Ano?“ pan Entwhistle se na něj tázavě podíval. „Nebyla taková, jak jste čekal?“

„No to bych řekl, že nebyla! Po Mortimerově smrti jsem přirozeně předpokládal, že Richard odkáže všechno mně.“

„Aha — a on vám — někdy — něco takového naznačil?“

„Nikdy to neřekl — aspoň ne výslovně. Richard byl vždycky uzavřený člověk. Ale pozval se sem — krátce po Mortimerově smrti. Chtěl probrat rodinné záležitosti obecně. Mluvili jsme o mladém Georgeovi — a o děvčatech a jejich manželech. Chtěl znát moje názory — ne že bych mu toho mohl mnoho říci. Jsem invalida a nikam nechodím, žijeme s Maude stranou od světa. Podle mého názoru se obě ty dívky vdaly naprosto hloupě. Podívejte, Entwhistle, já jsem samozřejmě předpokládal, že se mnou konzultuje jako s někým, kdo po jeho smrti bude hlavou rodiny, a přirozeně jsem tedy čekal, že penězi budu disponovat já. Richard mi přece mohl věřit, že se o mladší generaci postarám správně. A taky o chudáka Coru. Zatraceně, Entwhistle, já jsem přece Abernethie — poslední Abernethie. Měl jsem dostat majetek do plné správy.“

Timothy ve svém rozčilení odkopl přikrývku a narovnal se v křesle. Ani trochu teď nevypadal slabě nebo křehce. Pan Entwhistle si pomyslel, že vypadá jako naprosto zdravý člověk, leda snad trochu popudlivý. A co víc, starý právník si velmi jasně uvědomoval, že Timothy Abernethie pravděpodobně celý život skrytě žárlil na svého bratra Richarda. Byli si dostatečně podobní, aby Timothymu vadil bratrův silný charakter a to, jak pevně drží v rukou všechny své zále-

žitosti. Když Richard zemřel, radoval se Timothy z vyhlídky, že aspoň takhle pozdě se bude moci chopit moci nad osudy jiných.

Richard Abernethie mu ale tuto moc nedal. Myslel na to snad a pak se rozhodl jinak?

V zahradě se ozvalo vzteklé kočičí mňoukání a zvedlo Timothyho z křesla. Skočil k oknu, prudce odhrnul závěs, zařval: „Nechte toho, potvory!“, popadl velkou knihu a mrštil jí po vetřelcích.

„Strašné kočky,“ postěžoval si, když se vrátil ke svému hostu. „Ničí květinové záhony a to jejich ječeni prostě nesnáším.“

Znova se posadil a zeptal se:

„Dáte si něco k pití, Entwhistle?“

„Ne teď hned. Maude mi právě dala vynikající svačinu.“

Timothy souhlasně zabručel.

„Maude je schopná ženská. Ale dělá toho příliš. Dokonce se musí hrabat i ve střevech té naší staré káry — víte, že je docela schopný mechanik?“

„Slyšel jsem, že když se vracela z pohřbu, měla poruchu?“

„Ano. Auto se poroučelo. Měla tolik rozumu, že sem telefonovala, abych neměl strach, jenže ta husa, naše pomocnice v domácnosti, mi její vzkaz zapsala tak, že nedával smysl. Byl jsem venku na čerstvém vzduchu — doktor mi radí, abych se snažil co nejvíc pohybovat, pokud se na to cítím — a když jsem se vrátil z procházky, našel jsem na kousku papíru načmárané: ‚Madame se omlouvá, auto má poruchu, musí zůstat přes noc‘ Přirozeně jsem myslel, že je ještě na Enderby. Zavolal jsem tam a zjistil jsem, že Maude ráno odjela. Tu poruchu mohla mít kdekoli! Taková situace! Ta husa pomocnice mi tu nechala k večeři mísu žmolkovatých makarónů se sýrem. Musel jsem jít dolů do kuchyně a ohřát si ji sám — a navíc si sám uvařit čaj — nemluvě už o přikládání do kotle. Mohl jsem dostat infarkt — ale tomuhle druhu ženských je to jedno. Kdyby měla trochu slušnosti, byla by se sem večer vrátila a postarala se o mě. Nižší třídy už dnes nevědí, co je to loajalita —“

Smutně se nad tím zamyslel.

„Nevím, kolik vám toho Maude řekla o pohřbu a o příbuzných,“ řekl pan Entwhistle. „Coře se povedlo vyvolat poněkud nepříjemnou

situaci. Řekla vesele, že Richarda přece zavraždili, ne? Možná vám to Maude vyprávěla.“

Timothy se lehce zahihňal.

„Ano, o tom jsem slyšel. Všichni se koukali svrchu a předstírali, že jsou pohoršení. To je pro Coru typické, říct něco takového! Vzpomínáte, Entwhistle, jak vždycky dokázala dupnout do porcelánu, když byla malá? Na naší svatbě řekla něco, co rozčílilo Maude, pokud si vzpomínám. Maude ji nikdy neměla moc ráda. Ano, Maude mi volala večer po pohřbu, aby zjistila, jestli jsem v pořádku a jestli mi paní Jonesová přišla dát večeři, a pak mi řekla, že všechno proběhlo velmi dobře, a já jsem se zeptal, co závěť, a ona se to snažila trochu zamluvit, ale nakonec jsem z ní samozřejmě pravdu dostal. Nemohl jsem tomu uvěřit a řekl jsem jí, že se určitě musela splést, ale ona stála na svém. To se mě dotklo, Entwhistle — to mě doopravdy ranilo, jestli chápete. Podle mého názoru to Richard udělal čistě ze zlomyslnosti. Já vím, že o mrtvých jen dobře, ale řeknu vám —“

Timothy na toto téma ještě chvíli pokračoval.

Pak se do pokoje vrátila Maude a nekompromisně prohlásila:

„Myslím, miláčku, že pan Entwhistle už byl u tebe dost dlouho. Skutečně si musíš odpočinout. Jestli už jste všechno vyřídili —“

„Ale ano, vyřídili. Nechám to všechno na vás, Entwhistle. Dejte mi vědět, až zatknou toho člověka — jestli ho vůbec zatknou. Dnešní policii já nevěřím — velitelé už nejsou ty správné typy. Postaráte se o — ehm — obřad, že ano. My asi bohužel nebudeme moci přijet. Ale objednejte drahý věnec — a později se musí zasadit odpovídající náhrobek — předpokládám, že ji pohřbí tam na místě, ne? Nemá cenu vozit ji na sever, a kde je pohřbený Lansquenet, to nemám ponětí, nejspíš někde ve Francii. Já nevím, co se píše na náhrobek, když někoho zavraždí… Dost dobře se nedá říct ‚vešla v pokoj věčný‘ nebo takového něco. Bude se muset vybrat nějaký text — něco vhodného. Odpočívej v pokoji? Ne, to je jen pro katolíky.“

„Vidíš, Hospodine, převrácenost, kteráž se mně děje, dopomoziž mi ke spravedlnosti,“ zamumlal pan Entwhistle.

Timothy se po něm podíval tak vyděšeně, že se pan Entwhistle slabě usmál.

„To je z Pláče Jeremiášova,“ vysvětlil. „Je to sice trochu melodramatické, ale hodí se to. Ovšem stejně bude ještě chvíli trvat, než dojde na náhrobek. Musí se — ehm — slehnout půda. Teď si s ničím nedělejte starosti. My všechno zařídíme a budeme vás v celém rozsahu informovat.“

Pan Entwhistle se vrátil vlakem do Londýna příští den po snídani.

Když se dostal domů, zavolal po jistém váhání jednoho svého přítele.

Sedmá kapitola

„Nemohu dostatečně vyjádřit, jak si vážím vašeho pozvání.“

Pan Entwhistle vřele stiskl svému hostiteli ruku.

Hercule Poirot pohostinně pokynul ke křeslu u krbu.

Pan Entwhistle se s povzdechem posadil.

U boční stěny místnosti bylo na stole prostřeno pro dva.

„Vrátil jsem se dnes ráno z venkova,“ začal.

„A chcete se mnou konzultovat nějakou záležitost?

„Ano. Je to dost dlouhá historka, bohužel.“

„V tom případě ji odložíme až po večeři. Georgesi?“

Zjevil se výkonný Georges s *pâté de foie gras* a horkým toastem v ubrousku.

„*Pâté* si sníme u krbu,“ řekl Poirot. „Pak si přesedneme ke stolu.“

O hodinu a půl později se pan Entwhistle pohodlně protáhl na židli a spokojeně povzdechl.

„Vy si rozhodně umíte užívat, Poirote. Pravý Francouz.“

„Jsem Belgičan. Ale zbytek vaší poznámky je pravdivý. V mém věku hlavním potěšením, vlastně téměř jediným potěšením, které mi dosud zbývá, jsou radosti tabule. Naštěstí mám vynikající žaludek.“

„Aha,“ broukl pan Entwhistle.

Povečeřeli platýze *veronique*, následoval jehněčí řízek *milanaise* a nakonec *poire flambée* se zmrzlinou.

Pili k tomu Pouilly Fuissé, potom Corton a nyní panu Entwhistleovi u lokte stálo velmi dobré portské. Poirot, který o portské nestál, upíjel Creme de Cacao.

„Já nechápu,“ zamručel s příjemnou vzpomínkou pan Entwhistle, „jak si dokážete opatřit takovéhle jehněčí! Úplně se rozplývalo v ústech!“

„Mám přítele řezníka. Vyřešil jsem pro něj malý domácí problém. Je vděčný — a od té doby má pro mě veliké pochopení v otázkách žaludku.“

„Domácí problém.“ Pan Entwhistle povzdechl. „Kéž byste mi to nebyl připomněl… Tohle je tak dokonalý okamžik…“

„Prodlužte ho ještě, příteli. Dáme si teď moka a dobrou brandy, a *potom*, až bude zažívání poklidně pracovat, potom mi povíte, proč potřebujete mou radu.“

Hodiny odbily půl desáté, když pan Entwhistle konečně poposedl v křesle. Přišel vhodný psychologický okamžik. Neváhal už, zda své pochybnosti příteli předestřít; nemohl se dočkat, až to udělá.

„Nevím,“ začal, „jestli ze sebe nedělám kolosálního hlupáka. V každém případě stejně nevidím způsob, jak by se v té věci dalo něco udělat. Ale rád bych vám předložil fakta a chtěl bych vědět, co si o nich myslíte.“

Na pár okamžiků se odmlčel a pak svým suchým, pečlivým způsobem převyprávěl celou historii. Vycvičená právnická mysl mu umožnila předložit všechna fakta jasně, nic nevynechat a nepřidat nic zbytečného. Bylo to jasné a výstižné líčení a jako takové ho malý postarší muž s vejčitou hlavou, který mu naslouchal, také oceňoval.

Když právník skončil, bylo chvíli ticho. Pan Entwhistle byl připraven odpovídat na otázky, ale po několik okamžiků žádná nepřišla. Hercule Poirot si v hlavě rovnal důkazy.

Konečně řekl:

„Zdá se mi to velice jasné. V mysli chováte podezření, že váš přítel Richard Abernethie byl možná zavražděn. To podezření, či snad předpoklad, se opírá jen o jedinou věc — *o slova vyřčená Corou Lansquenetovou na pohřbu Richarda Abernethieho*. Když ta si odmyslíte — nezbude nic. Fakt, že ona sama byla následujícího dne zavražděna, může být jen pouhá shoda okolností. Je pravda, že Richard Abernethie zemřel náhle, ale pečoval o něj úctyhodný lékař, který ho dobře znal, a tento lékař nepojal žádné podezření a podepsal úmrtní list. Byl Richard pohřben, nebo zpopelněn?“

„Zpopelněn — na vlastní přání.“

„Ano, tak zní zákon. A znamená to, že úmrtní list podepsal ještě další lékař — ale při tom také nenastaly žádné obtíže. Vracíme se tedy znovu k základnímu bodu, k tomu, *co řekla Cora Lansquenetová*. Byl jste tam a slyšel jste ji. Řekla: ‚Ale *zavraždili* ho přece, ne?‘ “

„Ano.“

„A hlavní věc — vy věříte, že říkala pravdu.“ .

Právník na okamžik zaváhal a pak kývl.

„Ano, věřím.“

„Proč?“

„Proč?“ opakoval Entwhistle poněkud zmateně.

„No ano, proč? Je to proto, že v hloubi duše vám už předtím na způsobu, jakým Richard zemřel, připadalo něco divného?“

Právník zavrtěl hlavou. „Ne, ne, to ani v nejmenším.“

„Tak tedy kvůli ní — kvůli Coře samotné. Znal jste ji dobře?“

„Neviděl jsem ji dobrých — no — dvacet let.“

„Byl byste ji poznal, kdybyste ji potkal na ulici?“

Pan Entwhistle o tom uvažoval.

„Na ulici bych ji možná minul a nepoznal ji. Když jsem ji viděl naposledy, byla to taková hubená holčička, a stala se z ní podsaditá, povadlá žena středního věku. Ale myslím, že ve chvíli, kdy bych s ní mluvil tváří v tvář, byl bych ji poznal. Nosila pořád stejný účes, ofinu rovně sestřiženou přes celé čelo, měla takový zvyk pokukovat po vás zpod té ofiny, trochu jako plaché zvířátko. Měla rovněž velice charakteristický, překotný způsob řeči, a také takový zvyk naklonit hlavu ke straně a pak ze sebe vysypat něco nehorázného. Měla svůj *charakter*, chápejte, a charakter je vždycky velice individuální.“

„Takže to vlastně byla stále táž Cora, jakou jste znal před lety. A pořád říkala nehorázné věci. A ty věci, ty nehorázné věci, které říkávala v minulosti — ukázaly se obvykle — pravdivé?“

„Právě proto dokázala vyvolat tolik trapných situací. Vždycky, když bylo lepší nějakou pravdu nevyslovit, ona ji řekla nahlas.“

„A tato charakteristika se také nezměnila. Richard Abernethie byl zavražděn — a tak se o tom Cora okamžitě zmínila.“

Pan Entwhistle poposedl.

„Vy myslíte, že *byl* zavražděn?“

„Ale ne, ne, příteli, ne tak rychle. Shodneme se na jednom — Cora si *myslela*, že byl zavražděn. Pro ni to byla spíš jistota než domněnka. A tak dospíváme k jednomu: *musela pro to přesvědčení mít nějaký důvod*. Podle toho, jak jste ji znal, se můžeme domnívat, že to neměla být jen zlomyslnost. A teď mi povězte — když řekla to, co řekla, okamžitě začali všichni protestovat — je to tak?“

„Přesně tak.“

„A ona pak začala, být zmatená, v rozpacích a ze svého tvrzení ustoupila — prohlásila, pokud si pamatujete, něco jako ‚podle toho, co řekl, jsem myslela…‘ “

Právník kývl.

„Škoda že si to nepamatuji jasněji. Ale jsem si tím dost jistý. Použila slova ‚řekl mi‘ nebo ‚říkal‘ —“

„A pak se ta záležitost zamluvila a všichni hovořili o něčem jiném. Když se na to dnes rozpomenete, nevybavíte si žádný zvláštní výraz na něčím obličeji? Cokoli, co by vám utkvělo v paměti jako — řekněme — *neobvyklé*?“

„Ne.“

„A hned příštího dne je Cora zabita — a vy se ptáte sám sebe: ‚Může to snad být příčina a následek?‘ “

Právník poposedl.

„Asi vám to všechno připadá hodně fantastické, že?“

„Vůbec ne,“ řekl Poirot. „Pokud je původní předpoklad správný, je to logické. Byla spáchána dokonalá vražda, vražda Richarda Abernethieho, všechno proběhlo hladce — a najednou se zdá, že jeden člověk zná pravdu! Je jasné, že ten člověk musí být umlčen co *nejrychleji*.“

„Vy si tedy myslíte — že to byla vražda?“

Poirot řekl vážně:

„Myslím si, *mon cher*, přesně to, co jste si myslel vy — že je tu důvod k vyšetřování. Učinil jste nějaké kroky? Mluvil jste o těchto věcech s policií?“

„Ne.“ Pan Entwhistle zavrtěl hlavou. „Připadalo mi, že by se tím ničeho nedosáhlo. Já zastupuji rodinu. Pokud Richard Abernethie byl zavražděn, existuje patrně jediný způsob, jak k tomu mohlo dojít.“

„Jedem?“

„Přesně tak. A tělo bylo zpopelněno. Neexistuje nyní žádný důkaz. Ale rozhodl jsem se, že já osobně *musím* být v tomto ohledu uspokojen. Proto jsem, Poirote, přišel *za vámi*.“

„Kdo byl v domě v době jeho smrti?“

„Starý komorník, který u něj sloužil léta, kuchařka a pokojská. Zdálo by se, že to musel být někdo z nich —“

„Ale! Nesnažte se mi nic namlouvat. Tahle Cora ví, že Richard Abernethie byl zabit, ale přesto souhlasí s tím, aby se to ututlalo. Řekne: ‚Podle mě máte všichni naprostou pravdu.‘ To znamená, že ten, o koho jde, musel být někdo z rodiny, někdo, jehož veřejné obvinění by si byla možná ani oběť sama nepřála. Jinak by totiž Cora, která měla svého bratra ráda, nesouhlasila s tím, aby se do vraždy dál nerýpalo. Souhlasíte s tím, ano?“

„Ano, uvažoval jsem tak,“ připustil pan Entwhistle. „I když, jak mohl kdokoli z rodiny —“

Poirot ho nenechal domluvit.

„Když jde o jed, je nepřeberné množství možností. Muselo to patrně být nějaké narkotikum, jestli zemřel ve spánku a nevyskytly se žádné podezřelé okolnosti. Možná už předtím nějaká narkotika dostával.“

„V každém případě,“ dodal pan Entwhistle, „na otázce *jak* příliš nezáleží. Stejně nebudeme moci nic dokázat.“

„V případě Richarda Abernethieho ne. Ale vražda Cory Lansquenetové je jiná věc. Jakmile budeme vědět ‚kdo‘, mělo by být možné získat důkazy.“ Poirot dodal s významným pohledem: „Možná jste už něco podnikl.“

„Velmi málo. Mým cílem, řekl bych, byla především eliminace. Je to nechutné pomyšlení, že někdo z členů rodiny Abernethieových je vrah. Ještě pořád tomu nedokážu tak docela uvěřit. Doufal jsem, že několika zdánlivě lhostejnými otázkami dokážu některé členy rodiny nad veškerou pochybnost zbavit viny. A možná, kdo ví, i všechny? To by znamenalo, že Cořin předpoklad nebyl správný a že její vlastní smrt je možno připsat nějakému cizímu tulákovi, který se vloupal dovnitř. Koneckonců, otázka je velmi jednoduchá. Co dělali členové rodiny Abernethieových to odpoledne, kdy byla Cora Lansquenetová zabita?“

„*Eh bien*,“ kývl Poirot, „co tedy dělali?“

„George Crossfield byl na dostizích v Hurst Parku. Rosamund Shaneová nakupovala v Londýně. Její manžel — protože manžele musíme počítat také —“

„To jistě.“

„Její manžel dojednával opci na nějakou hru, Susan a Gregory Banksovi byli celý den doma, Timothy Abernethie, který je invalida, byl ve svém domě v Yorkshire a jeho manželka se vlastním autem vracela domů z Enderby.“

Odmlčel se.

Hercule Poirot se na něj podíval a chápavě kývl.

„Ano, to *říkají*. Ale je to všechno pravda?“

„To prostě nevím, Poirote. Některá ta tvrzení je možné potvrdit nebo vyvrátit — ale bylo by dost těžké to udělat a nevyložit přitom karty na stůl. Vlastně by se to přímo rovnalo obvinění. Řeknu vám prostě jen některé své vlastní závěry. George mohl být na dostizích v Hurst Parku, ale já myslím, že nebyl. Byl natolik zbrklý, že se chlubil, že vsadil na dva vítěze. Mám zkušenost, že mnoho pachatelů se samo prozradí tím, že řekne příliš mnoho. Zeptal jsem se ho na jména těch vítězů a on mi bez váhání jmenoval dva koně. Zjistil jsem, že oba byli v ten den vysokými favority a jeden z nich také vyhrál. Druhý ovšem, ačkoli byl favoritem, se z nevysvětlitelných důvodů ani neumístil.“

„Zajímavé. Potřeboval tento George v době strýcovy smrti naléhavě peníze?“

„Mám dojem, že velmi naléhavě. Nemám pro své tvrzení žádný důkaz, ale mám silné podezření, že spekuloval s penězi svých klientů a že mu hrozilo trestní stíhání. Je to jen můj dojem, ale mám v těchto věcech určité zkušenosti. Zpronevěra mezi právními zástupci není bohužel tak vyloučený jev. Mohu vám říci jen jedno — já bych svůj vlastní majetek Georgeovi nesvěřil, a tuším, že Richard Abernethie, který byl velmi bystrým znalcem lidí, byl se svým synovcem nespokojen a neměl k němu důvěru.

Jeho matka,“ dodal právník, „byla hezká a poněkud pošetilá dívka; vzala si muže, jehož charakter byl řekněme pochybný.“ Povzdechl si. „Abernethieovské dívky si moc dobře vybrat neuměly.“

Odmlčel se a pokračoval:

„Pokud jde o Rosamund, to je půvabná husička. Skutečně si ji neumím představit, jak mlátí Coru do hlavy sekerkou! Její manžel Michael Shane je takový černý kůň — je to člověk ctižádostivý a také samolibě ješitný. Ale vím o něm jen velice málo. Nemám důvod

ho podezírat z brutálního zločinu ani z pečlivě naplánovaného travičství, ale dokud nebudu vědět, že skutečně dělal to, co dělal, nemůžu ho vyloučit.“

„Ale že by viníkem byla manželka, o tom pochybujete?“

„Ne — ne — má v sobě určitou dost šokující otrlost… ale ne, skutečně si ji nedokážu představit se sekerkou. Je to takové křehké stvoření.“

„A krásné!“ dodal Poirot s cynickým úsměvem. „A ta druhá neteř?“

„Susan? To je úplně jiný typ než Rosamund — pozoruhodně schopná dívka. Ona a její manžel byli ten den spolu doma. Řekl jsem (nepravdivě), že jsem se jim v dotyčný den odpoledne pokoušel dovolat. Greg mi rychle vysvětlil, že měli celý den poruchu. Sám se pokoušel někoho volat a nepovedlo se mu to.“

„Takže zase nic přesvědčivého… Nemůžete je vyloučit, jak jste doufal… Jaký je ten manžel?“

„Nedokážu ho příliš zařadit. Působí poněkud nepříjemně, i když nedokážu přesně říct, proč ve mně ten dojem vyvolává. Pokud jde o Susan —“

„Ano?“

„Susan mi připomíná svého strýce. Má energii, elán a mentální schopnosti Richarda Abernethieho. Mám dojem — ale to může být jen moje fantazie — že poněkud postrádá vřelost a laskavost mého starého přítele.“

„Ženy nikdy nejsou laskavé,“ podotkl Poirot. „I když někdy mohou být něžné. Miluje svého manžela?“

„Oddaně, řekl bych. Ale, Poirote, já nemůžu věřit — já odmítám byť jen na chvilku věřit, že by Susan —“

„George je vám milejší?“ zeptal se Poirot. „To je přirozené! Pokud jde o mě, já nejsem tak sentimentální vůči krásným mladým dámám. Teď mi povězte o své návštěvě u starší generace.“

Pan Entwhistle dost podrobně vylíčil návštěvu u Timothyho a Maude. Poirot to pak shrnul.

„Paní Abernethieová je tedy dobrý automechanik. V útrobách auta se vyzná. A pan Abernethie není takový invalida, jak si o sobě rád myslí. Chodí na procházky a podle vás je schopen i energické

akce. Je to také trochu egomaniak a vadil mu bratrův úspěch a lepší charakter.“

„O Coře mluvil velmi vřele.“

„A vysmíval se její hloupé poznámce po pohřbu. Co šestý beneficient?“

„Helen? Vdova po Leovi? Ne, tu ani na okamžik nepodezírám. V každém případě její nevinu nebude těžké prokázat. Byla v Enderby. A kromě ní byli v domě ještě tři sluhové.“

„*Eh bien*, příteli,“ řekl Poirot. „Mluvme prakticky. Co chcete, abych udělal?“

„Chci znát pravdu, Poirote.“

„Ano. Ano. Na vašem místě bych měl stejné pocity.“

„A vy jste člověk, který mi ji dokáže zjistit. Já vím, že už případy neberete, ale prosím vás, abyste tenhle převzal. Je to obchodní návrh. Zaplatím váš honorář. A neříkejte nic, peníze se vždycky hodí.“

Poirot se zasmál.

„Ani ne, když všechny padnou na daně! Ale připouštím, že mě váš problém zajímá! Protože není snadný… Všechno je to tak mlhavé… V jedné věci, příteli, bude ale lepší, když budete jednat vy. Pak už všechno převezmu sám. Ale myslím, že bude lepší, když vy sám vyhledáte toho lékaře, který ošetřoval pana Richarda Abernethieho. Znáte ho?“

„Trochu.“

„Jaký je?“

„Praktický lékař středního věku. Docela schopný. S Richardem vycházeli velmi přátelsky. Z gruntu poctivý člověk.“

„Tak ho vyhledejte. Bude s vámi mluvit otevřeněji než se mnou. Zeptejte se ho na nemoc pana Abernethieho. Zjistěte, jaké léky pan Abernethie bral v době své smrti i předtím. Zjistěte, jestli se Richard Abernethie kdy svému lékaři zmínil, že si myslí, že se ho někdo pokouší otrávit. Mimochodem, ta slečna Gilchristová si je jistá, že použil termín *otrávit*, když mluvil se svou sestrou?“

Pan Entwhistle o tom uvažoval. „Ona to slovo použila — jenže ona je ten typ svědka, jaký často zamění skutečný výraz za jiný, protože je přesvědčená, že smysl zachovává. Jestli Richard řekl, že se

bojí, že se ho někdo snaží zabít, mohla si slečna Gilchristová domyslet jed, protože jeho obavy spojila se vzpomínkou na svou tetu, která si myslela, že jí někdo tráví jídlo. Můžu se jí na to někdy znovu zeptat.“

„Ano. Nebo to udělám já.“ Chvilku mlčel a pak odlišným tónem dodal: „Napadlo vás, příteli, že ta slečna Gilchristová by mohla být sama v určitém nebezpečí?“

Pan Entwhistle se na něj překvapeně podíval.

„Ne, to nemůžu říct.“

„Ale je to tak. Cora v den pohřbu vyslovila své podezření. Otázka ve vrahově mysli bude znít, zda se o něm zmínila ještě někomu, když se dozvěděla o Richardově smrti. A s kým by o tom asi byla nejspíše mluvila? Se slečnou Gilchristovou. Myslím, *mon cher*, že by bylo lepší, aby nezůstávala v domku sama.“

„Domnívám se, že tam jede Susan.“

„Aha, takže paní Banksová tam jede?“

„Chce projít Cořiny věci.“

„Aha… aha… Nu, příteli, učiňte, oč jsem vás žádal. Můžete také připravit paní Abernethieovou — vdovu po Leovi — na možnost, že do domu přijedu. Uvidíme. Od této chvíle se budu vším zabývat já.“

A Poirot si nesmírně energicky nakroutil knír.

Osmá kapitola

I.

Pan Entwhistle se zamyšleně díval na doktora Larrabyho.

V hodnocení lidí měl celoživotní zkušenosti. Už mnohokrát se ocitl v situaci, kdy musel nakousnout obtížnou záležitost nebo citlivé téma. Pan Entwhistle byl už teď odborníkem na to, jak přesně k věci přistoupit. Jak nejlépe položit doktoru Larrabymu skutečně velmi nepříjemnou otázku, otázku, kterou by doktor mohl velmi snadno pobouřeně považovat za zpochybňování svých profesionálních schopností.

Upřímně, pomyslel si pan Entwhistle — nebo aspoň částečně upřímně. Říct, že podezření vzniklo v důsledku náhodného tvrzení hloupé ženské, by asi nebylo dobře. Doktor Larraby Coru neznal.

Pan Entwhistle si odkašlal a statečně se vrhl do boje.

„Chci se s vámi poradit o velice choulostivé otázce," začal. „Možná vás to urazí, ale upřímně doufám, že ne. Jste rozumný muž a jistě si uvědomíte, že — ehm — nesmyslné tvrzení se nejlépe sprovodí ze světa tím, že se nalezne rozumná odpověď, a ne že se smete ze stolu. Týká se to mého klienta, nebožtíka pana Abernethieho. Položím vám svou otázku bez obalu. Jste si jistý, naprosto jistý, že jeho smrt byla smrtí přirozenou?"

Dobromyslná brunátná tvář doktora Larrabyho se na tazatele zahleděla s úžasem.

„Co proboha — samozřejmě že ano. Podepsal jsem úmrtní list, ne? Kdybych nebyl naprosto přesvědčený —"

Pan Entwhistle ho spěšně přerušil:

„Přirozeně, přirozeně. Ujišťuji vás, že nic jiného ani nepředpokládám. Ale byl bych rád, kdybyste mě o tom mohl jednoznačně ujistit vzhledem k těm — ehm — pověstem, které se šíří."

„Pověstem? Jakým pověstem?"

„Člověk vlastně neví, jak takové věci vzniknou," lhal pan Entwhistle. „Ale podle mého názoru by se jim měla učinit přítrž — pokud možno úředně."

„Abernethie byl nemocný člověk. Trpěl nemocí, která by skončila smrtí během, řekněme, nejvýš dvou let. Mohlo to přijít mnohem dřív. Smrt jeho syna oslabila jeho vůli k životu a jeho schopnost nemoci vzdorovat. Připouštím, že jsem jeho smrt neočekával tak brzo, nebo přímo tak náhle, ale i pro to existují precedenty — mnoho precedentů. Lékař, který předpovídá, kdy přesně jeho pacient zemře nebo jak přesně dlouho bude žít, ze sebe prakticky dělá blázna. Lidský faktor je vždycky nevypočitatelný. Slabí jsou často nečekaně houževnatí a silní občas podlehnou.“

„To všechno chápu. Nezpochybňuji vaši diagnózu. Pan Abernethie byl, řekněme — zní to bohužel poněkud melodramaticky, ale budiž —, pan Abernethie tedy byl odsouzen k smrti. Ptám se vás jen na jedno — je možné, že člověk, který ví nebo tuší, že mu není pomoci, může z vlastní vůle svůj život zkrátit? Nebo že by to mohl za něj udělat někdo jiný?“

Doktor Larraby se zamračil.

„Myslíte sebevražda? Abernethie nebyl sebevražedný typ.“

„Aha. Takže mě tedy můžete ujistit, z lékařského hlediska vzato, že něco podobného je nemožné.“

Doktor nervózně poposedl.

„Nepoužil bych slovo nemožné. Po synově smrti už pro Abernethieho nebyl svět tak zajímavý jako dřív. Rozhodně nemám pocit, že by byla sebevražda pravděpodobná, ale nemůžu tvrdit, že je vyloučená.“

„To mluvíte z hlediska psychologie. Ale když říkám z lékařského hlediska, myslím tím: Vylučují okolnosti jeho smrti takovou možnost absolutně?“

„Ne, ne, to ne. To nemůžu říct. Zemřel ve spánku, jak se to často stává. Nebyl důvod k podezření na sebevraždu, stav jeho mysli tomu nenasvědčoval. Kdybych si měl vyžádat pitvu pokaždé, když vážně nemocný pacient zemře ve spánku —“

Doktorovi stále víc rudla tvář. Pan Entwhistle spěšně zasáhl.

„Samozřejmě. Samozřejmě. Ale kdyby tu bylo nějaké podezření — podezření, o kterém vy jste nevěděl? Kdyby například byl někomu něco řekl —“

„Myslíte — naznačil, že uvažuje o sebevraždě? Skutečně to udělal? Musím přiznat, že mě to překvapuje.“

„Ale kdyby to tak bylo — mluvím čistě hypoteticky — mohl byste tu možnost vyloučit?“

Doktor Larraby pomalu odpověděl:

„Ne — to ne — to bych nemohl. Ale říkám znova — velice by mě to překvapilo.“

Pan Entwhistle rychle využil své výhody.

„Kdybychom tedy předpokládali, že to úmrtí nebylo přirozené — mluvím pořád čistě hypoteticky — co ho mohlo způsobit? Myslím jaká látka?“

„Několik. Patrně nějaký typ narkotika. Nebyly tu stopy cyanózy a vzhled těla byl naprosto poklidný.“

„Měl nějaké kapky nebo tabletky na spaní? Nebo něco podobného?“

„Ano. Předepsal jsem mu Slumberyl — to je velmi bezpečné a spolehlivé hypnotikum. Nebral ho každou noc. A měl u sebe vždycky jen malou lahvičku. Trojnásobek, ba čtyřnásobek předepsané dávky by nezpůsobil smrt. Vlastně si vzpomínám, že jsem po jeho smrti viděl lahvičku stát na nočním stolku dosud skoro plnou.“

„Co ještě jste mu předepsal?“

„Různé věci — lék obsahující malou dávku morfia, který si bral při záchvatech bolesti. Vitamínové kapsle. Roztok na podporu zažívání.“

Pan Entwhistle ho přerušil.

„Vitamínové kapsle? Myslím, že mi je jednou také předepsali jako kúru. Malé kulaté želatinové kapsle.“

„Ano. S obsahem adexolinu.“

„Bylo by možné, aby — řekněme do některé té kapsle — někdo vpravil ještě něco?“

„Myslíte něco smrtícího?“ Lékař vypadal stále překvapeněji. „Ale nikdo by přece — poslechněte, Entwhistle, kam vlastně míříte? Proboha, člověče, chcete snad naznačit, že to byla vražda?“

„Já sám vlastně nevím, co to naznačuji… jen chci vědět, co by bylo možné.“

„Ale jaké máte důkazy k tomu, abyste třeba jen naznačoval něco takového?“

„Žádné důkazy nemám,“ přiznal pan Entwhistle unaveně. „Pan Abernethie je mrtvý — a osoba, se kterou mluvil, je také mrtvá. Celá ta věc jsou jen pověsti — neurčité, neuspokojivé pověsti, a já je chci umlčet, pokud to dokážu. Jestli mi potvrdíte, že Abernethieho nikdo žádným způsobem otrávit nemohl, budu nadšený! Ujišťuji vás, že byste tím ze mě sňal veliké břemeno.“

Doktor Larraby vstal a začal přecházet tam a zpátky.

„Nemohu vám říct, co byste ode mě chtěl slyšet,“ odpověděl nakonec. „Kéž bych mohl. Samozřejmě že by se to bylo dalo udělat. Kdokoli mohl odstranit z kapsle olej a nahradit ho, řekněme, čistým nikotinem nebo mnoha jinými věcmi. Nebo mu někdo mohl něco dát do jídla nebo pití. Není to pravděpodobnější?“

„Asi ano. Ale v době jeho smrti bylo v domě jen služebnictvo, chápejte — a já si nemyslím, že to byl někdo z nich — vlastně jsem si dost jistý tím, že nebyl. Hledám tedy nějakou možnost s opožděným účinkem. Předpokládám, že neexistuje žádná látka, kterou byste mohl někomu podat a ten dotyčný by zemřel až za několik týdnů?“

„Šikovná myšlenka — ale bohužel nereálná,“ odpověděl suše doktor. „Vím, že jste rozumný člověk, Entwhistle, ale — kdo to vlastně tvrdí? Mně to připadá za vlasy přitažené.“

„Abernethie vám nikdy nic neřekl? Nikdy vám nenaznačil, že ho někdo z jeho příbuzných chce odstranit z cesty?“

Doktor si ho zkoumavě prohlížel.

„Ne, nikdy mi nic neřekl. Jste si jistý, Entwhistle, že někdo — řekněme — nedělá jen senzace? Některé hysterické osoby mohou navenek vypadat celkem rozumně a normálně, chápejte.“

„Doufám, že to tak je. Možné by to bylo.“

„Jestli to dobře chápu, někdo tvrdí, že jí Abernethie řekl — předpokládám, že to byla žena?“

„Ano, byla to žena.“

„— tedy řekl jí, že se ho někdo pokouší zabít?“

Pan Entwhistle, zahnaný do rohu, neochotně vyložil historku s Cořinou poznámkou po pohřbu. Tvář doktora Larrabyho se rozjasnila.

„Ale příteli, toho bych si vůbec nevšímal! Vysvětlení je zcela prosté. Ta žena je v určitém životním období — touží po senzacích, je nevyvážená, nespolehlivá — může říct cokoli. To se stává, chápejte.“

Panu Entwhistleovi taková přezíravá samozřejmost vadila. Jako by on sám nebyl měl také co dělat s řadou hysterických žen bažících po senzaci.

„Snad máte pravdu,“ řekl a vstal. „Bohužel se jí na to nemůžeme podrobněji vyptat, protože byla sama také zavražděna.“

„Cože — zavražděna?“ Doktor Larraby se na Entwhistlea podíval tak, jako by měl vážné pochybnosti o jeho vlastním duševním zdraví.

„Pravděpodobně jste o tom četl v novinách. Paní Lansquenetová v Lytchett St. Mary v Berkshire.“

„Samozřejmě — netušil jsem, že byla příbuzná Richarda Abernethieho!“ Doktor Larraby teď vypadal dost otřeseně.

S pocitem, že se doktorovi pomstil za jeho profesionální povýšenost, a s nepříjemným vědomím, že jeho vlastní obavy nebyly návštěvou nijak rozptýleny, se pan Entwhistle rozloučil.

II.

Když se pan Entwhistle vrátil na Enderby, rozhodl se promluvit s Lanscombem.

Začal tím, že se starého komorníka zeptal na jeho plány do budoucna.

„Paní Abernethieová mě požádala, abych tu zůstal, dokud se dům neprodá, pane, a já jí velice rád vyhovím. Paní Helen máme všichni moc rádi.“ Povzdechl. „Odpusťte, že to tak říkám, pane, ale hodně mě trápí, že se dům musí prodat. Znám ho tolik let, viděl jsem, jak v něm vyrůstaly všechny ty mladé dámy a mladí pánové. Vždycky jsem myslel, že po svém otci sem přijde pan Mortimer a třeba tu také založí rodinu. Bylo domluveno, že až nebudu moci pracovat, dostanu North Lodge. Moc hezký domeček, ta North Lodge — a těšil jsem se, jak si ho budu udržovat. Ale to už teď asi nepřichází v úvahu.“

„Bohužel asi ne, Lanscombe. Sídlo se bude muset prodat vcelku. Ale s vaším dědictvím —“

„Ne, já si nestěžuji, pane, a chápu, že se pan Abernethie ke mně zachoval velkoryse. Jsem dobře zaopatřený, ale dnes není tak snadné najít malý domek ke koupi. Moje vdaná neteř mě sice pozvala, abych se usadil u nich, ale stejně to nebude totéž jako žít tady v sídle.“

„Já vím,“ pokýval pan Entwhistle. „Tenhle nový svět není pro nás starce lehký. Škoda že jsem svého starého přítele před jeho smrtí víc nevídal. Jaký byl v těch posledních měsících?“

„No, už to nebyl on, pane, od smrti pana Mortimera.“

„Ano, ta ho zlomila. A kromě toho, byl to nemocný člověk — a nemocní mívají občas divné představy. Pan Abernethie v posledních dnech života nejspíš něčím podobným trpěl také, ne? Mluvil třeba o nepřátelích, nebo o tom, že mu někdo chce ublížit — něco takového? Možná měl dokonce dojem, že mu někdo něco dává do jídla?“

Starý Lanscombe vypadal překvapeně — překvapeně a dotčeně.

„Na nic takového si nevzpomínám, pane.“

Entwhistle se na něj zkoumavě podíval.

„Jste velmi loajální služebník, Lanscombe, to vím. Ale takové představy by u pana Abernethieho byly — ehm — bezvýznamné — přirozený příznak při jistých — ehm —nemocech.“

„Skutečně, pane? Já mohu říci jen jedno, mně pan Abernethie nikdy nic podobného neříkal, ani jsem ho neslyšel říkat to nikomu jinému.“

Pan Entwhistle nenápadně přešel k jinému tématu.

„Pozval si sem před svou smrtí na delší návštěvu některé členy rodiny, viďte. Svého synovce a své dvě neteře s jejich manžely.“

„Ano, pane, to je pravda.“

„Byl s těmi návštěvami spokojený? Nebo byl zklamaný?“

Lanscombe začal mít nepřítomný pohled a jeho stará záda ztuhla.

„To skutečně nemůžu říct, pane.“

„Víte, já myslím, že můžete,“ odporoval vlídně pan Entwhistle. „Nepřísluší vám něco takového říkat — to jste měl doopravdy na mysli. Ale v dnešní době člověk musí potlačit svůj smysl pro to, co je vhodné a co ne. Byl jsem jedním z nejstarších přátel vašeho pána.

Měl jsem ho velice rád. Vy také. Proto se vás ptám na váš názor jako člověka, ne jako komorníka.“

Lanscombe chvíli mlčel a pak se bezbarvým hlasem zeptal:

„Je něco — v nepořádku, pane?“

Pan Entwhistle odpověděl popravdě.

„Nevím,“ řekl. „Doufám, že ne. Rád bych si tím byl jistý. Měl jste vy sám pocit, že je něco — v nepořádku?“

„Jen od pohřbu, pane. A nemůžu říct přesně co. Ale ani obě paní, vdova po panu Leovi a manželka pana Timothyho, nebyly tak docela ve své kůži ten večer, co ostatní odjeli.“

„Znáte obsah závěti?“

„Ano, pane. Paní Helen se domnívala, že by mě to mohlo zajímat. Pokud to smím říct, mně to připadalo jako velice spravedlivá závěť.“

„Ano, byla to spravedlivá závěť. Stejné podíly. Ale podle mě to není taková závěť, jako pan Abernethie původně zamýšlel po smrti svého syna. Odpovíte mi teď na otázku, kterou jsem vám předtím položil?“

„Je to čistě můj osobní názor —“

„Ano, ano, rozumím.“

„Náš pán, pane, byl velice zklamaný, když odtud odjel pan George… Myslím, že doufal, že se pan George třeba podobá panu Mortimerovi. Ale pan George, jestli to tak smím říct, nesplnil očekávání. Manžela slečny Laury považovali vždycky za neuspokojivého, a obávám se, že pan George je po něm.“ Lanscombe se odmlčel a pak pokračoval. „Pak přijely mladé dámy se svými manžely. Slečnu Susan si oblíbil hned — velice energická a půvabná mladá dáma, ale podle mého názoru nemohl vystát jejího manžela. Mladé dámy si dnes vybírají skutečně zvláštně, pane.“

„A ta druhá dvojice?“

„O těch moc říci nemohu. Velice milý a hezký mladý pár. Myslím, že pána jejich přítomnost tady těšila — ale nemyslím —“ Stařec zaváhal. „Ano, Lanscombe?“

„Totiž, pán nikdy neměl jeviště moc rád. Jednou mi řekl: ‚Já nechápu, co kdo na tom divadle vidí. Je to pošetilý život. Připadá mi, že lidi připraví i o ten zbytek zdravého rozumu, který mají. Nevím, co

to udělá s jejich smyslem pro morálku. A rozhodně člověk ztratí cit pro proporce.‘ Samozřejmě tím nemyslel přímo —“

„Ne, ne, to chápu. A po těch návštěvách odjel sám pan Abernethie, že? Nejdřív ke svému bratrovi a pak ke své sestře paní Lansquenetové.“

„To jsem nevěděl, pane. Myslím, že se zmiňoval, že pojede k panu Timothymu a potom do — něco St. Mary.“

„Přesně tak. Nevzpomínáte si, jestli po návratu říkal něco o těch návštěvách?“

Lanscombe o tom uvažoval.

„Skutečně nevím — rozhodně ne přímo. Byl rád, že je zpátky. Cestování a pobyt v cizích domech ho hrozně unavily — to říkal, to si vzpomínám.“

„Nic jiného? Ani o jedné z nich?“

Lanscombe se zamračil.

„Pán míval ve zvyku — no, mručet si, jestli chápete, jak to myslím — mluvil na mě, ale vlastně spíš pro sebe — sotva si všiml, že tam jsem — protože mě tak dobře znal.“

„Znal vás a věřil vám, ano.“

„Ale na to, co říkal, si vzpomínám jen nejasně — něco jako že nechápe, co mohl udělat se svými penězi — to myslel, předpokládám, pana Timothyho. A pak říkal něco jako: ‚Ženské umějí být hloupé devětadevadesáti různými způsoby, ale v tom stém jsou zatraceně mazané.‘ Ano, a také říkal: ‚Co si člověk doopravdy myslí, to může říct jen někomu z vlastní generace. Ti mladší si hned představují, že si vymýšlí.‘ A později říkal — nevím už, v jaké souvislosti: ‚Není to moc hezké, nastražit někomu past, ale nevím, co jiného bych mohl dělat.‘ Ale je možné, pane, že tím myslel druhého zahradníka — ztratily se tu nějaké broskve.“

Ale pan Entwhistle se nedomníval, že Richard Abernethie myslel druhého zahradníka. Po několika dalších otázkách nechal Lanscombea odejít a přemítal o tom, co se dozvěděl. Vlastně nic — tedy nic, co už by si předtím neodvodil sám. Byly tu ale některé velmi výmluvné body: Nebyla to jeho švagrová Maude, ale jeho sestra Cora, koho myslel tou poznámkou o ženách, které jsou hloupé a při-

tom mazané. A jí se také svěřil se svými „výmysly“. A mluvil o nastražení pasti. Ale na koho?

III.

Pan Entwhistle dlouho uvažoval nad tím, kolik toho říct Helen. Nakonec se rozhodl, že se jí zcela svěří.

Nejdřív jí poděkoval za to, že uspořádává Richardovy věci a organizuje záležitosti kolem domácnosti. Dům byl už dán do prodeje a brzo by se na něj měli přijet podívat jeden či dva možní kupci.

„Soukromí kupci?“

„Bohužel ne. Uvažuje o tom YWCA a jeden klub pro mladé, a také správci Jeffersonovy nadace hledají vhodné místo pro svou sbírku.“

„Připadá mi smutné, že se v domě nebude dál bydlet, ale dnes si to samozřejmě nikdo nemůže dovolit.“

„Chci vás požádat, jestli byste tady mohla zůstat, dokud nebude dům prodán. Nebo by vám to hodně znepříjemnilo život?“

„Ne — popravdě řečeno mi to docela vyhovuje. Nechci odjet na Kypr dřív než v květnu a je mi mnohem milejší být tady než v Londýně, jak jsem plánovala. Já mám tenhle dům moc ráda, chápejte; Leo ho miloval a byli jsme tady vždycky šťastní.“

„Je tu ještě jeden důvod, proč bych vám byl vděčný, kdybyste tu mohla zůstat. Jeden můj přítel, jmenuje se Hercule Poirot —“

Helen ho zprudka přerušila: „Hercule Poirot? Vy si tedy myslíte —“

„Slyšela jste o něm?“

„Ano. Jedni moji přátelé — ale myslela jsem, že je dávno po smrti.“

„Naopak, je velice živý. Mladý samozřejmě už není.“

„Ne, mladý jistě být nemůže.“

Říkala to mechanicky. Tvář měla bledou a napjatou. S námahou pokračovala:

„Vy myslíte — že Cora měla pravdu? Že Richard byl — *zavražděn*?“

Pan Entwhistle se jí svěřil se svým břemenem. Bylo to příjemné, svěřit se se vším Helen — s její jasnou, klidnou myslí.

Když domluvil, řekla:

„Člověk by správně měl mít pocit, že je to všechno fantazie — ale nemá. Maude a já, ten večer po pohřbu — obě jsme na to myslely, tím jsem si jistá. Pořád jsme se ujišťovaly, že Cora je hloupá — a přesto nám dobře nebylo. A pak — Coru někdo zabil — a já jsem sama sebe přesvědčovala, že to byla jen shoda okolností — a samozřejmě je možné, že to tak bylo — ale kdyby to tak člověk věděl určitě! Všechno je to strašně těžké.“

„Ano, je to těžké. Ale Poirot je velice inteligentní člověk a má cosi, co se popravdě dost blíží genialitě. Dokonale chápe, co potřebujeme — ujištění, že celá ta záležitost je humbuk.“

„A co když není?“

„Proč myslíte?“ zeptal se zostra pan Entwhistle.

„Já nevím. Celou dobu jsem nesvá… Nejen kvůli tomu, co tenkrát řekla Cora — ještě kvůli něčemu jinému. V té chvíli jsem měla pocit, že je něco špatně.“

„Špatně? V jakém smyslu?“

„To je právě ono. Nevím.“

„Myslíte něco s některým z přítomných?“

„Ano — ano — něco takového. Ale nevím s kým ani co… Je to tak absurdní —“

„Vůbec ne. Je to zajímavé — velmi zajímavé. Vy nejste hloupá, Helen. Jestli jste si něčeho všimla, je to významné.“

„Ano, ale já si nedokážu vzpomenout, co to bylo. Čím víc na to myslím —“

„Nemyslete. Tak se vám nic nevybaví. Nechtě to být. Dříve či později vám to v mysli naskočí samo. A až se to stane — dejte mi vědět — okamžitě.“

„To určitě dám.“

Devátá kapitola

Slečna Gilchristová si pořádně narazila na hlavu černý klobouk a zastrčila pod něj pramínek šedých vlasů. Soudní vyšetřování bylo stanoveno na dvanáctou hodinu a teď nebylo ještě ani dvacet minut po jedenácté. Šedý kabát a sukně vypadají docela hezky, pomyslela si, a koupila si k nim černou halenku. Byla by se raději oblékla do černého celá, ale něco takového její finanční prostředky zdaleka nedovolovaly.

Rozhlédla se po malém úhledném pokoji a po stěnách ověšených obrázky Brixhamu, Cockington Forge, Anstey's Cove, Kyance Cove, Polflexan Harbour, Babbacombe Bay a podobně; všechny nesly rozmáchlý podpis Cory Lansquenetové. Oči slečny Gilchristové utkvěly s obzvláštním zalíbením na Polflexan Harbour. Na prádelníku stála vybledlá, pečlivě zarámovaná fotografie zachycující čajovnu Pod vrbou. Slečna Gilchristová na ni s láskou pohlédla a povzdechla si.

Ze zasnění ji vyrušil domovní zvonek.

„Propána," řekla si slečna Gilchristová, „kdo to může —"

Vyšla ze svého pokoje a sestoupila po dost rozviklaných schodech. Zvonek se ozval znovu a vzápětí i rázné zaklepání.

Slečna Gilchristová byla náhle z nějakého důvodu nervózní. Na okamžik zpomalila krok a pak došla skoro neochotně ke dveřím. Přitom sama sebe kárala, aby nebyla hloupá.

Přede dveřmi stála mladá žena, elegantně oblečená v černém a s malým zavazadlem v ruce. Všimla si polekaného výrazu ve tváři slečny Gilchristové a rychle řekla:

„Slečna Gilchristová? Já jsem neteř paní Lansquenetové — Susan Banksová."

„Ale ano, ovšem, no jistě. Netušila jsem… Pojďte dál, paní Banksová. Pozor na ten věšák — trochu trčí. Ano, sem. Nevěděla jsem, že přijedete na vyšetřování. Byla bych něco připravila — kávu nebo něco."

Susan Banksová rázně prohlásila:

„Nic nechci. Moc se omlouvám, jestli jsem vás polekala."

„No, víte, vlastně ano. Je to ode mě hloupé. Já obvykle nejsem nervózní. Vlastně jsem tomu právníkovi řekla, že nejsem nervózní a že mi nebude vadit bydlet tady sama, a také nervózní nejsem. Jenom — snad kvůli tomu vyšetřování a — a tak mě ledacos napadá, ale nejsem takhle vyděšená celý den, to jen asi před půl hodinou někdo zazvonil a já jsem se skoro nedokázala přimět otevřít — bylo to ode mě hrozně hloupé, vždyť je to tak nepravděpodobné, že by se ten vrah vrátil — proč by to dělal? — a také že to byla jen jeptiška, vybírala na sirotčinec — a mně se tak ulevilo, že jsem jí dala dva šilinky, i když nejsem katolička a nijak zvlášť nemám ráda římskokatolickou církev a všechny ty mnichy a jeptišky, i když Milosrdné sestry podle mě odvádějí dobrou práci. Ale posaďte se, prosím, paní — paní —“

„Banksová.“

„Ano, jistě, Banksová. Přijela jste vlakem?“

„Ne, autem. Cesta sem mi připadala tak úzká, že jsem po ní kousek popojela a pak jsem našla nějaký starý lom či co a zacouvala jsem tam.“

„Ano, tahle cesta je skutečně hodně úzká, ale skoro nic po ní nejezdí. Dost osamělá silnice.“

Při těch posledních slovech se slečna Gilchristová zachvěla.

Susan Banksová se rozhlížela po místnosti.

„Chudák stará teta Cora,“ podotkla. „Co měla, odkázala mně, víte?“

„Ano, vím. Pan Entwhistle mi to říkal. Nábytek se vám bude určitě líbit. Jestli jsem to dobře pochopila, jste čerstvě vdaná, a vybavit byt je dneska hrozně drahé. Paní Lansquenetová měla některé moc hezké věci.“

Susan s tímto názorem nesouhlasila. Cora neměla cit pro starožitnosti. Většinou ty věci byly buď „modernistické“, nebo „umělecké“.

„Já nic z nábytku nebudu chtít,“ řekla. „Mám svůj vlastní. Asi ho dám do dražby. Leda — chtěla byste něco z toho? Moc ráda bych…“

Trochu v rozpacích se zarazila. Ale slečna Gilchristová v rozpacích nebyla. Rozzářila se.

„Ale to je od vás hrozně laskavé, paní Banksová — skutečně velice laskavé. Moc si toho vážím, opravdu. Ale, víte, já mám svoje vlastní věci. Nechala jsem je uložit pro případ, že bych je — jednou — potřebovala. Také mi zůstaly nějaké obrazy po otci. Měla jsem svého času malou čajovnu, víte — ale pak přišla válka — byla to všechno taková nešťastná záležitost. Ale neprodala jsem všechno, protože jsem přece jen doufala, že jednou budu zase mít svůj vlastní malý domov, tak jsem nejlepší věci nechala uložit společně s otcovými obrazy a několika památkami z našeho starého domova. Ale přece jen bych ráda, kdyby vám to opravdu nevadilo, měla ten malý malovaný čajový stolek drahé paní Lansquenetové. Je to taková hezká věc, a vždycky jsme na něm pily čaj.“

Susan se trochu otřásla při pohledu na malý zelený stolek, na němž byl namalovaný velký fialový plamének, a rychle řekla, že bude moc ráda, když si ho slečna Gilchristová vezme.

„Moc vám děkuji, paní Banksová. Připadám si trochu chamtivě. Dostala jsem všechny ty její krásné obrázky a moc hezkou ametystovou brož, ale mám pocit, že tu bych vám možná měla vrátit.“

„Ne, ne, rozhodně ne.“

„Chcete probrat její věci? Třeba po tom soudním vyšetřování?“

„Myslela jsem, že tu pár dní zůstanu, projdu její věci a všechno vyřídím.“

„Myslíte — že byste tady spala?“

„Ano. Je to problém?“

„Ne, ne, paní Banksová, samozřejmě že ne. Převléknu svou postel a já se docela dobře vyspím tady dole na pohovce.“

„Ale je tady přece pokoj tety Cory, ne? Můžu spát tam.“

„Vám — vám by to nevadilo?“

„Myslíte proto, že ji tam zavraždili? Ne, to by mi nevadilo. Já něco vydržím, slečno Gilchristová. Není tam — chci říct — je už zase v pořádku?“

Slečna Gilchristová otázku pochopila.

„Ale jistě, paní Banksová. Všechny přikrývky jsou v čistírně a paní Panterova a já jsme celý pokoj důkladně vydrhly. A je tu spousta záložních lůžkovin. Ale pojďte nahoru a podívejte se sama.“

Vykročila nahoru první a Susan ji následovala.

Pokoj, kde zemřela Cora Lansquenetová, byl čistý a svěží a až podivně postrádal jakýkoli náznak zlověstnosti. Stejně jako v obývacím pokoji i tady se moderně užitkový nábytek mísil s bohatě malovanými kusy. Dobře vystihoval Cořinu osobnost — veselou a bez vkusu. Nad krbem visela olejomalba znázorňující kyprou mladou ženu, chystající se vstoupit do vany.

Když se na ni Susan podívala, zlehka se otřásla, a slečna Gilchristová podotkla:

„To maloval manžel paní Lansquenetové. Hodně jeho dalších obrázků je dole v jídelně."

„Hrůza."

„No, já sama také tenhle malířský styl moc v lásce nemám — ale paní Lansquenetová byla na umění svého manžela velice pyšná a domnívala se, že je nespravedlivě nedoceňován."

„Kde jsou vlastní obrázky tety Cory?"

„V mém pokoji. Chtěla byste je vidět?"

Slečna Gilchristová hrdě předváděla své poklady.

Susan podotkla, že teta Cora měla zřejmě v oblibě přímořská městečka.

„No jistě. Chápejte, mnoho let žila s panem Lansquenetem v malé rybářské vesničce v Bretani. Rybářské čluny jsou vždycky ohromně malebné, nemyslíte?"

„To je vidět," broukla Susan. Pomyslela si, že z obrázků tety Cory by se dala vytvořit celá série pohlednic; tak byly detailní a jasně barevné. To v ní vzbudilo podezření, že možná opravdu vznikly podle pohlednic.

Ale když se odvážila tento názor vyslovit nahlas, slečna Gilchristová byla pohoršena. Paní Lansquenetová *vždycky* malovala podle přírody! Jednou dokonce dostala úžeh, protože odmítla odejít od svého námětu, když bylo právě to správné světlo.

„Paní Lansquenetová byla skutečná umělkyně," uzavřela slečna Gilchristová káravě.

Pohlédla na hodinky a Susan rychle řekla:

„Ano, měly bychom už jít na to vyšetřování. Je to daleko? Mám dojít pro auto?"

Slečna Gilchristová ji ujistila, že je to jen pětiminutová procházka. Vyrazily tedy spolu pěšky. Pan Entwhistle, který přijel vlakem, jim vyšel naproti a odvedl je na radnici.

Bylo přítomno velké množství cizích lidí, ale během projednávání nedošlo k žádné senzaci. Byly předloženy důkazy k identifikaci zemřelé. Lékařské důkazy o povaze zranění, která ji zabila. Na místě nebyly shledány žádné známky zápasu. Zemřelá byla patrně v době napadení pod vlivem narkotik a o útoku zřejmě vůbec nevěděla. Bylo nepravděpodobné, že by smrt nastala později než v půl páté. Mezi druhou a půl pátou, tak zněl přibližný odhad. Slečna Gilchristová vypovídala o nálezu těla. Pak svědčili policejní strážník a inspektor Morton. Koroner krátce shrnul případ. Porota nijak neváhala s výrokem: „*Zavražděna neznámou osobou nebo osobami*.“

Byl konec. Vyšli znova ven na denní světlo. Zacvakalo několik fotoaparátů. Pan Entwhistle vedl Susan a slečnu Gilchristovou ke Královskému erbu, kde pro jistotu předem zařídil oběd v soukromém salonku za barem.

„Moc dobrý oběd to nebude,“ omlouval se.

Ale oběd nebyl vůbec tak špatný. Slečna Gilchristová trochu pofňukávala a mumlala si „bylo to všechno tak strašné“, ale vzpamatovala se a s vervou se pustila do dušeného masa se zeleninou poté, co pan Entwhistle trval na tom, aby vypila sklenici sherry. Právník se obrátil k Susan:

„Neměl jsem tušení, že sem dnes pojedete, Susan. Mohli jsme jet spolu.“

„Já vím, říkala jsem, že nepojedu. Ale přišlo mi to takové bezohledné, aby tu nikdo z rodiny nebyl. Volala jsem Georgeovi, ale ten říkal, že má moc práce a rozhodně se sem nedostane, a Rosamund měla zkoušku a strýček Timothy je samozřejmě mrzák. Takže to zbylo na mě.“

„Váš manžel s vámi nepřijel?“

„George potřeboval ještě něco vyřídit s tím svým otravným krámem.“

Když Susan viděla překvapený výraz na tváři slečny Gilchristové, vysvětlila: „Můj manžel prodává v lékárně.“

Slečna Gilchristová si udělala o Susan obrázek jako o „lepší“ mladé dámě a manžel pracující v obchodě jí do této představy nezapadal. Řekla ale statečně: „No jistě, stejně jako Keats.“

„Greg není básník,“ zavrtěla hlavou Susan.

Pak dodala:

„Máme velké plány do budoucna — dvě firmy v jedné — kosmetický salon a laboratoř pro speciální přípravky.“

„To bude mnohem lepší,“ schválila jí to slečna Gilchristová. „Něco jako Elizabeth Arden, která je ve skutečnosti hraběnka, jak jsem slyšela — nebo to byla ta Helena Rubinsteinová? V každém případě,“ dodala laskavě, „lékárna není ani v nejmenším obyčejný obchod — třeba s látkami nebo s potravinami.“

„Vy jste myslím říkala, že jste měla čajovnu, viďte?“

„No jistě,“ rozzářila se slečna Gilchristová. Že by čajovna Pod vrbou byla „obchod“ stejně jako kterýkoli jiný, to by jí nikdy ani na mysl nepřišlo. Vést čajovnu bylo pro ni esencí ušlechtilosti. Začala Susan o Vrbě vykládat.

Pan Entwhistle, který to už slyšel, zabloudil v mysli k jiným věcem. Když na něj Susan dvakrát promluvila a nedočkala se odpovědi, spěšně se omlouval.

„Promiňte mi, moje milá, popravdě řečeno jsem přemýšlel o vašem strýci Timothym. Mám trochu starost.“

„O strýčka Timothyho? To není třeba. Já nevěřím, že by mu doopravdy něco bylo. Je to jen hypochondr.“

„Ano — ano, možná máte pravdu. Přiznám se, že ty starosti mi nedělá jeho zdraví. Spíš jeho manželka. Slyšel jsem, že spadla ze schodů a vyvrtla si kotník. Nemůže chodit a váš strýc strašně vyvádí.“

„Protože se musí starat o ni, místo aby to bylo naopak? Ono mu to jen prospěje,“ odpověděla Susan.

„Ano — ano, to je asi pravda. Ale bude se o chudáka vaši tetu vůbec někdo starat? Tak zní skutečná otázka. V domě není žádné služebnictvo.“

„Pro starší lidi je život peklo,“ prohlásila Susan. „Oni žijí v nějakém georgiánském sídle, co?“

Pan Entwhistle kývl.

Dost opatrně vyšli z Královského erbu, ale lidé od tisku se mezitím rozešli.

Několik reportérů čekalo na Susan v záloze u dveří domku. Vedena panem Entwhistlem jim řekla několik nezbytných a nic neříkajících slov. Pak i se slečnou Gilchristovou vešla do domku a pan Entwhistle se vrátil ke Královskému erbu, kde měl zamluvený pokoj. Pohřeb se měl konat následující den.

„Auto mám pořád ještě v tom lomu," řekla Susan. „Zapomněla jsem na něj. Zavezu ho později do vesnice."

Slečna Gilchristová ji úzkostlivě napomínala: „Ne moc pozdě. Nebudete chodit venku po setmění, viďte?"

Susan se na ni podívala a zasmála se:

„Nemyslíte si snad, že tady pořád ještě obchází vrah, že ne?"

„Ne — ne, asi ne." Slečna Gilchristová se zřejmě styděla.

Jenže přesně tohle si myslí, řekla si v duchu Susan. Neuvěřitelné!

Slečna Gilchristová se ztratila v kuchyni. „Určitě si ráda dáte svačinu dřív. Tak řekněme za půl hodiny, co myslíte, paní Banksová?"

Susan si pomyslela, že svačit v půl čtvrté je trochu přehnané, ale byla natolik shovívavá, aby chápala, že „šálek dobrého čaje" je pro slečnu Gilchristovou způsob, jak si uklidnit nervy. Protože měla vlastní důvody k tomu, aby jí záleželo na spokojenosti slečny Gilchristové, řekla:

„Kdy budete chtít, slečno Gilchristová."

Ozvalo se spokojené cinkání kuchyňského náčiní a Susan šla do obývacího pokoje. Byla tam teprve pár minut, když se ozval zvonek a po něm lehké rytmické zaklepání.

Susan vyšla do haly a zároveň se v kuchyňských dveřích objevila slečna Gilchristová v zástěře, do níž si utírala zamoučené ruce.

„Propána, kdo myslíte, že to může být?"

„Nejspíš další reportéři," odpověděla Susan.

„Propána, to je pro vás tak nepříjemné, paní Banksová."

„Ale to nic, já to vyřídím."

„Zrovna jsem chtěla udělat pár bochánků k čaji."

Susan šla ke dveřím a slečna Gilchristová zůstala nejistě stát, kde byla. Susan napadlo, jestli si snad myslí, že za dveřmi stojí muž se sekerkou.

Ukázalo se však, že návštěvníkem je postarší pán, který smekl, když Susan otevřela, blahosklonně se na ni usmál a řekl:

„Paní Banksová, předpokládám?“

„Ano.“

„Já se jmenuji Guthrie —Alexander Guthrie. Byl jsem přítel — velmi dávný přítel paní Lansquenetové. Vy jste myslím její neteř Susan, dříve Abernethieová?“

„Přesně tak.“

„Když tedy teď víme, kdo jsme, můžu dál?“

„Samozřejmě.“

Pan Guthrie si pečlivě otřel nohy o rohožku, vstoupil dovnitř, zbavil se kabátu, spolu s kloboukem ho odložil na malou ořechovou komodu a následoval Susan do obývacího pokoje.

„Setkáváme se při smutné příležitosti,“ začal pan Guthrie. Zdálo se, že smutek není jeho přirozený stav; spíš měl zřejmě sklon zářivě se usmívat. „Při skutečně smutné příležitosti. Byl jsem tady poblíž a řekl jsem si, že to nejmenší, co můžu udělat, je zúčastnit se vyšetřování — a samozřejmě pohřbu. Chudák Cora — chudák bláhová Cora. Moje milá paní Banksová, já jsem ji znal od časných dnů jejího manželství. Optimistická dívka — a umění brala velice vážně — a také Pierra Lansqueneta brala velice vážně — myslím jako umělce. Když se to vezme kolem a kolem, nebyl to tak špatný manžel. Občas se zatoulal, jestli chápete, jak to myslím — ale Cora to naštěstí brala jako součást umělecké povahy. Ba nejsem si jistý, jestli nešla ještě dál: byl nemorální a tudíž byl určitě umělec! Pro umění neměla chudák Cora ani špetku smyslu — ačkoli v jiných ohledech, to vám říkám, měla Cora rozumu dost — ano, překvapivě dost.“

„To říká každý,“ potvrdila Susan. „Já jsem ji vlastně neznala.“

„Ne, ne, přerušila styky s rodinou, která neuznávala jejího milovaného Pierra. Nikdy to nebyla hezká dívka — ale *něco* v sobě měla. Byla výborná společnice! Člověk nikdy nevěděl, co řekne příště a jestli ta její naivita je skutečná, nebo jestli to dělá schválně. Často nás všechny rozesmála. Věčné dítě — tak jsme ji vždycky brali. A když

jsem ji viděl naposledy (od Pierrovy smrti jsem ji občas vídal), zdálo se mi, že se chová skutečně hodně jako dítě.“

Susan nabídla panu Guthriemu cigaretu, ale starý pán zavrtěl hlavou.

„Ne, děkuji, moje milá. Nekouřím. Asi si říkáte, proč jsem přišel. Abych byl upřímný, pronásledovaly mě výčitky svědomí. Slíbil jsem Coře už před několika týdny, že ji přijdu navštívit. Obvykle jsem za ní jezdil tak jednou do roka, a v poslední době si našla nového koníčka — nakupovala na místních dražbách obrazy a chtěla, abych se na některé z nich podíval. Já jsem profesí umělecký kritik, víte? Samozřejmě že většina těch Cořiných nákupů byly strašné mazanice, ale když se to vezme kolem a kolem, tak špatná spekulace to zase nebyla. Na těchhle venkovských výprodejích jsou obrázky skoro zadarmo a jen samotné rámy mají větší cenu, než kolik zaplatíte za obrázek. Každou důležitější aukci samozřejmě navštěvují obchodníci a mistrovská díla člověk koupí těžko. Ale zrovna nedávno na jedné dražbě venkovské usedlosti přiklepli malého Cuypa za pár liber. Měl docela zajímavou historii. Dostala ho stará chůva od rodiny, ve které léta věrně sloužila — neměli ponětí, jak je cenný. A ta chůva ho darovala farmářovu synovci, kterému se líbil ten kůň na něm, ale jinak ho považoval za starý a špinavý krám! Ano, ano, takové věci se někdy stanou, a Cora byla přesvědčená, že má na obrazy oko. Samozřejmě že neměla. Loni chtěla, abych se přijel podívat na Rembrandta, kterého takhle koupila. Rembrandta! Dokonce ani ne slušnou kopii! Ale podařilo se jí získat docela hezkou Bartolozziho rytinu — bohužel se skvrnami od vlhkosti. Prodal jsem ji za třicet liber a to ji samozřejmě jen pobídlo. Psala mi s velkým nadšením o nějakém italském primitivistovi, kterého koupila kdesi na výprodeji, a já jsem slíbil, že přijedu a podívám se na něj.“

„To bude asi támhleto,“ ukázala Susan na zeď za ním.

Pan Guthrie vstal, nasadil si brýle a šel si obrázek prohlédnout.

„Chudák Cora,“ řekl nakonec.

„Je jich tu ještě mnohem víc,“ upozornila ho Susan.

Pan Guthrie si pozvolna prohlížel všechny ty poklady, které s nadějí nashromáždila paní Lansquenetová. Občas nevěřícně zamlaskal, občas povzdechl.

Konečně si sundal brýle.

„Špína," podotkl, „je úžasná věc, paní Banksová! Dodává romantickou patinu i těm nejstrašlivějším ukázkám malířského umění. Obávám se, že ten Bartolozzi bylo jen začátečnické štěstí. Chudák Cora. Ale aspoň měla v životě nějaký zájem. Jsem rád, že jsem ji nemusel zbavit iluzí."

„Také v jídelně jsou nějaké obrazy," řekla Susan, „ale to je myslím práce jejího manžela."

Pan Guthrie se zlehka otřásl a na protest zvedl ruku.

„Nenuťte mě znova se na ně dívat. Kurzy malby podle živých modelů toho mají spoustu na svědomí! Vždycky jsem se snažil ušetřit Cořiny city. Oddaná manželka — velmi oddaná manželka. No, paní Banksová, už vás nesmím dál zdržovat."

„Ale ne, zůstaňte a dejte si trochu čaje. Myslím, že už je skoro hotový."

„To je od vás velice laskavé." Pan Guthrie se okamžitě znova posadil.

„Půjdu se tam podívat."

Slečna Gilchristová právě v kuchyni vytahovala z trouby poslední várku bochánků. Tác se svačinou byl připravený a konvice zlehka nadzvedávala víčko.

„Je tady nějaký pan Guthrie a já jsem ho pozvala, aby zůstal na svačinu."

„Pan Guthrie? No jistě, to byl velký přítel paní Lansquenetové. Je to slavný kritik umění. To je štěstí; bochánky se moc pěkně povedly a mám tady domácí jahodovou marmeládu, a také jsem udělala pár třených buchtiček. Jen zaliji čaj — už jsem zahřála konvici. Ne, prosím, paní Banksová, nenoste ten těžký tác. Já to všechno zvládnu sama."

Susan ale přesto tác vzala a slečna Gilchristová ji následovala s oběma konvicemi. Pozdravila pana Guthrieho a všichni zasedli ke svačině.

„Horké bochánky, to je lahůdka," pochvaloval si pan Guthrie, „a taková skvělá marmeláda! To je hrůza, co dnes člověk koupí."

Slečna Gilchristová se trochu zarděla zjevným potěšením. Buchtičky byly výborné a bochánky také a všichni si na nich náležitě

pochutnali. Nad společností se vznášel duch čajovny Pod vrbou. Bylo jasné, že tady je slečna Gilchristová ve svém živlu.

„Děkuji vám, asi si vezmu," řekl pan Guthrie, když mu slečna Gilchristová vnutila poslední bochánek. „Ale připadám si dost provinile — já si tady tak pochutnávám a chudáka Coru brutálně zavraždili."

Slečna Gilchristová na to měla nečekaně viktoriánskou odpověď.

„Ale paní Lansquenetová by si jistě byla přála, abyste se dobře nasvačil. Musíte si udržet sílu."

„Ano, ano, snad máte pravdu. Jen, chápejte, člověk se nějak nemůže přimět uvěřit, že někdo, koho znal — skutečně znal — by vůbec mohl být zavražděn!"

„Souhlasím," kývla Susan. „Připadá mi to prostě — fantastické."

„A rozhodně to neudělal žádný náhodný tulák, který se sem vloupal a napadl ji. Chápejte, já si umím představit důvody, proč by Coru mohl někdo chtít zavraždit —"

Susan se rychle zeptala: „Vážně? A jaké důvody?"

„Víte, ona nebyla diskrétní," vysvětloval pan Guthrie. „Cora nikdy nebyla diskrétní. A těšilo ji — jak to říct — předvádět, jak umí být chytrá. Jako dítě, které přijde k nějakému tajemství. Kdyby se Cora dozvěděla nějaké tajemství, byla by o tom chtěla mluvit. I kdyby slíbila, že to neudělá, udělala by to stejně. Nemohla by si prostě pomoci."

Susan neřekla nic. Slečna Gilchristová také ne. Vypadala znepokojeně. Pan Guthrie pokračoval:

„Ano, trochu arzeniku v šálku čaje — to by mě nepřekvapilo, nebo krabice bonbonů poslaná poštou. Ale takováhle brutální loupež a útok — to mi připadá naprosto nepřípadné. Možná se pletu, ale řekl bych, že měla jen velmi málo věcí, které by lupiči mohly stát za to. V domě nemívala mnoho peněz, že ne?"

„Velmi málo," potvrdila slečna Gilchristová.

Pan Guthrie povzdechl a vstal.

„Ano ano, teď po válce je všude tolik nezákonnosti. Časy se změnily."

Poděkoval za čaj a zdvořile se s oběma ženami rozloučil. Slečna Gilchristová ho vyprovodila a pomohla mu do kabátu. Susan se z okna obýváku dívala, jak kritik rázuje po cestě k vratům.

Slečna Gilchristová se vrátila s malým balíčkem v ruce.

„Co jsme byly na vyšetřování, musel tady být listonoš. Tohle prostrčil schránkou dovnitř a zapadlo to do rohu za dveře. To bych ráda — ale no jistě, to je určitě svatební dort.“

Slečna Gilchristová nadšeně strhla papír. Uvnitř byla malá bílá krabička převázaná stříbrnou stuhou.

„Opravdu, je!“ Rozvázala stuhu; uvnitř byl nevelký řez těžkého dortu s mandlovým krémem a bílou polevou. „To je milé! Teď kdo —“

Prohlédla si připojenou kartičku. *John a Mary*. No kdo *tohle* může být? To je přece hloupé, nenapsat příjmení.“

Susan se probrala z úvah a řekla neurčitě:

„Ono je to někdy opravdu těžké, když lidé používají jen křestní jména. Dostala jsem třeba nedávno pohlednici podepsanou Joan. Když jsem to počítala, zjistila jsem, že znám osm žen jménem Joan — a protože se většinou telefonuje, nezná člověk jejich rukopis.“

Slečna Gilchristová potěšené probírala všechny známé Johny a Mary.

„Mohla by to být Dorothyina dcera — ta se jmenovala Mary, ale neslyšela jsem nic o zasnoubení, tím méně o svatbě; pak ten malý John Banfield — ten už nejspíš vyrostl a je dost starý na to, aby se mohl ženit — nebo ta malá Enfieldová — ne, ta se jmenovala Margaret. Žádná adresa a nic. Ale co, řekla bych, že se mi to vybaví…“

Sebrala tác a odešla do kuchyně.

Susan se zvedla a řekla:

„No — a já radši půjdu a někam odvezu to auto.“

Desátá kapitola

Susan vyzvedla auto v lomu, kde ho nechala, a dojela s ním do vesnice. Byla tu sice čerpací stanice, ale žádný servis, a dostalo se jí rady, aby odvezla auto ke Královskému erbu. Tam pro něj měli místo a ona ho zaparkovala vedle mohutného daimlera, který se právě chystal odjet. Řídil ho šofér a uvnitř seděl zachumlaný starší pán s velkým knírem, zřejmě cizinec.

Chlapec, s kterým Susan mluvila o autě, na ni zíral jako u vytržení a zdálo se, že nevnímá ani polovinu toho, co mu říkala.

Konečně se zeptal jakoby s posvátnou úctou:

„Vy jste její neteř, viďte?“

„Cože?“

„No že jste neteř oběti,“ opakoval chlapec s gustem.

„Aha — ano — ano, jsem.“

„Jo! Já jsem si říkal, že jsem vás už viděl.“

Upír jeden! myslela si Susan, když se vracela k domku.

Slečna Gilchristová ji přivítala:

„Tak jste bezpečně zpátky!“ s takovou úlevou, že to Susan ještě víc rozčílilo. Slečna Gilchristová pak úzkostlivě dodala:

„Jíte doufám špagety, že ano? Říkala jsem si, že dnes —“

„Ale jistě, jak chcete vy. Já toho moc jíst nebudu.“

„Lichotím si, že umím velice chutné zapékané špagety.“

Nebylo to plané vychloubání. Susan si pomyslela, že slečna Gilchristová je skutečně výborná kuchařka. Nabídla se, že pomůže s umýváním nádobí, ale ačkoli slečna Gilchristová byla zjevně za tu nabídku vděčná, ujistila Susan, že téměř není co dělat.

Za chvíli se pak vrátila s kávou. Káva už nebyla tak dobrá — byla dokonce vysloveně slabá. Slečna Gilchristová nabídla Susan kus onoho svatebního dortu, ale Susan odmítla.

„Je to moc dobrý dort,“ ujišťovala ji slečna Gilchristová, když ho ochutnala. Došla mezitím k názoru, že jí ho musela poslat „dcera mojí milé Ellen; věděla jsem, že je zasnoubená a bude se vdávat, ale zapomněla jsem, jak se jmenuje“.

Susan počkala, až slečně Gilchristové dojde řeč, a pak načala vlastní téma. Teď, po večeři u krbu, vládla příhodná, přátelská atmosféra.

Konečně se do toho pustila:

„Můj strýc Richard tady před svou smrtí byl, viďte?“

„Ano, to byl.“

„Kdy přesně, vzpomenete si?“

„Počkejte — to muselo být jeden, dva — skoro tři týdny předtím, než přišlo oznámení o jeho smrti.“

„Vypadal — nemocný?“

„Ne, nemocný ne, to bych ani neřekla. Choval se velice zdravě a energicky. Paní Lansquenetová byla hrozně překvapená, že ho vidí. Řekla: ‚No ne, Richarde, po tolika letech!' a on na to: ‚Přijel jsem se sám přesvědčit, jak jsi na tom.' A paní Lansquenetová řekla: ‚Já jsem na tom výborně.‘ Chápejte, myslím, že ji maličko urazilo, že se objevil tak jakoby nic — po tak dlouhé pauze. No a pan Abernethie řekl: ‚Co bylo, bylo, nemá cenu si to vyčítat. Zbyli jsme už jen ty a já a Timothy, a s Timothym se nedá mluvit o ničem než o jeho vlastním zdraví.‘ A pak ještě řekl: ‚Zdá se mi, že jsi byla s Pierrem šťastná, takže jsem mu asi křivdil. Stačí ti to?' Řekl to velice mile. Moc hezký člověk to byl, i když samozřejmě starý.“

„Jak dlouho tady byl?“

„Zůstal tu na oběd. Udělala jsem hovězí na olivách. Naštěstí to bylo zrovna ten den, co přijel řezník.“

Zdálo se, že paměť slečny Gilchristové se točí skoro výhradně kolem kulinárních zážitků.

„A vypadalo to, že spolu dobře vycházejí?“

„Ano, to ano.“

Susan se odmlčela a pak pokračovala:

„Byla teta Cora překvapená, když — umřel?“

„No jistě, přišlo to hrozně náhle, že?“

„Ano, bylo to náhlé… Chci říct — musela být překvapená. Nijak jí nenaznačil, jak vážně je nemocný?“

„Aha — chápu, jak to myslíte.“ Slečna Gilchristová se na chvilku odmlčela: „Ne, ne, asi máte pravdu. Říkala sice, že hodně zestárl — myslím, že říkala, že je senilní.

„Ale vám se nezdál senilní?“

„Ne, na pohled ne. Ale já jsem s ním moc nemluvila, nechala jsem je samozřejmě spolu samotné.“

Susan se na slečnu Gilchristovou zamyšleně podívala. Je slečna Gilchristová ten typ ženy, který poslouchá za dveřmi? Susan si byla jistá, že je čestná, že by nevzala ani drobnost, nepodváděla by s výdaji na domácnost, neotevírala dopisy. Ale zvědavost se umí zahalit do pláště spravedlnosti. Slečna Gilchristová mohla možná zjistit, že má nutnou práci v zahradě poblíž otevřeného okna, nebo utírat prach v hale… To by bylo přípustné. A pak by si samozřejmě nemohla pomoci, aby něco nezaslechla. ..

„Neslyšela jste nic z jejich rozhovoru?“ zeptala se Susan.

Příliš okatě. Slečna Gilchristová se rozčileně zarděla.

„To skutečně ne, paní Banksová. Nikdy jsem neměla ve zvyku poslouchat za dveřmi!“

Což znamená, že to dělá, pomyslela si Susan, jinak by prostě řekla ne.

Nahlas se omlouvala: „Odpusťte, slečno Gilchristová, moc mě to mrzí, tak jsem to nemyslela. Ale takovéhle domky jsou jako z papíru a někdy si člověk prostě nemůže pomoci, aby neslyšel skoro všechno, co se děje, a když jsou teď oba mrtví, je pro rodinu dost důležité vědět, co se během té schůzky mezi nimi odehrálo.“

Domek byl všechno jiné, jen ne „jako z papíru“ — v době, kdy vznikal, se stavělo poctivě — ale slečna Gilchristová na návnadu skočila a Susaninu tvrzení přisvědčila.

„Samozřejmě, co říkáte, je čistá pravda, paní Banksová — tenhle domek skutečně je maličký a já chápu, že byste chtěla vědět, co se mezi nimi stalo, ale já vám skutečně mnoho nepomohu. Myslím, že mluvili o zdraví pana Abernethieho — a o jistých — ehm, představách, které měl. Sice na to nevypadal, ale musel to skutečně být nemocný člověk, a jak už to tak často bývá, přičítal myslím svoje špatné zdraví *vnějším vlivům*. Moje teta —“

Slečna Gilchristová vypodobnila svou tetu.

Susan, stejně jako pan Entwhistle, se dalšímu hovoru o tetě vyhnula.

„Ano,“ kývla. „Přesně to jsme si mysleli. Strýc měl velice oddané služebnictvo a ti lidé jsou přirozeně hrozně rozčilení představou, že si myslel —“ Nedořekla.

„Ale jistě! Služebnictvo je na podobné věci velice citlivé. Vzpomínám si, že moje teta —“

Susan ji znovu přerušila.

„Předpokládám, že *podezíral* služebnictvo, ne? Myslím z toho, že mu podávají jed?“

„Já nevím… opravdu —“

Susan si všimla jejího zmatku.

„Nebylo to služebnictvo. Byla to nějaká konkrétní osoba?“

„Já nevím, paní Banksová. Já skutečně nevím —“

Ale do očí se Susan nepodívala. Susan si pomyslela, že slečna Gilchristová ví víc, než je ochotna přiznat.

Dokonce bylo možné, že toho slečna Gilchristová ví hodně…

Susan se rozhodla zatím na ni nenaléhat a zeptala se:

„A jaké vy máte plány do budoucna, slečno Gilchristová?“

„Tedy, abych řekla pravdu, chtěla jsem o tom s vámi mluvit, paní Banksová. Řekla jsem panu Entwhistleovi, že jsem ochotná zůstat, dokud se tady všechno nevyřeší a neuzavře.“

„Já vím. Jsem vám za to moc vděčná.“

„A chtěla jsem se vás zeptat, jak dlouho to podle vás asi bude trvat, protože se samozřejmě musím začít poohlížet po jiném místě.“

Susan o tom uvažovala.

„Tady vlastně není moc co dělat. Za pár dní to tady všechno proberu a vyrozumím dražební síň.“

„Rozhodla jste se všechno prodat?“

„Ano. Myslím, že s pronajmutím domku problém nebude, že?“

„Kdepak — na ten budou jistě lidé stát ve frontě. Dnes se dá tak málokdy pronajmout domek. Člověk si ho skoro vždycky musí koupit.“

„Takže vidíte, že je to všechno hrozně jednoduché.“ Susan chvilku zaváhala a pak dodala: „Chtěla jsem vám říct — že doufám, že přijmete tříměsíční plat.“

„To je od vás velkorysé, paní Banksová. Vážím si toho. A byla byste ochotna — tedy — mohu vás požádat — když bude potřeba —

abyste mě — doporučila? Že jsem byla u vaší příbuzné a že jsem — že to bylo — k vaší spokojenosti?“

„Ale samozřejmě.“

„Nevím, jestli to mohu po vás chtít.“ Slečna Gilchristová se začala chvět a pokoušela se uklidnit hlas. „Ale bylo by možné, abyste — abyste se nezmiňovala o okolnostech — a ani o *jméně*?“

Susan na ni zůstala zírat.

„Já vám nerozumím.“

„Protože jste o tom nepřemýšlela, paní Banksová. Jde o vraždu. O vraždu, o které se psalo v novinách a všichni o ní četli. Chápete? Lidé si můžou myslet: ‚Dvě ženy bydlely spolu a jedna z nich je zavražděná — *co když to udělala ta společnice?*‘ Už to chápete, paní Banksová? Jsem si jistá, že kdybych já někoho hledala, tak bych si to určitě dobře rozmyslela, než bych se rozhodla — jestli chápete, jak to myslím. Protože člověk nikdy neví! Dělá mi to strašné starosti, paní Banksová; v noci nespím a myslím na to, že možná už nikdy nedostanu jinou práci — aspoň ne takovou. A co jiného bych mohla dělat?“ Ta otázka vyzněla nechtěně pateticky. Susan se náhle sevřelo srdce. Uvědomila si, jak zoufalá musí být tato příjemná, obyčejná žena, jejíž živobytí závisí na obavách a rozmarech zaměstnavatelů. A na tom, co slečna Gilchristová říkala, bylo mnoho pravdy. Kdyby měl člověk na výběr, asi by si hodně rozmýšlel, než by si přímo domů pustil ženu, která byť nevinně figurovala v případu vraždy.

Susan namítla: „Ale jestli najdou toho člověka, co to udělal —“

„No v tom případě by samozřejmě bylo všechno v pořádku. Ale najdou ho? Já sama si nemyslím, že by policie měla sebemenší stopu. A když ho nechytí — tak jsem já ta — ne třeba nejpravděpodobnější osoba, ale pořád osoba, která to *mohla* udělat.“

Susan zamyšleně pokyvovala. Byla pravda, že slečna Gilchristová Cořinou smrtí nic nezískala — ale kdo to mohl vědět? A kromě toho se toho tolik povídalo — tolik ošklivého povídalo — o nepřátelství mezi ženami, které spolu žijí — podivné patologické motivy pro náhlé výbuchy násilí. Někdo, kdo je neznal, si mohl myslet, že mezi Corou Lansquenetovou a slečnou Gilchristovou panovaly právě takové vztahy…

Susan se svou obvyklou rozhodností prohlásila rázně a vesele:

„Nebojte se, slečno Gilchristová. Určitě vám dokážu najít nějaké dobré místo mezi svými přáteli. S tím by neměla být nejmenší potíž.“

„Ale bohužel,“ prohlásila slečna Gilchristová, která se trochu vzpamatovala a mluvila zase klidněji, „nemůžu dělat žádné hrubé práce. Jen obyčejné vaření a lehký úklid —“

Zazvonil telefon a slečna Gilchristová sebou trhla. „Propána, kdo *tohle* může být.“

„To je asi manžel,“ vyskočila Susan. „Říkal, že mi večer zavolá.“ Šla k telefonu.

„Ano? — ano, u telefonu Banksová osobně…“ Chvilku bylo ticho a pak se její tón změnil. Byl teď vřelý a něžný. „Ahoj, miláčku — ano, to jsem já… Ale docela dobře… Vražda neznámou osobou… jako obvykle… Jenom pan Entwhistle… Co? … těžko říct, ale myslím, že ano… Ano, přesně jak jsme mysleli… Všechno přesně podle plánu… Všechno to prodám. Není tu nic, co bychom my mohli potřebovat… ještě den nebo dva… Naprostá hrůza… Nedělej si starosti. Vím, co dělám… Gregu, nebyl jsi… Dal sis pozor, abys… Ne, to nic. Vůbec nic. Dobrou noc, miláčku.“

Položila telefon. Trochu ji brzdila blízkost slečny Gilchristové. Slečna Gilchristová sice taktně odešla do kuchyně, ale odtamtud patrně slyšela každé slovo. Chtěla se Grega na některé věci zeptat, ale ne takhle.

Stála u telefonu a nepřítomně se mračila. Pak ji najednou něco napadlo.

„No jistě,“ řekla si pro sebe. „To je ono!“ Zvedla znovu sluchátko a požádala o meziměstský hovor.

Přibližně o čtvrt hodiny později se ozval unavený hlas z centrály:

„Bohužel, nikdo to nebere.“

„Volejte tam dál, prosím.“

Susan to řekla nesmlouvavým tónem. Naslouchala vzdálenému bzučení telefonu. To pak náhle skončilo a podrážděný mužský hlas řekl pohoršené:

„Ano, ano, co je?“

„Strýčku Timothy?“

„Kdo je to? Neslyším vás.“

„Strýčku Timothy? Tady Susan Banksová.“

„Susan která?“

„Banksová. Dřív Abernethieová. Tvoje neteř Susan.“

„Aha, tak Susan? Co se děje? Proč mě voláš takhle v noci?“

„Je ještě celkem brzo.“

„To není. Byl jsem v posteli.“

„No to musíš chodit do postele hodně brzo. Jak je tetě Maude?“

„A kvůli tomu voláš? Tvoje teta má velké bolesti a nemůže vůbec nic dělat. Vůbec nic. Je bezmocná. Jsme v pěkné kaši, to ti řeknu. Ten hlupák doktor tvrdí, že nám nemůže ani opatřit ošetřovatelku. Chtěl odvézt Maude do nemocnice. Proti *tomu* jsem se ale rozhodně postavil. Snaží se nám někoho sehnat. Já nemůžu dělat nic — neodvážím se to ani zkoušet. Dnes v domě zůstane jedna taková vesnická husa — ale ta pořád bručí, že musí zpátky k manželovi. Vážně nevím, co budeme dělat.“

„Kvůli tomu právě volám. Nechtěli byste slečnu Gilchristovou?“

„Kdo je to? Nikdy jsem o ní neslyšel.“

„Společnice tety Cory. Je moc milá a schopná.“

„Umí vařit?“

„Ano, vaří velmi dobře, a mohla by se starat o tetu Maude.“

„To je všechno moc pěkné, ale kdy může přijet? Já jsem tady úplně sám, jen se tady občas objeví nějaká ta vesnická husa a já nikdy nevím kdy, a to mi rozhodně nedělá dobře. Už mi zase blázní srdce.“

„Zařídím, aby k vám přijela co nejdřív. Řekněme pozítří?“

„No, děkuji ti, Susan,“ řekl hlas poněkud zdráhavě. „Jsi hodné děvče, Susan — ehm — děkuji.“

Susan zavěsila a šla do kuchyně.

„Byla byste ochotná jet do Yorkshire a starat se o mou tetu? Upadla a zlomila si kotník a můj strýc není vůbec k ničemu. Je sice trochu otravný, ale teta Maude je moc hodná. Chodí jim tam výpomoc z vesnice, ale vy byste mohla vařit a starat se o tetu Maude.“

Slečna Gilchristová rozčilením upustila konvici od kávy.

„Děkuji vám, děkuji vám — to je od vás skutečně strašně laskavé. Myslím, že můžu říct, že to s nemocnými moc dobře umím, a myslím, že i vašeho strýčka zvládnu a budu mu vařit dobroty. Je to

od vás opravdu velice laskavé, paní Banksová, a já si toho skutečně *velice* vážím.“

Jedenáctá kapitola

I.

Susan ležela v posteli a čekala, až přijde spánek. Byl to dlouhý den a ona byla unavená. Nenapadlo ji, že by nemohla usnout, nikdy neměla se spaním potíže. A přitom tady teď ležela úplně bdělá a hodiny ubíhaly…

Řekla předtím, že jí nebude vadit spát v tomhle pokoji, v téhle posteli. V posteli, kde Cora Abernethieová —

Ne, musí tohle všechno pustit z hlavy. Vždycky se pyšnila tím, že má dobré nervy. Proč myslet na ono odpoledne před necelým týdnem? Lepší uvažovat dopředu — o budoucnosti. O její a Gregově budoucnosti. Ten dům na Cardigan Street — přesně to, co chtěli. Podnik v přízemí a kouzelný byt v patře. Ze zadní místnosti bude laboratoř pro Grega. Pro účely daně z příjmu to bude vynikající uspořádání. Greg se uklidní a bude mu zase dobře. Nepřijde už žádný děsivý záchvat rozbouřeného mozku. Ta chvíle, kdy na ni hleděl a zdálo se, že vůbec neví, kdo Susan je. Jednou nebo dvakrát ji to hodně vyděsilo… a starý pan Cole — jak naznačoval — vyhrožoval: „Jestli se to stane ještě jednou…“ A možná by se to skutečně stalo… určitě by se to stalo. Kdyby byl strýček Richard nezemřel právě teď…

Strýček Richard — ale vlastně proč se na to dívat takhle? Neměl pro co žít. Byl starý, unavený, nemocný. Jeho syn byl mrtvý. Vlastně to bylo milosrdné. Zemřít takhle tiše, ve spánku. Tiše… ve spánku… Kdyby tak jen ona mohla spát. To je přece tak hloupé, hodinu za hodinou ležet s otevřenýma očima… slyšet skřípot nábytku, šustění stromů a keřů za oknem a občasné podivné melancholické zahoukání — nejspíš sova. Venkov je kupodivu svým způsobem zlověstný. Je tak jiný než velké lhostejné hlučné město. Tam si člověk připadá tak bezpečný — obklopený lidmi — nikdy sám. Kdežto tady…

Domy, kde došlo k vraždě, bývají někdy strašidelné. Možná se o tomhle domě začne říkat, že tu straší. Že tu straší duch Cory Lansquenetové… Tety Cory. Je to skutečně zvláštní, že od chvíle, kdy sem přijela, měla pořád pocit, že je teta Cora docela blízko… na do-

sah. To všechno nervy a divné představy. Cora Lansquenetová byla mrtvá, zítra bude mít pohřeb. V domku nebyl nikdo jiný než Susan a slečna Gilchristová. Proč má tedy pocit, že je někdo v místnosti, někdo těsně vedle ní…

Ležela tady na posteli, když dopadla sekera… Důvěřivě tu ležela a spala… Nevěděla nic, dokud sekerka nedopadla. .. A teď Susan nenechá spát…

Nábytek znovu zaskřípal — nebo to byl kradmý krok? Susan rozsvítila. Nic. Nervy, jenom nervy. Uklidni se… zavři oči…

Ale tohle bylo určitě zasténání — zasténání nebo tlumené kvílení… Někdo v bolestech… někdo, kdo umírá…

„Nesmím si představovat, co není, nesmím, nesmím," šeptala si Susan.

Smrt je konec — po smrti není už nic. Za žádných okolností se nikdo nemůže vrátit. Nebo snad znovu prožívá scénu z minulosti — sténání umírající ženy…

Teď se to ozvalo znova… silněji… někdo sténá v prudkých bolestech…

Ale — tohle byla skutečnost! Susan znovu rozsvítila, posadila se na posteli a poslouchala. Steny byly opravdové a slyšela je skrz zeď. Přicházely z vedlejšího pokoje.

Susan vyskočila z postele, přehodila přes sebe župan a vykročila ke dveřím. Vyšla ven na chodbu, zaklepala na dveře slečny Gilchristové a pak vešla. Slečna Gilchristová svítila. Seděla v posteli a vypadala příšerně. Tvář měla zkřivenou bolestí.

„Slečno Gilchristová, co se děje? Je vám špatně?"

„Ano. Nevím, co —já —" snažila se vstát z postele, dostala záchvat zvracení a pak se zhroutila zpátky na polštář.

Zamumlala: „Prosím vás — zavolejte doktora. Musela jsem… něco sníst…"

„Donesu vám zažívací sodu. Doktora můžeme zavolat ráno, když vám nebude lip."

Slečna Gilchristová zavrtěla hlavou.

„Ne, zavolejte ho hned. Já — je mi strašně."

„Znáte jeho číslo? Nebo ho mám najít v seznamu?"

Slečna Gilchristová jí dala číslo. Vzápětí dostala další záchvat zvracení.

Susan zavolala a ozval se ospalý mužský hlas.

„Kdo? Gilchristová? Na Mea‘s Lane. Ano, já vím. Jsem tam hned.“

Slovo splnil. Za deset minut Susan slyšela venku zastavit jeho auto a šla mu otevřít.

Vysvětlila mu, oč jde, a vedla ho nahoru. „Myslím,“ řekla, „že musela sníst něco, co jí neudělalo dobře. Ale vypadá opravdu hodně zle.“

Doktor působil jako člověk, který má své bohaté zkušenosti se zbytečným voláním a který drží svou podrážděnost na uzdě. Ale jakmile sténající ženu prohlédl, jeho chování se změnilo. Vydal Susan několik stručných příkazů a nakonec sešel dolů a telefonoval. Pak vyhledal Susan v obývacím pokoji.

„Zavolal jsem sanitku. Musí do nemocnice.“

„Takže je jí opravdu zle?“

„Ano. Dal jsem jí morfiovou injekci, abych jí ulevil od bolesti. Ale vypadá to —,“ nedořekl. „Co jedla?“

„Měly jsme k večeři zapékané makaróny a vaječný pudink. Potom kávu.“

„Vy jste jedla totéž?“

„Ano.“

„A nic vám není? Žádné bolesti ani nepříjemné pocity?“

„Ne.“

„Neměla nic jiného? Žádnou rybí konzervu? Nebo párky?“

„Ne. Po vyšetřování jsme obědvaly u Královského erbu.“

„Ano, rozumím. Vy jste neteř paní Lansquenetové?“

„Ano.“

„To byla strašná záležitost. Doufám, že chytnou toho člověka, co to provedl.“

„Taky doufám.“

Přijela sanitka. Slečnu Gilchristovou odvezli a doktor jel s ní. Řekl Susan, že jí ráno zavolá. Když odjeli, vrátila se Susan nahoru do postele.

Tentokrát usnula, jen se hlavou dotkla polštáře.

II.

Na pohřeb přišlo hodně lidí. Objevila se tu většina vesnice. Susan a pan Entwhistle byli jediní zástupci pozůstalých, ale ostatní členové rodiny poslali věnce. Pan Entwhistle se ptal, kde je slečna Gilchristová, a Susan mu spěšně šeptem vysvětlila okolnosti. Pan Entwhistle pozvedl obočí.

„Trochu zvláštní, ne?“

„Ráno už jí bylo lip. Volali mi z nemocnice. Lidé občas mívají žlučníkové záchvaty. A někteří s tím nadělají víc než jiní.“

Pan Entwhistle už neřekl nic. Hned po pohřbu odjížděl zpátky do Londýna.

Susan se vrátila do domku. Našla vejce a udělala si omeletu. Pak vyšla nahoru do Cořina pokoje a začala probírat věci mrtvé ženy.

Přerušil ji příjezd lékaře.

Doktor vypadal znepokojeně. Na Susanin dotaz odpověděl, že slečně Gilchristové je mnohem lépe.

„Za pár dní bude v pořádku,“ řekl. „Ale je štěstí, že jste mě přivolala tak brzo. Jinak — mohlo to viset na vlásku.“

Susan na něj vytřeštila oči. „To to bylo tak zlé?“

„Paní Banksová, řekla byste mi znovu a přesně, co slečna Gilchristová včera jedla a pila? Všechno.“

Susan o tom pouvažovala a pak mu to pečlivě vypočetla. Doktor nespokojeně vrtěl hlavou.

„Musela přece sníst něco, co vy jste neměla.“

„Ne, nemyslím… buchtičky, bochánky, marmeláda, čaj — a pak večeře. Ne, na nic si nevzpomínám.“

Doktor si mnul nos. Začal přecházet po pokoji.

„Bylo to určitě z něčeho, co snědla? Určitě to byla otrava jídlem?“

Doktor po ní vrhl pronikavý pohled. Pak jako by se rozhodl.

„Byl to arzenik,“ řekl.

„Arzenik?“ trhla sebou Susan. „Chcete říct, že jí někdo dal arzenik?“

„Vypadá to tak.“

„Nemohla si ho vzít sama? Myslím záměrně?“

„Sebevražda? Ona říká, že ne, a ona by to měla vědět. Kromě toho, kdyby chtěla spáchat sebevraždu, asi by si nevybrala právě arzenik. Jsou tady prášky pro spaní. Stačilo se jimi předávkovat.“

„Mohl se ten arzenik do něčeho dostat náhodou?“

„O tom právě přemýšlím. Vypadá to velice nepravděpodobně, ale jsou známé i takové případy. Ale jestli jste obě jedly totéž —“

Susan kývla. Řekla: „Připadá mi nemožné —“ pak se náhle zajíkla: „Ale no jistě, ten svatební dort!“

„Cože? Svatební dort?“

Susan mu to vysvětlila. Doktor ji pozorně poslouchal.

„Zvláštní. A říkáte, že si nebyla jistá, kdo ho poslal? Zbylo z něj něco? Nebo není tu někde ještě ta krabice, ve které přišel?“

„Nevím. Podívám se.“

Hledali společně a nakonec našli bílou lepenkovou krabici, ve které ještě zbylo pár drobtů dortu, ležet v kuchyni na kredenci. Doktor ji dost pečlivě sbalil.

„Vezmu to k sobě. Nemáte ponětí, kde může být papír, ve kterém přišla?

V tomto ohledu úspěšní nebyli a Susan usoudila, že nejspíš skončil pod kotlem.

„Nechystáte se ještě k odjezdu, že, paní Banksová?“

Řekl to zlehka, ale Susan z toho měla trochu nepříjemný pocit.

„Ne, musím probrat tetiny věci. Pár dní tu zůstanu.“

„Dobře. Chápete jistě, že policie vám nejspíš bude chtít položit několik otázek. Nevíte náhodou o nikom, kdo — no, kdo by si to mohl chtít se slečnou Gilchristovou vyřídit?“

Susan zavrtěla hlavou.

„Já ji moc neznám. Byla několik let u mé tety — to je všechno, co vím.“

„Jistě, jistě. Vždycky mi připadala jako příjemná, nenápadná žena — celkem obyčejná. Člověk by řekl, že není z těch, kdo by měli nepřátele nebo vůbec něco tak dramatického. Svatební dort poštou. To vypadá na nějakou žárlivou ženu — ale kdo by žárlil na slečnu Gilchristovou? To mi prostě nesedí.“

„Ne.“

„No, musím běžet. Já nevím, co se to v našem malém klidném Lytchett St. Mary děje. Nejdřív brutální vražda a teď pokus o otrávení dortem. Zvláštní, takhle jedno po druhém."

Vyšel k autu. Susan připadalo v domku dusno, a tak nechala přední dveře otevřené. Pak se pomalu vrátila nahoru, aby pokračovala ve svém úkolu.

Cora Lansquenetová nebyla ani pořádná, ani metodická. V zásuvkách měla pestrou směs věcí. V jedné zásuvce byly zpřeházené toaletní potřeby a dopisy a staré kapesníky a štětce. Pár starých dopisů a účtů bylo zastrčeno v zásuvce přetékající spodním prádlem. Jinde ležela pod několika vlněnými svetry lepenková krabice s dvěma falešnými ofinami. Další byla plná starých fotografií a skicáků. Susan se pozdržela u skupinky, která byla zjevně fotografována před lety někde ve Francii a na níž se mladší, hubenější Cora držela v podpaží vysokého vyhublého muže s rozježenou bradkou, oblečeného patrně v sametovém kabátci. Susan usoudila, že je to nebožtík Pierre Lansquenet.

Fotografie Susan zajímaly, ale odložila je stranou, všechny papíry, které našla, nahrnula na hromadu a začala je metodicky procházet. Když byla asi ve čtvrtině, narazila na dopis. Přečetla ho dvakrát a pořád ještě na něj zírala, když se za ní ozval nějaký hlas a vylekal ji tak, že vykřikla.

„Tak co jsi tady našla, Susan? Neblázni, co se děje?"

Susan zrudla hněvem. Polekaný výkřik jí unikl naprosto bezděčně a ona se cítila trapně a chtěla všechno rychle vysvětlit.

„Georgi? Ty jsi mě vyděsil!"

Její bratranec se lenivě usmál.

„Vypadá to tak."

„Jak ses sem dostal?"

„No, dveře dole byly otevřené, tak jsem šel dovnitř. Tam nikdo nebyl, tak jsem přišel sem. A jestli myslíš, jak jsem se dostal do těchhle končin, tak jsem ráno vyrazil na pohřeb."

„Neviděla jsem tě tam."

„Ta moje stará rachotina mě pěkně vypekla. Zřejmě se zacpal přívod benzínu. Chvíli jsem si s tím hrál a nakonec se to uvolnilo. Na

pohřeb už bylo pozdě, ale říkal jsem si, že když už jsem tady, můžu jet až sem. Věděl jsem, že jsi tu.“

Po chvilce pokračoval:

„Vlastně jsem ti volal a Greg mi řekl, že jsi to sem přijela převzít. Tak mě napadlo, že ti třeba pomůžu.“

Susan se zeptala: „A v kanceláři tě nepotřebují? Nebo si můžeš brát volno, kdy tě napadne?“

„Pohřeb byl vždycky dobrá výmluva pro absentéry. A tenhle pohřeb je dokonce pravý. Kromě toho vražda lidi vždycky fascinuje. A navíc už stejně nebudu moc do kanceláře chodit — jsem teď zámožný člověk. Budu mít lepší věci na práci.“

Zase chvilku mlčel a pak se usmál. „Jako Greg,“ řekl.

Susan si George zamyšleně prohlížela. S tímhle bratrancem se nikdy moc nevídala, a když už, nějak si ho nedokázala zařadit.

Zeptala se: „Proč jsi sem doopravdy přijel, Georgi?“

„No, nejsem si jistý, jestli jsem si nechtěl trochu zahrát na detektiva. Myslel jsem hodně na ten poslední pohřeb, na kterém jsme byli. Teta Cora to tenkrát rozhodně dobře rozsvítila. Přemýšlel jsem o tom, jestli ji k tomu vedla čirá nezodpovědnost a tetičkovská *joie de vivre*, nebo jestli opravdu měla z čeho vycházet. Co vlastně je v tom dopise, který jsi tak pozorně četla, když jsem přišel?“

Susan zvolna odpověděla: „Je to dopis, který strýček Richard napsal Coře po svojí návštěvě tady u ní.“

George má tak černé oči. Vždycky myslela, že jsou hnědé, ale doopravdy byly černé, a v černých očích je cosi zvláštně neproniknutelného. Schovají se za nimi všechny myšlenky.

George pomalu protáhl: „Je v něm něco zajímavého?“

„No, ani ne…“

„Můžu se podívat?“

Na okamžik zaváhala a pak vložila dopis do jeho napřažené dlaně.

Přelétl ho a tichým monotónním hlasem z něj četl úryvky:

„*Rád, že jsem tě po těch letech viděl… vypadáš moc dobře… zpáteční cesta byla klidná a ani jsem nebyl moc unavený…*“

Jeho hlas se náhle změnil.

„Prosím, neříkej nikomu nic o tom, co jsem ti vyprávěl. Můžu se plést. Tvůj milující bratr Richard.“

Zvedl oči a pohlédl na Susan: „Co to znamená?“

„To může znamenat cokoli — mohlo jít jen o jeho zdraví. Nebo třeba nějaký klep o společném známém.“

„No jistě, může to být spousta věcí. Není to důkaz — ale je to sugestivní… Co Coře řekl? Ví někdo, co jí řekl?“

„Možná slečna Gilchristová,“ odpověděla zamyšleně Susan. „Myslím, že poslouchala.“

„Aha, ano, ta pomocnice a společnice. Mimochodem, kde je?“

„V nemocnici po otravě arzenikem.“

George na ni vytřeštil oči.

„To nemyslíš vážně!“

„Myslím. Někdo jí poslal otrávený svatební dort.“

George si sedl na jednu z židlí a hvízdl.

„Tak to vypadá,“ podotkl, „že se strýček Richard nepletl.“

III.

Další den ráno se v domku zastavil inspektor Morton.

Byl to málomluvný muž středního věku, který nevýrazně, po venkovsku ráčkoval. Jednal klidně a nespěchal, ale oči měl bystré.

„Uvědomujete si, oč jde, slečno Banksová?“ zeptal se. „Doktor Proctor vám už o slečně Gilchristové řekl. Těch pár drobtů dortu, které odsud odnesl, byly analyzovány a našly se v nich stopy arzeniku.“

„Takže ji někdo chtěl záměrně otrávit.“

„Vypadá to tak. Slečna Gilchristová sama nám zřejmě není schopná pomoci. Pořád opakuje, že je to nemožné — že by takovou věc nikdo neudělal. Jenže on ji někdo už udělal. Vy sama nám to asi nemůžete nijak osvětlit?“

Susan zavrtěla hlavou.

„Jsem z toho prostě vedle,“ řekla. „Nemůžete zjistit něco z razítka? Nebo z rukopisu?“

„Zapomněla jste, že obal asi shořel. A kromě toho je tu i jistá pochybnost, že vůbec přišel poštou. Mladý Andrews, řidič poštovního auta, si vůbec nevzpomíná, že by něco takového doručoval. Má

velký okrsek a jistý si být nemůže — ale je to tak — je tu určitá pochybnost.“

„Ale — jak jinak to mohlo být?“

„Jinak? Paní Banksová, je možné, že někdo použil kus hnědého papíru, na kterém byla adresa slečny Gilchristové a orazítkovaná známka, a že ten balíček někdo prostrčil dveřmi nebo osobně uložil na místo tak, aby se zdálo, že přišel poštou.“

Pak nevzrušeně dodal:

„Je to docela chytrá myšlenka, použít svatební dort. Osamělé ženy středních let jsou sentimentální, pokud jde o svatební dorty, a těší je, že si na ně někdo vzpomněl. Bonboniéra nebo něco podobného by bylo mohlo vyvolat podezření.“

Susan řekla zvolna:

„Slečna Gilchristová hodně přemýšlela o tom, kdo ho mohl poslat, ale podezření neměla vůbec — přesně jak říkáte, potěšilo ji to a — ano, také jí to polichotilo.“

Pak dodala: „Bylo v tom dost jedu na to, aby ji — zabil?“

„Těžko říct, dokud nebudeme mít kvantitativní analýzu. Do značné míry to závisí na tom, jestli slečna Gilchristová snědla ten kousek celý nebo ne. Ona si zřejmě myslí, že ne. Nevzpomínáte si vy?“

„Ne — ne, nejsem si jistá. Nabídla mi kousek a já jsem odmítla, ona pak něco snědla a říkala, že je moc dobrý, ale nevzpomínám si, jestli ho dojedla nebo ne.“

„Rád bych se podíval nahoru, jestli vám to nevadí, paní Banksová.“

„Jistě.“

Následovala ho do pokoje slečny Gilchristové. Omluvně řekla:

„Bohužel je v dost nechutném stavu. Ale neměla jsem čas s tím něco udělat, byl ten tetin pohřeb a všechno ostatní, a když pak přijel doktor Proctor, říkala jsem si, že bych to asi měla nechat, jak to je.“

„Zachovala jste se velice inteligentně, paní Banksová. Ne každý by byl tak rozumný.“

Došel k posteli, zasunul ruku pod polštář a opatrně ho nadzvedl. „Je tady,“ řekl se spokojeným úsměvem.

Na prostěradle ležel kus dortu, poněkud zdeformovaný.

„To je zvláštní,“ divila se Susan.

„Ale vůbec ne. Vaše generace to možná už nedělá. Mladé dámy se dnes už nijak nehrnou do vdávání. Ale je to starý zvyk. Když si dáte pod polštář kus svatebního dortu, bude se vám zdát o budoucím manželovi.“

„Ale slečna Gilchristová —“

„Nechtěla nám o tom říct, protože si připadala pošetile, že ve svém věku dělá něco takového. Ale já jsem tušil, že to tak bude.“ Tvář mu zvážněla. „A nebýt téhle staropanenské pošetilosti, možná by slečna Gilchristová už nebyla naživu.“

„Ale kdo by ji mohl chtít zabít?“

Zadíval se jí do očí s tak podivným výrazem, že Susan znervózněla.

„Vy to nevíte?“ zeptal se.

„Ne — samozřejmě že to nevím.“

„V tom případě to budeme muset zjistit,“ prohlásil inspektor Morton.

Dvanáctá kapitola

Dva starší muži seděli společně v pokoji, jehož vybavení bylo velmi moderního druhu. Nebyla tu jediná oblina, všechno bylo hranaté. Téměř jedinou výjimkou byl Hercule Poirot sám, který byl naopak oblý až dost. Bříško měl příjemně zakulacené, jeho hlava připomínala tvarem vajíčko a knír se mu s pyšnou okázalostí vytáčel vzhůru.

Upíjel ze sklenice *sirop* a zamyšleně hleděl na pana Gobyho.

Pan Goby byl malý, hubený a jakoby scvrklý. Vždycky byl pozoruhodně nenápadný, ale teď jeho nenápadnost dospěla do stádia, kdy se zdálo, jako by zde vůbec nebyl. Nedíval se na Poirota, protože pan Goby se nikdy na nikoho nedíval.

Poznámky, které činil, zřejmě adresoval levému rohu chromované krbové mřížky.

Pan Goby proslul svou schopností získávat informace. Jen velmi málo lidí o něm něco vědělo a jen velmi málo jich využívalo jeho služeb — ale do té malé skupiny patřili obvykle velmi bohatí lidé. Museli být bohatí, protože pan Goby byl velice drahý. Jeho specialitou bylo získávat informace rychle. Panu Gobymu stačilo lusknout nápadně ohebnými prsty a stovky trpělivých, zvídavých mužů a žen, starých i mladých, ze všech vrstev a stavů společnosti, se pustily do úmorné práce — dotazovali se, prokazovali a dosahovali výsledků.

Pan Goby už prakticky odešel na odpočinek. Ale tu a tam „vyhověl“ některým starým zákazníkům a Hercule Poirot k nim patřil.

„Opatřil jsem vám, co se dalo,“ oznámil pan Goby důvěrným šeptem krbové mřížce. „Vyslal jsem chlapce do práce. Dělají, co mohou — dobří mládenci — dobří mládenci, jeden jako druhý, ale už to není to, co to bývalo. Takoví se už dnes nerodí. Nejsou ochotní se učit, v tom to je. Dělají tu práci jen pár let a už si myslí, že vědí všechno. A trvají na pracovní době. Je to skutečně šokující, jak trvají na pracovní době.“

Smutně zavrtěl hlavou a přenesl svou pozornost k elektrické zásuvce.

„To ta vláda,“ sdělil jí. „A všechno to bláznění se vzděláním. Nasazuje jim to do hlavy zbytečné myšlenky. Vrátí se a začnou nám

vykládat, co si myslí. Jenže oni *nedokážou* myslet, aspoň většina. Všechno, co vědí, vyčetli z knížek. To v našem oboru není k ničemu. Přines odpovědi — nic jiného není třeba — žádné přemýšlení.“

Pan Goby se zprudka opřel a mrknul na stínítko lampy.

„Ale nesmím si stěžovat na vládu! Skutečně nevím, co bychom si bez ní počali. Povím vám, že dnes můžete přijít skoro kamkoli, stačí, když jste příslušně oblečený, mluvíte jako z BBC a v ruce máte blok a tužku; a hned se můžete vyptávat lidí na ty nejintimnější podrobnosti z jejich života a z jejich minulosti, třeba co měli k večeři 23. listopadu, protože to je testovací den pro průzkum příjmů střední třídy — nebo která to zrovna je (samozřejmě řeknete o stupínek vyšší, aby jim to zalichotilo) — můžete se jich ptát úplně, na co si vzpomenete; a v devíti případech z deseti vám to docela klidně řeknou, a i v tom desátém vás sice třeba utnou, ale ani na chvilku nebudou pochybovat o tom, že jste skutečně to, co o sobě tvrdíte — a že to skutečně chce vědět vláda — z nějakého úplně nepochopitelného důvodu! Povím vám, pane Poirote,“ dodal pan Goby stále ještě ke stínidlu, „že to je ta nejlepší výmluva, jakou jsme kdy měli; je to mnohem lepší než odečítání elektroměru nebo hledání telefonní poruchy — ano, nebo jeptišky a skautíci, co vybírají na charitu — i když to všechno přirozeně používáme také. Ano, vládní čenichání je pro vyšetřovatele dar z nebes a kéž je nám dlouho zachováno!“

Poirot neřekl nic. Pan Goby začal být k stáru trochu upovídaný, ale on se časem dostane i k tomu podstatnému.

„Tak tedy,“ prohlásil pan Goby a vytáhl hodně ohmataný zápisníček. Olízl si prsty a zalistoval stránkami. „Tady to máme. Pan George Crossfield. Toho vezmeme prvního. Čistě jen fakta. Nechtějte vědět, jak jsem je získal. Už nějakou dobu chodí podivnými cestičkami. Většinou koně a také hazardní hry — na ženy on moc není. Občas jezdí do Francie a také do Monte Carla. Tráví hodně času v kasinu. Šeky tam nevybírá, na to je moc chytrý, ale má mnohem víc peněz, než kolik by odpovídalo jeho cestovnému. Nezabýval jsem se tím podrobněji, protože tohle jste vědět nechtěl. Ale s obcházením zákona si hlavu nedělá — a protože je právník, ví, jak na to. Mám určité důvody věřit, že používá k investicím svěřenecké fondy, které spravuje. V poslední době dopadl dost špatně — na burze i na koníč-

kách. Špatný úsudek a smůla. Už tři měsíce je na tom hodně zle. V kanceláři je znepokojený, podrážděný a vzteklý. Ale od strýcovy smrti se tohle všechno změnilo. Je jako vajíčka k snídani (kdyby byla k sehnání). Září jako sluníčko!

Teď k té konkrétní informaci, o kterou jste žádal. Tvrzení, že byl v příslušný den na dostizích v Hurst Parku, je téměř jistě nepravdivé. Prakticky vždycky sází na tomto závodišti u jednoho či dvou konkrétních bookmakerů. Toho dne ho neviděli. Je možné, že odjel vlakem z Paddingtonu, cíl neznámý. Taxikář, který vezl zákazníka na Paddington, ho identifikoval podle fotografie, ale nepříliš určitě. Já osobně bych na to nespoléhal. Je to velice všední typ — není na něm nic výrazného. S nosiči a podobně na Paddingtonu jsme neuspěli. Na Cholsey Station, která je nejblíž Lytchett St. Mary, určitě nevystupoval. Je to malé nádraží a kohokoli cizího by si všimli. Mohl vystoupit v Readingu a jet autobusem. Ty jsou tam hodně plné, jezdí často a několik tras vede jen asi kilometr nebo dva kolem Lytchett St. Mary. Jedna linka také jezdí přímo do vesnice, ale tu by jistě nepoužil — pokud měl vážné úmysly. V každém případě je on náš horký tip. V Lytchett St. Mary ho nikdo neviděl, ale to ani nemusel. Dá se tam dostat i jinak než přes vesnici. Mimochodem, když byl v Oxfordu, hrál divadlo. Kdyby byl ten den do domku šel, vůbec nemusel vypadat jako obyčejný každodenní George Crossfield. Povedu ho v patrnosti, ano? Je tu určité spojení s černým trhem, na které bych se rád podíval.“

„Ano, nechtě ho v seznamu,“ souhlasil Hercule Poirot.

Pan Goby si olízl prst a obrátil další stránku v zápisníku.

„Pan Michael Shane. Má ve své profesi velmi dobré renomé. A sám o sobě má dokonce ještě lepší mínění. Chce být hvězdou a chce jí být rychle. Má rád peníze a pohodlný život. Velmi atraktivní pro ženy. Všechny se mu vrhají k nohám. On sám je má také rád — ale práce má vždycky přednost, jestli rozumíte. Nějakou dobu to táhne se Sorrel Daintonovou, která hrála hlavní roli v posledním představení, kde vystupoval. Měl tam jen malou roli, ale udělal z ní hit, a manžel paní Daintonové ho nemá rád. Jeho žena o něm a o paní Daintonové neví. Jak to vypadá, ona toho mnoho neví o ničem. Sama nijak zvláštní herečka není, ale neuráží oko. Do manžela je zblázně-

ná. Nedávno se povídalo, že jim to nějak neklape, ale zdá se, že to je teď už pryč. Tedy od smrti pana Richarda Abernethieho.“

Pan Goby svou poslední větu zdůraznil kývnutím k polštáři na pohovce.

„Pan Shane tvrdí, že v příslušný den měl schůzku s jistým panem Rosenheimem a jistým panem Oscarem Lewisem kvůli nějakým divadelním otázkám. Ale nesešel se s nimi. Poslal jim telegram, že se strašně omlouvá, ale že to nestihne. Doopravdy šel do Emeraldo Car, což je půjčovna automobilů. Kolem poledne si půjčil automobil a odjel v něm. Vrátil ho asi kolem šesté večer. Podle tachometru s ním najel právě přibližně odpovídající počet kilometrů pro účel, o který nám jde. Z Lytchett St. Mary žádné potvrzení nemáme. Nikdo tam zřejmě žádné cizí auto neviděl. Ale v okruhu jednoho dvou kilometrů je mnoho míst, kde mohlo zůstat nepovšimnuto. A dokonce je tam i nepoužívaný lom jen pár set metrů od domku. V okolí jsou tři tržní městečka, kde se dá zaparkovat v postranních uličkách, aniž byste vyvolali pozornost policie, a odkud se dá do Lytchett St. Mary pohodlně dojít pěšky. Tak co, zůstává pan Shane ve hře?“

„Rozhodně ano.“

„Teď paní Shaneová.“ Pan Goby si zamnul nos a začal své levé manžetě sdělovat informace o paní Shaneové. „Říká, že nakupovala. Jenom nakupovala…“ pan Goby pozvedl oči ke stropu. „Když ženy nakupují — chovají se jako blázni, to se jinak nedá říct. A ona se den předtím dozvěděla, že přišla k penězům. Samozřejmě že nebyla k udržení. Má jeden nebo dva účty, ale ty jsou přečerpané a už ji dost tlačili ke splácení; na ně žádné další výdaje nepřidala. Možná že jen tak chodila tam a onam, zkoušela si šaty, prohlížela šperky, uvažovala o tomhle a o tamtom — je docela dobře možné, že ani nic nekoupila! Přiblížit se k ní není nijak obtížné, to vám mohu říct. Mám jednu mladou dámu, která se vyzná v divadle, a ta jí nahodila udičku. Zastavila se u jejího stolu v restauraci a vykřikla, jak to tak lidé od divadla dělají: ‚Miláčku, tebe jsem neviděla od *Protinožců*! V tom jsi byla *báječná*! Viděla jsi někdy v poslední době Huberta?‘ To byl producent a paní Shaneová v té hře moc velký úspěch neměla — ale tím lépe to spolkla. Okamžitě si začaly spolu povídat o divadle a ta moje dívka se ohánělа správnými jmény, a potom řekla: ‚Myslím, že

jsem tě zahlédla s tím a s tím, tehdy a tehdy,‘ jmenovala příslušný den — a většina dam na to skočí a řekne: ‚Ale ne, to jsem —‘ ať už to bylo cokoli. Ale paní Shaneová ne. Jen se tupě podívala a řekla: ‚Ano, to je možné.‘ Co se dá s takovouhle dámou dělat?“ Pan Goby zprudka zavrtěl hlavou na radiátor.

„Nic,“ souhlasil procítěně Hercule Poirot. „Jako bych to nevěděl. Nikdy nezapomenu na zabití lorda Edgwarea. Byl jsem téměř poražen — ano, já, Hercule Poirot — neuvěřitelně prostoduchou vychytralostí prázdného mozku. Ti nejprostší duchem často mají dostatek geniality na to, aby spáchali nekomplikovaný zločin a pak ho nechali být. Doufejme, že náš vrah — jestli tu nějaký vrah je —je inteligentní a povýšený a sám se sebou spokojený a nedokáže odolat, aby nám nevěšel na nos další a další bulíky. *Enfin* — ale pokračujte.“

Pan Goby se znovu obrátil ke svému zápisníčku. „Manželé Banksovi — říkají, že byli celý den doma. Ona ovšem určitě nebyla! Šla do garáže, vyzvedla si auto a odjela v něm kolem jedné hodiny. Cíl neznámý. Vrátila se kolem páté. Pokud jde o ujetou vzdálenost, nemohu vám nic říct, protože od té doby s ním jezdila každý den a nikdo neměl důvod kontrolovat tachometr.

Pokud jde o pana Bankse, zjistili jsme něco podivného. Především se zmíním o tom, že nevíme, co v dotyčný den dělal. Do práce nešel. Už předtím si vyžádal pár dní volna kvůli pohřbu. A potom svou prací praštil úplně, bez nejmenších ohledů k firmě… je to pěkná, solidní lékárna. Z pana Bankse tam moc nadšení nebyli. Zřejmě se občas dostával do podivných stavů rozčilení.

Jak jsem tedy řekl, nevíme, co dělal v den smrti paní L. Se svou ženou nejel. Je možné, že byl celý den v tom jejich bytečku. Není tam žádný vrátný ani nikdo, kdo by věděl, kdy nájemníci přicházejí a odcházejí. Ale jeho minulost je zajímavá. Ještě asi před čtyřmi měsíci — těsně předtím, než poznal svou manželku — byl v ústavu pro choromyslné. Nebyl zbaven svéprávnosti, jen — říkají tomu nervové zhroucení. Zřejmě se nějak spletl při přípravě léku. (Pracoval tehdy u jedné firmy v Mayfairu.) Ta žena se uzdravila a firma se mohla přetrhnout, jak se omlouvala, takže nedošlo k žádnému stíhání. Koneckonců, takové náhodné omyly se mohou stát, a slušným lidem je většinou líto toho chudáka mladíka, který to udělal — pokud nedojde k

žádným nenapravitelným škodám. Firma ho nevyhodila, ale on odešel sám — říkal, že mu to pocuchalo nervy. Ale potom zřejmě dostal těžkou depresi, řekl lékaři, že ho pronásledují pocity viny — že to bylo všechno schválně — že ta žena byla nesnesitelná a chovala se k němu hrubě, když do obchodu přišla, stěžovala si, že poslední recept byl špatně připravený — a že jeho to tak strašně rozčílilo, že jí záměrně přidal do léku smrtelnou dávku nějaké látky. Tvrdil: ‚Musel jsem ji potrestat za to, že se mnou mluvila takovým způsobem!‘ A pak plakal a vykřikoval, že je zlý a nemá právo žít a jiné podobné věci. Lékaři mají pro tyhle záležitosti nějaké dlouhé slovo — komplex viny nebo tak nějak — a jsou přesvědčení, že to vůbec záměrné nebylo, že to byla jen neopatrnost, ale že on chtěl, aby to vypadalo důležitě a závažně.“

„*Ça se peut*,“ podotkl Hercule Poirot.

„Prosím? No v každém případě ho poslali do toho sanatoria, tam ho léčili a propustili ho jako uzdraveného, a on se pak seznámil se slečnou Abernethieovou. A opatřil si místo v celkem úctyhodné, ale zastrčené malé lékárně. Řekl jim, že byl rok a půl mimo Anglii, a dal jim dřívější doporučení z nějakého obchodu v Eastbourne. V tom obchodě proti němu nic neměli, ale jeho kolega tvrdí, že snadno vybuchl a někdy se choval divně. Povídá se, že tam jednou nějaký zákazník v žertu řekl: ‚Kdybyste mi tak prodali něco, čím bych mohl otrávit manželku, ha ha!‘ a Banks mu tiše a nenápadně řekl: ‚Šlo by to… stálo by vás to dvě stě liber.‘ Ten člověk byl z toho nesvůj a odbyl to smíchem. Možná to všechno byl skutečně jen vtip, ale Banks mi nepřipadá jako moc velký vtipálek.“

„*Mon ami*,“ prohlásil Hercule Poirot, „skutečně žasnu, jak získáváte svoje informace! Většinou lékařské a vysoce důvěrné!“

Pan Goby přejel pohledem po místnosti, nakonec se s očekáváním zahleděl na dveře a zamumlal něco o tom, že existují *způsoby*…

„Teď se dostáváme na venkov. Manželé Maude a Timothy Abernethieovi. Mají moc hezký dům, ale zoufale potřebuje, aby se na něj vynaložil větší obnos peněz. Jsou hodně v úzkých, skutečně, hodně v úzkých. Daně a nešťastné investice. Pan Abernethie se těší nevalnému zdraví, zdůrazňuji slovo těší. Hodně si stěžuje a všichni kolem něj musí skákat, pobíhat a nosit mu věci. Jí vydatná jídla a zdá

se být fyzicky docela silný, pokud se mu chce vynaložit příslušné úsilí. Když odejde posluhovačka, v domě nikdo není, a k panu Abernethiemu do pokoje nikdo nesmí, dokud pán nezazvoní. Ten den po pohřbu byl ráno ve velice mizerné náladě. Vynadal paní Jonesové. Ze snídaně snědl jen trochu a řekl, že nebude obědvat — že má za sebou zlou noc. Řekl jí, že ta večeře, kterou mu nechala, nebyla k jídlu, a ještě mnoho dalších věcí. Byl v domě sám a nikdo ho neviděl od 9.30 dopoledne až do rána následujícího dne.“

„A paní Abernethieová?“

„Odjela z Enderby autem v tu dobu, kterou jste uvedl. Přišla pěšky do malé místní opravny ve vesničce jménem Cathstone a vysvětlila jim, že se jí několik mil odtamtud rozbilo auto.

Mechanik ji k autu dovezl, prohlédl poruchu a prohlásil, že auto se musí odtáhnout a že to bude dlouho trvat — nemůže prý slíbit, že to bude hotovo téhož dne. Dáma byla velice rozčilená, ale šla do malého hostince, zařídila si tam nocleh a požádala o několik sendvičů — prý si půjde prohlédnout okolí — je to na okraji vřesovišť. Do hostince se vrátila až pozdě večer. Můj informátor říkal, že se nediví; je to prý dost nechutné místo!“

„A časy?“

„Sendviče si vzala v jedenáct. Kdyby došla k hlavní silnici, což je míli daleko, mohla si stopnout auto do Wallcasteru a chytit speciální Jižní rychlík, který staví na Západním nádraží v Readingu. Detaily ohledně autobusů a tak dále rozebírat nebudu. Dalo se to právě tak stihnout, kdyby byl — ehm — útok proveden poměrně pozdě odpoledne.“

„Pokud já vím, lékař stanovil nejpozdější hranici na půl páté.“

„Podle mě,“ prohlásil pan Goby, „to nijak pravděpodobné není. Zřejmě je to docela příjemná dáma a všichni ji mají rádi. Je svému manželovi velice oddaná, zachází s ním jako s dítětem.“

„Ano, ano, mateřský komplex.“

„Je silná a rázná, seká dřevo a často tahá do domu velké koše s polínky. Také se dobře vyzná v motorech.“

„K tomu jsem se právě chtěl dostat. Co přesně s tím autem bylo?“

„Chcete slyšet přesné detaily, pane Poirote?“

„Bůh uchovej. Mechanice vůbec nerozumím.“

„Byla to věc, která se těžko hledá. A také těžko opravuje. A *mohl* to někdo provést schválně, nedělalo by mu to žádné velké potíže. Tedy někdo, kdo se vyzná v motorech.“

„*C‘est magnifique!*“ řekl Poirot s trpkým nadšením. „Všechno se to tak hodí, všechno je možné. *Bon dieu*, to skutečně nemůžeme vyloučit nikoho? A co vdova po panu Leovi Abernethiem?“

„To je také velmi příjemná dáma. Nebožtík pan Abernethie ji měl velmi rád. Přijela k němu na návštěvu asi čtrnáct dní předtím, než zemřel.“

„Poté, co byl v Lytchett St. Mary za svou sestrou?“

„Ne, těsně předtím. Její příjem je teď po válce značně snížený. Vzdala se domu v Anglii a opatřila si malý byt v Londýně. Má vílu na Kypru a část roku tráví tam. Má mladého synovce, jehož vzdělání platí, a také jednomu či dvěma mladým umělcům čas od času finančně přispívá.“

„Svatá Helena čistého života,“ řekl Poirot a zavřel oči. „A bylo úplně nemožné, aby z Enderby odjela, aniž to sluhové věděli? Řekněte, že ano, zapřísahám vás!“

Pan Goby spočinul omluvným pohledem na špičce Poirotovy naleštěné lakýrky, což bylo jeho nejkrajnější přiblížení k přímému kontaktu, a zamumlal:

„To bohužel říci nemohu, pane Poirote. Paní Abernethieová si jela do Londýna pro šaty a jiné osobní věci, protože se dohodla s panem Entwhistlem, že v domě zůstane a na všechno dohlédne.

„*Il ne manquait ça*!“ prohlásil Poirot procítěně.

Třináctá kapitola

Když pan Hercule Poirot dostal vizitku inspektora Mortona z Berkshireské policie, pozvedl obočí.

„Přiveďte ho, Georgesi, přiveďte ho. A přineste — co tak mívají policisté rádi?“

„Doporučil bych pivo, pane.“

„Strašné! Ale velmi britské. Přineste tedy pivo.“

Inspektor Morton šel přímo k věci.

„Měl jsem cestu do Londýna,“ řekl, „a získal jsem vaši adresu, pane Poirote. Zaujalo mě, že jsem vás ve čtvrtek viděl na vyšetřování.“

„Vy jste mě tam viděl?“

„Ano. Překvapilo mě to — a jak už jsem říkal, také zaujalo. Vy si na mě pamatovat nebudete, ale já si na vás pamatuji výborně. Z Pangbourneova případu.“

„Vy jste s ním měl něco společného?“

„Jen jako bezvýznamný řadový policista. Je to dávno, ale nikdy jsem na vás nezapomněl.“

„A onehdy jste mě hned poznal?“

„To nebylo těžké, pane.“ Inspektor Morton potlačil úsměv. „Váš vzhled je — dost neobvyklý.“

Zhodnotil pohledem dokonalost Poirotova obleku a nakonec se zastavil na nakroucených knírech.

„Na venkově jste dost nápadný,“ dodal nakonec.

„Je to možné, je to možné,“ souhlasil spokojeně Poirot.

„Zajímalo mě, proč tam jste. Tento brutální typ zločinu — loupež — napadení — vás obvykle nezajímá.“

„A byl to obvyklý brutální typ zločinu?“

„Tím si právě nejsem jistý.“

„Od samého začátku, viďte?“

„Ano, pane Poirote. Byly tu určité neobvyklé rysy. Pracovali jsme víceméně podle zaběhaných postupů. Jednoho dva lidi jsme předvedli k výslechu, ale všichni dokázali dost uspokojivě vysvětlit, kde to odpoledne byli. To nebyl žádný ‚obyčejný‘ zločin, pane Poirote — tím jsme si dost jistí. I policejní velitel se mnou v tom souhlasí.

Někdo jen chtěl, aby to tak vypadalo. Mohla to být ta Gilchristová, ale nevypadá to, že by měla nějaký motiv — a také žádné citové pozadí to nemělo. Paní Lansquenetová byla možná trochu vyšinutá — nebo ‚prostá', jestli je vám to tak milejší, ale byla to domácnost, kde jedna byla paní a druhá poskok, žádné takové to horečnaté ženské přátelství v tom nebylo. Takových slečen Gilchristových je na tucty a obvykle to nebývají vražedné typy."

Odmlčel se.

„Vypadá to tedy, že se musíme porozhlédnout někde dál. Přišel jsem se zeptat, jestli nám můžete nějak pomoci. Něco vás tam přivést muselo, pane Poirote."

„Ano, ano. *Přivezl* mě tam vynikající daimler," zavtipkoval Poirot. „Ale nejen ten."

„Měl jste nějakou — informaci?"

„Ne v tom smyslu, jak to slovo užíváte vy. Nic, co by se dalo použít jako důkaz."

„Ale nějaký — náznak?"

„Ano."

„Víte, pane Poirote, mezitím se staly ještě další věci."

Pečlivě a podrobně mu vyprávěl o otrávené porci svatebního dortu.

Poirot se zhluboka, sykavě nadechl.

„Chytré — ano, velice chytré… varoval jsem pana Entwhistlea, aby dával na slečnu Gilchristovou pozor. Bylo dost dobře možné, že na ni někdo zaútočí. Musím se ale přiznat, že jed jsem nečekal. Čekal jsem spíš, že se bude opakovat *motif* sekerky. Myslel jsem si jen, že by asi nebylo moudré, aby se po setmění sama procházela po opuštěných cestičkách."

„Ale proč jste čekal, že ji někdo napadne? Myslím, pane Poirote, že byste mi to měl říci."

Poirot pomalu zakýval hlavou.

„Ano, řeknu vám to. Pan Entwhistle vám to nepoví, protože je to právník a právníci neradi mluví o domněnkách nebo o závěrech odvozených z charakteru té mrtvé ženy nebo z několika nezodpovědných slov. Ale nebude mu vadit, když vám to řeknu já — naopak, uleví se mu. Nechce být podezříván z pošetilosti nebo z přebujelé

fantazie, ale chce, abyste věděl, jaká mohou — podotýkám *mohou* — být fakta.“

Poirot se odmlčel, protože vešel Georges s vysokou sklenicí piva.

„Občerstvení, inspektore. Ne, ne, trvám na tom.“

„Vy si se mnou nedáte?“

„Já pivo nepiji. Ale dám si sklenici *sirop de cassis* —všiml jsem si, že Angličané ho příliš v oblibě nemají.“

Inspektor Morton vrhl vděčný pohled na své pivo.

Poirot decentně upil ze sklenice tmavofialové tekutiny a pustil se do vyprávění:

„Všechno to začíná, na pohřbu. Nebo, abych se vyjádřil přesně, *po* pohřbu.“

Výmluvně a s mnoha gesty vyložil příběh tak, jak mu ho vyprávěl pan Entwhistle, ale přizdobil ho, jak si to žádala jeho vlastní živelná povaha. Člověk měl skoro pocit, že pan Hercule Poirot byl očitým svědkem celé scény.

Inspektor Morton měl vynikající, jasný mozek. Okamžitě vyhmátl, co bylo z jeho hlediska důležité.

„Takže ten pan Abernethie mohl být otráven?“

„Je to možné.“

„A tělo bylo zpopelněno, neexistuje žádný důkaz?“

„Přesně tak.“

Inspektor Morton se zamyslel.

„Zajímavé. Ale nic pro nás. Tedy není žádný důvod, proč bychom měli smrt Richarda Abernethieho vyšetřovat. Byla by to ztráta času.“

„Ano.“

„Ale jsou tu ti *lidé* — lidé, kteří tam byli — lidé, kteří slyšeli Coru Lansquenetovou říkat to, co řekla, a z nichž si některý mohl myslet, že to třeba řekne znovu a podrobněji.“

„Což by nepochybně byla udělala. Jak říkáte, inspektore, jsou tady ti *lidé*. A teď už jistě chápete, proč jsem byl na vyšetřování, proč mě ten případ zajímá — protože mě vždycky zajímali *lidé*.“

„Pak tedy ten útok na slečnu Gilchristovou —“

„Ten byl od začátku možný. Richard Abernethie byl u nich v domku. Mluvil s Corou. Možná dokonce padlo nějaké *jméno*. Jediný člověk, který mohl něco vědět nebo zaslechnout, byla slečna Gilchristová. Cora byla umlčena, ale vrah má možná pořád ještě obavy. Ví ta druhá žena něco — cokoli? Samozřejmě, jestli má vrah dost rozumu, nechá ji na pokoji. Jenže vrahové, inspektore, mívají rozum málokdy. Naštěstí pro nás. Uvažují, jsou nejistí, chtějí se ubezpečit — dokonale ubezpečit. Mají radost, jak jsou chytří. A nakonec se tím položí na špalek, jak u vás říkáte.“

Inspektor Morton se pousmál.

Poirot pokračoval:

„Tento pokus umlčet slečnu Gilchristovou, to už je chyba. Protože teď už jsou to dvě události, které můžeme vyšetřovat. Je tu také písmo na svatební vizitce. Škoda že ten balicí papír shořel.“

„Ano. Byl bych si mohl být jistý, jestli balíček přišel poštou nebo ne.“

„Říkáte, že máte důvod se domnívat, že šlo o druhý případ?“

„Listonoš si to myslí — ale jistý si tím není. Kdyby byl balíček prošel vesnickou poštou, vsadím deset ku jedné, že poštmistrová by si ho všimla, ale dnes poštu vozí auto z Market Keynes a ten mladík toho má samozřejmě hodně a doručuje spoustu věcí. Myslí si, že do domku přivezl jen dopisy, balíček žádný — ale jistý si není. Řečeno popravdě, má právě nějaké potíže s dívkou a nedokáže myslet skoro na nic jiného. Prověřoval jsem jeho paměť a není v žádném směru spolehlivý. Jestli ho tam opravdu doručil, přijde mi divné, že si ho nikdo nevšiml až do chvíle, kdy ten pan — jak se jmenuje — Guthrie —“

„Aha, pan Guthrie.“

Inspektor Morton se usmál.

„Ano, pane Poirote. Prověřujeme ho. Koneckonců, nebylo by to nic těžkého přijít tam s věrohodnou výmluvou, že je starý přítel paní Lansquenetové. Paní Banksová nemohla vědět, jestli je to pravda nebo ne. Mohl tam ten balíček položit. Ono není tak těžké zabalit něco tak, aby to vypadalo, že to přišlo poštou. Trošku rozmáznutá lampová čerň vytvoří docela věrohodné razítko na známce.“

Odmlčel se a pak dodal:

„A jsou tu i jiné možnosti.“

Poirot kývl.

„Myslíte —?“

„Pan George Crossfield byl také v okolí — ale teprve druhý den. Chtěl jet na pohřeb, ale měl cestou poruchu na autě. Víte o něm něco, pane Poirote?“

„Málo. Ne tolik, kolik bych rád věděl.“

„Tak? Z poslední vůle pana Abernethieho bude mít prospěch poměrně dost lidí, že? Doufám, že to neznamená, že budeme muset jít po všech.“

„Nashromáždil jsem nějaké informace. Jsou vám k dispozici. Já samozřejmě nemám právo se těch lidí na něco ptát. Vlastně by ani nebylo moudré, abych to dělal.“

„I já na to půjdu pomalu. Nebylo by dobře vyplašit ptáčka příliš brzo. Ale až ho vyplaším, chci ho vyplašit pořádně.“

„To je velmi rozumná technika. Vám tedy, příteli, zbude rutina — s veškerou mašinérií, která je vám k dispozici. Je pomalá — ale jistá. Pokud jde o mě —“

„Ano, pane Poirote?“

„Já sám pojedu na sever. Jak jsem vám již řekl, zajímám se o lidi. Ano — trochu předběžné kamufláže — a pojedu na sever.

Hodlám,“ dodal Hercule Poirot, „zakoupit venkovské sídlo pro cizí uprchlíky. Zastupuji UNARCO.“

„A co je UNARCO?“

„United Nations Aid for Refugee Centre Organization. Organizace pomoci Spojených národů centrům pro uprchlíky. Zní to dobře, nemyslíte?“

Inspektor Morton se zeširoka usmál.

Čtrnáctá kapitola

Hercule Poirot řekl mračící se Janet:

„Mnohokrát vám děkuji. Byla jste velice laskavá.“

Janet, rty dosud stisknuté v kyselou čárku, odešla z místnosti. Tihle cizinci! Jaké otázky kladou. Taková drzost! To je sice hezké, že říká, že je specialista, který se zajímá o neobvyklé srdeční příhody, jakou patrně měl i pan Abernethie. To byla nejspíš pravda — pán odešel velice rychle a doktora to překvapilo. Ale co má nějaký cizí doktor co sem přijít a do všeho strkat nos?

A paní Abernethieová si řekne: „Odpovězte prosím panu Pontarlierovi na otázky. Má pro ně dobrý důvod.“

Otázky. Pořád otázky. Občas celé listy otázek, které člověk musí vyplnit, jak nejlíp umí — a k čemu chce vláda nebo kdokoli jiný vědět všechny ty věci o vašich soukromých záležitostech? Tenkrát při tom sčítání se ptali na věk — taková drzost, a taky že jim to řekla do očí! Ubrala si pět let. Proč ne? Jestli se *cítí* teprve na čtyřiapadesát, proč by nemohla říct, že *je* jí čtyřiapadesát!

No, tenhle pan Pontarlier se aspoň neptal na její věk. Aspoň *trochu* slušnosti má. Jen na léky, které pán užíval, a kde se ukládaly, a jestli si jich třeba nemohl vzít příliš najednou, když mu nebylo akorát — nebo jestli nebyl zapomnětlivý. Jako kdyby ona si takovéhle hlouposti pamatovala — pán věděl, co dělá! A taky se ptal, jestli některé ty léky jsou ještě v domě. Přirozeně už byly dávno vyhozené. Nemocné srdce — a pak použil ještě nějaké dlouhé slovo. Tihle doktoři si pořád vymýšlejí něco nového. Třeba jak tvrdili starému Rogersovi, že má nějakou plotýnku v páteři. Obyčejného housera měl a nic jiného. Její otec byl zahradník a taky měl housera. Doktoři!

Samozvaný lékař si povzdechl a šel dolů hledat Lanscombea. Z Janet toho mnoho nedostal, ale ani to neočekával. Chtěl jen porovnat informace, které mu neochotně poskytla, s tím, co mu řekla Helen Abernethieová — sice získala údaje ze stejného zdroje, ale s mnohem menšími obtížemi, protože Janet byla ochotna připustit, že vdova po panu Leovi má naprosté právo se ptát na takové věci, a Janet sama docela s potěšením dlouze rozebírala těch posledních pár týdnů pánova života. Nemoc a smrt byla její oblíbená témata.

Ano, myslel si Poirot, na informace, které pro něj Helen získala, se dá spoléhat. V podstatě na ně spoléhal už předtím, jenže jeho povaha a letité zvyky mu nedovolily věřit komukoli dřív, než si ho sám prověřil.

V každém případě, jakékoli náznaky důkazů byly slabé a neuspokojivé. Jediné, co z nich zbylo, byl fakt, že lékař předepsal Richardu Abernethiemu olejové vitamínové kapsle. Že byly ve velké láhvi, která v době jeho smrti byla už skoro prázdná. Každý, kdo chtěl, mohl jednu či víc těch kapslí upravit pomocí injekční stříkačky a přerovnat obsah láhve tak, aby pan Abernethie fatální dávku polkl až za několik týdnů poté, co ten někdo opustil dům. Nebo někdo mohl vklouznout do domu a upravit kapsle den před Richardovou smrtí, nebo, což bylo pravděpodobnější, nahradit prášek pro spaní v malé lahvičce u postele něčím jiným.

Nebo mohl prostě něco nasypat do jídla nebo pití. Hercule Poirot provedl několik vlastních experimentů. Přední dveře se zamykaly, ale byly tu ještě boční dveře do zahrady, a ty se nezamykaly dřív než večer. Ve čtvrt na dvě odešel zahradník na oběd a celá domácnost seděla v jídelně; Hercule Poirot vešel na pozemek, vstoupil postranními dveřmi a vyšel po schodech do ložnice Richarda Abernethieho, aniž kohokoli potkal. Jako alternativu vyzkoušel projít do zadní části domu a vklouznout do špižírny. Slyšel hlasy z kuchyně na konci chodby, ale nikdo ho neviděl.

Ano, dalo se to provést. Ale stalo se to opravdu? Nic nenaznačovalo, že tomu tak bylo. Ne že by Poirot doopravdy hledal nějaké důkazy — chtěl se jen přesvědčit o možnostech. Vražda Richarda Abernethieho mohla být jen hypotéza. To pro vraždu Cory Abernethieové byly potřeba důkazy. On chtěl především studovat lidi, kteří se tenkrát sjeli na pohřeb, a učinit si o nich vlastní závěry. Měl už svůj plán, ale nejdřív chtěl ještě promluvit pár slov se starým Lanscombem.

Lanscombe byl zdvořilý, ale zdrženlivý. Otázky mu nevadily tak okázale jako Janet, ale stejně považoval tohoto povýšeneckého cizince za zhmotnění „slov na zdi“. *K tomuhle ten svět spěje!*

Odložil jelenici, kterou s láskou leštil gregoriánskou čajovou konvici, a narovnal se.

„Ano, pane?“ řekl zdvořile.

Poirot se opatrně posadil v přípravně na stoličku.

„Paní Abernethieová mi říkala, že jste doufal, že budete bydlet v domku u severní brány, až odejdete ze zdejší služby na odpočinek?“

„Je to tak, pane. To se teď přirozeně změnilo. Až se sídlo prodá —“

Poirot ho spěšně přerušil.

„Třeba by to přece jen bylo možné. Pro zahradníky jsou tu chalupy. Domek nebudeme potřebovat ani pro naše hosty, ani pro personál. Možná bychom mohli dospět k nějaké dohodě.“

„Děkuji vám, pane, za ten návrh. Ale nemyslím — většina těch — hostů budou cizinci, předpokládám?“

„Ano, budou to cizinci. Mezi těmi, kdo uprchlí z Evropy do této země, jsou i takoví, kteří jsou staří a nemocní. Pokud se vrátí do vlastních zemí, nečeká je tam žádná budoucnost, protože, chápejte, jsou to lidé, jejichž příbuzní v těchto zemích zahynuli. Nemohou si tady vydělávat na živobytí jako zdraví muži a ženy. Byly získány finanční prostředky a svěřeny do správy organizaci, kterou zastupuji, aby pro ně získala a vybavila domy na venkově. Toto místo je podle mého názoru velice vhodné. Záležitost je prakticky už dojednaná.“ Lanscombe povzdechl.

„Chápete jistě, pane, jak smutná představa pro mě je, že tohle už nebude soukromé sídlo. Ale vím, jak to dnes chodí. Nikdo z rodiny si nemůže dovolit tady žít — a myslím, že mladé dámy a pánové by ani nechtěli. Služebnictvo je dnes příliš obtížné sehnat, a i když ho získáte, je drahé a neuspokojivé. Naprosto si uvědomuji, že tato velká sídla dosloužila.“ Lanscombe povzdechl. „Pokud to musí být nějaká — nějaký druh instituce, jsem rád, že to bude právě zařízení toho druhu, o jakém mluvíte. My jsme v této zemi byli ušetřeni, pane, díky našemu námořnictvu a letectvu a našim statečným mladým mužům a také proto, že máme to štěstí a jsme ostrov. Kdyby se tady byl Hitler vylodil, tak bychom se na něj všichni vrhli a udělali s ním krátký proces. Nevidím sice tak dobře, abych mohl střílet, ale byl bych mohl použít vidle, pane, a hodlal jsem to udělat, kdyby bylo potřeba. Méně šťastné jsme v této zemi vždycky vítali, pane, a byli jsme na to pyšní. A budeme to dělat i nadále.“

„Děkuji vám, Lanscombe,“ řekl Poirot vlídně. „Smrt vašeho pána pro vás musela být velká rána.“

„To ano, pane. Sloužil jsem pánovi od doby, kdy byl hodně mladý. Měl jsem v životě velké štěstí, pane. Nikdo by nemohl mít lepšího pána než já.“

„Hovořil jsem se svým přítelem a — ehm — kolegou doktorem Larrabym. Napadlo nás, jestli váš pán den před svou smrtí neměl nějakou náhlou starost navíc — třeba nepříjemný rozhovor? Nevzpomínáte si, že by ten den přišla nějaká návštěva?“

„Myslím, že ne, pane. Na nikoho si nevzpomínám.“

„Vůbec nikdo se tady tou dobou nezastavil?“

„Vikář tu byl den předtím na čaj. Jinak přišly jeptišky vybírat na charitu — a nějaký mladík přišel k zadnímu vchodu a zkoušel prodat Marjorie nějaké kartáče a čistidla na hrnce. Byl velice neodbytný. Nikdo jiný.“

Na Lanscombeově tváři se objevil znepokojený výraz. Poirot na něj dál nenaléhal. Lanscombe si už vylil srdce panu Entwhistleovi. K Herculu Poirotovi rozhodně tak vstřícný nebyl.

Naopak s Marjorie měl Poirot úspěch okamžitě. Marjorie neuznávala žádné konvence „dobrého služebnictva“. Marjorie byla prvotřídní kuchařka a cesta k jejímu srdci vedla přes jídlo. Poirot ji navštívil v kuchyni, pochválil znalecky určitá jídla, a Marjorie, jež poznala, že má před sebou člověka, který ví, o čem mluví, ho okamžitě přivítala jako spřízněnou duši. Neměl vůbec žádnou potíž zjistit, co přesně se podávalo večer před tím, než Richard Abernethie zemřel. Marjorie měla sklon brát celou věc z hlediska: „To byla ta noc, jak jsem udělala čokoládové suflé, co pan Abernethie umřel. Šest vajec jsem si na ně našetřila. Mlékař je můj přítel. Sehnala jsem taky trochu smetany. Radši se neptejte jak. Moc panu Abernethiemu chutnalo.“ Zbytek jídla byl popsán stejně podrobně. To, co se vrátilo z jídelny, dojedlo se v kuchyni. Ale ačkoli byla Marjorie víc než ochotná mluvit, Poirot se od ní nic cenného nedozvěděl.

Došel si pak pro kabát a pro svých několik šál, a takto chráněn proti severnímu vzduchu vyšel na terasu za paní Helen Abernethieovou, která stříhala růže.

„Zjistil jste něco nového?“ zeptala se.

„Nic. Ale ani jsem to nečekal.“

„Já vím. Od té doby, co mi pan Entwhistle řekl, že přijedete, čenichala jsem, jak se dalo, ale skutečně, nikde nic.“

Odmlčela se a pak s nadějí dodala:

„Možná je to všechno opravdu jen kachna?“

„Útok sekerkou?“

„Nemyslela jsem Coru.“

„Ale já na Coru myslím. Proč ji někdo musel zabít? Pan Entwhistle mi řekl, že toho dne, ve chvíli, kdy z ničeho nic vyrukovala s tou svou poznámkou, vy sama jste cítila, že je něco špatně. Je to tak?“

„Ano — ano, ale nevím —“ Poirot ji nenechal domluvit.

„Jak ‚špatně'? Jaký to byl pocit? Nečekaný? Překvapující? Nebo — jak to říct — nervózní? Zlověstný?“

„Ne, ne, zlověstný ne. Jen něco nebylo — ale já nevím. Nevzpomínám si na to a nebylo to důležité.“

„Ale proč si na to nevzpomínáte — protože něco jiného vám to vypudilo z hlavy — něco důležitějšího?“

„Ano — ano — to máte asi pravdu. To nejspíš ta zmínka o vraždě. To smetlo všechno ostatní.“

„Nebyla to třeba reakce nějaké konkrétní osoby na slovo ‚vražda‘?“

„Možná… ale nevzpomínám si, že bych se na někoho nějak pozorně dívala. Všichni jsme zírali na Coru.“

„Možná jste něco slyšela — něco třeba upadlo… nebo se rozbilo…“

Helen se zamračila, jak se pokoušela vzpomenout.

„Ne… nemyslím…“

„To nic, jednou se vám to vybaví. A možná to opravdu není důležité. Teď mi povězte, madame, kdo z přítomných znal Coru nejlépe?“

Helen o tom uvažovala.

„Asi Lanscombe. Pamatoval ji už jako dítě. Pokojská Janet přišla teprve potom, co se Cora vdala a odešla.“

„A po Lanscombeovi?“

Helen zamyšleně odpověděla: „Nejspíš — *já*. Maude ji neznala skoro vůbec.“

„Pak tedy, když vás budu brát jako osobu, která ji znala nejlépe — proč myslíte, že tu otázku položila takovým způsobem?“

Helen se usmála.

„To byla celá Cora!“

„Chci vědět toto: Byla to prostě a jednoduše *bêtise*? Vyhrkla prostě bez přemýšlení to, co ji právě napadlo? Nebo to měla být zlomyslnost — bavila se tím, že všechny vyvedla z míry?“

Helen o tom uvažovala.

„Člověk si nikdy nikým nemůže být úplně jistý, že? Nikdy jsem nevěděla, jestli je Cora prostě upřímná, nebo jestli dětinsky provokuje. Tak to myslíte, že?“

„Ano. Říkal jsem si: Co když si tahle paní Cora prostě řekla: ‚To by byla legrace, zeptat se, jestli byl Richard zavražděný, a koukat se, jak se všichni tváří!‘ Bylo by jí to podobné, ano?“

Helen se tvářila pochybovačně.

„Možná ano. Jako dítě rozhodně měla poťouchlý smysl pro humor. Ale jaký je v tom rozdíl?“

„Zdůraznilo by to poučení, že není moudré žertovat o vraždě,“ odpověděl suše Poirot.

Helen se zachvěla.

„Chudák Cora.“ Poirot změnil téma.

„Paní Maude Abernethieová tady po pohřbu zůstala přes noc?“

„Ano.“

„Mluvily jste spolu o tom, co řekla Cora?“

„Ano, říkala, že je to do nebe volající a pro Coru typické.“

„Nebrala to vážně?“

„Ne. Ne, jsem si jistá, že ne.“

To druhé ne, pomyslel si Poirot, znělo najednou pochybovačně. Ale není to tak skoro vždycky, když se člověk snaží něco si vybavit?

„A vy, madame, vy jste to vážně brala?“

Helen Abernethieová, jejíž oči vypadaly pod stroze sčesanými šedými vlasy velice modré a překvapivě mladé, řekla zamyšleně:

„Ano, pane Poirote, myslím, že já ano.“

„Protože jste měla ten pocit, že je něco špatně?“

„Možná.“

Vyčkával — ale protože už nic víc neřekla, pokračoval.

„Mezi paní Lansquenetovou a její rodinou došlo k dlouhodobému odcizení?“

„Ano. Její manžel se nikomu z nás nelíbil a ona se kvůli tomu urazila, takže odcizení se prohlubovalo.“

„A pak ji najednou váš švagr jel navštívit. Proč?“

„To nevím — předpokládám, že věděl nebo uhodl, že už nebude příliš dlouho žít, a chtěl se usmířit — ale to opravdu nevím.“

„Neřekl vám to?“

„Mně?“

„Ano. Byla jste tady na návštěvě těsně předtím, než tam jel. Nezmínil se vám o svém úmyslu?“

Měl pocit, že se náhle začala chovat s lehkým odstupem. „Řekl mi, že pojede navštívit svého bratra Timothyho, což také udělal. O Coře se nezmínil vůbec. Nepůjdeme dovnitř? Už musí být skoro čas na oběd.“

Šla vedle něj a nesla v náručí květiny, které nařezala. Když vcházeli postranním vchodem dovnitř, Poirot řekl:

„Jste si jistá, naprosto jistá, že během vašeho pobytu tady pan Abernethie neřekl nic o kterémkoli členu rodiny, co by mohlo mít vztah k celé věci?“

Helen s mírným podrážděním odpověděla:

„Teď mluvíte jako policista.“

„Já jsem *byl* policista — kdysi. Nejsem v úředním postavení — nemám právo vás vyslýchat. Ale přejete si znát pravdu — nebo tak jsem to aspoň pochopil?“

Vešli do zeleného salonu. Helen s povzdechem podotkla:

„Richard byl zklamaný mladší generací. To staří lidé obvykle bývají. Nejrůznějšími způsoby je zlehčoval — ale nebylo v tom nic — nic, chápete? — co by mohlo naznačovat motiv pro vraždu.“

„Aha,“ řekl Poirot. Helen sáhla po čínské váze a začala do ní aranžovat růže. Když byla s jejich rozmístěním spokojená, rozhlédla se, kam by je postavila.

„Obdivuhodně aranžujete květiny, madame,“ řekl Hercule. „Myslím, že všechno, do čeho se pustíte, byste dokázala dělat dokonale.“

„Děkuji. Květiny mám ráda. Myslím, že tyhle by vypadaly hezky na tom zeleném malachitovém stolku.“

Na malachitovém stolku ležela kytice voskových květů chráněná skleněným krytem. Když ji odnášela, Poirot řekl jakoby nic:

„Řekl někdo panu Abernethiemu, že manžel jeho neteře Susan jednou málem otrávil zákaznici, když špatně připravil recept? Á, pardon!“

Vrhl se vpřed.

Viktoriánská ozdoba vyklouzla Helen z prstů. Poirotův skok nebyl dostatečně rychlý. Poklop dopadl na zem a sklo se rozbilo. Helen se zatvářila podrážděně.

„To jsem nešika. Ale květinám se nic nestalo. Můžu na ně nechat udělat nový kryt. Zatím je uložím do té velké komory pod schody.“

Teprve když jí Poirot pomohl vyzvednout kytici na poličku v tmavé komoře a vrátil se za ní zpátky do salonu, řekl:

„Byla to moje chyba. Neměl jsem vás tak polekat.“

„Na co jste se mě to ptal? Zapomněla jsem to.“

„Ne, není třeba otázku opakovat. Já sám jsem už také zapomněl, oč šlo.“

Helen k němu přistoupila. Položila mu ruku na paži. „Pane Poirote, je vůbec někdo, jehož život by snesl podrobné zkoumání? *Skutečně* se do toho musí zatahovat soukromé životy lidí, když nemají nic společného s — se —“

„Se smrtí Cory Lansquenetové? Ano. Protože člověk musí prozkoumat *všechno*. Jistě, je to pravda — ostatně je to staré rčení — že *každý má co skrývat*. Platí to pro nás pro všechny — možná to platí i pro vás, madame. Ale říkám vám — nic nesmíme ignorovat. Proto váš přítel pan Entwhistle přišel ke mně. Protože já nepatřím k policii. Jsem diskrétní a to, co se dozvím, se mne netýká. Ale musím to vědět. A protože v tomto případě nemáme ani tak důkazy, jako lidi — musím se zabývat lidmi. Musím se, madame, setkat s každým, kdo tu

byl v den pohřbu. A bylo by velice vhodné — ano, a také strategicky uspokojivé — kdybych se s nimi mohl setkat tady.“

„Obávám se,“ odpověděla Helen zvolna, „že by bylo příliš obtížné —“

„Ne tak obtížné, jak si myslíte. Já už jsem na vhodný způsob přišel. Dům je prodán. To oznámí pan Entwhistle. (*Entendu*, někdy se tyto věci na poslední chvíli zhatí!) Pozve všechny členy rodiny, aby se tu shromáždili a aby si vybrali z vybavení, co budou chtít, než se všechno dá do aukce. Pro ten účel je možné zvolit vhodný víkend.“

Odmlčel se a pak dodal:

„Vidíte, je to snadné, že?“

Helen na něj hleděla. Její modré oči byly chladné — skoro mrazivé.

„Chcete někomu nastražit past, pane Poirote?“

„Běda! Kéž bych už byl tak daleko. Ne, dosud mám mysl otevřenou.

Je ovšem možné,“ dodal Hercule Poirot zamyšleně, „že určité zkoušky…“

„Zkoušky? Jaké zkoušky?“

„Sám jsem je ještě neupřesnil. A v každém případě, madame, bude lepší, když je nebudete znát.“

„Abych je mohla podstoupit také?“

„Vy, madame, jste již v zákulisí. Pochybuji jen o jedné věci. Mladí lidé myslím přijedou ochotně. Ale možná bude obtížné zajistit, aby tu byl přítomen i pan Timothy Abernethie. Slyšel jsem, že nikdy neopouští domov.“

Helen se náhle usmála.

„V tom máte možná štěstí, pane Poirote. Včera se ozvala Maude. Přišli malíři vymalovat dům a Timothy strašně trpí pachem barvy. Tvrdí, že vážně ohrožuje jeho zdraví. Myslím, že on i Maude by sem s potěšením přijeli — řekněme na týden nebo na dva. Maude ještě pořád nemůže moc chodit — víte, že si zlomila kotník?“

„To jsem neslyšel. Politováníhodná událost.“

„Naštěstí tam mají tu Cořinu společnici slečnu Gilchristovou. Jak to vypadá, vyklubal se z ní skutečný poklad.“

„Jak to?“ Poirot se zprudka obrátil k Helen. „Požádali slečnu Gilchristovou, aby k nim přijela? Kdo to navrhl?“

„Myslím, že to zařídila Susan. Susan Banksová.“

„Vida,“ řekl Poirot zaujatě. „Tak malá Susan to navrhla. Ona ráda zařizuje.“

„Susan mi připadá jako velmi schopná dívka.“

„Ano. Je schopná. Slyšela jste, že slečna Gilchristová jen taktak unikla smrti, protože dostala otrávený kus svatebního dortu?“

„Ne!“ Helen vypadala vyděšeně. „Vzpomínám si teď, že Maude říkala do telefonu, že slečnu Gilchristovou zrovna propustili z nemocnice, ale neměla jsem tušení, proč v té nemocnici byla. Otrávená? Ale, pane Poirote — proč —“

„Skutečně se na to ptáte?“

Helen s náhlou vášnivostí prohlásila:

„Ano! Zavolejte je sem všechny! Zjistěte pravdu! Nesmí už dojít k žádným dalším vraždám.“

„Budete tedy spolupracovat?“

„Ano — budu spolupracovat.“

Patnáctá kapitola

I.

„To linoleum vypadá moc hezky, paní Jonesová. Vy to s linem úžasně umíte. Konvice s čajem je v kuchyni na stole, běžte a posložte si. Budu tady hned, jen co donesu panu Abernethiemu přesnídávku.“

Slečna Gilchristová vyklusala po schodech s umně prostřeným tácem. Zaklepala na Timothyho dveře, zavrčení, které se zevnitř ozvalo, si vyložila jako „Dále“, a rázně vešla.

„Ranní káva a sušenky, pane Abernethie. Doufám, že je vám dnes lépe. Je takový krásný den.“

Timothy znovu zavrčel a podezíravě se zeptal:

„Je na tom mléku škraloup?

„Kdepak, pane Abernethie. Velice pečlivě jsem ho stáhla, a kromě toho jsem stejně přinesla tohle malé sítko, kdyby se náhodou znova udělal. Ale víte, někteří lidé ho mají rádi, říkají, že je to *smetana* — a ona vlastně je.“

„Idioti!“ ušklíbl se Timothy. „Co je to za sušenky?“

„To jsou ty dobré zažívací.“

„Zažívací hnus. Zázvorové s ořechy, to je jediný druh, který se dá jíst.“

„Bohužel, tento týden je v obchodě nemají. Ale tyhle jsou skutečně velice dobré. Ochutnejte je a uvidíte.“

„Já je znám, děkuji pěkně. Nechtě ty závěsy být, ano?“

„Napadlo mě, že by se vám možná líbilo trochu sluníčka. Je takový krásný slunečný den.“

„Chci, aby tady byla tma. Třeští mi hlava. To ta barva. Vždycky jsem byl na barvu citlivý. Je to jed, zabíjí mě to.“

Slečna Gilchristová začichala a řekla radostně:

„Tady ale moc cítit není. Malíři pracují na druhém konci domu.“

„Vy nejste tak citlivá jako já. Opravdu mi musíte všechny knížky, které čtu, odstranit z dosahu?“

„Strašně se omlouvám, pane Abernethie, nevěděla jsem, že je čtete všechny.“

„Kde je moje žena? Neviděl jsem ji už víc než hodinu.“

„Paní Abernethieová odpočívá na pohovce.“

„Řekněte jí, ať přijde a odpočívá tady.“

„Povím jí to, pane Abernethie. Ale možná usnula. Tak řekněme za čtvrt hodinky?“

„Ne, řekněte jí, že ji tady chci hned. A nesahejte na tu deku. Je položená tak, jak se mi to líbí.“

„Moc se omlouvám. Měla jsem pocit, že na druhé straně klouže moc dolů.“

„Mně vyhovuje, když klouže. Jděte a sežeňte Maude. Chci ji tady.“

Slečna Gilchristová odešla dolů a po špičkách vstoupila do salonu, kde seděla Maude Abernethieová s podloženou nohou a četla román.

„Moc se omlouvám, paní Abernethieová,“ řekla slečna Gilchristová omluvně, „ale pan Abernethie se po vás ptá.“ Maude s provinilým výrazem odložila knihu.

„Proboha,“ řekla. „Hned tam jdu.“

Sáhla po holi.

Timothy vybuchl, jen jeho manželka vstoupila do pokoje:

„No konečně jsi tady!“

„Moc mě to mrzí, miláčku, nevěděla jsem, že mě potřebuješ.“

„Ta ženská, co jsi pustila do domu, mě přivede k šílenství. Pobíhá tady a kvoká jako dementní slepice. Typická stará panna, nic jiného není.“

„Mrzí mě, že tě rozčiluje. Snaží se jen být hodná, nic víc.“

„Nechci, aby na mě byl někdo hodný. Nechci, aby tu kolem mě pořád cvrlikala nějaká zatracená stará panna. A taky je pořád tak zatraceně poťouchlá —“

„Jenom trošičku.“

„Chová se ke mně, jako bych byl pitomý kluk! Přivádí mě k šílenství.“

„To chápu. Ale prosím, prosím, Timothy, snaž se nebýt na ni hrubý. Já jsem ještě pořád skoro bezmocná — a sám jsi říkal, že vařit umí dobře.“

„Nemám nic proti tomu, jak vaří,“ připustil neochotně pan Abernethie. „Ano, kuchařka je to slušná. Ale ať zůstane v kuchyni, nic jiného nechci. Ať se tu nemotá kolem mě.“

„Ne, miláčku, samozřejmě. Jak se cítíš?“

„Nestojí to za nic. Radši pošli pro Bartona, ať se na mě přijde podívat. Ta barva mi ničí srdce. Sáhni si mně na tep — úplně nepravidelný.“

Maude si sáhla, ale neřekla nic.

„Timothy, neměli bychom jít do hotelu, než bude dům hotový?“

„To by stálo strašných peněz.“

„A záleží na tom tak moc — teď?“

„Ty jsi jako všechny ženské — samá výstřednost! Jen proto, že jsme získali směšně malou část bratrových peněz, ty by ses hned na neurčito přestěhovala do Ritzu.“

„To jsem přece neřekla, miláčku.“

„Já ti povím jedno — že ty Richardovy peníze ani nepocítíme. O to se ta zatracená upírská vláda postará. Pamatuj na moje slova, všechno to spolknou daně.“

Paní Abernethieová smutně potřásla hlavou.

„A káva je studená,“ prohlásil invalida a znechuceně se podíval na šálek, z něhož ještě ani neupil. „Proč nikdy nemůžu dostat skutečně horkou kávu?“

„Odnesu ji dolů přihřát.“

V kuchyni slečna Gilchristová pila čaj a přátelsky, i když s mírným odstupem, klábosila s paní Jonesovou.

„Moc se snažím paní Abernethieové ušetřit co nejvíc práce,“ řekla. „To pobíhání nahoru a dolů po schodech ji strašně namáhá.“

„Ta o něj pečuje jako o dítě, to jo,“ souhlasila paní Jonesová a míchala si v šálku cukr.

„Je to smutné, že je takový invalida.“

„Kdepak ten a invalida,“ odporovala zamračeně paní Jonesová. „Ono se mu to hodí, ležet si tam a zvonit na zvoneček a nechat si všechno přinést pod nos. Ale docela dobře dokáže vstát a postarat se o sebe. Viděla jsem ho dokonce ve vesnici, to vám povím, když *ona* byla pryč. A šel, jako by mu vůbec nic nebylo. Všechno, co *opravdu* potřebuje — třeba tabák nebo známku — to si dokáže opatřit sám. A

proto taky, když *ona* byla na pohřbu a na zpáteční cestě se zdržela, a *on* mi řekl, že sem musím přijít a zůstat zase přes noc, tak jsem odmítla. ‚Je mi líto, pane,' povídám, ‚ale musím taky myslet na svého manžela. Ráno pro vás udělám, co budete chtít, ale když se vrací z práce, musím být doma.' A neustoupila jsem a neustoupila. Ono mu jen prospěje, myslela jsem si, aby se pro jednou zvednul a postaral se sám o sebe. Jen ať vidí, kolik toho pro něj všichni ostatní dělají. Tak jsem si stála na svém a nedonutil mě k ničemu."

Paní Jonesová se zhluboka nadechla a dlouze, spokojeně se napila sladkého tmavého čaje. „Ááá," řekla.

I když vůči slečně Gilchristové byla z hloubi duše podezíravá a považovala ji za „cimprlínu" a „kdákavou starou pannu", oceňovala, jak velkoryse slečna Gilchristová zachází s příděly čaje a cukru svých zaměstnavatelů.

Postavila šálek a přátelsky řekla:

„Ještě pěkně vydrhnu podlahu v kuchyni a pak půjdu. Brambory jsou už oloupané, miláčku, najdete je u výlevky."

Slečnu Gilchristovou oslovení „miláčku" sice trochu urazilo, nicméně ocenila dobrou vůli, která zbavila značné množství brambor jejich slupek.

Než stačila něco říct, zazvonil telefon a ona odběhla do haly, aby ho zvedla. Telefonní přístroj, který byl módní záležitostí přibližně před padesáti lety, byl nepohodlně umístěn pod schody, v chodbě, kde neustále táhlo.

Zatímco slečna Gilchrístová mluvila, nahoře na schodech se objevila Maude Abernethieová. Slečna Gilchristová zvedla hlavu a řekla:

„Volá paní — Helen, myslím? — Abernethieová."

„Řekněte jí, že už jdu." Maude pomalu a bolestivě scházela ze schodů. Slečna Gilchristová zamumlala: „To mě tak strašně mrzí, že musíte zase dolů, paní Abernethieová. Už pan Abernethie dojedl přesnídávku? Skočím tam pro tác."

Vyběhla po schodech právě ve chvíli, kdy paní Abernethieová říkala do sluchátka: „Helen? Tady Maude."

Timothy přivítal slečnu Gilchristovou výhružným zamračením. Když si brala tác, zeptal se podrážděně: „Kdo to volá?"

„Paní Helen Abernethieová.“

„Ano? To zase budou hodinu drbat. Ženské vůbec nemají pojem o čase, jak dostanou do ruky telefon. A vůbec je nenapadne, kolik peněz tím vyhazují.“

Slečna Gilchristová podotkla vesele, že platit bude paní Helen, a Timothy zavrčel:

„Roztáhněte ten závěs, ano? Ne, tenhle ne, ten druhý. Nechci, aby mi to svítilo rovnou do očí. To je lepší. Že jsem invalida, to ještě neznamená, že tady musím celý den sedět potmě.“ Pak pokračoval:

„A podívejte se támhle v té knihovně po takové zelené — co se zase děje? Kam se ženete?“

„Někdo dole zvonil, pane Abernethie.“

„Já jsem nic neslyšel. Dole máte tu ženskou, ne? Tak ať jde otevřít ona.“

„Ano, pane Abernethie. Jakou knížku jste to chtěl najít?“

Invalida zavřel oči.

„Už si nevzpomínám. Úplně jste mi to vyhnala z hlavy. Radši jděte.“

Slečna Gilchristová popadla tác a spěšně vyšla. Odložila podnos na stůl v přípravně a spěchala do přední haly. Paní Abernethieová stále ještě telefonovala.

Slečna Gilchristová se za okamžik vrátila a tlumeným hlasem řekla:

„Moc se omlouvám, že ruším. Je to jeptiška. Vybírá peníze. Říkala myslím Svaté srdce Mariino, tak nějak se ten fond jmenuje. Má zápisník. Většinou lidé zřejmě dávali půlkorunu nebo pět šilinků.“

Maude Abernethieová řekla do telefonu: „Okamžik, Helen,“ a slečně Gilchristové pak odpověděla: „Nepřispívám katolíkům. Máme svoje vlastní církevní charity.“

Slečna Gilchristová znovu odspěchala.

Maude po dalších několika minutách ukončila rozhovor větou: „Já o tom promluvím s Timothym.“

Položila sluchátko a vyšla do přední haly. Slečna Gilchristová stála naprosto bez hnutí u dveří do salonu. Zamyšleně krabatila čelo a trhla sebou, když na ni Maude promluvila.

„Děje se něco, slečno Gilchristová?“

„Ne ne, paní Abernethieová. Je mi líto, jen jsem se zamyslela. Je to ode mě hloupé, když je tu tolik práce.“

Slečna Gilchristová znovu začala předvádět, jak má napilno, a Maude Abernethieová zvolna a bolestně vystoupila po schodech zpátky do manželova pokoje.

„To volala Helen. Vypadá to, že dům je prodaný — nějaká instituce pro cizí uprchlíky —“

Odmlčela se, zatímco Timothy barvitě vyjadřoval své názory na cizí uprchlíky se zvláštním přihlédnutím k domu, kde se narodil a vyrůstal. „Tahle země už nemá žádnou úroveň. Můj starý domov! Ani myslet na to nemůžu.“

Maude pokračovala:

„Helen docela chápe tvoje — naše — pocity v tom ohledu. Navrhuje, jestli bychom tam nechtěli přijet na návštěvu, než se dům prodá. Má velké starosti o tvoje zdraví a jak na něj špatně působí ty malířské práce. Myslela si, že by ti třeba bylo milejší přijet na Enderby než jít do hotelu. Služebnictvo tam ještě je, takže by o tebe bylo dobře postaráno.“

Timothy, který asi v polovině té řeči otevřel ústa, aby pohoršené protestoval, je zase zavřel. V očích se mu náhle objevil vychytralý výraz. Pokýval teď souhlasně hlavou.

„To je od Helen ohleduplné,“ řekl. „Velice ohleduplné. Já nevím, pochop, musím si to promyslet… Není pochyb o tom, že mě ta barva už brzo otráví docela — v té barvě je určitě arzenik. Myslím, že jsem něco takového slyšel. Na druhou stranu, přestěhovat se by byla taková námaha, že by to na mě mohlo být příliš. Je těžké se rozhodnout, co by bylo nejlepší.“

„Možná by ti byl milejší hotel?“ navrhla Maude. „Dobrý hotel je velmi drahý, ale když jde o tvoje zdraví —“ Timothy ji přerušil.

„Snaž se už konečně pochopit, Maude, že nejsme milionáři. Proč bychom chodili do hotelu, když nás Helen tak laskavě zve do Enderby? Ne že by ona zrovna měla někoho co zvát! Dům není její. Já sice právnickým detailům nerozumím, ale předpokládám, že nám patří rovným dílem, dokud se neprodá a výtěžek se nerozdělí. Cizí uprchlíci! Starý Cornelius by se v hrobě obrátil. Ano,“ povzdechl si, „rád bych ten starý dům před smrtí ještě viděl.“

Maude obratně vynesla poslední kartu.

„Pokud tomu dobře rozumím, pan Entwhistle navrhl, že by si členové rodiny možná chtěli vybrat některé kusy nábytku nebo porcelánu nebo něčeho podobného — než půjde vybavení do dražby.“

Timothy se rázně narovnal.

„Rozhodně tam musíme jet. Musí se velmi přesně ocenit, co si kdo vezme. Ti chlapíci, které si dívky vzaly — z toho, co jsem o nich slyšel, bych nevěřil ani jednomu. Nemuselo by všechno proběhnout docela čistě. Helen je příliš přátelská. Jsem hlava rodiny a jako takový mám povinnost být u toho!“

Vstal a začal rázně a energicky pochodovat po pokoji.

„Ano, je to vynikající plán. Napiš Helen a přijmi pozvání. Myslím hlavně na tebe, miláčku. Bude to pro tebe příjemná změna a odpočinek. V poslední době jsi toho dělala skutečně příliš. Malíři mohou pokračovat v práci a ta Gilespieová tu může zůstat a postarat se o dům.“

„Gilchristová,“ opravila ho Maude.

Timothy mávl rukou a prohlásil, že je to přece jedno.

II.

„Já nemůžu,“ řekla slečna Gilchristová.

Maude se na ni překvapeně podívala.

Slečna Gilchristová se chvěla. Prosebně hleděla Maude do očí.

„Je to ode mě hloupé, já vím… Ale já prostě nemůžu. Nemůžu tady zůstat v domě úplně sama. Kdyby tu byl někdo, kdo by mohl přijít a… také tady spát?“

S nadějí se podívala na Maude, ale ta zavrtěla hlavou. Maude Abernethieová věděla až příliš dobře, jak těžké je sehnat kohokoli ze sousedství, aby zůstal přes noc.

Slečna Gilchristová pokračovala téměř zoufalým hlasem. „Já vím, že si budete myslet, že jsem hloupá a hysterická — a mě by taky nikdy nenapadlo, že se jednou budu takhle chovat. Nikdy jsem nebyla nervózní — ani jsem si nic nevymýšlela. Ale teď je to všechno jiné. Strašně bych se bála — ano, strašně — být tady úplně sama.“

„Samozřejmě,“ kývla Maude. „To bylo ode mě hloupé. Po tom, co se stalo v Lytchett St. Mary.“

„Asi to je… není to logické, já vím. A zpočátku jsem to taky necítila. Nevadilo mi být v domku sama po tom, co… se to stalo. Ten pocit narůstal postupně. Vy si o mně budete myslet jen to nejhorší, paní Abernethieová, ale od té doby, co jsem tady, to cítím — jsem vyděšená, víte. Nebojím se ničeho konkrétního — jsem jenom vyděšená… Je to hloupé, hrozně se za to stydím. Je to, jako bych pořád čekala, že se stane něco strašného… vyděsila mě dokonce i ta jeptiška, co sem přišla. Proboha, já se opravdu chovám hrozně…“

„Asi to bude něco, čemu se říká odložený šok,“ odpověděla neurčitě Maude.

„Ano? Já nevím. Proboha, mě strašně mrzí, že jsem tak — tak nevděčná, když jste ke mně byli tak laskaví. Co si pomyslíte —“

Maude ji uklidnila.

„Musíme to vymyslet nějak jinak.“ řekla.

Šestnáctá kapitola

George Crossfield se na okamžik nerozhodně zastavil a sledoval jistá ženská záda, jak mizí ve dveřích. Pak sám pro sebe kývl a vydal se za nimi.

Dveře, o které šlo, vedly do obchodu se dvěma výlohami. Obchod byl zavřený a výlohou bylo vidět nečekanou prázdnotu uvnitř. George zaklepal na zamčené dveře. Otevřel obrýlený mladík přihlouplého vzhledu a tázavě na George zíral.

„Promiňte," řekl George. „Ale myslím, že sem právě vešla moje sestřenice."

Mladík ustoupil a George vešel dovnitř.

„Ahoj, Susan," řekl.

Susan, která stála na bedně se skládacím metrem v ruce, se překvapeně obrátila.

„Ahoj, Georgi, kde ty ses tady vzal?"

„Viděl jsem tě zezadu. Byl jsem si jistý, že jsi to ty."

„Ty jsi tak chytrý. Záda se nejspíš nedají splést, co?"

„Míň než obličeje. Když si člověk nalepí vousy a vycpe tváře a trochu si změní vlasy, tak ho nepoznáš, ani když stojíš těsně u něj — ale jen počkej, když se otočí a jde pryč."

„Budu si to pamatovat. A můžeš ty si pamatovat sedm stop pět palců, než si to budu moci zapsat?"

„Jasně. Co to bude, police na knihy?"

„Ne, prostor pro kabinky. Osm stop devět — a tři sedm…"

Mladík s brýlemi, který přešlapoval z nohy na nohu, omluvně zakašlal.

„Promiňte, paní Banksová, ale jestli tu chcete nějakou dobu zůstat —"

„To chci," kývla Susan. „Když mi tu necháte klíče, zamknu a vrátím je do kanceláře, až půjdu kolem. Vyhovuje vám to tak?"

„Ano, děkuji. Kdyby nás tam zrovna dnes nebylo tak málo —"

Susan uznala tu nedokončenou větu jako omluvu a mladík se vytratil do vnějšího světa ulice.

„Jsem ráda, že jsem se ho zbavila," podotkla Susan. „Realitní agenti jsou otravní. Pořád mluví, zrovna když člověk potřebuje sčítat."

„Páni," podotkl George. „Vražda v opuštěném obchodě. To by bylo vzrůšo, kdyby kolemjdoucí uviděli mrtvé tělo krásné mladé ženy vystavené za výlohou. Ti by valili oči. Jako zlaté rybičky."

„Ty bys neměl důvod mě vraždit, Georgi."

„No, dostal bych čtvrtinu tvého podílu na dědictví našeho váženého strýčka. Pro člověka, který dostatečně miluje peníze, by to důvod byl."

Susan přestala měřit a obrátila se k němu. Trochu víc otevřela oči.

„Vypadáš jako jiný člověk, Georgi. Je to skutečně — zvláštní."

„Jiný? Jak jiný?"

„Jako v inzerátu. *Toto je stejný muž jako na předchozí straně — poté, co užil Uppingtonovu zdravotní sůl.*"

Sedla si na jinou bednu a zapálila si cigaretu.

„Tys musel ten svůj podíl na penězích starého Richarda hodně potřebovat, co, Georgi?"

„Nikdo dneska nemůže říct, že mu trocha peněz nepřijde vhod," odpověděl zlehka George.

Susan se nedala. „Byl jsi v pěkném průšvihu, co?"

„Do toho ti nic není, nemyslíš, Susan?"

„Jen mě to zajímalo."

„Najímáš si to tady obchodně?"

„Kupuji celý dům."

„Celý?"

„Ano. V horních dvou patrech byly byty. Jeden je prázdný a patřil k obchodu. Lidi, co bydlí v tom druhém, vyplatím."

„Je to příjemné mít peníze, co, Susan?"

V Georgeově hlase byla cítit zlomyslnost. Ale Susan se jen zhluboka nadechla a řekla:

„Pokud mě se týče, je to úžasné. Vyslyšené modlitby."

„Dá se modlitbou zabít starší příbuzný?"

Susan si ho nevšímala.

„Je to přesně to, co potřebuju. Především moc pěkná stylová architektura. Z té obytné části nahoře udělám něco skutečně unikátního. Jsou tam dva nádherné štukované stropy a pokoje jsou ve skvělém stavu. Tady tu dolní část, kterou už stejně otloukli, zařídím úplně moderně.“

„Co to bude? Módní salon?“

„Ne. Salon krásy. Bylinné výtažky. Pleťové krémy!“

„Prostě celá paráda?“

„Paráda jako jinde. Vyplácí se to. Tohle se vždycky vyplácí. Ale musíš tomu vtisknout osobnost. A to já dokážu.“

George si svou sestřenici uznale prohlédl. Obdivoval vystouplé lícní kosti, štědrá ústa, jasné barevné tóny. Dohromady tvořily nezvyklý a velmi životný obličej. A rozeznal také, že Susan má v sobě onu zvláštní, nedefinovatelnou kvalitu — kvalitu úspěchu.

„Ano,“ řekl, „myslím, že ty na to opravdu máš, Susan. Nejenom že se ti vrátí, co na ten plán vynaložíš, ale dostaneš se s ním hodně daleko.“

„Je to tady ve správné čtvrti, těsně vedle hlavní nákupní ulice, a přitom se tu dá zaparkovat hned přede dveřmi.“

George znova pokýval.

„Ano, Susan, ty budeš úspěšná. Už jsi to plánovala dlouho?“

„Víc než rok.“

„Proč jsi s tím nešla za starým Richardem? Byl by tě asi založil.“

„Já jsem s tím za ním šla.“

„A jemu se to nelíbilo? To bych rád věděl proč. Já bych myslel, že v tobě poznal stejný materiál, z jakého byl sám.“

Susan neodpověděla, a Georgeovi v mysli naskočil jiný obrázek. Jakoby shůry shlížel na hubeného, nervózního muže s podezíravýma očima.

„A jak do toho všeho zapadá — jak se jmenuje — Greg?“ zeptal se. „Předpokládám, že už dál nebude vydávat prášky a pilulky, co?“

„Samozřejmě. Vzadu bude laboratoř. Budeme mít svoje vlastní pleťové krémy a krášlicí přípravky.“

George potlačil úsměv. Měl chuť říct: „Takže děťátko dostane ohrádku na hraní,“ ale neřekl to. Jako bratranci mu trocha jedovatosti

prošla, ale měl neurčitý pocit, že Susaniny city k manželovi jsou oblast, kde je lépe postupovat opatrně. Podobala se minovému poli. V duchu se podivil, stejně jako se divil už v den pohřbu, co je to za divného ptáčka, ten Gregory. Bylo na něm něco podezřelého. Vzhledem je docela obyčejný — a přitom v určitém smyslu velmi výrazný…

Znovu se podíval na Susan, klidnou a zářivě triumfující.

„Ty jsi pravá Abernethieová," řekl. „Jediná z rodiny. Starý Richard asi musel hodně litovat, že jsi žena. Kdybys byla kluk, byl by ti ten cirkus přenechal celý."

Susan zvolna kývla. „Ano, myslím, že ano."

Odmlčela se a pak pokračovala:

„Greg se mu nelíbil, víš…"

„Aha." George pozvedl obočí. „Jeho chyba."

„Ano."

„No nic. Teď už stejně všechno běží hladce — všechno podle plánu."

Když to vyslovoval, napadlo ho, jak dokonale se právě tato slova k Susan hodí.

A na okamžik mu z toho bylo maličko nepříjemně.

Vlastně se mu moc nelíbila žena, která byla tak chladnokrevně výkonná.

Změnil téma a řekl:

„Mimochodem, dostala jsi dopis od Helen? Kvůli Enderby?"

„Ano, dostala. Dneska ráno. Ty taky?"

„Ano. Co s tím budeš dělat?"

„Greg a já jsme si mysleli, že bychom tam jeli přespříští víkend — když to bude vyhovovat ostatním. Helen nás tam zřejmě chce všechny najednou."

George se zasmál.

„Aby si někdo nevybral cennější kus nábytku než ostatní?"

Susan se zasmála.

„No, nejspíš se to všechno dá náležitě ocenit. Jenže ocenění pro účely zkoumání závěti bude určitě o hodně nižší, než kolik je skutečná tržní hodnota. Ostatně docela ráda bych měla pár upomínek na zakladatele rodinného jmění. A kromě toho si myslím, že by bylo

docela příjemné mít tady jednu dvě dokonale absurdní a okouzlující ukázky viktoriánské doby. Dokázala bych s nimi velké věci! To období teď přichází do módy. V salonu byl zelený malachitový stolek. S ním by se daly sladit všechny ostatní barvy v místnosti. A možná krabici s vycpanými kolibříky — nebo nějaký ten věnec z voskových květin. Něco takového — jenom jako akcent — umí být velice působivé.“

„Důvěřuji tvému úsudku.“

„Předpokládám, že tam budeš?“

„To víš, že budu — když nic jiného, tak abych dohlédl na fair play.“

Susan se zasmála.

„O co se vsadíš, že se rodina strašně pohádá?“ zeptala se potom.

„Rosamund ten tvůj zelený malachitový stolek nejspíš bude chtít do nějaké hry!“

Susan se nezasmála. Naopak se zamračila.

„Viděl jsi v poslední době Rosamund?“

„Naši krásnou sestřenici Rosamund jsem naposledy viděl, když jsme se všichni společně vraceli třetí třídou z pohřbu.“

„Já ji jednou dvakrát potkala… Připadala mi — nějak divná —“

„Co s ní je? Snad se nepokouší myslet?“

„Ne. Připadala mi — no — rozčilená.“

„Rozčilená proto, že přišla ke spoustě peněz a bude moci uvést nějakou naprosto příšernou hru, ve které by ze sebe Michael mohl udělat osla?“

„No, to už se rozběhlo, a doopravdy to zní strašlivě — ale i tak to může být úspěch. Víš, Michael je dobrý. Umí si podmanit scénu — tak nějak se to říká, ne? On není jako Rosamund, která je prostě krásná a hloupá.“

„No, Rosamund není zase až tak tupá, jak by si člověk mohl myslet. Někdy se trefí do podstaty věcí, o kterých bys ani neřekla, že si jich vůbec všimla. Je to — člověka to trochu znepokojí.“

„Docela jako teta Cora —“

„Ano…“

Oba byli chvilku trochu nesví — zřejmě ze zmínky o Coře Lansquenetové.

Pak George řekl s trochu nucenou lhostejností:

„Když mluvíme o Coře — co ta její společnice? Asi by se s ní mělo něco udělat.“

„Něco udělat? Jak to myslíš?“

„No, je to takříkajíc na rodině. Totiž, říkal jsem si, Cora byla naše teta — a napadlo mě, že ta ženská tak snadno jiné místo nesežene.“

„Tebe to napadlo?“

„Ano. Lidi si dávají hodně pozor. Neříkám, že by si přímo mysleli, že by ta Gilchristová na ně vzala sekerku — ale v hloubi duše by jim třeba připadalo, že by to mohlo přinést smůlu. Lidi jsou hrozně pověrčiví.“

„Je to zvláštní, že jsi na něco takového přišel, Georgi. Jak to, že o takových věcech přemýšlíš?“ George suše podotkl:

„Zapomínáš, že jsem právník. Často se setkávám s touhle divnou a nelogickou stránku lidské povahy. Chci tím říct, že bychom pro tu ženskou měli něco udělat, třeba jí dát malou rentu nebo tak, abychom se o ni postarali, nebo jí najít nějaké místo v kanceláři, jestli je schopná něco takového dělat. Prostě mám pocit, že bychom ji neměli jenom tak škrtnout.“

„Nemusíš si dělat starosti,“ ujistila ho Susan. Říkala to suše a ironicky. „Už jsem se o to postarala. Odjela k Timothymu a Maude.“

George vytřeštil oči.

„Poslyš, Susan — je to moudré?“

„Nic lepšího mě nenapadlo — v té chvíli.“

George se na ni zvědavě podíval.

„Ty jsi sama sebou hodně jistá, viď, Susan? Víš co děláš, a — ničeho nelituješ.“

Susan zlehka odpověděla:

„To je ztráta času — něčeho litovat.“

Sedmnáctá kapitola

Michael hodil dopis přes stůl Rosamund.

„Co s tím?“

„Pojedeme tam. Nemyslíš?“

Michael zvolna řekl:

„Asi by to bylo dobře.“

„Třeba jsou tam nějaké šperky… Všechny věci v tom domě jsou samozřejmě příšerné — vycpaní ptáci a voskové kytky — br!“

„Ano. Je to trochu mauzoleum. Ale řečeno upřímně, rád bych si udělal jeden dva náčrtky — hlavně v tom salonu. Třeba tu komodu, a taky ten divný tvar pohovky. Mohly by se dobře hodit do *Baronetova vzestupu* — jestli ho oživíme.“

Vstal a podíval se na hodinky.

„To mi připomíná — musím běžet za Rosenheimem. Dnes přijdu asi pozdě večer. Večeřím s Oscarem a budeme spolu probírat přijetí té opce a jak to skloubit s tou americkou nabídkou.“

„Oscar je miláček. Určitě tě po takové době zase rád uvidí. Pozdravuj ho ode mě.“

Michael se na ni ostře podíval. Už se neusmíval, ve tváři měl zbystřený výraz šelmy.

„Co tím chceš říct — po takové době? Jako bych ho neviděl celé měsíce.“

„No vždyť jsi taky neviděl, ne?“ odpověděla tiše Rosamund.

„Ale viděl. Teprve před týdnem jsme spolu obědvali.“

„No to je zvláštní. Tak to na to musel zapomenout. Včera volal a říkal, že tě neviděl od premiéry *Tilly hledí k západu*.“

Michael se zasmál. „Ten blázen je už nejspíš sklerotický.“

Rosamund na něj bez emocí hleděla rozšířenýma modrýma očima.

„Ty si myslíš, že jsem hloupá, co, Micku?“

„Miláčku, to rozhodně ne,“ protestoval Michael.

„Ale myslíš. Jenže já nejsem tak úplný pitomeček. Ten den ses k Oscarovi ani nepřiblížil. Já vím, kde jsi byl.“

„Rosamund, miláčku — jak to myslíš?“

„Chci říct, že vím, kde jsi doopravdy byl…“

Michaelova přitažlivá tvář znejistěla; beze slova zíral na svou ženu. Oplácela mu pohled klidně a nevzrušeně.

Najednou ho napadlo, jak velice znepokojivý umí být úplně prázdný pohled.

Neúspěšně se bránil:

„Já nevím, na co tím narážíš…“

„Chci jenom říct, že vykládat mi hromady lží je hloupé.“

„Podívej, Rosamund —“

Začal se rozčilovat — ale zarazil se, protože jeho žena ho ohromila tichou větou:

„Chceme přece uplatnit opci a uvést tu hru, ne?“

„Jestli chceme? To je role, o které jsem vždycky snil!“

„Ano — tak to myslím.“

„Cože myslíš?“

„No — že má velkou cenu, ne? Ale člověk nesmí riskovat příliš.“

S pohledem upřeným na ni pomalu řekl:

„Jsou to tvoje peníze — to chápu. Jestli je nechceš riskovat —“

„Jsou to *naše* peníze, miláčku,“ zdůraznila Rosamund. „Myslím, že to je dost důležité.“

„Poslyš, miláčku. Ta role Eileen — klidně by se dala trochu víc rozepsat.“

Rosamund se usmála.

„Ne, to ne — skutečně — já ji chci hrát.“

„Holčičko moje.“ Michael byl šokovaný. „Co tě to popadlo?“

„Nic.“

„Ale ano, v poslední době jsi jiná — náladová — nervózní, co se děje?“

„Nic. Jen chci, abys byl — opatrný, Micku.“

„Na co opatrný? Já jsem vždycky opatrný.“

„Ne, podle mě nejsi. Vždycky si myslíš, že ti všechno projde a že ti všichni budou věřit, ať jim namluvíš cokoli. To s tím Oscarem, to bylo hloupé.“

Michael se zarděl zlostí.

„A co ty? Říkala jsi, žes šla nakupovat s Jane. Ale nešla. Jane je už několik týdnů v Americe.“

„Ano,“ kývla Rosamund. „To bylo taky hloupé. Ve skutečnosti jsem se šla jen projít — do Regenťs Parku.“

Michael se na ni tázavě podíval.

„Regenťs Park? Nikdy v životě ses neprocházela v Regenťs Parku. Co se děje? Máš milence? Můžeš říkat, co chceš, Rosamund, ale opravdu ses v poslední době změnila. Proč?“

„Přemýšlela jsem — o ledačem. O tom, co dělat…“

Michael oběhl stůl a objal ji tak, že to působilo dostatečně spontánně. Vášnivě vykřikl:

„Miláčku — víš, že tě šíleně miluji!“

Na objetí reagovala vstřícně, ale když se od sebe odtrhli, znovu ho nepříjemně překvapil zvláštně vypočítavý pohled jejích krásných očí.

„Ať jsem udělal cokoli, ty mi vždycky odpustíš, viď?“ naléhal.

„Asi ano,“ odpověděla Rosamund neurčitě. „O to nejde. Chápej, teď je všechno jinak. Musíme myslet a plánovat.“

„Myslet a plánovat — co?“

Rosamund se zamračila a řekla:

„Věci nekončí tím, že je uděláš. To je vlastně jen začátek a člověk pak musí rozhodnout, co má dělat dál, co je důležité a co ne.“

„Rosamund…“

Seděla s šokovaným výrazem a vytřeštěně zírala někam do prostoru, v němž Michael zjevně nefiguroval.

Při třetím opakování svého jména sebou trochu trhla a probrala se ze zasnění.

„Co jsi říkal?“

„Ptal jsem se tě, na co myslíš…“

„Na co? No ano, přemýšlela jsem, jestli mám jet do —jak se to tam jmenuje — Lytchett St. Mary a navštívit tu paní Nějak — no tu, co byla u tety Cory.“

„Ale proč?“

„No, nejspíš už brzo odejde, ne? K nějakým příbuzným nebo tak. Myslím, že bychom ji neměli nechat odjet, než se jí zeptáme.“

„Na co?“

„Na to, kdo zabil tetu Coru.“

Michael vytřeštil oči.

„Ty myslíš, že to ví?“

Rosamund řekla poněkud nepřítomně:

„Jistě, počítám, že ano… Žila tam, pochop.“

„Ale to by přece řekla policii.“

„Ne, nemyslím, že to ví tímhle způsobem — ale podle mě si je dost jistá. Kvůli tomu, co říkal strýc Richard, když tam byl. A on tam byl, víš? Řekla mi to Susan.“

„Přece nemohla slyšet, co říkal.“

„Ale jistěže slyšela, miláčku.“ Rosamund to prohlásila jako člověk, který se pře s nerozumným dítětem.

„Nesmysl, neumím si představit, že by starý Richard Abernethie rozebíral svoje podezření ohledně rodiny před cizím člověkem.“

„To jistě ne. Určitě to slyšela přes dveře.“

„Myslíš, že za nimi poslouchala?“

„Nejspíš — vlastně jsem si tím jistá. Musela tam být strašná nuda, když tam dvě ženské žily spolu v domku a nic se nikdy nedělo, leda mytí nádobí a uklízení a pouštění kočky ze dveří a tak. Samozřejmě že poslouchala a četla dopisy — to by udělal každý.“

Michael na ni hleděl s výrazem, který se nejasně blížil obavám.

„Ty taky?“ ptal se bez obalu.

„Já bych nikdy nebyla společnicí na venkově,“ otřásla se Rosamund. „To bych radši umřela.“

„Myslím — četla bys dopisy a — a to všechno?“

Rosamund klidně řekla:

„Kdybych chtěla něco vědět, tak ano. To dělá každý, nemyslíš?“

Jejich pohledy se setkaly.

„Člověk prostě chce vědět,“ řekla Rosamund. „Ne že by s tím chtěl něco dělat. Ona má nejspíš taky tyhle pocity — myslím slečnu Gilchristovou. Ale jsem si jistá, že ví.“

Michael se zdušeným hlasem zeptal:

„Rosamund, kdo podle tebe Coru zabil? A starého Richarda?“

Jasné oči ho znovu vyhledaly. „Miláčku — nebuď směšný… Víš to stejně dobře jako já. Ale je mnohem, mnohem lepší nikdy o tom nemluvit. Takže o tom mluvit nebudeme.“

Osmnáctá kapitola

Hercule Poirot seděl v knihovně u krbu a prohlížel si shromážděnou společnost.

Zamyšleně přejel očima po Susan, která seděla vzpřímeně a vypadala živě a energicky; po jejím manželovi, který seděl poblíž ní s prázdným výrazem a v prstech kroutil kusem provázku. George Crossfield, žoviální a zjevně sám se sebou spokojený, vykládal Rosamund o falešných hráčích na transatlantických plavbách a Rosamund mechanicky odpovídala: „To je vážně zajímavé, miláčku. Ale proč?“ a z tónu jejího hlasu bylo jasné, že ji to vůbec nezajímá. Byl tu i Michael se svým velice zvláštním typem divoké krásy a výrazným osobním kouzlem; i Helen, vyrovnaná a trochu odtažitá. Timothy se pohodlně usadil v nejlepším křesle a s polštářem navíc pod zády, a vedle něj zaujala místo Maude, mohutná a statná, neustále oddaně připravená mu posloužit. Jaksi omluvně, těsně za hranicí rodinného kruhu, seděla slečna Gilchristová, oblečená v dost podivné „slavnostní“ halence. Usoudil, že za chvilku se slečna Gilchristová zvedne, zamumlá nějakou omluvu, opustí rodinné shromáždění a odejde do svého pokoje. Slečna Gilchristová, pomyslel si Poirot, zná svoje místo. Tvrdé zkušenosti ji to naučily.

Hercule Poirot upíjel večerní kávu a zpod přivřených víček hodnotil přítomné.

Chtěl je tu mít — všechny pohromadě, a tady je tedy má. Jenže, pomyslel si, co nimi teď dělat? Náhle pocítil unavenou nechuť k tomu všemu. Proč asi? uvažoval. Je to snad vlivem Helen Abernethieové? Měla v sobě jakýsi pasivní odpor, který byl překvapivě silný. Podařilo se snad jí, navenek elegantní a lhostejné, přenést svou neochotu i na Poirota? Nelíbilo se jí, že vyhrabává detaily o smrti staréhо Richarda, to věděl. Chtěla, aby to všichni nechali na pokoji, aby to zvolna upadlo v zapomnění. Poirota to nepřekvapovalo. Překvapilo ho ale, jak silnou chuť souhlasit s ní má on sám.

Uvědomil si, jak obdivuhodně přesný byl popis rodiny, který mu poskytl pan Entwhistle. Všechny ty lidi vylíčil dobře a trefně. Poirot se mohl nechat vést znalostmi a hodnocením starého právníka a na jejich základě chtěl získat i vlastní názor. Představoval si, že když

tyto lidi zblízka pozná, dostane nějaký velice chytrý nápad — ne v otázkách *jak* a *kdy* — (těmi se rozhodl nezabývat. K vraždě dojít mohlo — a to bylo všechno, co potřeboval vědět!) — ale *kdo*. Hercule Poirot měl celoživotní zkušenosti, a jako člověk, který se zabývá obrazy, dokáže poznat malíře, Poirot byl přesvědčen, že dokáže rozpoznat pravděpodobný typ amatérského zločince, který by — v případě, že vznikne nějaká jeho konkrétní potřeba — byl připraven zabíjet. Ale nemělo to být tak jednoduché. Protože skoro všechny tyhle lidi si dokázal představit jako možné — třebaže ne pravděpodobné — vrahy. George mohl zabíjet — jako zabíjí krysa zahnaná do kouta. Susan klidně — výkonně — kdyby to bylo nezbytné k uskutečnění plánu. Gregory proto, že má ten podivný, morbidní povahový rys, který se trestu nejen nebojí, ale dokonce ho přivolává a snad i vítá. Michael je ctižádostivý a má v sobě onu sebejistou samolibost, jakou vrahové mívají. Rosamund, protože její pohled na svět je až děsivě jednoduchý. Timothy svého staršího bratra nesnášel, nenáviděl a toužil po moci, kterou by mu poskytly bratrovy peníze. Maude proto, že Timothy byl její dítě a kvůli dítěti by dokázala být bezohledná. Dokonce i slečna Gilchristová, pomyslel si, by byla schopná uvažovat o vraždě, kdyby tak mohla vzkřísit čajovnu Pod vrbou ve vší její elegantní slávě! A Helen? Ne, Helen si jako vražedkyni představit nedokázal. Byla příliš kultivovaná — příliš vzdálená jakémukoli násilí. Kromě toho ona a její manžel rozhodně měli Richarda Abernethieho velmi rádi.

Poirot povzdechl. K pravdě tentokrát nepovede žádná zkratka. Místo toho bude muset použít delší, ale poměrně jistou metodu. Bude se muset hovořit. Hodně hovořit. Protože časem se lidé prostě musí prozradit, ať už lží, nebo pravdou…

Helen jej představila shromážděným a on hned začal se snahou překonat téměř všeobecné podráždění nad jeho přítomností — přítomností neznámého cizince! — na tomto rodinném shromáždění. Používal uši a oči. Díval se a poslouchal — otevřeně i za dveřmi! Všiml si spojenectví, nechutí, nehlídaných slov, na která dojde vždycky, když se jedná o dělení majetku. Obratně nastrojil nejrůznější soukromá setkání, procházky po terase, dedukoval, pozoroval. Mluvil se slečnou Gilchristovou o zašlé slávě její čajovny a o správ-

ném složení briošek a čokoládových rohlíčků a navštívil s ní zeleninovou zahradu, aby probrali vhodné užití bylin při vaření. Strávil několik dlouhých půlhodin tím, že poslouchal, jak Timothy hovoří o svém zdraví a o tom, jaké účinky na něj má barva.

Barva? Poirot se zamračil. I někdo jiný říkal něco o barvě — pan Entwhistle?

Mluvilo se také o jiném malování. Pierre Lansquenet jako malíř. Malby Cory Lansquenetové, nad nimiž se rozplývala slečna Gilchristová a pohrdavě ušklíbala Susan. „Jako pohlednice," řekla. „Beztak je podle pohlednic malovala."

Slečnu Gilchristovou to velice rozčílilo a ostře odsekla, že drahá paní Lansquenetová vždycky malovala podle přírody.

„Ale vsadím se, že podváděla," řekla Susan Poirotovi, když slečna Gilchristová odešla z pokoje. „Vlastně vím určitě, že podváděla, i když tím tu babku nebudu rozčilovat."

„A jak to víte?"

Poirot sledoval pevnou, sebejistou linii Susaniny brady.

Ta si bude vždycky jistá, pomyslel si. A jednou si možná bude příliš jistá…

Susan pokračovala.

„Já vám to řeknu, ale před Gilchristovou to neopakujte. Jeden obrázek je z Polflexan Harbour, je na něm jeskyně, maják a molo — prostě takové ty věci, které si amatérští malíři obvykle naskicují první. Jenže molo ve válce vyhodili do povětří, a protože ten obrázek tety Cory vznikl nedávno, tak to asi sotva může být podle přírody, že? Ale na pohlednicích, které tam prodávají, molo ještě pořád je. V zásuvce v ložnici jedna taková byla. Takže bych řekla, že teta Cora začala tam dole ‚hrubou skicu' a pak tajně doma obrázek dodělala podle pohlednice! Je to zvláštní, na jakých hloupostech lidi přistihnete, ne?"

„Ano, je to zvláštní, jak říkáte." Odmlčel se a pak se rozhodl, že to byla docela dobrá nahrávka.

„Vy si mě nepamatujete, madame," řekl, „ale já vás ano. Tohle není poprvé, co vás vidím."

Nechápavě se na něj dívala. Poirot s potěšením pokýval.

„Ano, ano, je to tak. Seděl jsem v automobilu, hodně zabalený, a přes okénko jsem vás viděl. Mluvila jste s jedním mechanikem v garáži. Nevšimla jste si mě — to je přirozené — sedím v autě — postarší zachumlaný cizinec. Ale já jsem si všiml vás, protože jste mladá a hezká a stojíte na slunci. Když tedy přijedu sem, řeknu si: ‚*Tiens*! To je náhoda!‘ “

„V garáži? Kde? Kdy to bylo?“

„Ale celkem nedávno — týden — ne, víc. Teď právě,“ prohlásil Poirot neupřímně, protože si velmi přesně vybavoval garáž u Královského erbu, „si nevzpomínám kde. Hodně cestuji po celé zemi.“

„A hledáte vhodný dům, který byste mohl koupit pro své uprchlíky.“

„Ano. Je toho tolik, co je třeba brát v úvahu, pochopte. Cena — okolí — vhodnost k přestavbě.“

„Asi budete muset dům hodně předělat, viďte. Spoustu příšerných přepážek.“

„V ložnicích ano, to jistě. Ale většiny pokojů tady v přízemí se nedotkneme.“ Odmlčel se, než pokračoval. „Jste z toho smutná, madame, že vaše staré rodinné sídlo dostanou takto do rukou cizinci?“

„Jistěže ne.“ Susan se zatvářila pobaveně. „Já myslím, že je to naopak výborný nápad. Tak, jak je, už v něm dnes nikdo žít nemůže. A já nemám proč být sentimentální. Můj starý domov to není. Moje matka a otec žili v Londýně. Jen jsme sem občas jezdili na Vánoce. Když mám být upřímná, připadal mi vždycky dost příšerný — skoro neslušný chrám bohatství.“

„Dnes jsou oltáře jiné. Všechno je vestavěné, světla jsou skrytá, všechno je nákladně jednoduché. Ale bohatství dosud má svoje chrámy, madame. Vyrozuměl jsem — nejsem doufám indiskrétní — že i vy sama plánujete takovou stavbu? Všechno *de luxe* — a na náklady se nehledí.“

Susan se zasmála.

„To není chrám — to jsou prostory k podnikání.“

„Na jméně patrně nezáleží… Ale bude to stát hodně peněz — je to pravda, že?“

„Všechno je dnes příšerně drahé. Ale počáteční náklady se myslím vyplatí.“

„Povězte mi něco víc o těch svých plánech. Žasnu, když vidím krásnou mladou ženu, která je tak praktická, tak schopná. Za mého mládí — je to dávno, připouštím — krásné ženy myslely jen na své radosti, na kosmetiku — na *la toilette*.“

„Na svoje obličeje myslí ženy hodně dodneška. A to je příležitost pro mě.“

„Povězte mi o tom něco.“

A ona mu to skutečně pověděla. Pověděla mu to s bohatými detaily a podvědomě prozradila i mnoho na sebe. Ocenil její obchodnickou prozíravost, smělost plánů i pozornost věnovanou detailům. Umí odvážně, zeširoka plánovat a nepodstatnosti odsunovat stranou. Možná je trochu bezohledná, ale to ti, kdo plánují ve velkém, být musí.

Díval se na ni a řekl:

„Ano, budete mít úspěch. Půjdete vpřed. Je štěstí, že vás neomezuje chudoba jako tolik jiných. Bez počáteční investice se člověk daleko nedostane. Mít takové tvůrčí myšlenky a nemoci je uskutečnit pro nedostatek peněz — to by bylo nesnesitelné!“

„Ano, to bych skutečně nesnesla! Ale byla bych peníze tak či onak získala — sehnala bych někoho, aby mě podpořil.“

„Aha! No jistě, váš strýc, jemuž patřil tento dům, byl bohatý. I kdyby byl nezemřel, byl by vás, jak vy říkáte, ‚založil‘.“

„Ale kdepak. Strýček Richard byl trochu staromódní, pokud šlo o ženy. Kdybych byla muž —“ Po tváři jí přelétl výraz hněvu. „Strašně mě rozčílil.“

„Chápu — ano, chápu…“

„Staří by neměli stát mladým v cestě. Já — páni, omlouvám se.“

Hercule Poirot se zlehka zasmál a nakroutil si knír.

„Jsem starý, to ano. Ale mladé neomezuji. Není nikdo, kdo by čekal na mou smrt.“

„Strašná myšlenka.“

„Ale vy jste realistka, madame. Připusťme bez mučení, že svět je plný mladých lidí — ba dokonce i lidí ve středním věku — kteří trpělivě či netrpělivě čekají na smrt někoho, jehož odchod jim dá když ne bohatství, tak aspoň příležitost.“

„Příležitost!“ Susan se zhluboka nadechla. „Nic víc člověk nepotřebuje.“

Poirot, který se jí díval za záda, vesele prohlásil:

„A vida, váš manžel se přichází zapojit do naší malé debaty… Mluvíme, pane Banksi, o příležitosti. O zlaté příležitosti — příležitosti, kterou je třeba uchopit oběma rukama. Jak daleko člověka pustí svědomí? Povězte nám k tomu také něco!“

Ale nebylo mu souzeno vyslechnout si názor Gregoryho Bankse na příležitost nebo na cokoli jiného. Vlastně zjistil, že s Gregorym Banksem se prakticky nedá mluvit vůbec. Banks měl v sobě cosi podivně těkavého. Ať už z vlastní vůle nebo na přání své manželky se vyhýbal soukromým setkáním a tichým rozhovorům. Ne, „konverzace“ s Gregorym rozhodně úspěšná nebyla.

Poirot mluvil s Maude Abernethieovou — také o barvě (o jejím pachu) a jaké to bylo štěstí, že Timothy mohl přijet do Enderby, a jak to bylo od Helen laskavé, že své pozvání rozšířila i na slečnu Gilchristovou.

„Protože ona je skutečně velice užitečná. Timothy má tak často chuť na něco malého — a na cizím služebnictvu člověk nemůže chtít příliš mnoho, ale v té malé místnůstce vedle přípravny je plynový vařič, takže slečna Gilchristová tam může něco ohřát nebo připravit kakao a nikoho přitom neruší. A je velice ochotná přinášet a odnášet věci, je skutečně ochotná vyběhnout po schodech nahoru a dolů třeba tucetkrát za den. Ano, skutečně si myslím, že to byl zásah Prozřetelnosti, že ztratila nervy a nechtěla zůstat v domě sama, i když připouštím, že v té chvíli mě to dost rozzlobilo.“

„Ztratila nervy?“ To Poirota zajímalo.

Poslechl si od Maude vylíčení náhlého zhroucení slečny Gilchristové.

„Říkáte, že byla vyděšená? Ale nedokázala přesně říct proč? To je zajímavé. Velice zajímavé.“

„Já sama to přičítám opožděnému šoku.“

„Možná.“

„Jednou, během války, když dopadla bomba asi míli od nás, vzpomínám si, že Timothy —“

Poirot při zmínce o Timothym vypnul.

„Stalo se ten den něco zvláštního?“ zeptal se.

„Který den?“ Maude se tvářila nechápavě.

„Jak se slečna Gilchristová tak vyděsila.“

„Aha, tohle — ne, myslím, že ne. Zřejmě to v ní narůstalo už od chvíle, co odjela z Lytchett St. Mary, nebo to aspoň říkala. Když byla tam, zřejmě jí to nevadilo.“

A výsledkem, pomyslel si Poirot, byl otrávený řez svatebního dortu. Není divu, že po něčem takovém byla slečna Gilchristová vyděšená… A i když se odstěhovala do poklidné krajiny kolem Stansfield Grange, strach zůstal. Víc než zůstal. Rostl. Proč rostl? Pečovat o tak náročného hypochondra, jako je Timothy, musí být přece tak vyčerpávající, že nějaké obavy způsobené nervovým napětím by se v tom měly utopit.

Ale v domě bylo něco, co ve slečně Gilchristové vyvolávalo strach. Co? Ví to ona sama?

Když se po večeři ocitl na chvilku se slečnou Gilchristovou sám, vrhl se Poirot na toto téma s přehnanou zvědavostí cizince.

„Chápete jistě, že je pro mne nemožné zmínit se o té záležitosti před členy rodiny. Ale zajímá mě to. Koho by také nezajímalo. Brutální zločin — citlivá umělkyně napadena v osamělém domku. Strašné pro její rodinu. Ale patrně také strašné *pro vás*. Paní Maude Abernethieová mi sdělila, že vy jste tam v té době byla?“

„Ano, byla. A omluvte mě, pane Pontarliere, ale já o tom nechci mluvit.“

„Chápu — ano, jistě, naprosto chápu.“ Po tomto výroku Poirot čekal. A přesně jak si myslel, slečna Gilchristová o tom okamžitě mluvit začala.

Neslyšel od ní nic, co by už nevěděl předtím, ale sehrál svou roli s dokonalým soucitem, prokládal její řeč chápavými zvoláními a naslouchal s tak soustředěným zájmem, že slečna Gilchristová byla proti své vůli hluboce potěšena.

Teprve když dokonale vyčerpala všechna příslušná témata — co cítila ona sama, co řekl doktor a jak byl laskavý pan Entwhistle — postoupil Poirot opatrně k dalšímu tématu.

„Podle mě bylo od vás moudré, že jste nezůstala v tom domku sama.“

„To bych byla nemohla, pane Pontarliere. Skutečně bych nemohla.“

„Ne. Slyšel jsem, že jste se dokonce bála zůstat sama i v domě pana Timothyho Abernethieho během jejich návštěvy tady?“

Slečna Gilchristová se zatvářila provinile.

„Za to se strašně stydím. Bylo to hrozně hloupé. Zmocnila se mě taková panika — opravdu nevím proč.“

„Ale samozřejmě že je jasné proč. Právě jste se zotavila ze zákeřného pokusu otrávit vás —“

Na to slečna Gilchristová povzdechla a prohlásila, že ona to prostě nechápe. Proč by se ji někdo snažil otrávit?

„Ale to je jasné, moje milá madame — protože ten zločinec, ten vrah, si myslel, že víte něco, co by mohlo policii přivést na jeho stopu.“

„Ale co bych já mohla vědět? Nějaký příšerný tulák, poloviční šílenec.“

„Jestli to byl tulák. Připadá mi málo pravděpodobné —“

„Ale prosím vás, pane Pontarliere —“ slečna Gilchristová byla náhle velice rozčilená. „Takové věci ani nenaznačujte. Nechci tomu věřit.“

„Čemu nechcete věřit?“

„Nechci věřit tomu, že to nebyl — tedy — že to byl —“ Zmateně se odmlčela.

„A přesto,“ poznamenal bystře Poirot, „tomu věříte.“

„Ne, nevěřím. *Nevěřím*!“

„Ale já myslím, že ano. Proto jste vyděšená. Jste ještě vyděšená, viďte?“

„Ne, co jsem přijela sem, tak ne. Je tu tolik lidí. A taková příjemná rodinná atmosféra. Ne ne, tady mi všechno připadá v naprostém pořádku.“

„Zdá se mi — musíte omluvit můj zájem — jsem starý člověk, a do jisté míry nemocný, a většinu času trávím neplodným uvažováním o věcech, které mě zajímají — zdá se mi, že ve Stansfield Grange se muselo stát něco určitého, čím vaše obavy takříkajíc vyvrcholily. Lékaři dnes vědí, kolik se toho děje v našem podvědomí.“

„Ano, ano — já vím, že to tak říkají.“

„A já myslím, že vaše podvědomé obavy mohla vynést na povrch nějaká malá konkrétní událost, možná něco zcela nesouvisejícího, která sloužila, řekněme, jako ohnisko.“

Slečna Gilchristová to zřejmě nadšeně uznala.

„Máte určitě pravdu,“ pokývala.

„A co tedy myslíte, že bylo tou — ehm — nesouvisející událostí?“

Slečna Gilchristová okamžik přemýšlela a pak nečekaně řekla:

„Víte, pane Pontarliere, já myslím, že to byla ta jeptiška.“

Než Poirot mohl téma rozvinout, vešla Susan se svým manželem a vzápětí za nimi Helen.

Jeptiška… uvažoval Poirot… Kde já jsem v téhle záležitosti už slyšel něco o jeptišce?

Rozhodl se, že během večera nějak zavede hovor na jeptišky.

Devatenáctá kapitola

Celá rodina byla zdvořilá vůči panu Pontarlierovi, zástupci UNARCO. Jak dobře udělal, že se rozhodl představit iniciálami! Všichni přijali UNARCO jako samozřejmost — dokonce předstírali, že o něm všechno vědí! Jak lidé neradi připouštějí nevědomost! Jedinou výjimkou byla Rosamund, která se Poirota zeptala: „Ale co to je? Nikdy jsem o tom neslyšela.“ Naštěstí u toho právě nikdo jiný nebyl. Poirot jí organizaci představil takovým způsobem, že kdokoli jiný než Rosamund by se propadal studem, že nezná takovou proslulou světovou instituci. Rosamund ovšem jen neurčitě podotkla: „Zase už nějací uprchlíci. Mě už uprchlíci *unavují*.“ Vyslovila tak nahlas reakci mnohých, kteří ovšem byli obvykle příliš konvenční, než aby se vyjádřili takhle upřímně.

Pan Pontarlier byl tedy nyní přijat — jako někdo, kdo sice představuje určitou nepříjemnost, ale kdo tu zároveň vlastně ani není. Stal se jakousi cizokrajnou dekorací. Obecný názor byl, že ho sem Helen zrovna na tenhle víkend pouštět nemusela, ale když už je tady, je třeba si s tím poradit. Naštěstí ten podivný malý cizinec zřejmě mnoho anglicky neuměl. Poměrně často nerozuměl tomu, co jste mu řekli, a když všichni mluvili víceméně najednou, zdálo se, že je docela ztracený. Zřejmě ho zajímali jen uprchlíci a poválečné podmínky a jeho slovník se týkal pouze těchto témat. Obyčejné klábosení ho patrně mátlo. Hercule Poirot, všemi víceméně zapomenut, se opřel v židli, upíjel kávu a pozoroval je, jako kočka pozoruje štěbetání, přílety a odlety hejna ptáků. Kočka ještě není připravena ke skoku.

Po čtyřiadvaceti hodinách slídění po domě a zkoumání jeho vybavení byli teď dědici Richarda Abemethieho připraveni ohlásit svůj výběr, a když to bude nezbytné, bojovat o něj.

Prvním námětem konverzace byl nejprve spodeovský dezertní servis, z nějž právě jedli moučník.

„Já už dlouho žít nebudu,“ oznámil Timothy slabým melancholickým hlasem. „A nemáme s Maude děti. Takže nám nestojí za to zatěžovat se zbytečnými věcmi. Ale ze sentimentálních důvodů bych přece jen rád měl tenhle dezertní servis. Připomíná mí staré dobré časy. Je už samozřejmě nemoderní, a pokud vím, dezertní servisy

dnes mají velmi malou cenu — ale přesto. S tím se úplně spokojím — leda možná ještě tu vykládanou komodu z bílého budoáru —“

„Pozdě, strýčku,“ prohlásil bezstarostně George. „Požádal jsem dneska ráno Helen, aby ten spodeovský servis dala stranou mně.“ Timothy ve tváři zfialověl.

„Dala stranou — dala stranou? Jak to myslíš? Na ničem jsme se ještě nedohodli. A k čemu ty potřebuješ dezertní servis? Nejsi ženatý.“

„No, víš, já spodeovský porcelán sbírám. A tohle je skutečně nádherný exemplář. Ale tu vykládanou komodu si klidně vezmi, strýčku. Tu bych nechtěl ani náhodou.“ Timothy odbyl vykládanou komodu mávnutím ruky. „Tak počkej, chlapečku. Takhle se chovat nemůžeš. Já jsem starší než ty — a jsem Richardův jediný žijící bratr. Ten dezertní servis je můj.“

„A proč si nevezmeš drážďanský servis, strýčku? Je to taky moc pěkná práce a určitě na něj máš taky spoustu sentimentálních vzpomínek. Zkrátka ten Spode je můj. Kdo dřív přijde, ten dřív mele.“

„Nesmysl — nic takového!“ zuřil Timothy.

Maude se do toho ostře vložila:

„Prosím nerozčiluj svého strýce, Georgi. Velice mu to škodí. Samozřejmě že si ten servis vezme, když chce! Právo prvního výběru má on a vy mladí musíte počkat až potom. Jak správně říká, byl Richardův bratr, a ty jsi jen synovec.“

„A řeknu ti jedno, mladíku!“ Timothy byl zlostí rozpálený doběla. „Kdyby byl Richard sepsal pořádnou poslední vůli, tak by rozdělení veškerého zdejšího vybavení bylo výhradně v mých rukou. Tak *měl* být majetek odkázán, a pokud nebyl, nemůžu než předpokládat *nečistý nátlak*. Ano — a opakuji to — *nečistý nátlak*.“

Timothy se na svého synovce zle zamračil.

„Směšná závěť,“ dodal ještě. „Absurdní!“

Opřel se, položil si ruku na srdce a zasténal:

„Tohle mi strašně škodí. Mohl bych dostat — trochu brandy?“

Slečna Gilchristová pro ni spěchala a vrátila se s malou sklenkou tohoto povzbuzujícího prostředku.

„Tady ji máte, pane Abernethie. Prosím — prosím, nerozčilujte se. Neměl byste si jít raději lehnout?“

„Neblázněte.“ Timothy polkl brandy. „Do postele? Mám v úmyslu hájit své zájmy.“

„Skutečně, Georgi, překvapuješ mě,“ řekla Maude. „To, co tvůj strýc říká, je naprostá pravda. Jeho přání mají přednost. Jestli chce ten spodeovský dezertní servis, tak ho bude mít!“

„Stejně je příšerný,“ podotkla Susan.

„Ty sklapni, Susan,“ okřikl ji Timothy.

Hubený mladík, který seděl vedle Susan, zvedl hlavu. Hlasem poněkud ječivějším než obvykle vyštěkl:

„Nemluvte takhle s mojí manželkou!“ a začal se zvedat ze židle.

Susan ho rychle mírnila: „To je v pořádku, Gregu. Mně to nevadí.“

„Ale mně ano.“

Do věci se vložila Helen:

„Myslím, že by od tebe bylo šlechetné, Georgi, kdybys ten servis přenechal svému strýčkovi.“

Timothy pohoršené vybuchl: „On mi nemá co ‚přenechávat‘!“

Ale George se lehce uklonil Helen a řekl: „Tvoje přání je mi rozkazem, teto Helen. Vzdávám se svého nároku.“

„Ty jsi ho stejně doopravdy nechtěl, viď?“ dodala Helen. Vrhl na ni pronikavý pohled a pak se zasmál: „S tebou je ta potíž, teto Helen, že jsi moc chytrá! Vidíš víc, než vidět máš. Neboj, strýčku Timothy, ten Spode je tvůj. To byl ode mě jen takový vtip.“

„Vtip!“ Maude Abernethieová plála rozhořčením. „Tvůj strýc mohl dostat infarkt!“

„Tomu nevěř,“ smál se George. „Strýček Timothy nás nejspíš přežije všechny. Znáte to, vrzavá brána nejdéle stojí.“

Timothy se výhružně naklonil dopředu. „Nedivím se,“ řekl, „že byl Richard tebou zklamaný.“

„Jak to myslíš?“ Georgeovi vyprchalo z tváře veselí. „Přijel jsi sem po Mortimerově smrti a čekal jsi, že převezmeš jeho místo — čekal jsi, že tě Richard udělá svým dědicem, co? Jenže chudák můj bratr tě brzo prokoukl. Dobře věděl, kam by se ty peníze poděly, kdybys je dostal do ruky ty. Překvapuje mě, že ti vůbec nechal aspoň část svého majetku. Věděl, kam přijde. Koně, hazard, Monte Carlo,

cizí kasina. A možná ještě něco horšího. Podezříval tě z toho, že nehraješ rovně, viď?“

Georgeovi se po obou stranách nosu objevila bílá čára a on tiše odpověděl:

„Neměl by sis dávat lepší pozor na to, co říkáš?“

„Nebylo mi tak dobře, abych sem mohl přijet na pohřeb,“ pokračoval Timothy pomalu, „ale Maude mi vyprávěla, *co řekla Cora*. Cora byla vždycky hloupá — ale něco na tom být mohlo! A jestli ano, tak vím, koho *já* bych podezíral —“

„Timothy!“ Maude vstala — klidná, pevná, pravá věž síly. „Máš za sebou velice únavný večer. Musíš myslet na svoje zdraví. Nemůžu připustit, abys zase onemocněl, pojď se mnou nahoru. Musíš si vzít sedativum a jít si rovnou lehnout. Timothy a já, Helen, si vezmeme ten spodeovský servis a vykládanou komodu jako vzpomínku na Richarda. Doufám, že proti tomu nikdo nic nemá?“

Přejela pohledem po shromážděných. Nikdo nepromluvil a ona vyšla ven spolu s Timothym, kterého vedla za loket, a mávnutím ruky odmítla slečnu Gilchristovou, která nerozhodně postávala u dveří.

Když odešli, byl George první, kdo promluvil.

„*Femme formidable!*“ řekl. „To tetu Maude přesně vystihuje. Strašně nerad bych jí někdy kladl překážky při jejím triumfálním tažení.“

Slečna Gilchristová se rozpačitě zase posadila a zamumlala:

„Paní Abernethieová je velice laskavá.“

Nikdo ale její poznámku neocenil.

Michael Shane se náhle zasmál a řekl: „Víte, že já si to všechno docela užívám? ‚*Dědictví Voyseyových*‘ ve skutečném životě. Mimochodem, Rosamund a já chceme ten malachitový stolek ze salonu.“

„To ne!“ vykřikla Susan. „Ten chci já.“

„A je to tady zase,“ obrátil George oči v sloup.

„No, ale nemusíme se kvůli tomu rozčilovat,“ prohlásila Susan. „Já ho chci pro svůj nový salon krásy. Jenom jako barevný tón — a položím na něj krásnou kytici voskových květin. Bude to vypadat úžasně. Voskové květiny seženu snadno, ale zelený malachitový stolek tak obvyklý není.“

„Ale, miláčku,“ namítla Rosamund, „právě proto ho chceme. Pro nové představení. Jak říkáš — barevný tón —a navíc dobový. A buď voskové květiny nebo vycpaní kolibříci. Bude to přesně ono.“

„Chápu, jak to myslíš, Rosamund,“ kývla Susan. „Ale nemyslím si, že bys měla tak silný argument jako já. Na jevišti můžeš mít malachitový stolek klidně malovaný — bude to vypadat stejně. Ale pro svůj *salon* potřebuji originál.“

„Poslyšte, dámy,“ navrhl George, „co nějaké sportovní řešení? Třeba si o něj hodit mincí? Nebo sejmout karty? Oboje by bylo stejně dobové jako ten stolek.“ Susan se mile usmála.

„Zítra si o tom s Rosamund promluvíme,“ řekla. Jako obvykle se zdálo, že si je naprosto jistá sama sebou. George se se zájmem díval z její tváře na Rosamundinu a zpět. Rosamund se tvářila neurčitě, jakoby nepřítomně. „Na kterou si vsadíš, teto Helen?“ zeptal se. „Já bych řekl, že šance jsou vyrovnané. Susan má odhodlání, ale Rosamund je tak úžasně přímočará.“

„Nebo možná ne kolibříky,“ řekla Rosamund. „Z některé z těch velkých čínských váz by byla krásná lampa, se zlatým stínidlem.“

Slečna Gilchristová se rychle snažila uklidnit situaci. „Tenhle dům je plný krásných věcí,“ řekla. „Ten zelený stolek by se určitě ve vašem novém podniku báječně vyjímal, paní Banksová. Nikdy jsem takový neviděla. Musí mít velikou cenu.“

„Samozřejmě se odečte z mého podílu na dědictví,“ řekla Susan.

„Moc se omlouvám — tak jsem to nemyslela —“ Slečna Gilchristová byla ztělesněním zmatku.

„Může se odečíst z *našeho* podílu na dědictví,“ připomněl Michael. „I s těmi voskovými květinami.“

„Vypadají na tom stolku tak vhodně,“ mumlala slečna Gilchristová. „Skutečně umělecké. Moc krásné. Sladké.“

Ale dobře míněným poznámkám slečny Gilchristové nikdo nevěnoval pozornost.

„Susan ten stolek *chce*,“ řekl Greg znovu svým vysokým nervózním hlasem.

Na chviličku to všechny zneklidnilo, jako by zaslechli falešný tón.

Helen se rychle zeptala:

„A co ty doopravdy chceš, Georgi? Když vynecháme ten spodeovský servis?“

George se zasmál a napětí povolilo.

„Já vím, bylo to trochu sprosté, takhle provokovat starého Timothyho,“ řekl. „Ale on je opravdu neuvěřitelný. Tak dlouho bylo ve všem po jeho, že už je z toho patologický stav.“

„Invalidovi musíte vyhovět, pane Crossfielde,“ namítla slečna Gilchristová.

„Naprosto zdravý starý hypochondr, nic jiného není,“ odsekl George.

„Samozřejmě že není,“ souhlasila Susan. „Nevěřím, že by mu bylo třeba to nejmenší; co ty myslíš, Rosamund?“

„Cože?“

„Jestli je něco se strýčkem Timothym.“

„Ne — ne, myslím, že ne,“ odpověděla Rosamund neurčitě. Pak se omluvila: „Promiňte. Přemýšlela jsem o tom, jak by se ten stolek dal nejlépe nasvítit.“

„Vidíte,“ triumfoval George. „Žena jedné myšlenky. Tvoje manželka je nebezpečná osoba, Michaeli. Doufám, že si to uvědomuješ.“

„Uvědomuji,“ odpověděl Michael dost ponuře.

George pokračoval a zdálo se, že se skvěle baví.

„Bitva o stolek! Bude vybojována zítra — zdvořile — ale s chmurnou neústupností. Měli bychom se postavit na něčí stranu. Já sázím na Rosamund, která vypadá tak sladká a poddajná, ale není. Manželé budou předpokládám podporovat vlastní manželky. Slečno Gilchristová? Vy jste zřejmě na Susanině straně.“

„Ale pane Crossfielde, neodvážila bych se —“

„Teto Helen?“ George nervóznímu štěbetání slečny Gilchristové nevěnoval pozornost. „Ty máš rozhodující hlas. Aha, vlastně — zapomněl jsem. Pane Pontarliere?“

„Pardon?“ Hercule Poirot vypadal, že netuší, o čem je řeč.

George uvažoval o tom, že mu vysvětlí situaci, ale rozhodl se, že bude lepší to nedělat. Ten chudák stará nepochopil ani slovo z toho, co se tu dělo. Řekl: „Jen takový rodinný vtip.“

„Ano, ano, rozumím.“ Poirot se přátelsky usmál.

„Takže ty máš rozhodující hlas, teto Helen. Na čí straně jsi ty?“

Helen se usmála.

„Třeba ho chci sama, Georgi.“

Pak záměrně změnila téma a obrátila se ke svému cizímu hostu.

„Tohle všechno pro vás asi musí být velice nudné, viďte, pane Pontarliere?“

„Vůbec ne, madame. Považuji si za čest, že se smím účastnit vašeho rodinného sezení —“ uklonil se. „Rád bych řekl — nedovedu tak přesně vyjádřit se — moji lítost, že dům musí přejít z vašich rukou do rukou cizích. Je to jistě — velký smutek.“

„Ale ne, my toho vůbec nelitujeme,“ ujistila ho Susan.

„Jste velmi laskavá, madame. Bude to, dovolte mi říci vám, dokonalost pro mé staré oběti pronásledování. Takový přístav! Takový klid! Prosím, abyste na to vzpomněli, až přijdou zlé pocity, jak přijít musí. Slyšel jsem, že se také jednalo, aby tu byla škola — ne obyčejná škola, klášterní — vedená *religieuses* — myslím říkáte ‚jeptišky‘? Možná by vám bylo tak milejší?“

„Vůbec ne,“ odpověděl George.

„Svaté srdce Mariino,“ pokračoval Poirot. „Naštěstí, díky laskavosti neznámého dobrodince, jsme mohli učinit o něco větší nabídku.“ Obrátil se přímo ke slečně Gilchristové. „Vy nemáte jeptišky ráda, myslím?“

Slečna Gilchristová se zarděla a vypadala v rozpacích. „Ale pane Pontarliere, nesmíte — totiž, není v tom nic osobního. Ale prostě si nemyslím, že je správné uzavřít se takhle před světem — totiž není to nutné a vlastně je to skoro sobecké, i když samozřejmě ne ty učitelky, a také ty, které pracují pro chudé — protože to jsou určitě naprosto nesobecké ženy a činí mnoho dobrého.“

„Já si prostě neumím představit, jak někdo může chtít být jeptiškou,“ podotkla Susan.

„Je to moc slušivé,“ podotkla Rosamund. „Vzpomínáš — když loni znovu uvedli *Zázrak*. Sonia Wellsová vypadala tak úžasně, že se to ani vypovědět nedá.“

„Já jen nechápu,“ přidal se George, „proč by mělo Všemohoucího těšit, že se někdo obléká do středověkých šatů? Protože nic jiného

ty jejich hábity nejsou. Strašně nešikovné, nehygienické a nepraktické.“

„A všechny v nich vypadají stejně, že?“ řekla slečna Gilchristová. „Je to hloupé, já vím, ale docela jsem se lekla, když jsem byla u paní Abernethieové a ke dveřím přišla jeptiška vybírat na charitu. Najednou jsem si myslela, že je to stejná jeptiška, která přišla ke dveřím ten den, co bylo soudní vyšetřování chudinky paní Lansquenetové v Lytchett St. Mary. Chápejte, měla jsem dokonce pocit, jako by mě sledovala!“

„Já jsem myslel, že jeptišky chodí vybírat vždycky ve dvou,“ podotkl George. „Jednou na tom byla založená nějaká detektivka.“

„Tentokrát byla jen jedna,“ řekla slečna Gilchristová. „Třeba musí šetřit,“ dodala neurčitě. „A stejně to nemohla být stejná jeptiška, protože tamta vybírala na varhany do kostela u svatého — myslím Barnabáše — a tahle na něco docela jiného — mělo to něco společného s dětmi.“

„Ale obě měly stejný typ obličeje?“ ptal se Hercule Poirot. Vypadalo to, že ho to zajímá. Slečna Gilchristová se k němu obrátila.

„Ano, to musí být ono. Horní ret — skoro jako by měla knírek. Víte, myslím, že tohle mě doopravdy polekalo — byla jsem zrovna hodně nervózní a vzpomněla jsem si na ty historky, co se ve válce vyprávěly o jeptiškách, které byly vlastně muži a patřily k Páté koloně a přistály padákem. Samozřejmě že to byla ode mě hloupost. Potom jsem to už věděla.“

„Jeptiška, to by bylo dobré přestrojení,“ podotkla Susan zamyšleně. „Schová to nohy.“

„Pravda je ta,“ přidal se George, „že člověk se jen moc málokdy na někoho podívá opravdu pořádně. Proto třeba svědkové u soudu říkají každý úplně něco jiného. To byste se divili. Stejného člověka občas popíšou jako velkého — malého; hubeného — podsaditého; světlého — tmavého; oblečeného v tmavém — světlém — obleku, a tak dál. *Jeden* svědek bývá obvykle spolehlivý, jenže musíte přijít na to, kdo to je.“

„Další divná věc je,“ pokračovala Susan, „že občas člověk zahlédne sám sebe nečekaně v zrcadle a neví, kdo to je. Připadá mu

jenom nějak povědomý. A člověk si řekne — tohohle bych přece měl docela dobře znát… a pak si najednou uvědomí, že je to on sám!“

George dodal: „A ještě těžší by to bylo, kdyby ses mohla opravdu vidět — ne jako obraz v zrcadle.“

„Proč?“ zeptala se Rosamund s nechápavým výrazem.

„Protože, pochop, nikdo nikdy sám sebe nevidí — *tak, jak ho vidí ostatní*. Vždycky se vidí v *zrcadle* — takže jako převrácený obraz.“

„Ale proč je to jiné?“

„No jistě,“ vyhrkla Susan. „Musí být. Protože lidi nikdy nemají obě strany obličeje stejné. Obočí se liší, ústa jsou třeba na jedné straně víc zvednutá, a nosy nejsou docela rovné. Můžeš to vidět s tužkou — má někdo tužku?“

Někdo vytáhl tužku a začali experimentovat; přikládali tužku k jedné a druhé straně nosu a smáli se těm nápadným rozdílům v úhlech.

Atmosféra byla teď mnohem lehčí. Všichni byli v dobré náladě. Už to nebyli dědicové Richarda Abernethieho, kteří se shromáždili kvůli dělení majetku. Byli normální veselá skupina lidí, kteří přijeli na víkend na venkov.

Jen Helen Abernethieová mlčela a zjevně myslela na něco jiného.

Hercule Poirot se s povzdechem zvedl a popřál své hostitelce zdvořile dobrou noc.

„A možná, madame, bych měl také říci sbohem. Můj vlak odjíždí zítra ráno v devět hodin. To je velmi brzo. poděkuji vám tedy hned za vaši laskavost a pohostinnost. Datum převzetí — to domluvím s panem Entwhistlem. Samozřejmě podle toho, jak se to bude hodit vám.“

„Může to být kdykoli, pane Pontarliere. Já — já jsem už dokončila všechno, co jsem sem přijela udělat.“

„Vrátíte se teď do své vily na Kypru?“

„Ano.“ Rty Helen Abernethieové se prohnuly v mírném úsměvu.

Poirot podotkl: „Jste ráda, ano. Nelitujete?“

„Že odjíždím z Anglie? Nebo že odjíždím odtud?“

„Myslel jsem — že odjíždíte odtud?“

„Ne, ne. Není to k ničemu dobré, lpět na minulosti. Člověk ji musí nechat za sebou.“

„Když může.“ Poirot nevinně zamrkal a omluvně se rozhlédl po skupině nevinných tváří, která ho obklopovala.

„Občas se stává, že minulost se nedá opustit, nedovolí odložit v zapomnění? Stojí člověku za ramenem — říká: ‚*Já jsem ještě neskončila*.‘ “

Susan se pochybovačně zasmála. Poirot pokračoval:

„Já mluvím vážně — ano.“

„Chcete říct,“ ujasňoval si Michael, „že vaši uprchlíci, až sem přijdou, nebudou schopni nechat svoje utrpení úplně za sebou?“

„Nemyslel jsem svoje uprchlíky.“

„Myslel nás, miláčku,“ řekla Rosamund. „Myslí strýčka Richarda a tetu Coru a tu sekerku a to všechno.“

Obrátila se k Poirotovi.

„Je to tak, ne?“

Poirot na ni hleděl bez výrazu. Pak se zeptal:

„Proč si to myslíte, madame?“

„Protože jste detektiv, ne? Proto jste tady. To NARCO, nebo jak tomu říkáte, je přece nesmysl, není?“

Dvacátá kapitola

I.

Na chvilku zavládlo téměř nesnesitelné napětí. Poirot ho cítil, ačkoli sám nespustil oči z klidné, krásné Rosamundiny tváře.

Trochu se uklonil a řekl: „Váš bystrozrak je obdivuhodný, madame.“

„Ani ne,“ odpověděla Rosamund. „Jednou mi vás někdo ukázal v restauraci. Vzpomněla jsem si.“

„Ale nezmínila jste se o tom — až doteď?“

„Připadalo mi, že bude větší zábava, když to neudělám,“ řekla Rosamund.

Michael řekl nedokonale ovládaným hlasem:

„Moje — milá.“

Poirot v té chvíli sjel pohledem k němu.

Michael měl vztek. A ještě něco — strach?

Poirot pomalu přejel očima po všech tvářích. Susan se zdála rozhněvaná a ostražitá, Gregoryho tvář byla mrtvá a uzavřená, slečna Gilchristové vypadala hloupě s ústy doširoka otevřenými. George hleděl ostražitě, Helen nervózně a s obavami…

To všechno bylo za těchto okolností normální. Přál si, aby byl mohl vidět jejich obličeje o zlomek vteřiny dřív, když z úst Rosamund zaznělo slovo „detektiv“. Protože teď už samozřejmě nebudou úplně stejné…

Narovnal se a uklonil se jim. Jeho mluva i jeho přízvuk byly teď o něco méně cizí.

„Ano,“ řekl, „jsem detektiv.“

Georgi Crossfieldovi se kolem nosu znovu objevily ony bílé rýhy, když se ptal: „Kdo vás sem poslal?“

„Byl jsem pověřen, abych prošetřil okolnosti smrti Richarda Abernethieho.“

„Kým?“

„To se vás v této chvíli netýká. Ale bylo by jistě výhodné, viďte, kdybyste si mohli být nad veškerou možnou pochybnost jisti, že Richard Abernethie zemřel přirozenou smrtí?“

„Samozřejmě že zemřel přirozenou smrtí. Kdo říká něco jiného?“

„Cora Lansquenetová to řekla. A Cora Lansquenetová je sama mrtvá.“

Místností jako kdyby prolétl zlý závan nervozity.

„Řekla to tady — v tomhle pokoji,“ vzpomínala Susan. „Ale nemyslela jsem si —“

„Vážně ne, Susan?“ George Crossfield ji přejel ironickým pohledem. „Snad už nemá cenu předstírat, ne? Nebudeš k panu Pontarlierovi upřímná?“

„Přece jsme si to mysleli všichni,“ řekla Rosamund. „A nejmenuje se Pontarlier — je to Hercules Nějaký.“

„Hercule Poirot — k vašim službám.“

Poirot se uklonil.

Nepřišly žádné výkřiky ohromení ani obav. Zdálo se, že jeho jméno jim neříká vůbec nic.

Polekalo je to méně než předtím slovo „detektiv“.

„Můžu se zeptat, k jakým závěrům jste došel?“ zeptal se George.

„On ti to neřekne, miláčku,“ řekla Rosamund. „Nebo jestli ti to řekne, tak to docela jistě nebude pravda.“

Byla jediná z celé společnosti, kdo se zřejmě bavil.

Hercule Poirot se na ni zamyšleně zadíval.

II.

Hercule Poirot tu noc nespal dobře. Byl znepokojený, ale nebyl si tak docela jistý, proč je znepokojený. Nejasné útržky hovoru, různé pohledy, zvláštní pohyby — všechno to v noční samotě mučivě získávalo na významu. Už dlouho byl na prahu spánku, a přitom spánek nepřicházel. Vždycky, když už skoro usínal, něco mu blesklo hlavou a zase ho probudilo. Barva — Timothy a barva. Olejová barva — pach olejové barvy — nějak spojený s panem Entwhistlem. Barva a Cora. Cořiny malby — pohlednice… Cora, která podváděla se svými obrazy… Ne, zpátky k panu Entwhistleovi — něco, co říkal pan Entwhistle — nebo to byl Lanscombe? Jeptiška, která přišla do domu v den, kdy zemřel Richard Abernethie. Jeptiška s knírkem.

Jeptiška v Stansfield Grange — a v Lytchett St. Mary. Příliš mnoho jeptišek najednou! Rosamund, které to jako jeptišce na jevišti moc slušelo. Rosamund — jak řekla, že on je detektiv — a všichni na ni zírali, když to řekla. Tak museli tenkrát zírat na Coru, když řekla: „Ale zavraždili ho přece, ne?“ Co to bylo, co tenkrát Helen Abernethieové připadalo „špatně“? Helen Abernethieová — zanechává minulost za sebou — odjíždí na Kypr… Helen, která upustila a rozbila poklop s voskovými květinami, když řekl — co to vlastně řekl? Nedokázal si vzpomenout přesně…

Pak usnul a ve spánku snil…

Snil o zeleném malachitovém stolku. Na něm stál skleněný poklop s voskovými květinami — jenže to celé bylo pomalováno hustou rudou olejovou barvou. Barvou krve. Cítil tu barvu a Timothy sténal a říkal: „Já umírám — umírám.“ A Maude stála vedle něj, vysoká a přísná, s velkým nožem v ruce, a přizvukovala mu: „Ano, to je konec…“ Konec — smrtelná postel, se svíčkami a modlící se jeptiškou. Kdyby jen viděl tvář té jeptišky, věděl by…

Hercule Poirot se vzbudil — a věděl!

Ano, tohle byl konec…

Ale ještě měl před sebou dlouhou cestu.

Přebíral nejrůznější střípky mozaiky.

Pan Entwhistle, pach barvy, Timothyho dům a něco, co v něm musí být — nebo může být… voskové květiny… Helen… rozbité sklo…

III.

Helen Abernethieová si ve svém pokoji dávala načas s odchodem na lůžko. Přemýšlela.

Seděla před toaletním stolkem, hleděla nevidoucíma očima na vlastní odraz v zrcadle.

Byla donucena přijmout do domu Hercule Poirota. Nechtěla to. Ale pan Entwhistle to postavil tak, že by se jí to bylo těžko odmítalo. A teď se to všechno prozradilo. Už nepřicházelo v úvahu nechat Richarda Abernethieho v klidu odpočívat v hrobě. A všechno to začalo těmi několika Cořinými slovy…

Ten den po pohřbu… Jak asi všichni vypadali, napadlo ji? Jak je viděla Cora? Jak vypadala ona sama?

Jak to říkal George? O tom, kdyby člověk mohl vidět sám sebe?

Taky nějaký citát použil. *Vidět se tak, jak nás vidí jiní*… Jak nás vidí jiní.

Oči, které nepřítomně hleděly do zrcadla, náhle zaostřily. Viděla sebe — ale vlastně ne sebe — ne sebe tak, jak ji vidí ostatní — ne tak, jak ji ten den viděla Cora.

Její pravé — ne, její levé obočí se klenulo trochu výš než pravé. Ústa? Ne, křivka úst byla symetrická. Kdyby potkala samu sebe, neviděla by asi příliš velké rozdíly oproti tomuto obrazu v zrcadle. Ne jako Cora.

Cora — ten obrázek se jí docela jasně vybavil… Cora v den pohřbu, hlavu nakloněnou ke straně — klade svou otázku — dívá se na Helen…

Náhle Helen pozvedla ruce k tváři. Řekla si: „*To nedává smysl… To nemůže dávat smysl*…“

IV.

Slečna Entwhistleová byla zvoněním telefonu vyrušena z příjemného snu o tom, jak hraje piket s královnou Mary.

Snažila se ho ignorovat — ale bylo vytrvalé. Ospale zvedla hlavu z polštáře a podívala se na hodinky vedle postele. Za pět minut sedm — kdo proboha může volat v tuhle hodinu? To musí být omyl.

Rozčilující zvonění pokračovalo. Slečna Entwhistleová povzdechla, popadla župan a došla do obývacího pokoje.

„Tady Kensington 675498,“ řekla přísně, když zvedla sluchátko.

„Tady Abernethieová. Helen Abernethieová. Můžu mluvit s panem Entwhistlem?“

„Dobré ráno, paní Abernethieová.“ To „dobré ráno“ moc srdečně neznělo. „Tady Entwhistleová. Je mi líto, ale bratr ještě spí. Já jsem také spala.“

„Moc se omlouvám,“ odříkávala, „ale je velice důležité, abych s vaším bratrem mluvila hned.“

„Nepočkalo by to na později?“

„Bohužel ne.“

„No tak tedy dobře.“

Slečna Entwhistleová byla nabroušená.

Zaklepala na bratrovy dveře a vešla.

„Zase ti Abernethieové,“ řekla trpce.

„Co? Abernethieové?“

„Paní Helen Abernethieová. Volá před sedmou ráno! To snad není pravda!“

„Paní Helen? Propána, skutečně zvláštní. Kde mám župan? Aha, děkuji.“

Za chvilku už říkal:

„Tady Entwhistle. To jste vy, Helen?“

„Ano. Strašně mě mrzí, že vás takhle tahám z postele. Ale jednou jste říkal, abych vám okamžitě zavolala, kdybych si vzpomněla, co mi připadalo špatně ten den po pohřbu, když nás Cora všechny šokovala tím prohlášením o Richardově zavraždění.“

„Á! Tak vy jste si vzpomněla!“

Helen zmateně pokračovala:

„Ano, ale nedává to smysl.“

„Když dovolíte, to posoudím já. Bylo to něco, čeho jste si všimla na některém člověku?“

„Ano.“

„Řekněte mi to.

„Zdá se to absurdní,“ řekla Helen omluvně, „ale jsem si tím dost jistá. Napadlo mě to, když jsem se včera večer dívala do zrcadla. Á…“

Překvapený výkřik vystřídal zvuk, který zněl v telefonu obzvlášť divně — tupá těžká rána, kterou pan Entwhistle vůbec nedokázal zařadit.

„Haló — haló — jste tam?“ volal naléhavě. „Helen, jste tam?… Helen…“

Dvacátá první kapitola

I.

Teprve po hodině složitého vyjednávání s operátory, nadřízenými operátorů a jinými, mohl pan Entwhistle konečně hovořit s Hercule Poirotem.

„Díky Bohu!“ prohlásil pan Entwhistle s omluvitelným podrážděním. „Centrála naprosto nebyla schopná se dovolat.“

„Není divu. Sluchátko bylo vyvěšené.“

Poirot to říkal tak pochmurným tónem, že jeho posluchač okamžitě zbystřil pozornost.

„Stalo se něco?“

„Ano. Pokojská našla před dvaceti minutami paní Helen Abernethieovou ležet u telefonu v pracovně. Byla v bezvědomí. Těžký otřes mozku.“

„Chcete říct, že ji někdo udeřil do hlavy?“

„Myslím, že ano. Je tu samozřejmě určitá možnost, že upadla a uhodila se hlavou o mramorovou zarážku dveří, ale já osobně si to nemyslím, a pokud jde o doktora, ten si to nemyslí také.“

„Zrovna mi telefonovala. Divil jsem se, proč jsme byli tak náhle přerušeni.“

„Tak to *vám* tedy telefonovala? A co říkala?“

„Před nějakou dobou se mi zmínila, že tehdy, když Cora Lansquenetová tvrdila, že její bratr byl zavražděn, měla ona sama pocit, že je něco špatně — divně — nevěděla přesně, jak to říct — bohužel si nedokázala vzpomenout, proč ten pocit měla.“

„A najednou si vzpomněla?“

„Ano.“

„A volala vám, aby vám to řekla?“

„Ano.“

„*Eh bien*.“

„Žádné *eh bien*,“ odsekl podrážděně pan Entwhistle. „Začala mi to říkat, ale byla přerušena.“

„Kolik toho řekla?“

„Nic podstatného.“

„Odpusťte, *mon ami*, ale to posoudím *já*, ne vy. Co přesně říkala?“

„Připomněla mi, že jsem ji žádal, aby mi dala hned vědět, kdyby si vzpomněla, co jí to tehdy přišlo divné. Řekla, že si vzpomněla, ale že to ‚nedává smysl‘.

Ptal jsem se, jestli se to týká někoho z lidí, kteří tam ten den byli, a ona odpověděla, že ano. Říkala, že na to přišla, když se dívala do zrcadla —“

„Ano?“

„To bylo všechno.“

„Nenaznačila nijak, koho z těch lidí se to týkalo?“

„Kdyby mi řekla *tohle*, tak bych vám to pravděpodobně sdělil, co myslíte?“ kysele odpověděl pan Entwhistle.

„Omlouvám se, *mon ami*. Samozřejmě že byste mi to sdělil.“

Pan Entwhistle podotkl:

„Budeme muset počkat, až zase nabude vědomí, teprve pak se to dozvíme.“

„To bude možná trvat dost dlouho,“ odpověděl vážně Poirot. „A možná se to nestane nikdy.“

„To je to tak zlé?“ Panu Entwhistleovi se trochu třásl hlas.

„Ano — je to tak zlé.“

„Ale — to je příšerné, Poirote!“

„Ano, je to příšerné. A proto si nemůžeme dovolit čekat. Ukazuje to, že máme co do činění s někým, kdo je buď naprosto bezohledný, nebo tak vyděšený, že výsledek je stejný.“

„Ale počkejte, Poirote. Co Helen? Mám o ni strach. Jste si jistý, že bude na Enderby v bezpečí?“

„Ne, nebyla by v bezpečí. Proto také není na Enderby. Už přijela sanitka a veze ji do sanatoria, kde bude mít speciální ošetřovatelky a nikdo, ať z rodiny nebo ne, k ní nebude smět.“

„To se mi ulevilo! Byla by mohla být v nebezpečí,“ povzdechl pan Entwhistle.

„Docela určitě by byla v nebezpečí!“

Pan Entwhistle hovořil s velkým pohnutím.

„Helen Abernethieové si hluboce vážím. Odjakživa. Je to žena velice výjimečného charakteru. Je možné, že v jejím životě jsou věci — jak bych to řekl — o kterých mlčí.“

„O některých věcech mlčí?“

„Vždycky jsem měl dojem, že je to tak.“

„Proto ta vila na Kypru. Ano, to mnohé vysvětluje…“

„Nechci, abyste si začal myslet —“

„Nemůžete mi zabránit myslet. Ale teď mám pro vás takový malý úkol. Okamžik.“

Chvilku bylo ticho a pak se zase ozval Poirotův hlas:

„Musel jsem se přesvědčit, že nikdo neposlouchá. Všechno je v pořádku. Tak tedy, chci, abyste pro mě něco udělal. Musíte se připravit na cestu.“

„Na cestu?“ Pan Entwhistle to opakoval trochu s obavami. „Aha, chápu — chcete, abych přijel na Enderby?“

„Vůbec ne. Tady to mám v rukou já. Ne, nebudete muset cestovat tak daleko. Vaše cesta vás nezavede příliš daleko od Londýna. Pocestujete do Bury St. Edmunds — (*Ma foi!* Ta vaše anglická městečka mají ale jména!) a tam si najmete auto a pojedete do Forsdyke House. Je to nervové sanatorium. Ptejte se po doktoru Penrithovi a vyžádejte si od něj detaily o jednom nedávno propuštěném pacientovi.“

„O jakém pacientovi? A stejně —“ Poirot ho nenechal domluvit.

„Jméno toho pacienta je Gregory Banks. Zjistěte, na jakou formu duševní nemoci byl léčen.“

„Chcete říct, že Gregory Banks je šílenec?“

„Pšt! Dávejte si pozor na to, co říkáte. A teď — ještě jsem nesnídal a vy, jak tuším, jste také nesnídal?“

„Ještě ne. Měl jsem obavy —“

„To chápu. Pak tedy, prosím vás, snězte snídani, odpočiňte si. Do Bury St. Edmunds jede vhodný vlak ve dvanáct hodin. Pokud budu mít nějaké další zprávy, zatelefonuji vám, ještě než vyjedete.“

„Dávejte si pozor *na sebe*, Poirote,“ kázal pan Entwhistle starostlivě.

„No to jistě. Já nechci dostat ránu do hlavy mramorovou zarážkou. Můžete si být jist, že nezanedbám žádné bezpečnostní opatření. A teď — aspoň zatím — na shledanou.“

Poirot uslyšel zvuk pokládaného sluchátka na druhém konci a pak slaboulinké druhé cvaknutí — a sám pro sebe se usmál. Někdo položil sluchátko telefonu v hale.

Vyrazil tam. Nikdo tam nebyl. Po špičkách došel ke komoře pod schody a nahlédl dovnitř. V té chvíli vstoupil dveřmi pro služebnictvo Lanscombe, nesl tác s toastem a stříbrnou kávovou konvicí. Když viděl Poirota vycházet z komory, zatvářil se poněkud překvapeně. „Snídaně je připravena v jídelně, pane,“ řekl. Poirot si ho zamyšleně prohlížel. Starý komorník vypadal bledý a otřesený. „Odvahu,“ řekl Poirot a poplácal ho po rameni. „Všechno dobře dopadne. Nebylo by moc složité donést mi šálek kávy do mého pokoje?“

„Samozřejmě že ne, pane. Pošlu tam Janet, pane.“ Lanscombe nesouhlasně hleděl za Poirotem, stoupajícím do schodů. Poirot byl oblečen v exotickém hedvábném županu se vzorem trojúhelníků a čtverců.

Cizinci! pomyslel si trpce Lanscombe. Cizinci v domě! A paní Helen má otřes mozku! Já nevím, kam to všechno spěje. Nic už není jako dřív, co pan Richard zemřel. Když Hercule Poirot dostal od Janet svou kávu, byl už oblečen. Pokojská s povděkem přijala jeho soucitné mumlání, zvlášť když náležitě zdůraznil, jaký šok to pro ni musel být, když paní Abernethieovou našla.

„To máte pravdu, pane, jak jsem se lekla, když jsem otevřela dveře do pracovny a vešla s vysavačem a tam jsem viděla paní ležet, na to do smrti nezapomenu. Ležela tam — a já jsem myslela, že je určitě mrtvá. Musela omdlít, když stála u telefonu — a jak brzo musela vstávat! Ještě nikdy nic takového neudělala.“

„Zvláštní, opravdu!“ souhlasil Poirot a jako mimochodem dodal: „Nikdo jiný asi ještě vzhůru nebyl, že ne?“

„Náhodou, pane, druhá paní Abernethieová byla taky vzhůru. Ona je vždycky ranní ptáče — často chodí před snídaní na procházku.“

„Patří ke generaci, která vstává brzo,“ pokýval Poirot hlavou. „Ti mladší dneska — *ti* tak brzo nevstávají, že?“

„Kdepak, pane, všichni tvrdě spali, když jsem jim nesla čaj — a že jsem se dneska dost zdržela — ten šok a pak jsme volali doktora a taky jsem si musela dát sama čaj, abych se vůbec uklidnila.“

Odešla a Poirot uvažoval o tom, co mu řekla. Maude Abernethieová byla vzhůru a mladší generace byla v posteli — ale to, uvažoval Poirot, vůbec nic neznamená. Kdokoli mohl slyšet, jak se u Helen otevírají a zavírají dveře, jít za ní dolů a poslouchat — a potom by se samozřejmě tvářil, že leží v posteli a spí.

Ale jestli mám pravdu, myslel si Poirot, a koneckonců, pro mě je přirozené ji mít — mám takový zvyk! — tak se nemusím zabývat tím, kdo byl tady a kdo tam. Nejdřív musím hledat důkaz tam, kde podle mých dedukcí být může. A pak — pak pronesu svůj malý projev. A počkám si, co se stane…

Jen Janet vyšla z pokoje, Poirot vyprázdnil šálek kávy, oblékl si kabát a klobouk, vyšel z pokoje, obratně seběhl zadním schodištěm a postranním vchodem opustil dům. Rázným krokem ušel čtvrt míle k poštovnímu úřadu, kde si vyžádal meziměstský hovor. Za chvíli znova hovořil s panem Entwhistlem.

„Ano, to jsem zase já! Zapomeňte na ten úkol, který jsem vám dal. *C‘était une blague!* Někdo poslouchal. A teď, *mon vieux*, ke skutečnému úkolu. Musíte, jak jsem řekl, jet vlakem. Ale ne do Bury St. Edmunds. Chci, abyste jel do sídla Timothyho Abernethieho.“

„Ale Timothy a Maude jsou na Enderby.“

„Přesně tak. V domě není nikdo jiný než nějaká žena jménem Jonesová, která byla přesvědčena nabídkou značné *largesse*, aby střežila dům během jejich nepřítomnosti. Chci, abyste z toho domu něco odnesl!“

„Ale Poirote! K loupeži se skutečně snižovat nemohu!“

„Nebude to vypadat jako loupež. Řeknete té skvělé paní Jonesové, která vás zná, že manželé Abernethieovi vás požádali, abyste tento konkrétní objekt vyzvedl a odvezl do Londýna. Nebude mít žádné podezření.“

„Ne, ne, to asi ne. Ale mně se to nelíbí.“ Panu Entwhistleovi se do toho zjevně hodně nechtělo. „Proč tam nemůžete jet vy a to něco si vyzvednout sám?“

„Protože, příteli, já jsem cizí člověk a navíc cizinec a jako takový jsem podezřelá osoba, a paní Jonesová by mi okamžitě začala dělat potíže! Vám ale ne.“

„Ne, ne — chápu. Ale co si proboha Timothy a Maude pomyslí, až se o tom dozvědí? Znám se s nimi čtyřicet let.“

„A Richarda Abernethieho jste znal také tak dlouho! A Coru Lansquenetovou jste znal ještě jako malou holčičku!“

Pan Entwhistle se mučednickým tónem zeptal:

„Víte jistě, že je to nezbytné, Poirote?“

„Stará otázka, kterou nám během války kladli na plakátech. *Je vaše cesta skutečně nezbytná?* Já vám říkám, je nezbytná. Je životně důležitá!“

„A co je to za věc, kterou mám přivézt?“

Poirot mu to řekl.

„Ale Poirote, já skutečně nechápu —“

„Není nutné, abyste to chápal *vy*. Chápat tady musím *já*“

„A co mám s tou zatracenou věcí pak udělat?“

„Odvezete ji do Londýna, na adresu v Elm Park Gardens. Jestli máte tužku, poznamenejte si ji.“

Pan Entwhistle to udělal a pak stále stejně ztrápeně poznamenal:

„Doufám, že víte, co děláte, Poirote.“

Znělo to velmi pochybovačně — ale Poirotova odpověď byla naprosto jistá.

„Samozřejmě že vím, co dělám. Blížíme se ke konci.“

Pan Entwhistle povzdechl:

„Kdybychom tak mohli uhodnout, co mi to Helen chtěla říct.“

„Nemusíme hádat, já to vím.“

„Vy to víte? Ale Poirote —“

„Vysvětlování musí počkat. Ale ujišťuji vás o jednom. *Já vím, co Helen Abernethieová viděla, když se podívala do zrcadla*.“

II.

Atmosféra u snídaně byla plná nervozity. Ani Rosamund, ani Timothy se neobjevili, ale ostatní tam byli, mluvili tlumenými hlasy a snědli o něco méně, než bylo obvyklé.

George byl první, kdo zase získal dobrou náladu. Působil živě a optimisticky.

„Teta Helen bude určitě v pořádku," řekl. „Doktoři vždycky přehánějí. Koneckonců, co to je otřes mozku? Obvykle se člověk za pár dní úplně vzpamatuje."

„Znala jsem jednu ženu, která během války utrpěla otřes mozku," prohlásila slečna Gilchristová konverzačním tónem. „Cihla nebo něco ji uhodilo do hlavy — bylo i v době bombardování — a ona vůbec nic necítila. Prostě dělala dál to, co měla v plánu — a o dvanáct hodin později se zhroutila ve vlaku do Liverpoolu. A věřili byste tomu — vůbec si nepamatovala, že došla na nádraží a nastoupila do vlaku a nic. Vzbudila se v nemocnici naprosto nechápala, kde se tam vzala. Byla tam skoro tři týdny."

„Co nechápu," podotkla Susan, „proč Helen telefonovala v tak nekřesťanskou hodinu a komu."

„Bylo jí špatně," prohlásila rozhodně Maude. „Nejspíš se vzbudila a nebylo jí dobře, tak šla dolů volat doktora. Zamotala se jí hlava a upadla. To je jediné vysvětlení, které dává smysl."

„Smůla, že zrovna padla hlavou na tu zarážku," řekl Michael. „Kdyby se byla jen svalila na ten tlustý koberec, nestalo se jí vůbec nic."

Otevřely se dveře a dovnitř vešla zamračená Rosamund.

„Nemůžu najít ty voskové květy," řekla. „Myslím ty, co stály na malachitovém stolku tenkrát o pohřbu strýčka Richarda." Vrhla obviňující pohled na Susan. „Tys je vzala?"

„Samozřejmě že ne! Prosím tě, Rosamund, snad pořád ještě nepřemýšlíš o malachitových stolcích, když chudáka Helen odvezli do nemocnice s otřesem mozku?"

„Nechápu, proč bych o nich neměla přemýšlet. Když máš otřes mozku, tak nevíš, co se děje, a je ti to jedno. Pro tetu Helen nemůžeme udělat nic a Michael a já musíme být nejpozději zítra kolem oběda zpátky v Londýně, protože máme schůzku s Jackie Lygovou kvůli datu premiéry *Baronetova vzestupu*. Takže bych to ráda s tím stolkem definitivně vyřídila. Ale chtěla bych se znova podívat na ty voskové květy. Na tom stolku je teď nějaká čínská váza — hezká —

ale zdaleka ne tak dobová. Opravdu by mě zajímalo, kde jsou — možná to ví Lanscombe.“

Lanscombe právě nahlédl dovnitř, aby se podíval, jestli už dojedli.

„Všichni jsme skončili,“ řekl George a vstal. „Co se stalo s naším přítelem cizincem?“

„Servírovali jsme mu kávu a toast nahoře, pane.“

„*Petit déjeuner* pro UNARCO.“

„Lanscombe, víte, kde jsou ty voskové květy, co stály na tom zeleném stolku v salonu?“ zeptala se Rosamund.

„Pokud vím, paní Abernethieové se s nimi stala nehoda, madam. Chtěla nechat udělat nový skleněný kryt, ale myslím, že se k tomu ještě nedostala.“

„Tak kde tedy jsou?“

„Nejspíš budou v komoře pod schody, madam. Tam se obvykle dávají věci, které čekají na opravu. Mám se podívat?“

„Půjdu tam sama. Michaeli, miláčku, pojď se mnou. Je tam tma, a já rozhodně nepolezu sama do žádných tmavých koutů po tom, co se stalo tetě Helen.“

Všichni se k ní otočili. Maude se svým hlubokým hlasem dožadovala vysvětlení:

„Jak to myslíš, Rosamund?“

„No, někdo ji praštil, ne?“

Gregory Banks ostře odsekl:

„Udělalo se jí najednou špatně a omdlela.“

Rosamund se zasmála.

„To ti řekla ona? Neblázni, Gregu, samozřejmě že ji někdo praštil.“

„Takovéhle věci bys neměla říkat, Rosamund,“ okřikl ji zprudka George.

„Nesmysl,“ nedala se Rosamund. „Musel ji někdo praštit. Všechno to přece sedí, ne? V domě je detektiv a hledá stopy, strýčka Richarda někdo otrávil, tetu Coru zabili sekerkou, slečna Gilchristová dostala otrávený svatební dort, a teď tetu Helen někdo srazil tupým předmětem — Vidíte, a takhle to bude pokračovat dál. Jedno-

ho po druhém nás zabijí a ten, kdo zůstane, to bude ON — myslím vrah. Ale já to nebudu — myslím, kdo se dá zabít.“

„A proč by tě někdo měl chtít zabít, krásná Rosamund?“ zeptal se George zlehka.

Rosamund otevřela hodně doširoka oči.

„To je jasné,“ řekla. „Protože toho příliš mnoho vím.“

„A co víš?“ Maude Abernethieová a Gregory Banks to řekli skoro jednohlasně.

Rosamund se usmála svým prázdným, andělským úsměvem.

„To byste rádi věděli, co?“ řekla mile. „Pojď, Michaeli.“

Dvacátá druhá kapitola

I.

V jedenáct hodin svolal Hercule Poirot neformální schůzku do knihovny. Byli tam všichni a Poirot se zamyšleně rozhlédl po polokruhu tváří.

„Včera večer," začal, „vám paní Shaneová oznámila, že jsem soukromý detektiv. Já sám jsem doufal, že si svou — kamufláž, řekněme? — ještě chvíli zachovám. Ale na tom nezáleží. Dnes, nebo nejpozději zítra, bych vám stejně musel říct pravdu. Poslouchejte teď prosím pozorně, co vám chci povědět.

Ve svém oboru jsem slavný člověk — dokonce bych řekl *velice* slavný člověk. Můj talent nemá sobě rovna!"

George Crossfield se zasmál a řekl:

„To je skvělé, pane Pont — ne, pane Poirote, že? Jen je zvláštní, že jsem o vás nikdy neslyšel!"

„To není zvláštní," pokáral ho přísně Poirot, „to je politování-hodné! Dnes bohužel už vzdělání za mnoho nestojí. Člověk se nenaučí nic než ekonomiku — a jak co nejlépe udělat inteligenční testy! Ale abych pokračoval. Po mnoho let jsem přítelem pana Entwhistlea —"

„Tak odtud vítr vane!"

„Jestli to chcete takto vyjádřit, pane Crossfielde! Pana Entwhistlea velice znepokojila smrt jeho starého přítele, pana Richarda Abernethieho. Obzvláště ho zneklidnila jistá slova, která v den pohřbu pronesla sestra pana Abernethieho, paní Lansquenetová. Slova, která padla právě v této místnosti."

„Naprostá hloupost — celá Cora," prohlásila Maude. „Pan Entwhistle měl mít víc rozumu a nevěnovat jim pozornost."

Poirot pokračoval:

„Pan Entwhistle byl ještě více znepokojený po té — té shodě okolností, řekněme? — smrti paní Lansquenetové. Chtěl jedinou věc — ujistit se, že ta smrt skutečně byla shoda okolností. Jinými slovy, chtěl si být jistý, že Richard Abernethie zemřel přirozenou smrtí. K

tomu účelu mne pověřil, abych provedl nezbytné vyšetřování.“ Chvilku bylo ticho. „Provedl jsem je…“

Znovu bylo chvíli ticho. Nikdo nepromluvil. Poirot pozvedl hlavu.

„*Eh bien*, všechny vás jistě potěší, že výsledkem mého vyšetřování je toto konstatování — není absolutně žádný důvod věřit, *že pan Abernethie zemřel jinak než přirozenou smrtí*. Není *naprosto* žádný důvod věřit, že byl zavražděn!“ Usmál se. Triumfálně rozhodil rukama. „To je dobrá zpráva, ne?“

Podle toho, jak to vzali, se ani nezdálo. Dívali se na něj a v očích všech, kromě jediného, se zračila pochyba a podezření.

Tou výjimkou byl Timothy Abernethie, který horlivě kýval hlavou na souhlas.

„Samozřejmě že Richarda nikdo nezavraždil,“ prohlásil rozhněvaně. „Nikdy jsem nechápal, jak si někdo třeba na chvíli může něco takového myslet! Byl to jenom Cořin obvyklý trik, nic víc. Chtěla vás všechny vyděsit. Tohle ona považovala za legraci. Pravda je ta, že i když to byla moje vlastní sestra, byla vždycky trochu na hlavu, chudák. No, pane Jaksejmenujete, jsem rád, že jste měl aspoň tolik rozumu, abyste došel ke správnému závěru, i když podle mého názoru to byla od Entwhistlea neuvěřitelná drzost, najmout vás, abyste tu do všeho šťoural a čmuchal. A jestli si myslí, že váš honorář odečte z dědictví, tak to mu tedy neprojde! Zatracená drzost, a úplně zbytečná! Kdo je Entwhistle, aby se do toho takhle míchal? Když byla rodina spokojená —“

„Jenže rodina nebyla, strýčku Timothy,“ řekla Rosamund.

„Co? Jak to myslíš?“

Timothy ji probodl nesouhlasným pohledem zpod zamračeného obočí.

„Nebyli jsme spokojení. A co teta Helen dneska ráno?“

Maude se do toho ostře vložila:

„Helen je právě ve věku, kdy člověk snadno dostane mrtvičku. Nic jiného na tom není.“

„Aha,“ protáhla Rosamund. „Takže další náhoda, co?“

Podívala se na Poirota:

„Není těch náhod trochu moc?“

„Náhody,“ pokýval Poirot, „se stávají.“

„Nesmysl,“ ozvala se zase Maude. „Helen se udělalo zle, šla dolů zavolat doktora, a pak —“

„Jenže ona doktora nevolala,“ namítla Rosamund. „Ptala jsem se ho.“

Susan se zprudka zeptala:

„Tak koho tedy volala?“

„To nevím,“ řekla Rosamund a přes tvář jí přelétl zmatený stín. „Ale řekla bych, že to dokážu zjistit,“ dodala optimisticky.

II.

Hercule Poirot seděl ve viktoriánském altánu. Vytáhl z kapsy velké hodinky a položil je na stůl před sebou. Oznámil, že odjíždí poledním vlakem. Ještě měl půl hodiny času. Půl hodiny na to, aby se někdo rozhodl a přišel za ním. Možná víc než jeden člověk…

Altán byl jasně vidět z většiny oken v domě. Už brzo určitě někdo přijde.

Jestli ne, pak jsou Poirotovy znalosti lidské povahy nedostatečné a jeho hlavní předpoklady nesprávné.

Čekal — a nad jeho hlavou pavouk v pavučině čekal na mouchu.

První přišla slečna Gilchristová. Byla celá rozčilená a zardělá a mluvila dost nesouvisle.

„Pane Pontarliere — nepamatuji si to vaše druhé jméno,“ řekla, „musela jsem přijít a promluvit s vámi, i když to dělám *nerada* — ale skutečně cítím, že bych měla. Myslím po tom, co se dnes ráno stalo chudince paní Helen — a já sama si myslím, že má paní Shaneová *pravdu* — a že to není náhoda, a rozhodně ne *mrtvice*, jak říkala paní Maude, protože můj otec měl také mrtvici a to vypadalo docela jinak, a kromě toho doktor úplně jasně *říkal*, že je to otřes mozku!“

Odmlčela se, nadechla a prosebně pohlédla na Poirota.

„Ano,“ souhlasil Poirot tiše a povzbudivě. „Chcete mi něco říct?“

„Jak říkám, dělám to nerada — protože byla hrozně hodná. Našla mi místo u paní Abernethieové a to všechno. Byla opravdu velice laskavá. Proto si připadám tak nevděčná. A dokonce mi dala ondatří

kabátek paní Lansquenetové, který je opravdu moc krásný a hezky mi sedí, protože u kožešin nikdy nevadí, když jsou trochu větší. A když jsem chtěla vrátit tu ametystovou brož, tak o tom nechtěla ani slyšet —“

„To mluvíte o paní Banksové?“ upřesňoval si Poirot taktně.

„Ano, víte —,“ slečna Gilchristová sklopila oči a nešťastně si začala proplétat prsty. Pak vzhlédla, prudce polkla a řekla:

„Víte, já jsem *poslouchala*!“

„Chcete říct, že jste náhodou zaslechla rozhovor —“

„Ne.“ Slečna Gilchristová zavrtěla hlavou, a to gesto mělo všechny známky hrdinského odhodlání. „Radši váni řeknu pravdu. A kromě toho to není tak zlé, říct to vám, když nejste Angličan.“

Poirot ji chápal a neurazil se.

„Myslíte, že pro cizince je přirozené, že lidé poslouchají za dveřmi nebo otevírají dopisy, nebo že čtou dopisy, které zůstanou někde ležet?“

„To ne, já bych nikdy neotevřela cizí dopis,“ prohlásila slečna Gilchristová šokované. „To ne. Ale ten den jsem poslouchala — tenkrát, jak pan Abernethie přijel navštívit svou sestru. Byla jsem zvědavá, chápejte, proč se objevil po tolika letech. A bylo mi divné proč — a — a — chápejte, když člověk nemá vlastně žádný svůj život ani moc přátel, tak ho zajímá — myslím, když s někým bydlí.“

„To je přirozené,“ kývl Poirot.

„Ano, myslím, že je to opravdu přirozené… i když samozřejmě ne správné. Ale udělala jsem to! A slyšela jsem, co říkal!“

„Vy jste slyšela, co pan Abernethie říkal paní Lansquenetové?“

„Ano. Říkal něco jako — ‚Nemá cenu o tom mluvit s Timothym. Ten nad vším mávne rukou. Vůbec by neposlouchal. Ale říkal jsem si, že bych si mohl ulevit tobě, Coro. My tři jsme už zbyli jediní. A i když ty sis vždycky ráda hrála na prosťáčka, zdravého rozumu máš dost. Tak co ty bys s tím udělala, být mnou?'

Neslyšela jsem úplně přesně, co říkala paní Lansquenetová, ale zaslechla jsem slovo policie — a pak pan Abernethie začal skoro křičet: ‚To přece nemůžu. Vždyť jde o mou vlastní neteř.‘ Ale pak jsem musela běžet do kuchyně, protože mi tam něco utíkalo, a když jsem se vrátila, pan Abernethie říkal: ‚1 když neumřu přirozenou

smrtí, nechci, aby se volala policie, pokud bude jen trochu možné se tomu vyhnout. Chápeš to, viď, holčičko?

Ale neboj se. Když to teď vím, udělám všechna bezpečnostní opatření.‘ A pak říkal, že sepsal novou závěť a že ona, Cora, na tom bude dobře. A pak říkal to o tom, že byla s manželem šťastná a že on tedy tenkrát asi neměl pravdu.“

Slečna Gilchristová se odmlčela.

Poirot řekl: „Chápu — chápu…“

„Ale nechtěla jsem nic říct — nic prozradit. Myslím, že ani paní Lansquenetová by nechtěla, abych to udělala… Ale teď — když na paní Helen ráno někdo zaútočil — a vy pak tak klidně mluvíte o tom, že to byla náhoda. Ale pane Pontarliere, ona to *nebyla* náhoda!“

Poirot se usmál. Řekl:

„Ne, nebyla to náhoda… Děkuji vám, slečno Gilchristová, že jste za mnou přišla. Bylo velice důležité, abyste to udělala.“

III.

Dělalo mu trochu potíže zbavit se slečny Gilchristové, a přitom to bylo nezbytně nutné, protože doufal ještě v další svěřování.

Jeho instinkt ho neklamal. Slečna Gilchristová sotva odešla, a už se přes trávník dlouhými kroky přihnal Gregory Banks. Prudce vrazil do altánu. Tvář měl bledou a na čele mu vyvstávaly kapičky potu. Oči měl podivně vzrušené.

„Konečně!“ řekl. „Už jsem myslel, že ta pitomá ženská nikdy neodejde. V tom, co jste dnes říkal, jste úplně vedle. Ve všem jste vedle. Richard Abernethie byl zavražděn. Zabil jsem ho *já*.“

Hercule Poirot přejel po rozčileném mladíkovi pohledem nahoru a dolů. Nevypadal překvapeně.

„Tak vy jste ho zabil? A jak?“

Gregory Banks se usmál.

„Pro *mě* to nebylo nic těžkého. To si jistě uvědomujete. Existuje patnáct nebo dvacet různých látek, které jsem mohl snadno získat a které by to dokázaly. Metoda podání vyžadovala trochu víc přemýšlení, ale nakonec mě napadl opravdu dobrý způsob. Jeho krása byla v tom, že *já* jsem nemusel v té době být nikde poblíž.“

„Chytré,“ kývl Poirot.

„Ano.“ Gregory Banks skromně sklopil oči. Vypadal potěšené. „Ano — opravdu myslím, že to bylo chytré.“

Poirot se se zájmem zeptal:

„Proč jste ho zabil? Kvůli těm penězům, které měla zdědit vaše žena?“

„Ne. Ne, samozřejmě že ne.“ Greg byl najednou velice pohoršený a rozčilený. „Já nejsem chamtivec. Nevzal jsem si Susan kvůli jejím *penězům*!“

„Skutečně, pane Banksi?“

„*On* si to myslel,“ prohlásil Greg s náhlou nenávistí. „Richard Abernethie! Susan se mu líbila, obdivoval ji, byl na ni pyšný jako na ukázku abernethieovské krve! Ale myslel si, že se vdala pod svou úroveň — myslel si, že já nestojím za nic — opovrhoval mnou! Nejspíš jsem neměl správný pří zvuk — neoblékal jsem se správným způsobem. Byl to snob — hnusný snob!“

„Nemyslím,“ odporoval mírně Poirot. „Podle toho, co jsem slyšel, Richard Abernethie žádný snob nebyl.“

„Byl. Byl.“ Mladík odpovídal tak, že to hraničilo s hysterií. „Myslel si o mně jen to nejhorší. Vysmíval se mi — vždycky byl hrozně zdvořilý, ale bylo *jasné*, že pod tím vším mě nemá rád!“

„Možná.“

„Lidé se mnou nemůžou takhle zacházet beztrestně! Už to zkoušeli! Jedna ženská, která si u nás nechávala dělat léky. Byla na mě hrubá. Víte, co jsem udělal?“

„Ano,“ kývl Poirot.

Gregory vypadal šokované.

„Tak vy to víte?“

„Ano.“

„Skoro umřela.“ Říkal to spokojeně. „Aspoň vidíte, že nejsem člověk, s kterým by si někdo mohl zahrávat! Richard Abernethie mnou pohrdal — a co se mu stalo? Umřel.“

„Velmi úspěšná vražda,“ pogratuloval mu Poirot pochmurně.

Pak dodal: „Ale proč se teď sám prozrazujete — mně?“

„Protože jste říkal, že končíte! Říkal jste, že nebyl zavražděný. Musel jsem vám ukázat, že nejste tak chytrý, jak si myslíte, a kromě toho — kromě toho —“

„Ano,“ pobídl ho Poirot. „A kromě toho?“

Greg se náhle zhroutil na lavičku. Výraz jeho tváře se změnil, najednou byl v jakési extázi.

„Bylo to nesprávné — zlé… Zasloužím trest… Musím se tam vrátit — na místo trestu… pykat… Ano, *pykat*! Pokání! Odplata!“

Jeho tvář teď žhnula rozčilením. Poirot si ho chvilku zvědavě prohlížel a pak se zeptal:

„Jak moc se chcete dostat pryč od své manželky?“

Gregoryho tvář se změnila.

„Od Susan? Susan je úžasná — úžasná!“

„Ano. Susan je úžasná. To je těžké břemeno. Susan vás oddaně miluje. I to je břemeno?“

Gregory seděl a díval se před sebe. Pak řekl trochu jako trucovité dítě:

„Proč mě nemůže nechat být?“

Náhle vyskočil.

„Jde sem — přes trávník. Půjdu. Ale řeknete jí, co jsem vám pověděl? Řekněte, že jsem šel na policii. Přiznat se.“

IV.

Susan bez dechu vběhla dovnitř.

„Kde je Greg? Byl tady! Viděla jsem ho.“

„Ano.“ Poirot se na chvilku odmlčel a pak řekl: „Přišel mi říct, že Richarda Abernethieho otrávil on…“

„Ale to je naprostý nesmysl! Nevěřil jste mu, doufám?“

„Proč bych mu neměl věřit?“

„Vždyť tady nikde ani nebyl, když strýček Richard umřel!“

„Možná nebyl. Kde byl, když umřela Cora Lansquenetová?“

„V Londýně. Oba jsme tam byli.“

Hercule Poirot zavrtěl hlavou.

„Ne, ne, to nepostačí. Vy například jste ten den vzala svoje auto a byla jste celé odpoledne pryč. A já myslím, že vím, kam jste jela. Jela jste do Lytchett St. Mary.“

„Nic takového jsem neudělala!“

Poirot se usmál.

„Když jsem se tu s vámi setkal, madame, nebylo to, jak jsem vám řekl, poprvé, co jsem vás viděl. Po soudním vyšetřování smrti paní Lansquenetové jste byla v garáži u Královského erbu. Mluvíte tam s mechanikem a poblíž vás stojí auto a v něm postarší pán, cizinec. Vy jste si ho nevšimla, ale on vás ano.“

„Nechápu, co tím myslíte. To bylo v den vyšetřování.“

„Ano, ale vzpomeňte si, co vám ten mechanik řekl! Zeptal se vás, jestli jste příbuzná oběti, a vy jste řekla, že jste její neteř.“

„To byl jenom takový upír. Všichni jsou takoví.“

„A jeho další slova zněla: , Aha, já jsem si říkal, že jsem vás už někde viděl.‘ Kde vás viděl, madame? Muselo to být v Lytchett St. Mary, protože v jeho mysli se to, že vás už viděl, vysvětluje faktem, že jste neteř paní Lansquenetové. Viděl vás poblíž jejího domku? A kdy? To je otázka, která si žádá prozkoumání, že ano? A výsledkem toho zkoumání je, že jste tam byla — v Lytchett St. Mary — to odpoledne, co zemřela Cora Lansquenetová. Zaparkovala jste auto ve stejném lomu, kde jste ho nechala to ráno před vyšetřováním. Auto bylo viděno a číslo zaznamenáno. Inspektor Morton by touhle dobou už měl vědět, čí auto to bylo.“

Susan na něj jen zírala. Dýchala dost rychle, ale nejevila žádné známky rozrušení.

„Říkáte nesmysly, pane Poirote. A málem bych kvůli tomu zapomněla, co jsem vám přišla říct — chtěla jsem zkusit zastihnout vás samotného —“

„Abyste se mi přiznala, že jste to byla vy a ne váš manžel, kdo tu vraždu spáchal?“

„Ne, samozřejmě že ne. Myslíte si, že jsem úplně hloupá? A už jsem vám řekla, že Gregory ten den vůbec neodjel z Londýna.“

„Což ovšem vy těžko můžete vědět, protože jste tam sama nebyla. Proč jste jela do Lytchett St. Mary, paní Banksová?“

Susan se zhluboka nadechla.

„No tak dobře, když to musíte vědět! Dělalo mi starosti to, co Cora říkala na strýčkově pohřbu. Pořád jsem na to myslela. Nakonec jsem se rozhodla sednout do auta a jet za ní, zeptat se, co jí tu myšlenku nasadilo do hlavy. Greg to považoval za hloupost, takže jsem mu ani neřekla, kam jedu. Dostala jsem se tam asi kolem třetí, klepa-

la jsem a zvonila, ale nikdo neotevřel, tak jsem si říkala, že je asi někde venku nebo že odjela. Nic víc na tom není. Dozadu jsem domek neobešla. Kdybych to udělala, možná bych viděla to rozbité okno. Prostě jsem se vrátila do Londýna a neměla jsem nejmenší ponětí, že je něco v nepořádku.“

Poirot se tvářil neutrálně. Řekl:

„Proč se váš manžel obviňuje z toho zločinu?“

„Protože je —“ Susan měla na jazyku slovo, které ale zavrhla. Poirot ho dořekl místo ní.

„Chtěla jste v žertu říct ‚protože je cvok‘ — ale ten vtip je až příliš blízko pravdě, že?“

„Greg je v pořádku. Je. Říkám vám, je.“

„Vím něco o jeho minulosti,“ řekl Poirot. „Několik měsíců byl v psychiatrické léčebně Forsdyke House, než jste se s ním seznámila.“

„Nikdy ho nezbavili svéprávnosti. Byl dobrovolný pacient.“

„To je pravda. Souhlasím, že není důvod ho klasifikovat jako blázna. Ale rozhodně je nevyrovnaný. Má komplex viny — předpokládám, že ho měl odmala.“

Susan rychle a horlivě vysvětlovala:

„Vy to nechápete, pane Poirote. Greg nikdy nedostal *šanci*. Proto jsem tak moc stála o peníze strýčka Richarda. Strýček Richard byl tak hrozně věcný. Nechápal to. Věděla jsem, že Greg se musí udělat pro sebe. Potřeboval mít pocit, že je *někdo* — ne jen asistent v lékárně, s kterým všichni postrkují. Teď bude všechno jiné. Bude mít vlastní laboratoř. Bude moci pracovat na vlastních přípravcích.“

„Ano, ano — snesete mu modré z nebe — protože ho milujete. Milujete ho příliš, než aby to bylo bezpečné nebo abyste byla šťastná. Jenže lidem nelze dát to, co nejsou schopni přijmout. Nakonec bude pořád něčím, čím být nechce…“

„A co je to?“

„*Susaniným manželem*.“

„Vy jste krutý! A vykládáte nesmysly!“

„Když jde o Gregoryho Bankse, jste bez skrupulí. Chtěla jste strýcovy peníze — ne pro sebe — ale pro manžela. *Jak moc jste je chtěla?*“

Susan se vztekle obrátila a odběhla.

V.

„Říkal jsem si," začal zlehka Michael Shane, „že se zastavím a rozloučím se."

Usmál se, a byl to výjimečně nakažlivý úsměv.

Poirot si byl vědom toho, jak živoucí kouzlo tenhle člověk má.

Chvilku si Michaela Shanea mlčky prohlížel. Cítil, že o něm ví méně než o ostatních přítomných, protože Michael Shane ukazoval jen tu svou tvář, kterou ukazovat chtěl.

„Vaše manželka," začal Poirot konverzačně, „je velmi nevšední žena." Michael pozvedl obočí.

„Myslíte? Hezká je, v tom s vámi souhlasím. Ale rozumem, aspoň jak mně se to jeví, zase tak nevyniká."

„Nikdy se nebude pokoušet být příliš chytrá," souhlasil Poirot. „Ale ví, co chce." Povzdechl si. „To dnes už ví málokdo."

„Aha!" Michael se znovu usmál. „Vy myslíte ten malachitový stolek?"

„Možná." Poirot se odmlčel a dodal: „*A to, co bylo na něm*."

„Myslíte ty voskové květiny?"

„Voskové květiny." Michael se zamračil.

„Někdy vám úplně nerozumím, pane Poirote. Ovšem," znovu nasadil úsměv, „jsem vám víc vděčný, než dokážu vyjádřit, za to, že jste nás všechny dostal z té kaše. Je to nepříjemné, a to je ještě slabé slovo, žít s podezřením, že někdo z nás tak či onak zavraždil chudáka starého strýce i Richarda."

„Tak se vám jevil, když jste se s ním setkal?" ptal se Poirot. „Chudák starý strýc Richard?"

„Samozřejmě, byl ještě velice zachovalý a tak —"

„A plně při zdravém rozumu —"

„To ano."

„A vlastně při dost *pronikavém* rozumu?"

„Asi ano."

„Uměl do hloubky odhadnout lidský charakter." Úsměv se nezměnil.

„Nemůžete ode mě čekat, pane Poirote, že s *tímhle* budu souhlasit. *Já* jsem se mu nelíbil."

„Řekněme, že vás považoval za záletníka?" naznačil Poirot.

Michael se zasmál.

„Taková staromódní myšlenka!“

„Ale pravdivá, ne?“

„Teď nevím, co *tímhle* chcete říct.“

Poirot spojil špičky prstů.

„Bylo provedeno jisté vyšetřování, víte?“ řekl tiše.

„Vy?“

„Nejen já.“

Michael Shane ho přejel rychlým pátravým pohledem. Poirot si povšiml, že velmi rychle reaguje. Michael Shane rozhodně nebyl hlupák.

„Myslíte — že se zajímá i policie?“

„Víte, oni nikdy nebyli tak docela přesvědčení, že vražda Cory Lansquenetové byl náhodný zločin.“

„A v té souvislosti se zajímají o mě?“

Poirot prohlásil upjatě:

„Zajímají se o pohyby příbuzných paní Lansquenetové v den, kdy byla zabita.“

„To je tedy dost nepříjemné.“ Michael to řekl s okouzlující lítostivou důvěrností.

„Skutečně, pane Shane?“

„Víc, než si umíte představit! Chápejte, řekl jsem Rosamund, že ten den budu obědvat s jistým Oscarem Lewisem.“

„Ale ve skutečnosti tomu tak nebylo?“

„Ne. Ve skutečnosti jsem jel za jistou ženou jménem Sorrel Daintonová — je to dost známá herečka. Hráli jsme spolu v posledním představení. Takže chápete, že je to dost nepříjemné — protože i když pro policii to bude docela stačit, Rosamund z toho nadšená nebude.“

„Aha!“ Poirot se tvářil diskrétně. „Kolem tohoto vašeho přátelství došlo k určitým potížím?“

„Ano… Rosamund mě vlastně donutila slíbit, že se s ní už neuvidím.“

„Ano, chápu, že to může být nepříjemné… *Entre nous*, vy jste měl s tou dámou poměr?“

„Ale to nic nebylo! Ne že by mi na ní nějak záleželo.“

„Ale jí záleží na vás?“

„Ano, je dost únavná… Ženské se na člověka hrozně věší. No, ale jak říkám, přinejmenším policie bude spokojená.“

„Myslíte?“

„No jistě, sotva jsem mohl vzít sekerku na Coru, když jsem si užíval se Sorrel míle a míle daleko odtamtud. Má venkovský domek v Kentu.“

„Chápu — chápu — a ta slečna Daintonová vám to dosvědčí?“

„Nebude se jí to líbit — ale protože jde o vraždu, tak nejspíš bude muset.“

„A možná to udělá, i jestli jste si s ní *neužíval*.“

„Jak to myslíte?“ Michaelova tvář byla náhle jako bouřkový mrak.

„Ta dáma vás má ráda. A když mají ženy někoho rády, odpřísáhnou pravdu — i nepravdu.“

„Chcete říct, že mi nevěříte?“

„Nezáleží na tom, jestli *já* vám věřím nebo ne. Já nejsem ten, koho budete muset uspokojit.“

„A kdo tedy?“

Poirot se usmál.

„Inspektora Mortona — který právě vyšel postranními dveřmi na terasu.“

Michael Shane se prudce obrátil.

Dvacátá třetí kapitola

I.

„Slyšel jsem, že jste tady, pane Poirote," řekl inspektor Morton.

Oba muži se spolu procházeli po terase.

„Přijel jsem se superintendantem Parwellem z Matchfieldu. Doktor Larraby mu volal kvůli paní Helen Abernethieové a on sem přijel položit několik dotazů. Doktorovi se ten případ nelíbil."

„A vy, příteli," ptal se Poirot, „proč jste tady vy? Z vašeho rodného Berkshire je to sem dost daleko."

„Chtěl jsem položit pár otázek — a lidé, kterým jsem je chtěl položit, jsou velmi příhodně shromážděni zde." Odmlčel se a dodal: „Vaše práce?"

„Ano, moje práce."

„A výsledkem je, že paní Helen Abernethieová dostala ránu do hlavy."

„To mi nesmíte klást za vinu. Kdyby byla přišla za mnou… ale nepřišla. Místo toho volala do Londýna svému právníkovi."

„A zrovna se chystala všechno mu vyklopit, když — prásk!"

„Když — jak říkáte — prásk!"

„A co mu stačila říct?"

„Velmi málo. Dostala se jen tak daleko, že mu řekla, že se na sebe dívala do zrcadla."

„Hm," řekl inspektor Morton filozoficky. „Ženy už jsou takové." Sjel Poirota pohledem: „Vám to něco říká?"

„Ano, myslím, že vím, co mu to chtěla povědět."

„Umíte úžasně hádat, co? Vždycky jste uměl. Tak co to bylo?"

„Promiňte, vyšetřujete smrt Richarda Abernethieho?"

„Oficiálně ne. Ve skutečnosti samozřejmě, pokud to má nějaký vztah k vraždě Cory Lansquenetové —"

„Ano, má to vztah. Ale požádám vás, příteli, abyste mi poskytl ještě několik hodin. Do té doby budu vědět, jestli to, co jsem si představoval — pouze představoval, chápejte — je správné. A pokud je —"

„Pokud je?"

„Pak možná budu schopen předat do vašich rukou konkrétní důkaz.“

„Ten by se nám rozhodně hodil,“ kývl inspektor Morton procítěně. Úkosem se podíval na Poirota. „Co jste si nechal pro sebe?“

„Nic. Naprosto nic. Protože ten důkaz, který jsem si vydedukoval, nemusí ve skutečnosti existovat. Možná se mýlím,“ řekl Poirot, ale neznělo to příliš přesvědčivě.

Morton se usmál.

„Ale to se vám často nestává?“

„Ne. I když připouštím — ano, jsem nucen připustit — už se mi to *stalo*.“

„Musím říct, že to rád slyším! Mít vždycky pravdu musí být občas trochu monotónní.“

„Mně to tak nepřipadá,“ ujistil ho Poirot.

Inspektor Morton se zasmál.

„A teď mě žádáte, abych se svými otázkami počkal?“

„Ne, ne, vůbec ne. Postupujte přesně tak, jak jste měl v úmyslu. Předpokládám, že nemáte zatím v plánu zatýkání?“

Morton zavrtěl hlavou.

„Na to vařím až moc z vody. Nejdřív bychom museli dostat rozhodnutí z prokuratury — a tak daleko ještě nejsme. Ne, jen prohlášení určitých lidí o jejich pohybech v kritický den — v jednom případě řekněme s výhradou.“

„Aha. Paní Banksová?“

„Jste chytrý. Ano. Ten den tam byla. Auto měla zaparkované v lomu.“

„Neviděl ji nikdo tím autem doopravdy jet?“

„Ne.“

Inspektor dodal: „Ale není pro ni dobré, že neřekla ani slovo o tom, že tam byla. To bude muset nějak uspokojivě vysvětlit.“

„Na vysvětlování ona je dost šikovná,“ podotkl suše Poirot.

„Ano. Chytrá mladá dáma. Možná trochu moc chytrá.“

„Nikdy není moudré být moc chytrý. Na to obvykle doplácejí vrahové. Víte něco dalšího o Georgi Crossfieldovi?“

„Nic určitého. Je to hodně obyčejný typ. Spousta jemu podobných mladých mužů jezdí po venkově ve vlacích a v autobusech a na

kolech. Když uplyne řekněme týden, už si lidé těžko vzpomínají, jestli to byla středa nebo čtvrtek, kdy byli na určitém místě nebo si všimli určitého člověka.“

Udělal pauzu a pak pokračoval: „Dostali jsme jednu dost zvláštní informaci — od matky představené z jednoho kláštera. Dvě její jeptišky chodily po domech vybírat. Zřejmě přišly i k paní Lansquenetové den předtím, než byla zavražděna, ale nikoho se nedozvonily ani nedoklepaly. To je samozřejmé — ona byla tady na severu na Abernethieho pohřbu a Gilchristová dostala den volno a jela na výlet do Bournemouthu. Jenže jde o to, že ty jeptišky prohlašují, že v domku někdo byl. Říkají, že slyšely vzdychání a sténání. Ptal jsem se, jestli to nemohlo být o den později, ale matka představená tvrdí naprosto určitě, že nemohlo. Všechno to mají zapsané v nějaké knize. Využil někdo té příležitosti, že byly obě ženy pryč, a něco v tom domku hledal? A nenašel snad ten někdo to, pro co přišel, a tak se vrátil druhý den? Nepřikládám velkou víru tomu vzdychání a ještě méně sténání. Dokonce i jeptišky podléhají sugesci, a dům, ve kterém došlo k vraždě, si rozhodně *říká* o sténání. Jde o to, jestli v domku byl někdo, kdo tam být neměl? A jestli ano, tak kdo? Všichni z Abernethieovy rodiny byli na pohřbu.“

Poirot položil zdánlivě nesouvisející otázku:

„Ty jeptišky, které tam vybíraly, vrátily se někdy později, aby to zkusily znova?“

„Ano, opravdu to zkusily znova — asi o týden později. Myslím, že to bylo zrovna ten den, co se konalo soudní vyšetřování.“

„To odpovídá,“ pokývl Hercule Poirot. „To velmi dobře odpovídá.“

Inspektor Morton se na něj tázavě podíval.

„Proč ten zájem o jeptišky?“

„Jsem nucen jim věnovat pozornost, ať chci nebo ne. Patrně vám neuniklo, inspektore, že návštěva jeptišek se odehrála téhož dne, kdy se do domku dostal onen otrávený svatební dort.“

„Nechcete přece říct — to je přece směšný nápad!“

„Moje nápady nikdy nejsou směšné,“ prohlásil přísně Hercule Poirot. „A teď, *mon cher*, vás musím ponechat vašemu dotazování a

vyšetřování útoku na paní Abernethieovou. Já sám musím vyhledat neteř pana Richarda Abernethieho.“

„Buďte opatrný na to, co paní Banksové řeknete.“

„Já nemám na mysli paní Banksovou. Mám na mysli druhou neteř Richarda Abernethieho.“

II.

Poirot našel Rosamund sedět na lavičce, odkud byl výhled na potůček spadající dolů malým vodopádem a odplývající mezi rododendrony. Hleděla do vody.

„Doufám, že nevyrušuji Ofélii,“ řekl Poirot, když si sedal vedle ní. „Studujete snad tu roli?“

„Nikdy jsem nehrála v Shakespearovi,“ odpověděla Rosamund, „jenom jednou v Repertoárovém. Byla jsem Jessika v *Kupci*. Hrozná role.“

„Ale nikoli bez patosu. ‚*Nikdy nejsem veselá, když slyším sladkou hudbu*.‘ Jaké břímě musela nést, ubohá Jessika, dcera nenáviděného a pohrdaného Žida. Jak o sobě musela pochybovat, jestliže vzala s sebou otcovy dukáty, když prchala s milencem. Jessika se zlatem byla jedna věc — Jessika bez zlata by mohla být věc docela jiná.“

Rosamund otočila hlavu a pohlédla na něj.

„Myslela jsem, že jste odjel,“ řekla poněkud vyčítavě. Podívala se na svoje náramkové hodinky. „Už je po poledni.“

„Zmeškal jsem vlak,“ řekl Poirot.

„Proč?“

„Myslíte, že jsem ho zmeškal schválně?“

„Asi ano. Vy jste dost přesný, ne? Kdybyste chtěl chytit vlak, řekla bych, že byste ho chytil.“

„Váš úsudek je obdivuhodný. Víte, madame, že jsem seděl v tom malém altánu a doufal jsem, že mě tam možná navštívíte?“

Rosamund na něj nechápavě hleděla.

„Proč bych to dělala? Víceméně jste se s námi rozloučil už v knihovně.“

„Přesně tak. A nebylo nic — co byste mi chtěla ještě říct?“

„Ne.“ Rosamund zavrtěla hlavou. „Měla jsem hodně o čem přemýšlet. O důležitých věcech.“

„Chápu.“

„Já moc často nepřemýšlím,“ řekla Rosamund. „Připadá mi to jako ztráta času. Ale tohle je důležité. Myslím, že by si měl člověk naplánovat život takový, jaký ho chce mít.“

„A to teď děláte?“

„No ano… snažím se o něčem rozhodnout.“

„O svém manželovi?“

„Svým způsobem.“

Poirot chvíli čekal a pak řekl: „Právě sem přijel inspektor Morton.“ Nečekal, až se Rosamund zeptá, a sám pokračoval: „To je policista, který vede vyšetřování smrti paní Lansquenetové. Přijel si od vás všech vyžádat prohlášení o tom, co jste dělali v den, kdy byla zavražděna.“

„Aha. Alibi,“ řekla Rosamund vesele a její krásná tvář se potměšile rozsvítila.

„To tedy bude mít Michael těžké,“ prohlásila. „On si myslí, že já vůbec netuším, že tehdy jel za tou ženskou.“

„Jak to víte?“

„To bylo jasné podle toho, jakým způsobem říkal, že bude obědvat s Oscarem. Tak jako strašně lhostejně, a nos se mu přitom maličko škubal, jako vždycky, když lže.“

„Jsem skutečně hluboce vděčný za to, že nejsem vaším manželem, madam!“

„A pak jsem se samozřejmě přesvědčila — zavolala jsem Oscarovi,“ pokračovala Rosamund. „Muži vždycky tak hloupě lžou.“

„Obávám se, že on není právě věrný manžel?“ zariskoval Poirot.

Rosamund ovšem jeho tvrzení nepopřela.

„Není.“

„Ale vám to nevadí?“

„No, ono je to svým způsobem zábavné,“ vysvětlovala Rosamund. „Myslím mít manžela, kterého vám všechny ostatní ženské chtějí sebrat. Nemohla bych být vdaná za muže, kterého nikdo nechce — jako chudák Susan. Ten Greg je opravdu úplně nemožný!“ Poirot si ji prohlížel.

„A co kdyby se to někomu podařilo — myslím, sebrat vám manžela?“

„Nepodaří,“ řekla Rosamund. „Teď už ne,“ dodala.

„Myslíte —“

„Teď, když mám peníze strýčka Richarda. Michael svým způsobem na ty ženské letí — Sorrel Daintonová už ho málem dostala do spárů — dost o něj stála — ale u Michaela je show vždycky na prvním místě. A teď to může rozjet ve velkém — dělat show vlastní. Nejen hrát, ale taky produkovat. On je ctižádostivý, víte, a vážně dobrý. Ne jako já. Já hraju šíleně ráda — ale jsem jenom šmírák, i když vypadám slušně. Ne, o Michaela už si starosti nedělám. Protože jsou to moje peníze, chápejte.“

Klidně se zadívala Poirotovi do očí. Napadlo ho, jak je zvláštní, že obě neteře Richarda Abernethieho se hluboce zamilovaly do mužů, kteří jim nejsou schopni jejich lásku oplatit. A přitom Rosamund byla nezvykle krásná a Susan byla atraktivní a měla veliký sex appeal. Susan potřebovala mít iluzi, že ji Gregory miluje, a držela se jí zuby nehty. Rosamund viděla situaci jasně a žádné iluze si nedělala, ale věděla, co chce.

„Jde o to,“ pokračovala Rosamund, „že musím udělat velké rozhodnutí — o budoucnosti. Michael to ještě neví.“ Ústa se jí roztáhla k úsměvu. „Zjistil, že jsem ten den nebyla nakupovat, a na Regenťs Park se dívá strašně podezíravě.“

„Na jaký Regenťs Park?“ Poirot se tvářil nechápavě.

„Víte, šla jsem tam z Harley Street. Jen jsem se procházela a přemýšlela. Michael si samozřejmě myslí, že jsem tam vůbec nebyla, že jsem měla schůzku s nějakým mužem!“

Rosamund se blaženě usmála a dodala:

„A to se mu vůbec nelíbilo!“

„Ale proč byste neměla chodit do Regenťs Parku?“ zeptal se Poirot.

„Myslíte jenom na procházku?“

„Ano. Copak jste to ještě nikdy neudělala?“

„Nikdy. Proč bych měla? Co by člověk v Regenťs Parku *dělal*?“

Poirot se na ni podíval a řekl:

„Vy — nic.“

Pak změnil téma.

„Myslím, madame, že budete ten zelený malachitový stolek muset přenechat své sestřenici Susan.“

Rosamund otevřela oči velmi doširoka.

„Proč bych měla? Já ho chci.“

„Já vím. Já vím. Ale vy — vy si ponecháte svého manžela. A ubohá Susan o toho svého přijde.“

„Přijde o něj? Chcete říct, že Greg někoho má? No to bych do něj opravdu neřekla. Vypadá *nemožně*.“

„Nevěra není jediná možnost, jak přijít o manžela, madame.“

„Chcete říct —?“ Rosamund na něj vytřeštila oči. „Nemyslíte si přece, že Greg otrávil strýčka Richarda a zabil tetu Coru a praštil tetu Helen po hlavě? To je směšné. Dokonce i já mám víc rozumu.“

„Tak kdo tedy?“

„George samozřejmě. George je křivák, víte, zamotal se do nějakých podvodů s penězi — slyšela jsem o tom od jedněch svých přátel, kteří byli v Monte Carlu. Strýček Richard se o tom nejspíš dozvěděl a asi ho chtěl zrovna vyškrtnout ze závěti.“

Rosamund pak poklidně dodala:

„Od začátku jsem věděla, že je to George.“

Dvacátá čtvrtá kapitola

I.

Telegram přišel večer kolem šesté.

Na zvláštní žádost byl doručen osobně, ne telefonicky, a Hercule Poirot, který už nějakou dobu obcházel kolem hlavních dveří, ho mohl převzít od Lanscombea, hned jak ho komorník dostal od poslíčka.

Roztrhl ho poněkud méně pečlivě, než bylo jeho zvykem. Sestával ze dvou slov a podpisu.

Poirot si zhluboka oddechl úlevou.

Pak vytáhl z kapsy librovou bankovku a podal ji ohromenému poslíčkovi.

„Jsou chvíle," vysvětlil Lanscombeovi, „kdy je třeba zapomenout na šetrnost."

„To je jistě možné, pane," odpověděl komorník zdvořile.

„Kde je inspektor Morton?" zeptal se Poirot.

„Jeden z těch pánů od policie," odpověděl Lanscombe s odporem a zároveň jemně naznačil, že něco takového jako jména policistů si není možné zapamatovat, „už odešel. Ten druhý je myslím v pracovně."

„Výborně," prohlásil Poirot. „Hned za ním jdu."

Znovu poplácal Lanscombea po rameni a řekl:

„Odvahu, už jsme došli skoro k cíli!"

Lanscombe se na něj podíval trochu nechápavě, protože myslel víc na odchody či spíše odjezdy než na příchody, ať k cíli nebo kamkoli jinam.

Zeptal se:

„Přece jen tedy nehodláte odjet vlakem v devět třicet, pane?"

„Neztrácejte naději," odpověděl mu Poirot.

Poirot vykročil ke dveřím, pak se zprudka obrátil a zeptal se:

„Napadlo mě, nevzpomněl byste si, co byla první slova, která vám paní Lansquenetová řekla, když přijela tehdy na pohřeb vašeho pána?"

„Vzpomínám si na to moc dobře, pane," rozzářil se Lanscombe. „Slečna Cora — promiňte, paní Lansquenetová — vždycky na ni myslím jako na slečnu Coru —"

„To je přirozené."

„Řekla mi: ‚Dobrý den, Lanscombe. To už je let, co jste nám nosil do domečků pusinky.' Všechny děti měly každé svůj domeček — dole v parku u plotu. V létě, když se tu sešli hosté na večeři, nosíval jsem mladým pánům a dámám — samozřejmě těm mladším, pane, chápejte — pěnové pusinky. Slečna Cora, pane, vždycky moc ráda jedla."

Poirot kývl.

„Ano," řekl, „to jsem si myslel. Ano, to bylo velice typické."

Pak šel do pracovny, kde našel inspektora Mortona. Beze slova mu podal telegram.

Morton ho nechápavě přelétl očima.

„Vůbec tomu nerozumím."

„Přišel čas říct vám všechno."

„Mluvíte jako mladá dáma z viktoriánského melodramatu," usmál se inspektor Morton. „Aleje skutečně nejvyšší čas, abyste s něčím přišel. Takováhle situace už se nedá dlouho udržet. Ten Banks trvá na tom, že otrávil Richarda Abernethieho, a vychloubá se, že nedokážeme přijít na to jak. Já nechápu, proč se u každé vraždy vždycky najde někdo, kdo se nám dere před oči a vykřikuje, že to provedl on. Co z toho mají? To jsem nikdy nechápal."

„V tomto případě to pro něj nejspíš znamená útočiště před nepříjemnou povinností být sám za sebe zodpovědný — jinými slovy — sanatorium Forsdyke."

„Mnohem spíš Broadmoor."

„To by možná bylo stejně uspokojivé."

„Opravdu to udělal, Poirote? Slečna Gilchristová přišla s historkou, kterou už vykládala vám, a tohle by se shodovalo se vším, co Richard Abernethie říkal o své neteři. Jestli to udělal její manžel, týkalo by se to také jí. Víte, já si nějak neumím to děvče představit, jak páchá jeden zločin za druhým. Jenže by udělala cokoli, aby kryla *jeho*"

„Řeknu vám všechno —"

„Ano, ano, řekněte mi všechno. A proboha, pospěšte si s tím!“

II.

Tentokrát Poirot sezval své posluchačstvo do velkého salonu.

Ve tvářích, které se k němu obracely, se nyní zračilo spíše pobavení než strach. Hrozba se zhmotnila v osobě inspektora Mortona a superintendanta Parwella. Od chvíle, kdy situaci převzala policie a začala vyslýchat a žádat prohlášení, vybledl Hercule Poirot, soukromý detektiv, jen v jakýsi nepříliš povedený vtip.

Tento obecný pocit víceméně vyjádřil Timothy, když slyšitelným *sotto voce* poznamenal ke své ženě:

„Zatracený šarlatán! Entwhistle se musel *zbláznit*! — nic víc k tomu říct nemůžu.“

Zdálo se, že se Hercule Poirot bude muset dost snažit, aby dosáhl náležitého efektu.

Začal trochu příliš okázale.

„Již podruhé oznamuji svůj odjezd! Dnes ráno jsem ohlásil, že odjíždím poledním vlakem. Dnes večer oznamuji odjezd na půl desáté — tedy okamžitě po večeři. Odjíždím, protože tu už nemám co dělat.“

„To jsem mu mohl říct od samého začátku.“ Tuto poznámku pronesl opět Timothy. „Ten tu nikdy neměl co dělat. Někteří lidé mají neuvěřitelně drzé čelo!“

„Původně jsem sem přijel rozřešit hádanku. Tato hádanka je rozřešena. Nejdřív mi dovolte, abych probral jednotlivé body, na které mě upozornil neocenitelný pan Entwhistle.

Za prvé, Richard Abernethie náhle zemře. Za druhé, po pohřbu jeho sestra Cora Lansquenetová řekne: ‚Zavraždili ho přece, ne?‘ Za třetí, je zabita paní Lansquenetová. Otázka zní, jsou tyto tři události součástí *řetězce*? Podívejme se, co se stane dál. Slečně Gilchristové, společnici mrtvé, se udělá špatně poté, co sní kus svatebního dortu obsahujícího arzenik. To je tedy další bod.

Dále: Jak jsem vám už říkal dnes ráno, během svého i vyšetřování jsem nenarazil na nic — absolutně na nic, co by opravňovalo k domněnce, že byl pan Abernethie otráven. Stejně tak ale, musím říct, jsem nezjistil nic, co by jednoznačně dokazovalo, že otráven *nebyl*.

Ale jak postupujeme dál, stává se situace snadnější. Cora Lansquenetová svou skandální otázku na pohřbu nepochybně položila. Na tom se shodují všichni. A rovněž je nepochybné, že následujícího dne byla paní Lansquenetová zavražděna — použitým nástrojem byla sekerka. Rozeberme nyní čtvrtou událost. Místní řidič poštovního auta je přesvědčen — i když přísahat by na to nemohl — že balíček se svatebním dortem obvyklou cestou nedoručoval. A pokud to tak je, donesl tam balíček někdo osobně, a ačkoli nemůžeme vyloučit ‚neznámou osobu', musíme si obzvlášť dobře povšimnout lidí, kteří byli tou dobou skutečně na místě a kteří měli možnost uložit balíček tam, kde byl později nalezen. Byli to: samozřejmě slečna Gilchristová sama; Susan Banksová, která tam ten den přijela na soudní vyšetřování; pan Entwhistle (ale ano, musíme brát v úvahu i pana Entwhistlea; nezapomínejte, že byl přítomen, když Cora pronesla svou zneklidňující poznámku!). A pak tu byli dva další lidé. Starší pán, který se představil jako pan Guthrie, kritik umění, a jeptiška nebo jeptišky, které ten den ráno přišly vybírat na charitu.

Rozhodl jsem se vycházet z předpokladu, že řidič poštovního vozu si vzpomíná správně. Bylo tedy potřeba velmi pečlivě prostudovat malou skupinku podezřelých lidí. Slečna Gilchristová neměla žádný prospěch ze smrti Richarda Abernethieho a jen velmi malý prospěch ze smrti Cory Lansquenetové — a co víc, její smrt ji připravila o zaměstnání a postavila ji do situace, kdy mohla mít potíže s hledáním nového místa. Slečnu Gilchristovou také odvezli do nemocnice s nepochybnou otravou arzenikem.

Susan Banksová *měla* prospěch ze smrti Richarda Abernethieho a do jisté míry i ze smrti Cory Lansquenetové — ačkoli tady by motivem byla zcela jistě bezpečnost. Mohla také mít velmi dobrý důvod věřit, že slečna Gilchristová zaslechla část rozhovoru mezi Corou Lansquenetovou a jejím bratrem, který se týkal jí, a mohla se tedy rozhodnout, že je třeba slečnu Gilchristovou odstranit. Vzpomeňte si, že ona sama si odmítla dort vzít a také navrhovala zavolat lékaře až ráno, když se slečně Gilchristové udělalo v noci špatně.

Pan Entwhistle *neměl* prospěch ani z jednoho úmrtí — ale do značné míry kontroloval abernethieovské záležitosti i svěřenecké fondy a je dost dobře možné, že mohl existovat nějaký důvod, proč

by Richard Abernethie neměl žít příliš dlouho. Ale — namítnete asi — pokud by šlo o pana Entwhistlea, proč by chodil *za mnou*?

Na to vám odpovím — nebylo by to poprvé, co si vrah byl sám sebou příliš jistý.

Teď přicházíme k lidem, které můžeme nazvat ‚příchozími'. To je pan Guthrie a jeptiška. Pokud pan Guthrie je skutečně pan Guthrie, kritik umění, je z celé záležitosti venku. Totéž platí pro jeptišku, pokud je to opravdu jeptiška. Otázka zní — jsou tito lidé skutečně praví, nebojsou někým jiným?

A mohu říci, že celou touto záležitostí se táhne zvláštní — *motif*, dalo by se říci — jeptišky. Jeptiška přijde ke dveřím domu pana Timothyho Abernethieho a slečna Gilchristová je přesvědčena, že je to stejná jeptiška, kterou viděla v Lytchett St. Mary. A jeptiška nebo jeptišky přišly také sem den předtím, než pan Abernethie zemřel.

George Crossfield tiše poznamenal: „Tři ku jedné na jeptišku."

Poirot pokračoval:

„Máme tedy určité části skládačky — smrt pana Abernethieho, vražda Cory Lansquenetové, otrávený svatební dort, ‚*motif*' té ‚jeptišky'.

Připojím ještě některé další rysy případu, které mě zaujaly:

Návštěva kritika umění, pach olejové barvy, pohlednice z Polflexan Harbour a konečně kytice voskových květů, která stála na malachitovém stolku, na němž nyní stojí čínská váza.

Právě úvahy o těchto věcech mě vedly k pravdě — a tu pravdu vám nyní sdělím.

První část jsem vám už řekl dnes ráno. Richard Abernethie zemřel náhle — ale nikdo by neměl nejmenší podezření, že je něco v nepořádku, nebýt slov, která na jeho pohřbu pronesla jeho sestra Cora. *Celý případ údajné vraždy Richarda Abernethieho stojí výhradně na těchto slovech*. V jejich důsledku jste všichni věřili, že k vraždě došlo, a věřili jste tomu ani ne tak kvůli slovům samotným, ale *kvůli charakteru Cory Lansquenetové*. Cora Lansquenetová byla totiž vždycky proslulá tím, že v nevhodném okamžiku vyslovila pravdu. Případ Richardovy vraždy stál tedy nejen na tom, co Cora řekla, ale na Coře samotné.

A teď docházím k otázce, kterou jsem náhle sám sobě položil:

Jak dobře jste vy všichni znali Coru Lansquenetovou?“

Chvilku mlčel a Susan se zostra zeptala: „Jak to myslíte?“

Poirot pokračoval:

„*Velice málo* — tak zní odpověď! Mladší generace ji nikdy neviděla, leda snad jako velmi malé děti. Ten den zde byli přítomni jen tři lidé, kteří Coru doopravdy *znali*. Lanscombe, komorník, je starý a špatně vidí; paní Maude Abernethieová ji viděla jen párkrát v době kolem své svatby; a paní Helen Abernethieová ji kdysi znávala dost dobře, ale teď ji neviděla dvacet let.

Řekl jsem si tedy: ‚Co kdyby to *nebyla* Cora Lansquenetová, kdo tehdy přijel na pohřeb?‘ “

„Chcete říct, že teta Cora — nebyla teta Cora?“ ptala se nevěřícně Susan. „Chcete říct, že nezavraždili tetu Coru, ale někoho jiného?“

„Ne, ne, zavražděná byla skutečně Cora Lansquenetová. Ale *nebyla to Cora Lansquenetová*, kdo se tehdy účastnil bratrova pohřbu. Ta žena, která se tu tenkrát objevila, přijela za jediným účelem — aby takříkajíc využila faktu, že Richard zemřel náhle. A aby do mysli jeho příbuzných nasadila myšlenku, že byl zavražděn. Což se jí velmi úspěšně podařilo!“

„Nesmysl! Proč? K čemu to bylo?“ obořila se na něj zprudka Maude.

„Proč? *Aby odvedla pozornost od jiné vraždy* — Od vraždy samotné Cory Lansquenetové. Protože když Cora řekne, že byl Richard zavražděn, a druhý den je *zabita ona sama*, bude se nevyhnutelně přinejmenším uvažovat o tom, že šlo o příčinu a následek. Ale když je Cora zavražděna, do jejího domku se někdo vloupá a údajná loupež policii nepřesvědčí, pak se bude hledat — kde? Co nejblíž, že? Podezření logicky padne na ženu, která s ní sdílí dům.“

Slečna Gilchristová protestovala téměř jásavě: „Ale prosím vás — opravdu — pane Pontarliere — nechcete snad říct, že jsem spáchala vraždu pro ametystovou brož a několik bezcenných obrázků?“

„Ne,“ řekl Poirot. „Pro něco víc. Na jednom z těch obrázků, slečno Gilchristová, byl Polflexan Harbour, a jak si paní Banksová chytře uvědomila, ten obrázek byl malovaný podle pohlednice, na které bylo staré molo dosud na svém místě. Ale paní Lansquenetová

vždycky malovala podle přírody. Pak jsem si vzpomněl, že pan Entwhistle se zmiňoval o tom, že když prvně přišel do domku, *byla tam cítit olejová barva*. Vy umíte malovat, viďte, slečno Gilchristová? Váš otec byl malíř a vy toho o obrazech hodně víte. Řekněme, že jeden z těch obrázků, které Cora nakoupila za babku na dražbách, byl skutečně cenný. Řekněme, že ona sama nepoznala, co to je, ale vy ano. Věděla jste, že velmi brzo očekává návštěvu svého starého přítele, který je rovněž kritikem umění. Pak její bratr náhle zemřel — a vám se v hlavě vylíhl plán. Nebylo tak těžké dát jí do ranního čaje sedativum, po kterém by byla v bezvědomí po celý den pohřbu, zatímco vy sama jste hrála její roli v Enderby. Enderby dobře znáte, jistě jste se o něm dost naposlouchala. Cora, jak to tak lidé dělávají, když přicházejí do let, mluvila hodně o svém dětství. Nebylo pro vás tak těžké začít poznámkou k starému Lanscombeovi o pusinkách a domečcích — pak už si byl úplně jistý vaší identitou, i kdyby snad byl pochyboval. Ano, ten den jste dobře využila svých znalostí Enderby, dělala jste narážky na to a ono, vybavovala vzpomínky. Nikdo z nich neměl tušení, že nejste Cora. Měla jste na sobě její šaty, trochu vycpané, a protože nosila falešnou ofinu, nebylo pro vás těžké ji použít také. Coru nikdo neviděl dvacet let — a za dvacet let se lidé změní tolik, že často slyšíte říkat: ‚Tu bych byl tedy nepoznal!' Ale na manýry člověk nezapomíná, a Cora určité velmi výrazné manýry měla; vy jste si je pečlivě nacvičila před zrcadlem.

A právě tady jste kupodivu udělala první chybu. Zapomněla jste, že obraz v zrcadle je převrácený. V zrcadle jste viděla dokonalé napodobení Cořina ptačího naklonění hlavy ke straně, ale neuvědomila jste si, že ve skutečnosti ji nakláníte naopak. Viděla jste, řekněme, jak Cora naklání hlavu *doprava* — ale zapomněla jste, že pokud vaše hlava takto působí v *zrcadle*, je ve skutečnosti nakloněná *doleva*.

To byla ta věc, která znepokojila Helen Abernethieovou a připadala jí divná v té chvíli, kdy jste pronesla svou proslulou narážku. Něco jí připadalo ‚špatně'. Já sám jsem si to uvědomil ten večer, kdy Rosamund Shaneová pronesla nečekanou poznámku o tom, co se při takové příležitosti stane. Všichni se samozřejmě dívají *na toho, kdo mluví*. To znamená, že pokud paní Helen připadalo něco ‚špatně', muselo být něco špatně *s Corou Lansquenetovou*. Tuhle večer, když

se mluvilo o zrcadlových obrazech a o tom, jak by člověk ‚viděl sám sebe‘, paní Helen zřejmě experimentovala před zrcadlem. Její tvář není nijak výrazně asymetrická. Patrně myslela na Coru, vzpomněla si, jak Cora kdysi nakláněla hlavu doprava, udělala to a podívala se do zrcadla — ten obraz jí samozřejmě připadal ‚špatný‘ a v té chvíli si náhle uvědomila, co bylo špatně tehdy o pohřbu. Přišla na to — buď Cora začala naklánět hlavu na druhou stranu — což bylo krajně nepravděpodobné — nebo *Cora nebyla Cora*. Ani tak, ani onak jí to nedávalo smysl. Ale byla rozhodnuta co nejdřív sdělit svůj objev panu Entwhistleovi. Někdo, kdo je zvyklý vstávat brzo, byl už na nohou, sledoval ji dolů, a protože měl strach z toho, jaká odhalení se chystá učinit, uhodil ji do hlavy těžkou dveřní zarážkou.“

Poirot se odmlčel a dodal:

„Teď už vám můžu říct, slečno Gilchristová, že otřes mozku, který paní Helen utrpěla, není vážný. Brzo nám bude schopna vypovědět svůj příběh sama.“

„Nic takového jsem neudělala,“ bránila se slečna Gilchristová. „Všechno to je hrozná lež.“

„Ale *byla* jste to tenkrát vy,“ řekl náhle Michael Shane. Už chvíli si prohlížel tvář slečny Gilchristové. „Mělo mě to napadnout dřív — měl jsem neurčitý dojem, že jsem vás už někde viděl — ale samozřejmě, člověk se nikdy moc nedívá —“ Zarazil se.

„Ne, nikdo se neobtěžuje dívat se na obyčejnou společnici,“ dořekla slečna Gilchristová. Hlas se jí trochu třásl. „Na nádenici, obyčejnou domácí nádenici, skoro služku! Ale pokračujte, pane Poirote. Pokračujte s těmi fantastickými nesmysly!"

„Narážka na vraždu, pronesená na pohřbu, byla samozřejmě jenom první krok,“ řekl Poirot. „Měla jste v rukávu víc. Kdykoli jste byla připravena připustit, že jste poslouchala rozhovor mezi Richardem a jeho sestrou. Ve skutečnosti jí nepochybně řekl jen tolik, že už nebude dlouho žít, a to také vysvětluje záhadnou větu v dopise, který jí napsal po návratu domů. ‚Jeptiška‘ byl další váš výmysl. Jeptiška — nebo spíš jeptišky — které se v den vyšetřování zastavily v domku, vám vnukly zmínku o jeptišce, která vás ‚sleduje‘, a vy jste tu záminku využila, když jste chtěla vědět, co paní Maude říká své švagrové na Enderby. A také proto, že jste ji sem chtěla doprovázet a

ověřit si sama, kam se kloní podezření. Ostatně otrávit sama sebe arzenikem, ošklivě, ale ne smrtelně, je hodně starý trik — a já musím říct, že právě to vzbudilo v inspektoru Mortonovi podezření vůči vám.“

„Ale ten obraz?“ ptala se Rosamund. „Co to bylo za obraz?“

Poirot pomalu rozložil telegram.

„Dnes ráno jsem telefonoval panu Entwhistleovi, což je zodpovědný člověk, a požádal jsem ho, aby jel do Stansfield Grange a v zastoupení samotného pana Abernethieho“ — tady Poirot zpražil Timothyho pohledem — „vyhledal mezi obrázky v pokoji slečny Gilchristové ten, který zobrazuje Polflexan Harbour, pod záminkou, že bude nově zarámován jako překvapení pro slečnu Gilchristovou. Měl ho odvézt do Londýna a zastavit se u pana Guthrieho, kterého jsem varoval telegramem. Spěšně provedená skica Polflexan Harbour byla odstraněna a odhalen originální obraz.“

Poirot pozvedl telegram a přečetl: '

„*Určitě Vermeer. Guthrie*.“

Slečna Gilchristová náhle strhla pozornost všech na sebe, když vybuchla:

„Já věděla, že je to Vermeer. Já to věděla! Ona nevěděla nic! Pořád mluvila o Rembrandtech a italských primitivistech a přitom nedokázala poznat Vermeera, i když ho měla přímo před nosem! Pořád vykládala o umění — a ve skutečnosti o něm nevěděla vůbec nic! Byla to úplně pitomá ženská. Pořád žvanila tady o tomhle místě — o Enderby a o tom, co tady dělali jako děti — a o Richardovi a Timothym a Lauře a o všech ostatních. Vždycky se váleli v penězích! Ty děti vždycky měly jenom to nejlepší. Neumíte si představit, jaká je to nuda poslouchat, jak někdo vykládá pořád o tom samém, hodinu za hodinou a den za dnem. A pořád říkat: ‚Ano, paní Lansquenetová‘ a ‚Opravdu, paní Lansquenetová?‘ Předstírat, že vás to zajímá. A ve skutečnosti nuda — nuda — nuda… A nic, na co by se člověk těšil… A pak — Vermeer! Viděla jsem v novinách, že nedávno se jeden Vermeer prodal za víc než pět tisíc liber!“

„Vy jste ji zabila — tímhle brutálním způsobem — pro pět tisíc liber?“ ptala se Susan nevěřícně.

„Pět tisíc liber,“ podotkl Poirot, „by bylo dost na to, aby si člověk pronajal a zařídil *čajovnu*…“

Slečna Gilchristová se k němu obrátila.

„Konečně,“ řekla. „Vy to chápete. Byla to jediná šance, kterou jsem kdy mohla dostat. Musela jsem mít ten kapitál.“ Hlas se jí třásl silou jejího posedlého snu. „Chtěla jsem ji nazvat Pod palmou. A stojánky na jídelníčky by byli malí velbloudi. Člověk občas sežene docela hezký porcelán — z vrácených vývozů — ne takové ty odporné bílé účelové věci. Chtěla jsem ji otevřít v nějakém pěkném místě, kde by do ní chodili milí lidé. Napadlo mě Rye… Nebo možná Chichester… Určitě bych byla úspěšná.“ Na chvilku se odmlčela, pak zamyšleně dodala: „Dubové stolky — a malá proutěná křesílka s červenobíle pruhovanými polštáři…“

Na několik okamžiků se čajovna, která nikdy nevznikne, zdála skutečnější než viktoriánská solidnost salonu na Enderby…

Kouzlo přerušil inspektor Morton.

Slečna Gilchristová se k němu zdvořile obrátila.

„Ale jistě,“ řekla. „Hned. Nebudu vám dělat potíže. Konečně, když nemůžu mít Palmu, na ničem už tak moc nezáleží…“

Vyšla s ním z místnosti a Susan otřeseným hlasem řekla:

„Nikdy jsem si nepředstavovala, že vražedkyně může být *dáma*. Je to příšerné.

Dvacátá pátá kapitola

„Ale nechápu to s těmi voskovými květy," podotkla Rosamund.

Upřela na Poirota velké, vyčítavé modré oči.

Byli v Helenině bytě v Londýně. Helen sama odpočívala na pohovce a Rosamund a Poirot s ní svačili.

„Nechápu, co s tím měly společného voskové květy," opakovala Rosamund. „Nebo malachitový stolek."

„Malachitový stolek nic. Ale ty voskové květy, to byla druhá chyba slečny Gilchristové. Řekla, jak na tom malachitovém stolku hezky vypadají. A pochopte, madame, ona je tam nemohla vidět. Protože se rozbily a byly odstraněny dřív, než přijela s Timothym a Maude Abernethieovými. *Mohla je tedy vidět jedině tehdy, když tam byla jako Cora Lansquenetová*"

„To bylo od ní skutečně hloupé, že?" řekla Rosamund.

Poirot na ni zahrozil ukazovákem.

„Tady vidíte, madame, nebezpečí konverzace. Jsem hluboce přesvědčen o tom, že když člověka přimějete, aby dost dlouho mluvil, *a to o čemkoli*, dříve či později se prozradí. Slečně Gilchristové se to stalo."

„Budu si muset dávat pozor," prohlásila Rosamund zamyšleně.

Pak se rozzářila.

„A víte, co je nového? Budu mít miminko."

„Aha! Tak to byla tedy ta Harley Street a Regent's Park?"

„Ano. Byla jsem hrozně rozčilená, víte — a taky moc překvapená — prostě jsem musela jít někam *přemýšlet*."

„Říkala jste, že to se nestává příliš často, vzpomínáte?"

„No, je mnohem snazší nepřemýšlet. Ale tentokrát jsem se musela rozhodnout ohledně budoucnosti. A rozhodla jsem se, že opustím jeviště a budu prostě matka."

„Tahle role vám bude obdivuhodně slušet. Už vidím ty krásné obrázky v *Sketchi* a *Tatleru*."

Rosamund se šťastně usmála.

„Ano, je to úžasné. A víte, že Michael je nadšený? Nemyslela jsem si to."

Odmlčela se a dodala:

„Ten malachitový stolek dostala Susan. Říkala jsem si, když budu mít dítě —“

Větu nedořekla.

„Susanin kosmetický salon vypadá slibně,“ řekla Helen. „Myslím, že bude mít velký úspěch.“

„Ano, ona se pro úspěch narodila,“ podotkl Poirot. „Je jako její strýc.“

„Myslíte Richarda, předpokládám,“ řekla Rosamund. „Ne Timothyho?“

„Timothyho rozhodně ne,“ zavrtěl hlavou Poirot.

Zasmáli se.

„Greg je někde pryč,“ pokračovala Rosamund. „Susan *říká*, že je na klidové léčbě?“

Pohlédla tázavě na Poirota, ale ten neřekl nic.

„Vůbec nechápu, proč pořád tvrdil, že zabil strýčka Richarda,“ uvažovala Rosamund. „Myslíte, že to byl nějaký druh exhibicionismu?“

Poirot se vrátil k předchozímu tématu.

„Dostal jsem velice přátelský dopis od pana Timothyho Abernethieho,“ řekl. „Prohlašuje, že je velice spokojen se službami, které jsem rodině poskytl.“

„Podle mě je strýček Timothy úplně příšerný,“ ušklíbla se Rosamund.

„Příští týden budu u nich,“ řekla Helen. „Zahrady zřejmě postupně dávají do pořádku, ale s domácím personálem je to ještě obtížné.“

„Ta děsná Gilchristová jim nejspíš chybí,“ řekla Rosamund. „Ale nejspíš by nakonec zabila i strýčka Timothyho. To by byla legrace!“

„Vražda vám vždycky připadala jako legrace, že, madame?“

„Ale ani ne,“ odpověděla Rosamund neurčitě. „Jenže jsem opravdu myslela, že to byl George.“ Rozzářila se: „Třeba to jednou ještě provede.“

„A to bude legrace,“ dodal Poirot sarkasticky.

„No a nebude?“ souhlasila Rosamund.

Strčila si do pusy další větrníček z talíře, který měla před sebou.

Poirot se obrátil k Helen.

„A vy, madame, odjíždíte na Kypr?“

„Ano, za čtrnáct dní.“

„Dovolte mi tedy popřát vám šťastnou cestu.“

Sklonil se nad její rukou. Vyprovodila ho ke dveřím, zatímco Rosamund se zasněně cpala krémovými koláčky.

Helen náhle řekla:

„Chci, abyste věděl, pane Poirote, že odkaz, který mi Richard zanechal, pro mě znamená víc, než ostatní odkazy znamenaly pro kohokoli jiného.“

„Tak mnoho, madame?“

„Ano. Víte — na Kypru žije dítě… Můj manžel a já jsme se měli velice rádi — velmi nás trápilo, že nemáme děti. Když zemřel, byla jsem strašlivě sama. Ke konci války jsem pracovala v Londýně jako ošetřovatelka a někoho jsem potkala… Byl mladší než já a ženatý, i když nepříliš šťastně. Chvíli jsme byli spolu. To bylo všechno. Vrátil se zpátky do Kanady — ke své ženě a dětem. Nikdy se nedozvěděl o — našem dítěti. Nebyl by ho chtěl. Já ano. Připadalo mi to jako zázrak — byla jsem ve středním věku a všechno jsem měla za sebou. S Richardovými penězi mohu poskytnout svému takzvanému synovci vzdělání a dát mu dobrý start do života.“ Chvilku mlčela a pak dodala: „Richardovi jsem to nikdy neřekla. Měl mě rád a já měla ráda jeho — ale nebyl by to pochopil. Vy o nás všech víte tolik, že jsem si myslela, že byste měl vědět i tohle o mně.“

Poirot se znovu sklonil nad její rukou.

Když přišel domů, zjistil, že křeslo po levé straně krbu je obsazeno.

„Dobrý den, Poirote,“ řekl pan Entwhistle. „Zrovna jsem se vrátil od soudu. Verdikt samozřejmě zněl *vinna*. Ale nepřekvapilo by mě, kdyby skončila v Broadmooru. Od té doby, co je ve vězení, jí přeskočilo docela jistě. Je docela šťastná a chová se ohromně vstřícně. Většinu času tráví složitými plány na celý řetězec čajoven. Ta nejnovější se bude jmenovat Pod šeříkem. Otevírá ji v Cromeru.“

„Člověk si říká, jestli nebyla celou tu dobu trochu šílená. Ale podle mě nebyla.“

„Dobrý Bože, ne! Když tu vraždu plánovala, měla tolik zdravého rozumu jako vy nebo já. Provedla to chladnokrevně. Ono jí to dobře myslí, víte, ten načepýřený zevnějšek klame.“

Poirot se trochu zachvěl.

„Myslím na slova, která pronesla Susan Banksová — jak si nikdy nemyslela, že vražedkyně může být *dáma*.“

„Proč ne?“ podivil se pan Entwhistle. „Vrazi jsou různí.“

Oba se odmlčeli — a Poirot myslel na vrahy, které poznal…

AGATHA CHRISTIE

Po pohřbu

Z anglického originálu After the Funeral
vydaného roku 2001 nakladatelstvím HarperCollins v Londýně
přeložila Veronika Volhejnová
Redigovala Vlasta Jůzlová
Obálku navrhl Ivan Brůha
Vydala Euromedia Group k. s. – Knižní klub v Praze roku 2004
jako svou 2724. publikaci
Odpovědný redaktor Jakub Sedláček
Technický redaktor David Dvořák
Počet stran 256
Sazbu zhotovila Knižní sazba Hogen, s. r. o., Horní Jiřetín
Tisk Tlačiarne BB, spol. s r. o., Banská Bystrica
Vydání první
www.euromedia.cz
www.agatha.cz/

Smrt nejstaršího člena rodiny Abernethieových nikoho nepřekvapila. Byl sám a nemocný, život ho přestal zajímat poté, co ztratil svého jediného syna. Když se však jeho rodina sešla na pohřbu, zaskočilo pozůstalé tvrzení, že zesnulý byl zavražděn.

Měl to být jen nejapný vtip, či šlo o promyšlenou provokaci? Anebo bylo v tomto nevhodném „šprochu“ příslovečně vyjádřeno i cosi děsivě pravdivého? Vyloučit se to rozhodně nedá — vždyť na každého dědice čeká podíl na značném majetku. A ačkoliv se jejich osudy liší, vraždit mohl kdokoliv: někdo chce podnikat, jiný zahladit hříchy minulosti, další jen bezstarostně žít. A někdo už třeba nechce odkládat splnění životního snu…

Jako blesk z čistého nebe pak atmosféru řečí a dohadů rozčísne událost, která už nikoho na pochybách nenechá: tentokrát je jisté, že se tu děje něco nekalého a nebezpečného. Ke slovu se proto dostává policie i rodinný právník a ten o pomoc poprosí svého dobrého přítele — Hercula Poirota.

ISBN 60-242-1276-5
www.euromedia.cz